

POCTA LEGISLATIVNÍ RADĚ VLÁDY k 50. výročí (1969–2019)

Martina Prudilová
Vítězslav Suchomel
Jan Kněžínek (eds.)

**Pocta Legislativní radě vlády
k 50. výročí (1969 – 2019)**

Martina Prudilová, Vítězslav Suchomel, Jan Kněžínek (eds.)

**Pocta Legislativní radě vlády
k 50. výročí (1969 – 2019)**

Vzor citace: PRUDILOVÁ, M., SUCHOMEL, V., KNĚŽÍNEK, J. (eds.) : Pocta Legislativní radě vlády k 50. výročí (1969 – 2019). Praha: Úřad vlády České republiky, 2019, 246 s.

Editoři: Martina Prudilová
 Vítězslav Suchomel
 Jan Kněžínek

Autoři:

části 1 až 4: Martina Prudilová

část 5: Petr Pithart
 Pavel Rychetský
 Pavel Zářecký
 Jaroslav Bureš
 Václav Pelikán
 Jan Kněžínek

© Úřad vlády České republiky, 2019

ISBN 978-80-7440-238-8 (brož.)

ISBN 978-80-7440-239-5 (pdf)

Obsah

Předmluva	8
1. Legislativní rada vlády	11
1.1 Postavení Legislativní rady vlády	13
1.2 Působnost Legislativní rady vlády a zajištění její činnosti	14
1.3 Složení Legislativní rady vlády	22
1.4 Pracovní komise Legislativní rady vlády	27
1.5 Význam Legislativní rady vlády	30
2. Historie Legislativní rady vlády a její složení	33
2.1 Úvod	35
2.2 Legislativní rada vlády v letech 1969 – 1979	38
2.3 Legislativní rada vlády v letech 1980 – 1989	62
2.4 Legislativní rada vlády v letech 1990 – 1999	79
2.5 Legislativní rada vlády v letech 2000 – 2009	106
2.6 Legislativní rada vlády v letech 2010 – 2019	134
3. Předsedové Legislativní rady vlády 1969 – 2019	163
4. Pracovní komise Legislativní rady vlády 1969 – 2019	173
5. Vzpomínky členů Legislativní rady vlády	187
Jak se ve vládě České republiky (1990 – 1992) tvořily návrhy zákonů (<i>Petr Pithart</i>)	189
Hrst vzpomínek na LRV (<i>Pavel Rychetský</i>)	196
O Legislativní radě vážně i vesele (<i>Pavel Zářecký</i>)	204
K výročí Legislativní rady vlády (<i>Jaroslav Bureš</i>)	215
Zhodnocení postavení a funkce Legislativní rady vlády (<i>Václav Pelikán</i>)	216
Co se mi vybaví, když se řekne Legislativní rada vlády (<i>Jan Kněžínek</i>)	222

Fotogalerie předsedů Legislativní rady vlády	229
Z použité literatury	235
Jmenný rejstřík	236

Předmluva

Vážení čtenáři,

v letošním roce je to přesně 50 let od vzniku Legislativní rady vlády České republiky. Smyslem publikace, která se vám právě dostala do rukou, je tuto padesátiletou historii Legislativní rady vlády připomenout.

Z publikace je patrné, že během uplynulých 50 let byla období, kdy Legislativní rada vlády požívala značné vážnosti a respektu, ale byla naopak i období, která lze z tohoto pohledu označit za slabší, neboť závěry Legislativní rady vlády neměly příliš velkou váhu, například v letech 1993 až 1997. V tomto směru dějiny ukazují, že často záleží na tom, jaký postoj k Legislativní radě vlády a jejím závěrům zaujímá samotná vláda, a také na tom, kdo stojí v jejím čele. Za zlaté pak bývá pamětníky označováno zejména období, kdy Legislativní radě vlády předsedali Petr Pithart nebo Pavel Rychetský.

Já sama jsem předsedkyní Legislativní rady vlády již podruhé, s nadsázkou říkám, že jsem se jí vždy stala spíše shodou náhod. A shodou náhod jsem asi jediným předsedou Legislativní rady vlády, jehož předchůdci, Petr Mlsna a Jan Kněžínek, se poté stali mými náměstky a místopředsedy Legislativní rady vlády.

Vždy jsem se snažila být dobrou předsedkyní Legislativní rady vlády a kladla jsem si za cíl své legislativce chránit. Můj přístup k Legislativní radě vlády vychází mimo jiné i z toho, že jsem tento poradní orgán vlády vždy ctíla a vždy jsem si rovněž vážila její práce a úsilí legislativců obecně. Vždyť dobrých legislativců je jako šafránu. Jsem toho názoru, že jen kvalitní zákony mohou být základem dobře fungující společnosti. Zároveň jsem přesvědčena, že ne každý právník může být dobrým legislativcem a že k této profesi je třeba mít zvláštní nadání. Mým zájmem jako předsedkyně Legislativní rady vlády je proto stát v čele takové Legislativní rady, která bude tvořena právě nadanými a zkušenými odborníky, jejichž názory a závěry budou přínosem ke kvalitě českého právního řádu.

Je dobře, že tato publikace vznikla, za což patří zvláštní dík Martině Prudilové a Vítězslavu Suchomelovi, kteří se zasloužili o vyhledání a prostudování dostupných archivních materiálů, z nichž publikace čerpá. Dík patří též Janu Kněžínkovi, který s nápadem na její vytvoření přišel.

Věřím, že bude pro mnohé z vás milou vzpomínkou na uplynulých 50 let existence Legislativní rady vlády, a doufám, že pro jiné může být vítanou inspirací a zdrojem poznání.

Marie Benešová
ministřyně spravedlnosti
a předsedkyně Legislativní rady vlády

1. Legislativní rada vlády

1.1 Postavení Legislativní rady vlády

Vláda České republiky si k podpoře své činnosti zřizuje poradní a pracovní orgány. Poradním orgánem vlády pro její legislativní činnost je Legislativní rada vlády. Mezi poradními orgány vlády má Legislativní rada mírně odlišné postavení, neboť patří mezi ty poradní orgány vlády, jejichž existence je předvídána přímo zákonem.¹ Jedná se o úpravu obsaženou v zákoně č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, jehož § 28a s účinností od 1. listopadu 1996 stanoví, že vláda může jako svůj poradní orgán zřídit legislativní radu, přičemž v takovém případě v jejím čele stojí člen vlády.

Ačkoli je možné tuto úpravu považovat za poměrně strohou, jednoznačně z ní vyplývá, že vláda je oprávněna Legislativní radu zřídit (nikoli tedy povinna, dokonce by ji mohla i zrušit) a že v jejím čele musí stát některý z jejích členů.

Další podrobnosti ve vztahu k Legislativní radě vláda řeší stejně jako u ostatních poradních a pracovních orgánů prostřednictvím svých usnesení. Konkrétně svými usneseními vydala Statut Legislativní rady vlády², v němž upravuje postavení a působnost Legislativní rady, a Jednací řád Legislativní rady vlády³, kterým upravuje její zasedání a schůze jejích pracovních komisí; podíl Legislativní rady na legislativním procesu a zapojení do něj vláda stanoví v Legislativních pravidlech vlády⁴ a některé detaily především ve vztahu Legis-

¹ Kromě Legislativní rady vlády zákony předvídají existenci i některých jiných poradních orgánů vlády. Jsou jimi Rada hospodářské a sociální dohody (§ 28 kompetenčního zákona), Rada pro Evropské strukturální a investiční fondy (§ 18 odst. 8 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění zákona č. 298/2015 Sb.), Rada pro výzkum, vývoj a inovace [(§ 35 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací)], Rada vlády pro národnostní menšiny (§ 6 odst. 3 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů), Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky (§ 28 odst. 3 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek). Viz KNĚŽÍNEK, J. Kompetenční zákon. Komentář. § 28a [systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2019-05-01].

² Statut Legislativní rady vlády schválený usnesením vlády ze dne 21. srpna 1998 č. 534 a následně změněn usnesením vlády ze dne 3. října 2001 č. 1009, usnesením vlády ze dne 24. listopadu 2004 č. 1158, usnesením vlády ze dne 4. října 2006 č. 1148, usnesením vlády ze dne 19. prosince 2007 č. 1438, usnesením vlády ze dne 19. října 2011 č. 768 a usnesením vlády ze dne 14. prosince 2015 č. 1040.

³ Jednací řád Legislativní rady vlády schválený usnesením vlády ze dne 21. srpna 1998, změněný usnesením vlády ze dne 24. listopadu 2004, usnesením vlády ze dne 4. října 2006 č. 1148, usnesením vlády ze dne 19. října 2011 č. 768, usnesením vlády ze dne 15. prosince 2014 č. 1051 a usnesením vlády ze dne 14. prosince 2015 č. 1039.

⁴ Legislativní pravidla vlády schválená usnesením vlády ze dne 19. března 1998 č. 188 a změněná usnesením vlády ze dne 21. srpna 1998 č. 534, usnesením vlády ze dne 28. června 1999 č. 660, usnesením vlády ze dne 14. června 2000 č. 596, usnesením vlády ze dne 18. prosince

lativní rady k přípravě jednání schůze vlády a řízení schůzí vlády se řeší Jednacím řádem vlády.⁵ Svým jednacím řádem vláda také svěřuje předsedovi Legislativní rady koordinační úlohu v oblasti přípravy a tvorby návrhů právních předpisů, včetně koordinace plnění legislativních závazků České republiky vůči Evropské unii.⁶

1.2 Působnost Legislativní rady vlády a zajištění její činnosti

Hlavní úkol Legislativní rady spočívá v posuzování legislativních návrhů (věcných záměrů zákonů, návrhů zákonů a návrhů nařízení vlády), které byly vládě předloženy, a to z toho hlediska, zda jsou v souladu s ústavním pořádkem a s ostatními součástmi právního řádu České republiky, s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a s právem Evropské unie. Předložené legislativní návrhy Legislativní rada dále hodnotí i z toho hlediska, zda jsou ve všech svých částech a jako celek nezbytné, zda je jejich obsah přehledně členěn, srozumitelně a jednoznačně formulován a zda jsou v souladu s ostatními závaznými pravidly legislativního procesu, a také zda bylo provedeno hodnocení

2000 č. 1298, usnesením vlády ze dne 19. června 2002 č. 640, usnesením vlády ze dne 26. května 2004 č. 506, usnesením vlády ze dne 3. listopadu 2004 č. 1072, usnesením vlády ze dne 12. října 2005 č. 1304, usnesením vlády ze dne 18. července 2007 č. 816, usnesením vlády ze dne 11. ledna 2010 č. 36, usnesením vlády ze dne 14. prosince 2011 č. 922, usnesením vlády ze dne 14. listopadu 2012 č. 820, usnesením vlády ze dne 15. prosince 2014 č. 1050, usnesením vlády ze dne 3. února 2016 č. 75 a usnesením vlády ze dne 17. ledna 2018 č. 47.

⁵ Jednací řád vlády schválený usnesením vlády ze dne 16. září 1998 č. 610, usnesením vlády ze dne 22. května 2000 č. 506, usnesením vlády ze dne 13. září 2000 č. 913, usnesením vlády ze dne 10. ledna 2001 č. 53, usnesením vlády ze dne 7. listopadu 2001 č. 1161, usnesením vlády ze dne 15. července 2002 č. 737, usnesením vlády ze dne 7. srpna 2002 č. 772, usnesením vlády ze dne 17. února 2003 č. 180, usnesením vlády ze dne 28. dubna 2003 č. 427, usnesením vlády ze dne 11. června 2003 č. 590, usnesením vlády ze dne 30. července 2003 č. 773, usnesením vlády ze dne 3. září 2003 č. 853, usnesením vlády ze dne 2. června 2004 č. 538, usnesením vlády ze dne 3. listopadu 2004 č. 1072, usnesením vlády ze dne 13. září 2006 č. 1055, usnesením vlády ze dne 17. ledna 2007 č. 57, usnesením vlády ze dne 18. července 2007 č. 816, usnesením vlády ze dne 3. října 2007 č. 1125, usnesením vlády ze dne 11. ledna 2010 č. 36, usnesením vlády ze dne 9. února 2011 č. 101, usnesením vlády ze dne 31. srpna 2011 č. 655, usnesením vlády ze dne 14. prosince 2011 č. 922, usnesením vlády ze dne 20. března 2013 č. 204, usnesením vlády ze dne 20. listopadu 2013 č. 876, usnesením vlády ze dne 23. dubna 2014 č. 278, usnesením vlády ze dne 18. ledna 2016 č. 39, usnesením vlády ze dne 5. září 2016 č. 798 a usnesením vlády ze dne 17. ledna 2018 č. 47.

⁶ Jednací řád vlády - čl. VIII.

dopadů regulace v souladu s Obecnými zásadami pro hodnocení dopadů regulace (RIA).⁷

K jednotlivým legislativním návrhům Legislativní rada zaujímá stanoviska, ve kterých vládě buď doporučí schválit daný návrh v předloženém znění anebo ve znění úprav navržených v jejím stanovisku, nebo jí doporučí návrh neschválit buď z důvodu, že návrh právní úpravy není nutný, nebo aby ho předkladatel dopracoval.⁸

V posledních letech se stalo běžným přijímat ještě jeden závěr Legislativní rady, který její jednací řád neupravuje, a to je tzv. přerušení projednání návrhu. Tento závěr spočívá v tom, že Legislativní rada projedná předložený návrh (mnohdy pouze v obecné rozpravě) a předkladatel pak následně na základě této diskuze a zejména připomínek v ní vznesených návrh přepracuje a takto upravený předloží Legislativní radě k opětovnému projednání. Často se tak děje v úzké spolupráci s vybranou skupinou členů Legislativní rady (zejména zpravodaji). V řadě případů Legislativní rada předem rozhodne, že takto upravený návrh již projednávat nebude a bude k němu vypracováno pouze stanovisko předsedy Legislativní rady.⁹ Legislativní rada se tímto postupem de facto stává aktivním spoluautorem legislativních návrhů, nikoli jen jejich hodnotitelem a odborným kritikem. Institut přerušení projednávání návrhů Legislativní radou se začal používat v období tzv. legislativní smršti,¹⁰ nicméně přetrval dodnes a je hojně využíván.¹¹ Je otázkou, zda je toto faktické rozšíření role Legislativní rady v souladu s jejími základními úkoly, které jí vláda svěřila. Vzhledem k tomu, že tato dlouhodobá praxe nikdy nebyla oficializována tím, že by byl institut přerušení projednávání návrhu Legislativní radou přímo uveden v jejím Jednacím řádu, popř. v jiném dokumentu, ani nebyly formálně rozšířeny úkoly Legislativní

⁷ Statut Legislativní rady vlády – čl. 1 odst. 3.

⁸ Jednací řád Legislativní rady vlády – čl. 1 odst. 7.

⁹ Vychází se částečně i z toho, že vybraní členové Legislativní rady jsou tím, že spolupracují s předkladatelem návrhu na jeho dalších úpravách, dostatečnou zárukou, že upravený návrh bude prost nedostatků, na které Legislativní rada při jeho projednání upozornila.

¹⁰ Období mezi lety 1998 – 2002. - OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 290. Obdobně ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 38.

¹¹ Například Výroční zprávy o činnosti Legislativní rady vlády za roky 2017 a 2018 – dostupné na www.vlada.cz.

rady v jejím Statutu, lze ji hodnotit spíše jako praxi nežádoucí, která by měla být využívána jen výjimečně.¹²

Kromě stanovisek ke konkrétním legislativním návrhům Legislativní rada zaujímá stanoviska k závěrům svých pracovních komisí nebo Odboru kompatibility Úřadu vlády (OKOM)¹³ přijatým k návrhům vyhlášek, pokud zpracovatel návrhu vyhlášky vyjádří nesouhlas s jejich závěry, a přijímá stanoviska i v dalších případech, rozhodne-li tak vláda nebo předseda Legislativní rady. Legislativní rada se rovněž vyjadřuje k návrhům legislativních pravidel vlády a k návrhům jejich změn.¹⁴

Strakova akademie – jedna z budov Úřadu vlády České republiky.

¹² Jeden z dlouholetých členů Legislativní rady a zároveň jeden z jejích stávajících místopředsedů Josef Vedral označil institut přerušení projednání návrhu Legislativní radou za důsledek poměrně slabého postavení Legislativní rady v legislativním procesu na úrovni exekutivy. – VEDRAL, J. K příčinám nynějšího stavu právního řádu a k možnostem vlády při jeho (re)formování. In GERLOCH, A., KYSELA, J. (eds.) Tvorba práva v České republice po vstupu do Evropské unie. Praha: ASPI, 2007, s. 101.

¹³ Odbor kompatibility je jedním z útvarů Úřadu vlády České republiky, který je součástí Sekce Legislativní rady vlády. Jeho úkolem je především hodnotit soulad předložených legislativních návrhů s právem Evropské unie, jednat s předkladateli návrhů za účelem dosažení souladu s právem Evropské unie a informovat Legislativní radu o vztahu návrhu k právu Evropské unie, a to prostřednictvím svých stanovisek, která slouží jako jeden z podkladů pro její zasedání.

¹⁴ Statut Legislativní rady vlády – čl. 2.

Jak vyplývá z výše uvedeného, závěr, který Legislativní rada přijímá k jednotlivým materiálům, má formu stanoviska. Tato stanoviska vypracovává na základě jednání Legislativní rady Odbor vládní legislativy (OVL)¹⁵. Před projednáním návrhu Legislativní radou připraví státní zaměstnanci zařazení v Odboru vládní legislativy návrh jejího stanoviska, který Legislativní radě slouží jako podklad pro její jednání. Do návrhu stanoviska Legislativní rady se zapracovává stanovisko Odboru kompatibility, které hodnotí vztah návrhu k právu Evropské unie, dále připomínky a doporučení vycházející z výsledků projednání návrhu v pracovních komisích Legislativní rady a v neposlední řadě i formální a legislativně technické úpravy. Návrh stanoviska Legislativní rady je dopracován po projednání návrhu Legislativní radou podle závěrů jejího jednání, což znamená, že je doplněn o další připomínky, resp. konkrétní úpravy návrhu vznesené členy Legislativní rady, popř. o připomínky obecného charakteru. Takto finalizované stanovisko Legislativní rady podepisuje předseda Legislativní rady a to je následně prostřednictvím elektronické knihovny eKLEP informačního systému ODok¹⁶ předloženo vládě.

Zmíněné útvary Sekce Legislativní rady vlády, tedy Odbor vládní legislativy a Odbor kompatibility, jsou pro činnost Legislativní rady zásadní. Odbor kompatibility plní nezastupitelnou roli v oblasti posuzování souladu legislativních návrhů s právem Evropské unie. Pokud jde o Odbor vládní legislativy, tak, kromě toho, že zajišťuje činnost Legislativní rady po stránce organizační a administrativní (podrobněji viz níže), v něm jsou zařazení právníci – legislativci, kteří vypracovávají výše uvedené návrhy stanovisek Legislativní rady a její sta-

¹⁵ Stejně jako Odbor kompatibility je Odbor vládní legislativy jedním z organizačních útvarů Úřadu vlády ČR zařazený do Sekce Legislativní rady vlády.

Legislativní odbor Úřadu vlády měl podle Pavla Zářeckého, dlouholetého člena Legislativní rady, dvojnásobného předsedy Legislativní rady a především zkušeného legislativce, který rovněž působil na řadě vysokých postů v rámci některých ministerstev (náměstek ministra vnitra, náměstek ministra spravedlnosti), jak v předlistopadovém období, tak i po něm významné a poměrně silné postavení. Jeho zaměstnanci měli před r. 1989 postavení poradců vlády. Po r. 1990 v době, kdy byl předsedou Legislativní rady Petr Pithart, se ředitel legislativního odboru stal dokonce místopředsedou Legislativní rady. Již tehdy legislativní odbor připravoval pro Legislativní radu návrhy jejich stanovisek, přičemž podle Pavla Zářeckého zaměstnanci legislativního odboru odváděli kvalitní práci. Ředitel legislativního odboru se tehdy dokonce účastnil každého zasedání vlády a mnohdy mu bylo uděleno slovo, aby vysvětlil problémy, které vyvstaly v průběhu projednávání návrhu právního předpisu. - ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 12 – 14.

¹⁶ Informační systém ODok provozuje Úřad vlády České republiky a slouží k meziresortní výměně legislativních i některých nelegislativních dokumentů v rámci jejich tvorby a schvalovacího procesu na jednání vlády. Systém byl spuštěn v r. 2005.

noviska, přičemž za tímto účelem se aktivně účastní i projednávání návrhů pracovními komisemi Legislativní rady i samotného zasedání Legislativní rady. Očekává se od nich nejen to, že budou schopni návrh upravit a zkvalitnit po stránce formální a legislativně technické, ale že si pokud možno v maximální možné míře osvojí danou problematiku i po stránce věcné, a budou tak způsobilí navrhovanou právní úpravu hodnotit v širším kontextu a komplexněji. Jejich účast na zasedání Legislativní rady a jejích pracovních komisí proto není vnímána čistě jako formální, ale předpokládá se, že právě státní zaměstnanci zařazení v Odboru vládní legislativy, resp. v Odboru kompatibility, pokud jde o vztah k právu EU, jsou těmi, kteří projednáváný materiál znají detailně, a jsou případně připraveni vysvětlit nezbytnost navrhovaných úprav a naopak rizika jejich neprovedení.

Pokud jde o materiální zabezpečení činnosti Legislativní rady, to je Statutem Legislativní rady svěřeno Úřadu vlády České republiky.¹⁷ Prakticky to znamená, že Legislativní rada a její orgány mohou ke své činnosti využít prostory Úřadu vlády¹⁸ i personál Úřadu vlády, který je zajištěním její činnosti pověřen. Konkrétně činnost Legislativní rady po stránce organizační, personální a administrativní zajišťuje Oddělení podpůrných činností a sekretariátu Legislativní rady vlády. Zaměstnanci tohoto oddělení mají na starost přípravu zasedání Legislativní rady, zajišťují účast členů Legislativní rady, předkladatelů návrhů i dalších přizvaných osob, ve spolupráci s dalšími útvary Úřadu vlády zpracovávají personální i mzdovou agendu týkající se členů Legislativní rady i členů jejích pracovních komisí a zajišťují jim případnou další potřebnou administrativní a organizační podporu. Stávající sekretariát Legislativní rady je součástí Sekce Legislativní rady vlády, resp. Odboru vládní legislativy, a je standardní organizační jednotkou Úřadu vlády České republiky. Od vzniku Legislativní rady vlády v r. 1969 až do r. 2004 existoval Sekretariát Legislativní rady, který sice stejně jako ten stávající zajišťoval činnosti Legislativní rady, ale na rozdíl od něj byl jedním z jejích orgánů vytvořených Statutem Legislativní rady. V jeho čele stál sekretář podřízený a odpovědný přímo předsedovi Legislativní rady, který byl navíc členem Legislativní rady, jeho postavení tedy bylo poměrně silné. V r. 2004 byl Sekretariát Legislativní rady jako její orgán zrušen. Obnoven byl, včetně funkce sekretáře Legislativní rady, v r. 2006, nicméně už jen jako organi-

¹⁷ Statut Legislativní rady vlády – čl. 6 odst. 1.

¹⁸ Jak Legislativní rada, tak její pracovní komise zasedají v jednacích místnostech Úřadu vlády České republiky. Zasedání Legislativní rady se až na výjimky koná přímo v zasedacím sále vlády České republiky v budově Strakovy akademie, k jednání pracovních komisí jsou zpravidla k dispozici jiné (menší) zasedací místnosti Strakovy akademie.

začnící jednotka Úřadu vlády České republiky, jehož vedoucí byl sice označován jako sekretář Legislativní rady, nicméně nebyl ani členem Legislativní rady, ani přímo podřízen jejímu předsedovi.

Zasedací sál vlády České republiky, zasedání Legislativní rady vlády dne 26. října 2017.

Od r. 2014 je organizačně činnost Legislativní rady zajišťována především elektronicky. Veškeré materiály, pozvánky na zasedání Legislativní rady, stanoviska pracovních komisí, Odboru kompatibility, návrhy stanovisek a zpravodajské zprávy se členům Legislativní rady distribuuují elektronicky prostřednictvím elektronické knihovny eKLEP informačního systému ODok Úřadu vlády.

Legislativní rada se schází podle potřeby, zpravidla jednou za 2 týdny. Zasedání Legislativní rady svolává předseda Legislativní rady. K představení a především k obhajobě návrhu právního předpisu na jednání Legislativní rady zve předseda Legislativní rady konkrétního člena vlády nebo vedoucího jiného ústředního správního úřadu, který se ovšem může nechat zastupovat svým náměstkem. Praxe, kdy na jednání Legislativní rady docházeli přímo členové vlády, byla typická spíše pro 90. léta, ministři se tehdy jen výjimečně nechali zastupovat svými náměstkami.¹⁹ Zcela opačná situace nastala po r. 2003, kdy se na jednání Legislativní rady mnohdy nedostavil ani náměstek ministra a návrh byl Legislativní radě předkládán „pouze“ ředitelem odboru nebo dokonce refe-

¹⁹ ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 15.

rentem.²⁰ Stávající praxe ze strany předkladatelů legislativních materiálů je taková, že ministři se běžně jednání Legislativní rady neúčastní,²¹ nicméně k předložení a obhajobě návrhu před členy Legislativní rady se zpravidla dostaví jím pověřený náměstek spolu s dalšími zaměstnanci daného resortu.

Zasedání Legislativní rady se kromě jejích členů a předkladatelů projednávaných legislativních návrhů účastní i další osoby, které stanoví Jednací řád.²² Jedná se zejména o ředitele Odboru vládní legislativy, ředitele Odboru kompatibility a státní zaměstnance zařazené v těchto odborech, kteří vypracovali návrh stanoviska Legislativní rady k projednávanému návrhu, dále o veřejného ochránce práv, ředitele kanceláří obou komor Parlamentu České republiky, zástupce České advokátní komory a zástupce jiných profesních komor, pokud se jich projednávaný materiál týká, zástupce sociálních partnerů²³ nebo o osoby, které jsou přizvány na základě rozhodnutí předsedy Legislativní rady.²⁴ Bohužel se však často stává, že tito přizvaní hosté nechtějí být jen pasivními pozorovateli diskuze, ale chtějí do ní i aktivně zasahovat a výsledky jednání Legislativní rady takto případně ovlivňovat. Běžným postupem ze strany hostů je například opakování připomínek uplatněných v meziresortním připomínkovém řízení, které předkladatel návrhu právního předpisu neakceptoval, čímž dochází k prodlužo-

²⁰ Ze vzpomínek bývalého člena a dlouholetého sekretáře Legislativní rady Jaroslava Oehma je patrné, že neúčast vrcholných představitelů resortu tehdy měla někdy i za následek odložení projednání návrhu. – OEHM, J. Legislativní rada jako poradní orgán vlády. In GERLOCH, A., KYSELA, J. (eds.) Tvorba práva v České republice po vstupu do Evropské unie. Praha: ASPI, 2007, s. 114.

Dlouholetý předseda pracovní komise Legislativní rady Josef Barák k tomuto uvádí: „Pro účast předkladatele na jednání Legislativní rady by měl platit princip, že se tohoto jednání za předkladatele účastní ministr, popř. jím pověřený náměstek, eventuálně spolu s dalšími zaměstnanci resortu. Nižší nežli uvedená úroveň zastupování předkladatele na jednání Legislativní rady není přijatelná.“ – BARÁK, J. Legislativní pravidla a legislativní proces. Právní rádce, 1996, č. 9, s. 54.

²¹ Výjimkou byl například ve vládě Bohuslava Sobotky (2014 – 2017) ministr spravedlnosti Robert Pelikán nebo ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová.

²² Jednací řád Legislativní rady vlády – čl. 1 odst. 1 a 4.

²³ K rozšíření okruhu osob, které se zasedání Legislativní rady účastnily, resp. mohly být na něj přizvány, došlo poprvé v r. 1998, kdy byl prostřednictvím nového Jednacího řádu Legislativní rady dán prostor i zástupcům různých zájmových skupin (např. zástupcům odborů, zástupcům organizací zaměstnavatelů). Tento přístup byl ještě prohlouben novelou Jednacího řádu Legislativní rady v r. 2014.

²⁴ Jako příklad dalších osob přizvaných na zasedání Legislativní rady lze z poslední doby uvést nejvyššího státního zástupce nebo prezidenta Unie státních zástupců při projednávání návrhu novely zákona o státním zastupitelství, předsedy Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu a prezidentku Soudcovské unie při projednávání návrhu novely zákona o soudech a soudcích nebo zástupce Sdružení místních samospráv ČR při projednávání několika návrhů zákonů z oblasti odpadového hospodářství.

vání (někdy neúměrnému) jednání Legislativní rady. V takových případech je pak stěžejní role předsedy Legislativní rady, resp. osoby Legislativní radě předsedající, nakolik je schopen tyto snahy hostů uřídit a případně i eliminovat. Z osob, které jsou přímo na základě Jednacího řádu Legislativní rady oprávněny účastnit se jejího zasedání, je zajímavé zmínit zástupce Českého olympijského výboru. Toto jejich oprávnění totiž bylo od r. 2014²⁵ realizováno pouze jednou. Důvodem samozřejmě může být skutečnost, že na program jednání Legislativní rady se jen sporadicky zařazují návrhy právních předpisů týkající se problematiky sportu a jeho financování; návrhy takových právních předpisů jsou ostatně jen výjimečně připravovány a předkládány vládě ke schválení.²⁶

K projednání konkrétního legislativního materiálu je některý z členů Legislativní rady určen jako tzv. zpravodaj a je pověřen, aby předmětný návrh podrobně zhodnotil a vypracoval k němu tzv. zpravodajskou zprávu, kterou následně na plénu Legislativní rady představit. Tato praxe byla zavedena v době, kdy byl předsedou Legislativní rady Pavel Rychetský. V posledních letech jsou ke každému návrhu zpravidla stanoveni 2 zpravodajové; tento postup má zajistit, aby legislativní návrhy, které většinou zasahují do více právních oblastí, byly komplexně posouzeny odborníky s různými právními specializacemi. Naopak v případě jednodušších či méně rozsáhlých legislativních návrhů vztahujících se převážně k jedné oblasti práva se zpravidla určí pouze 1 zpravodaj.²⁷ K přípravě zpravodajské zprávy má zpravodaj k dispozici vlastní legislativní materiál předložený vládě, návrh stanoviska Legislativní rady zpracovaný Odborem vládní legislativy, zápisy ze schůzí pracovních komisí Legislativní rady a stanovisko Odboru kompatibility.

²⁵ Předmětné ustanovení Jednacího řádu Legislativní rady opravňující zástupce Českého olympijského výboru účastnit se zasedání Legislativní rady [čl. 1 odst. 4 písm. j)] bylo do Jednacího řádu doplněno usnesením vlády ze dne 15. prosince 2014 č. 1051.

²⁶ Od r. 2014 byl na program schůze Legislativní rady zařazen pouze 1 návrh týkající se problematiky sportu (návrh novely zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu). Zástupce Českého olympijského výboru se tehdy zasedání Legislativní rady účastnil, nicméně je otázkou, zda je nutné, aby Jednací řád Legislativní rady vlády takové ustanovení vůbec obsahoval, když jednak není prakticky využíváno, jednak by bylo možné v případě potřeby přizvat zástupce tohoto subjektu na základě obecného ustanovení opravňujícího předsedu Legislativní rady přizvat k jednání Legislativní rady další osoby.

²⁷ Výroční zprávy o činnosti Legislativní rady vlády za roky 2017 a 2018 – dostupné na www.vlada.cz.

1.3 Složení Legislativní rady vlády

Legislativní rada je složena z předsedy, místopředsedů a dalších členů. Jak již bylo výše uvedeno, v jejím čele musí stát člen vlády, což je jediný požadavek, který zákon ve vztahu k Legislativní radě stanoví.

Předsedu Legislativní rady jmenuje a odvolává vláda na návrh předsedy vlády. Aktuálně stojí v čele Legislativní rady ministryně spravedlnosti, nicméně v minulosti se ve funkci předsedy Legislativní rady kromě představitelů tohoto resortu často objevovali místopředsedové vlády (období, kdy v čele Legislativní rady stáli místopředsedové vlády, je typické především pro období let 1969 – 1988) nebo ministři bez portfeje (ti se v čele Legislativní rady objevovali zejména během tzv. úřednických vlád), jednou jím byl i přímo předseda vlády (únor 1990 – duben 1991).²⁸

Místopředsedy a ostatní členy Legislativní rady jmenuje a odvolává vláda na návrh předsedy Legislativní rady. Ačkoli na další členy Legislativní rady není kladen žádný zákonný ani podzákonný požadavek, lze konstatovat, že základním předpokladem pro členství v Legislativní radě (a ostatně i v jejích pracovních komisích) by měla být vysoká odbornost a teoretické a praktické znalosti v oblasti práva nebo v jednotlivých právních odvětvích.²⁹ S ohledem na úlohu, kterou má Legislativní rada plnit, je nepochybné, že jejími členy by měli být především právníci.³⁰ V současné době jsou členy Legislativní rady především vysokoškolští pedagogové, vědečtí pracovníci a odborníci z praxe (advokáti, notář, donedávna i státní zástupce), nicméně ne vždy tomu tak bylo, což dokazuje stručný nástin složení Legislativní rady od jejího založení do současnosti uvedený v další kapitole této publikace. Do r. 2003 běžně mezi jejími členy byli

²⁸ Pavel Zářecký hodnotí spojení výkonu funkce ministra spravedlnosti s funkcí předsedy Legislativní rady ne příliš pozitivně, a to zejména s ohledem na praktickou nemožnost věnovat se plně činnosti Legislativní rady ze strany jejího předsedy („*Funkce ministra spravedlnosti odčerpávala značnou část pracovní aktivity předsedy Legislativní rady. [...] Ministerstvo natolik vytěžuje pracovní kapacitu ministra, že na Legislativní radu už mu zbývá jen málo času.*“). V těchto případech potom rostl význam a zejména míra zapojení do činnosti Legislativní rady ze strany jejího místopředsedy, kterým je běžně náměstek ministra, a pro něhož se tak činnost Legislativní rady stala hlavní pracovní náplní. - ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 45 a 46.

²⁹ FILIP, J. K postavení Legislativní rady vlády České republiky. Časopis pro právní vědu a praxi. 2007, č. 3, s. 208.

³⁰ Podle bývalého člena a dlouholetého sekretáře Legislativní rady Jaroslava Oehma by členy Legislativní rady měli být dokonce „*zásadně právníci*“. – OEHM, J. Legislativní rada jako poradní orgán vlády. In GERLOCH, A., KYSELA, J. (eds.) Tvorba práva v České republice po vstupu do Evropské unie. Praha: ASPI, 2007, s. 117.

i soudci. Po rozhodnutí Ústavního soudu Pl. ÚS 7/02 ze dne 18. června 2002³¹, v němž bylo konstatováno, že působení soudců v poradních orgánech moci výkonné a zákonodárné je v rozporu s principem dělby moci, soudci na své členství v Legislativní radě postupně vesměs buď rezignovali, nebo byli odvoláni. Členství soudců v Legislativní radě bylo ovšem vždy považováno obecně za přínosné.³²

Výběr členů Legislativní rady je ponechán na jejím předsedovi. Ten není de facto ničím limitován, při výběru kandidáta na členství v Legislativní radě proto může být ovlivněn i svými politickými preferencemi nebo jinými okolnostmi, které nemusí vždy souviset s odbornými kvalitami nominované osoby. Nicméně prvořadým hlediskem, které by mělo být při sestavování Legislativní rady či změně v jejím složení bráno v potaz, je charakter Legislativní rady jako odborného, nikoli politického poradního orgánu vlády. Ideální by pro činnost Legislativní rady tedy bylo, pokud by při nominaci konkrétní osoby na členství v Legislativní radě byla brána v úvahu především vysoká odborná erudovanost a zkušenost dané osoby v příslušném právním odvětví. Posuzována by měla být také její právní specializace v příslušném oboru práva ve vztahu k potřebám Legislativní rady, popř. i odborná publikační činnost. Zohledněny by měly být rovněž schopnosti kandidáta k individuální a týmové práci, schopnost aktivního a operativního vyjadřování k projednávaným legislativním návrhům včetně dalších témat, která Legislativní radě k posouzení a zaujetí stanoviska předloží vláda nebo předseda Legislativní rady. Při výběru kandidátů na členství v Legislativní radě svou roli hrají i časové možnosti jednotlivých kandidátů účastnit se zasedání Legislativní rady a podílet se i jiným způsobem na její činnosti (např. zpracováním tzv. zpravodajských zpráv).³³

Legislativní rada ve svém stávajícím složení disponuje odborníky na ústavní právo, na právo mezinárodní i evropské, na všechny oblasti soukromého práva i na jednotlivé oblasti práva veřejného. Lze říci, že nejširší zastoupení mají v Legislativní radě momentálně autority specializující se na oblast správního práva a dále na oblast práva občanského a obchodního, což je dáno především povahou materiálů, které jsou Legislativní radě předkládány a mezi nimiž dominují návrhy právních předpisů dopadající do různých oblastí správního práva,

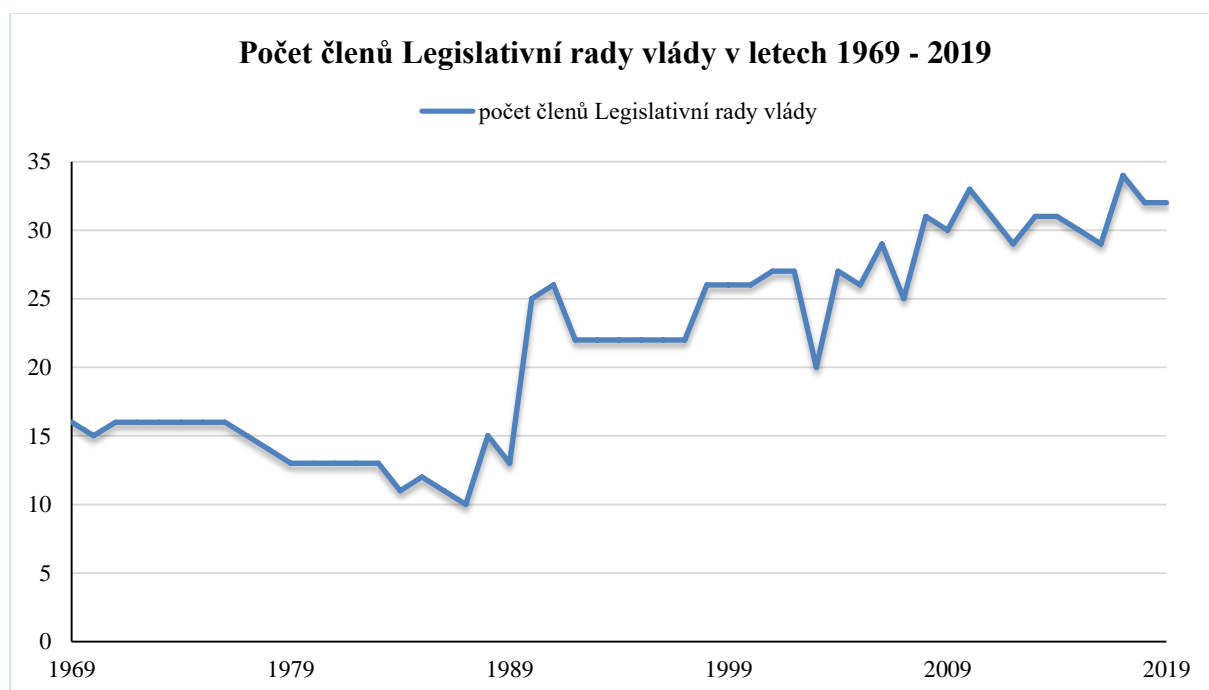
³¹ Publikovaný pod č. 349/2002 Sb. Podrobněji k tomuto nálezu viz kapitola věnovaná historii Legislativní rady, r. 2003 a Legislativní rada vlády ČSR 2000 – 2009 (shrnutí).

³² OEHM, J. Legislativní rada jako poradní orgán vlády. In GERLOCH, A., KYSELA, J. (eds.) Tvorba práva v České republice po vstupu do Evropské unie. Praha: ASPI, 2007, s. 117.

³³ Častá absence na jednání Legislativní rady někdy bývá i důvodem pro odvolání člena Legislativní rady.

ale i návrhy právních předpisů, které lze charakterizovat jako občanskoprávní a obchodněprávní. Nicméně ze složení Legislativní rady je patrná snaha o zastoupení každé právní oblasti.

Pokud jde o počet členů Legislativní rady, ani v tomto směru není předseda Legislativní rady nijak omezen. Momentálně má Legislativní rada celkem 32 členů (včetně předsedkyně a 3 místopředsedů), počet jejich členů se ovšem v minulosti měnil. Obecně lze za 50 let její historie konstatovat, že počet členů Legislativní rady postupem času narůstal (viz kapitola věnovaná historii Legislativní rady a graf níže). V minulosti byla také období, kdy byl počet členů pevně stanoven, resp. byl stanoven maximální počet jejich členů.³⁴ Stávající Statut Legislativní rady žádné limity v tomto směru nestanoví.

Naopak Statut jednoznačně upravuje pravidlo zastupitelnosti členů Legislativní rady. V této otázce Statut stanoví, že členství v tomto poradním orgánu je nezastupitelné, s výjimkou člena vlády, který se může nechat zastupovat svým náměstkem.³⁵ Lze tak konstatovat, že prakticky s výjimkou předsedy Legislativní rady lze členství v Legislativní radě označit za členství ad personam. Členové Legislativní rady v ní tedy nereprezentují žádnou školu, instituci, ústav, úřad,

³⁴ Statut Legislativní rady vlády ve znění usnesení vlády ze dne 21. srpna 1998 č. 534 a usnesení vlády ze dne 24. listopadu 2004 č. 1158.

³⁵ Statut Legislativní rady vlády – čl. 3.

jsou v ní členy sami za sebe.³⁶ Nutno však dodat, že členství v Legislativní radě vždy takto nastavené nebylo. Naopak byly doby (zejména v počátcích jejího působení), kdy byla Legislativní rada složena právě z reprezentantů konkrétních institucí, především vysokých státních úřadů (podrobněji opět viz kapitola věnovaná historii Legislativní rady).

Pokud jde o rozvržení konkrétních úkolů v rámci Legislativní rady, předseda řídí její zasedání, podepisuje její stanoviska a ta pak předkládá vládě. Za významnou pravomoc předsedy Legislativní rady lze označit oprávnění rozhodnout, že konkrétní legislativní návrh nebude projednán Legislativní radou a místo toho k němu bude vypracováno stanovisko předsedy Legislativní rady.³⁷ Tato rozhodovací pravomoc předsedy Legislativní rady ovšem není bezmezná a nemůže jí užít zcela podle své libovůle. V této věci je předseda Legislativní rady limitován Statutem, který stanoví, že předseda Legislativní rady může upustit od projednání návrhu na plénu Legislativní rady a může rozhodnout o vydání svého stanoviska pouze, pokud návrh nemá formu komplexního zákona, neobsahuje zásadní legislativní problémy ani nedostatky v hodnocení dopadů regulace, které vyžadují projednání Legislativní radou, a projednání návrhu je časově naléhavé. Při tomto rozhodování předseda Legislativní rady přihlédně i ke kapacitním možnostem Legislativní rady.³⁸ Praxe posledních let ukazuje, že ne vždy jsou tyto podmínky plně dodržovány. Běžně se stává, že k návrhům zcela nových zákonů je vypracováno pouze stanovisko předsedy Legislativní rady, aniž by byly předloženy k projednání Legislativní radě.³⁹ Stejný postup je mnohdy volen i v případě návrhů, u kterých je již po jejich projednání v pracovních komisích (či dokonce ještě dříve) evidentní, že trpí zásadními ne-

³⁶ FILIP, J. K postavení Legislativní rady vlády České republiky. Časopis pro právní vědu a praxi. 2007, č. 3, s. 208.

³⁷ Fakticky stanovisko předsedy Legislativní rady vypracovávají referenti Odboru vládní legislativy, a to obdobným způsobem jako návrh stanoviska Legislativní rady, využívají tak k tomuto účelu stanovisko Odboru kompatibility a stanoviska jednotlivých pracovních komisí Legislativní rady, které předmětný návrh právního předpisu projednaly.

³⁸ Statut Legislativní rady vlády – čl. 4 odst. 3 a 4.

³⁹ Například návrh zákona o důchodovém spoření, návrh zákona o doplňkovém penzijním spoření a návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o důchodovém spoření a zákona o doplňkovém penzijním spoření, (tzv. balíček návrhů předložených v r. 2011 za účelem přijetí důchodové reformy a zavedení tzv. II. důchodového pilíře); návrh zákona o univerzitních nemocnicích (r. 2017); návrh zákona o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení (r. 2017); návrh zákona o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů (zákon o územně správním členění státu) (r. 2018); návrh zákona o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021 a o změně zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů (r. 2019); návrh věcného záměru stavebního zákona (r. 2019).

dostatky a problémy, jejich předložení Legislativní radě by proto bylo více než žádoucí.⁴⁰ Z takto zavedené praxe vyplývá, že často je zohledňována pouze časová naléhavost projednání návrhu, aniž by byly zohledněny i ostatní podmínky stanovené Statutem, nebo dokonce plně převáží politický zájem na projednání předloženého návrhu bez ohledu na jeho kvalitu. Tento přístup se pak odráží jak v podobě vládních návrhů právních předpisů, tak následně ve stavu celého právního řádu.⁴¹

Místopředseda Legislativní rady řídí zasedání Legislativní rady po dobu nepřítomnosti předsedy Legislativní rady. Ačkoli až do r. 1998 měla Legislativní rada pouze jednoho místopředsedu (do r. 1988 tuto funkce dokonce zastával ministr spravedlnosti, což bylo dáno i tím, že v čele Legislativní rady stál místopředseda vlády), v současné době má Legislativní rada 3 místopředsedy. Jejich počet byl postupně navýšen mj. i s ohledem na zajištění plynulého a bezproblémového vedení jednání Legislativní rady pro případ, kdy se předseda Legislativní rady i její místopředseda, resp. jeden z nich, pro jiné neodkladné pracovní povinnosti nemohou jednání Legislativní rady účastnit.⁴² Ačkoli Statut umožňuje, aby zasedání Legislativní rady řídil na základě pověření předsedy Legislativní rady po dobu jeho nepřítomnosti i jiný člen Legislativní rady,⁴³ projevilo se jako vhodnější rozšířit okruh místopředsedů o další vhodnou osobu, která bude dostatečně zkušená a bude schopná Legislativní radu řídit. Velice praktickým se ukázalo jmenovat místopředsedou Legislativní rady náměstka ministra,

⁴⁰ Například návrh zákona, kterým se v souvislosti se stabilizací veřejných rozpočtů mění některé zákony a upravují ekologické daně, který byl předložen v r. 2007 původně jako několik samostatných návrhů novel zákonů z různých oblastí a až předsedou Legislativní rady a jeho aparátem byl z rozhodnutí vlády zpracován do souhrnného návrhu. Dále návrh věcného záměru stavebního zákona (r. 2019); návrh zákona, kterým se mění zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a s ním související návrh nařízení vlády o podmínkách použití finančních prostředků Státního fondu rozvoje bydlení na pořízení sociálních a dostupných bytů a sociálních, smíšených a dostupných domů (r. 2019); návrh zákona, kterým se mění zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (r. 2019).

⁴¹ Snaha v těchto případech alespoň upozornit na rizika schválení problematických návrhů má většinou podobu obecných připomínek či sdělení pro vládu, které jsou zakomponovány do stanoviska předsedy Legislativní rady. Bohužel jen málokdy byly tyto připomínky v posledních letech vládou reflektovány.

⁴² U předsedy Legislativní rady je tato situace dána mj. i tím, že dnem v týdnu, kdy se konají pravidelná jednání Legislativní rady, je čtvrtek, kdy zároveň probíhají v Poslanecké sněmovně podle jejího jednacího řádu interpelace, kterých se členové vlády účastní. - § 111 a § 112 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů.

⁴³ Statut Legislativní rady vlády – čl. 4 odst. 1.

resp. náměstka předsedy Legislativní rady, jemuž je svěřeno řízení sekce Legislativní rady, popř. vedoucího zaměstnance jiného útvaru, který organizačně činnost Legislativní rady zajišťuje.⁴⁴ Za vysoce prozíravé lze v tomto směru označit také jmenování třetího místopředsedy Legislativní rady, Josefa Vedrala, v r. 2015. Kromě toho, že Josef Vedral je zkušený a uznávaný odborník a řadu let působí jako předseda jedné z pracovních komisí Legislativní rady, je především státním zaměstnancem Úřadu vlády České republiky. Důvodem pro jeho jmenování do širšího vedení Legislativní rady byla právě potřeba zajistit faktické řízení jednání Legislativní rady v případě nepřítomnosti jak předsedy, tak i ostatních místopředsedů, přičemž se vycházelo mimo jiné i z předpokladu, že státní zaměstnanec Úřadu vlády bude běžně schopen se zasedání Legislativní rady účastnit. Na základě zkušeností z posledních let je možné říci, že rozšíření okruhu místopředsedů Legislativní rady o státní zaměstnance Úřadu vlády, kteří působí přímo na útvaru pověřeném zajišťováním činnosti Legislativní rady, tedy na útvaru, kde mj. vznikají i návrhy stanovisek Legislativní rady, se osvědčilo i z toho hlediska, že tito místopředsedové jsou tak díky své běžné činnosti mnohem více s projednávanými návrhy seznámeni, což se jistě může i pozitivně projevit i v řízení zasedání Legislativní rady.

1.4 Pracovní komise Legislativní rady vlády

Legislativní rada svou působnost vykonává nejen prostřednictvím svých zasedání a svého předsedy, ale i prostřednictvím svých pracovních komisí. Statutem jsou aktuálně zřízeny komise pro veřejné právo, komise pro soukromé právo, komise pro trestní právo a komise pro hodnocení dopadů regulace. Předseda Legislativní rady je na základě Statutu oprávněn zřídit subkomise pracovních komisí.

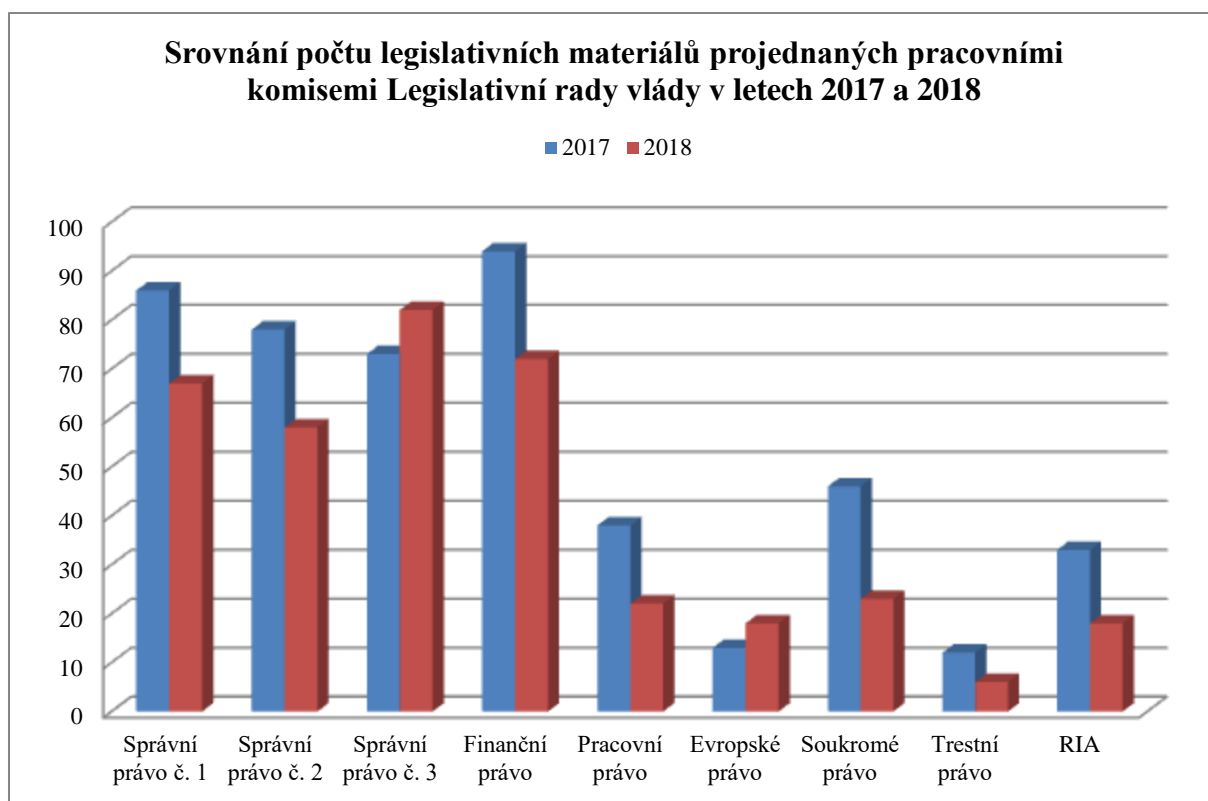
⁴⁴ Z historie Legislativní rady lze jako příklady uvést Josefa Novotného (ředitel legislativního a právního odboru ÚV ČSR) - místopředseda LRV 1990 – 1991, Cyrila Svobodu (ředitel legislativní sekce Ministerstva spravedlnosti) - místopředseda LRV 1992 – 1998, Jaroslava Bureše (náměstek a ředitel Sekce místopředsedy vlády – předsedy Legislativní rady vlády) - místopředseda LRV 2002 – 2004, Petra Mlsnu (náměstek ministra spravedlnosti a předsedy Legislativní rady vlády) - místopředseda LRV 2010 – 2012, 2013 – 2014, Kateřinu Valachovou (náměstkyně ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu a předsedy Legislativní rady vlády) - místopředsedkyně LRV 2014 – 2015, Jana Kněžíňka (náměstek ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu a předsedy Legislativní rady vlády, resp. náměstek pro řízení Sekce Legislativní rady vlády) - místopředseda LRV 2015 – 2018, 2019 – dosud.

Počet i zaměření pracovních komisí Legislativní rady se v průběhu její historie různě měnily a vyvíjely (podrobněji viz kapitola věnovaná historii Legislativní rady). V současné době v rámci Legislativní rady fungují tyto pracovní komise:

- pro veřejné právo I - správní právo č. 1,
- pro veřejné právo I - správní právo č. 2,
- pro veřejné právo I - správní právo č. 3,
- pro veřejné právo II - finanční právo,
- pro veřejné právo III - pracovní právo a sociální věci,
- pro veřejné právo IV - evropské právo,
- pro soukromé právo,
- pro trestní právo a
- pro hodnocení dopadů regulace (RIA).

Pracovní komise Legislativní rady jsou odborným orgánem Legislativní rady, které v rámci Legislativní rady plní nezastupitelnou roli, neboť posuzují nejenom všechny legislativní návrhy předložené vládě, ale také všechny návrhy vyhlášek ústředních správních úřadů a České národní banky, které vláda neprojednává. Pracovní komise projednávají předložené materiály za účasti zástupců předkladatelů a zaujímají k nim odborná stanoviska, která následně slouží jako podklad pro zpracování návrhu stanoviska Legislativní rady nebo stanoviska předsedy Legislativní rady ke konkrétnímu legislativnímu návrhu, resp. jako podklad pro předkladatele návrhů resortních právních předpisů za účelem jejich dalších úprav. Stanoviska jednotlivých pracovních komisí Legislativní rady jsou samozřejmě k dispozici členům Legislativní rady a předkladatelům k dalšímu využití v rámci legislativního procesu. Ne každý návrh je projednán všemi pracovními komisemi. Která z pracovních komisí ten který návrh projedná, určí předseda Legislativní rady, popř. na základě jeho pověření ředitel Odboru vládní legislativy podle charakteru projednávaného materiálu a jeho věcného zaměření. V posledních letech nejvíce legislativních materiálů projednávají pracovní komise pro veřejné právo I zaměřené na oblast správního práva a pracovní komise pro veřejné právo II zaměřená na finanční právo. Nejméně vytížená, pokud jde o množství projednaných materiálů, bývá tradičně pracovní komise pro trestní právo.⁴⁵

⁴⁵ Například Výroční zprávy o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2017 a 2018 – dostupné na www.vlada.cz.

Většina pracovních komisí zasedá ve 14denních intervalech, popřípadě podle potřeby i v mimořádně stanovených termínech, respektive v tzv. zkráceném řízení (per rollam)⁴⁶. Pracovní komise pro pracovní právo a sociální věci jedná pravidelně v měsíčních cyklech a schůze pracovní komise pro trestní právo jsou svolávány ad hoc, a to podle množství a charakteru postoupených legislativních návrhů k projednání. Zasedání pracovní komise pro hodnocení dopadů regulace se konají zpravidla v třítydenním intervalu.⁴⁷

Pracovní komise Legislativní rady jsou složeny obdobně jako samotná Legislativní rada z předsedy, místopředsedy a dalších členů.⁴⁸ Členy pracovních komisí a z jejich řad předsedy a místopředsedy pracovních komisí na návrh předsedy Legislativní rady jmenuje a odvolává Legislativní rada.⁴⁹ Základním požadavkem na členství v pracovních komisích je stejně jako u Legislativní rady vysoká odbornost a teoretické a praktické znalosti, přičemž se předpokládá hlubší specializace na oblast práva, resp. problematiku, kterou se pracovní komise zabývá.

⁴⁶ Jednací řád Legislativní rady vlády – čl. 2 odst. 5.

⁴⁷ Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2018 – dostupná na www.vlada.cz.

⁴⁸ Statut Legislativní rady vlády – čl. 5 odst. 3.

⁴⁹ Statut Legislativní rady vlády – čl. 2 písm. e).

1.5 Význam Legislativní rady vlády

Legislativní rada je jedním z mála poradních orgánů vlády, jehož existenci, resp. možnost jejího zřízení, předpokládá zákon. To jí samo o sobě ovšem žádné zvláštní a především silné postavení nedává. Vláda by totiž podobný poradní orgán mohla zřídit i tehdy, pokud by to zákon výslovně nestanovil.

Jak silnou pozici Legislativní rada má a jakou váhu mají její závěry, záleží na té které vládě, jejímž poradním orgánem Legislativní rada je. Vzhledem k tomu, že Legislativní rada kontinuálně existuje již 50 let, je možné konstatovat, že od r. 1969 ji každá vláda považovala za poradní orgán, jehož existence je potřebná či dokonce nezbytná, neboť každá vláda od r. 1969 ji měla, resp. žádná ji nezrušila. Může se proto jevit, že si jednotlivé vlády uvědomovaly její důležitost v oblasti legislativy na vládní úrovni.⁵⁰ O důležitosti Legislativní rady a zejména jejích závěrů by mohl svědčit i Jednací řád vlády, který ve svém stávajícím znění⁵¹ jednoznačně stanoví, že materiál legislativní povahy nelze na schůzi vlády projednat, není-li k němu vypracováno stanovisko Legislativní rady vlády nebo stanovisko předsedy Legislativní rady vlády.⁵²

Na druhou stranu je ovšem třeba přiznat, že jednotlivé vlády k Legislativní radě přistupovaly jinak a jejím stanoviskům přisuzovaly jinou váhu. Podstatnou roli hraje i postoj samotného předsedy vlády k Legislativní radě a jejím výstupům.⁵³ Stanoviska Legislativní rady mají pro vládu pouze doporučující

⁵⁰ OEHM, J. Legislativní rada jako poradní orgán vlády. In GERLOCH, A., KYSELA, J. (eds.) Tvorba práva v České republice po vstupu do Evropské unie. Praha: ASPI, 2007, s. 112.

⁵¹ Jednací řád vlády – čl. V odst. 4.

⁵² Do 31. ledna 2018 dokonce platilo, že legislativní materiál bez stanoviska Legislativní rady k němu není možné ani zařadit na program schůze vlády. Až novelou Jednacího řádu vlády provedenou usnesením vlády ze dne 17. ledna 2018 č. 47 s účinností od 1. února 2018 bylo toto pravidlo zmírněno.

⁵³ „*Postoj předsedy vlády k celé LR pak předurčuje i postoj jednotlivých členů vlády k ní. Během funkčního období také plně a pouze na předsedovi vlády záleží, jaký bude vztah vlády k doporučením, které LR vyjadřuje k jednotlivým legislativním návrhům ve svých odborně právních „stanoviscích“.* (...) *A předseda vlády může vyjádřit svůj pozitivní vztah k LR velice jednoduše i tím, že některé její zasedání zdvořilostně krátce navštíví.*“ – OEHM, J. Legislativní rada jako poradní orgán vlády. In GERLOCH, A., KYSELA, J. (eds.) Tvorba práva v České republice po vstupu do Evropské unie. Praha: ASPI, 2007, s. 113.

Obdobně se ve svém článku vyjadřuje i Jan Filip (FILIP, J. K postavení Legislativní rady vlády České republiky. Časopis pro právní vědu a praxi. 2007, č. 3, s. 209.).

Dlouholetý člen Legislativní rady a její dvojnásobný předseda Pavel Zářecký v tomto směru poukazuje na období působení Legislativní rady vedené přímo předsedou vlády (Petrem Pithartem). Tato Legislativní rada (a to i později, když už předseda vlády nestál v jejím čele) měla podporu jak předsedy vlády, tak respekt celé tehdejší vlády. Legislativní rada tedy měla poměrně silné postavení, což se projevovalo především ve váze jejích stanovisek („*Negativní stanovisko Legislativní rady k návrhu zákona předloženého vládě ministrem znamenalo ko-*

charakter a nejsou pro ni nijak závazná. Je tedy čistě na rozhodnutí vlády, zda se jimi bude řídit a zda je ve své legislativní činnosti zohlední nebo ne. Kromě ne-respektování závěrů Legislativní rady lze za typické projevy oslabování pozice Legislativní rady označit tzv. přílepkovou praxi⁵⁴ nebo obcházení legislativního procesu na úrovni vládní exekutivy. V druhém zmiňovaném případě jsou celé návrhy právních předpisů vytvořené ministerstvy předkládány jako tzv. poslanecké iniciativy, tudíž neprocházejí ani meziresortním připomínkovým řízením ani projednáním v Legislativní radě a jejích pracovních komisích.⁵⁵ Za oslabování pozice Legislativní rady je některými legislativci považován i již zmíněný institut přerušování projednání legislativního návrhu Legislativní radou. Tento závěr Legislativní rady totiž vede většinou ke kompletnímu přepracování celého návrhu a k předložení úplně nového textu;⁵⁶ nutno dodat, že takový text již není znovu projednán v meziresortním připomínkovém řízení, neboť Legislativní pravidla vlády pro tento případ stanoví ze znovupravení meziresortního připomínkového řízení výjimku⁵⁷, ačkoli provést nové připomínkové řízení by po mnohdy rozsáhlých a zásadních úpravách textu bylo vhodné.

Postavení Legislativní rady a respekt k ní a jejím závěrům určuje i její předseda. Jednak může záležet na pozici jeho samotného ve vládě⁵⁸, jednak na

nečnou tečku za jeho legislativním procesem. Vláda se takovým návrhem už nezabývala a celý legislativní proces musel být znovu opakován.“) - ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 13 a 14.

⁵⁴ „*Neúspěšný resort dokázal obejít negativní stanovisko LR, potažmo vlády tím, že přes spřátelené poslance vpašoval potřebný, byť vadný text do návrhu v rámci 2. čtení v Poslanecké sněmovně.*“ - FILIP, J. K postavení Legislativní rady vlády České republiky. Časopis pro právní vědu a praxi. 2007, č. 3, s. 210.

⁵⁵ VEDRAL, J. K příčinám nynějšího stavu právního řádu a k možnostem vlády při jeho (re)formování. In GERLOCH, A., KYSELA, J. (eds.) Tvorba práva v České republice po vstupu do Evropské unie. Praha: ASPI, 2007, s. 94.

⁵⁶ „*Postavení Legislativní rady vlády jako činitele, který by měl výrazně přispívat ke sjednocování právního řádu, se takovým postupem výrazně oslabovalo, a to nejen proto, že předkladatel zpravidla nakonec stejně prosadil svou představu návrhu, byť v tak či onak modifikované podobě.*“ - VEDRAL, J. K příčinám nynějšího stavu právního řádu a k možnostem vlády při jeho (re)formování. In GERLOCH, A., KYSELA, J. (eds.) Tvorba práva v České republice po vstupu do Evropské unie. Praha: ASPI, 2007, s. 101 a 102.

⁵⁷ Legislativní pravidla vlády – čl. 9 odst. 4.

⁵⁸ Dlouholetý sekretář Legislativní rady Jaroslav Oehm se na základě svých zkušeností z této činnosti netají ve svých člancích tím, že v čele Legislativní rady by měl stát místopředseda vlády pro legislativu a že by podle toho mělo být upraveno i příslušné ustanovení kompetenčního zákona, tj. § 28a kompetenčního zákona by v tomto směru měl být vrácen do své podoby ve znění zákona č. 474/1992 Sb. Základním důvodem je podle něj skutečnost, že „*vládní legislativa je činností nejen vysoce odbornou, ale zejména nutně též nadresortní*“. V této souvislosti Jaroslav Oehm také odkazuje na pravidelnou hodnotící zprávu Evropské komise

jeho vlivu na obsazení Legislativní rady. Předseda Legislativní rady má výhradní právo nominovat členy Legislativní rady. Záleží tedy především na jeho názoru, kým by měla být Legislativní rada tvořena, zda všeobecně uznávanými odborníky a nezávislými autoritami schopnými vyjádřit svůj názor bez ohledu na směřování aktuální vlády, ovšem s respektem k právnímu řádu a zejména k principům demokratického právního státu, nebo naopak osobami, kterým je členství v Legislativní radě svěřováno pouze pro jejich pozitivní vztah k vládnoucím elitám, ovšem bez ohledu na jejich přínos pro kvalitu právního řádu.

Ať už byl význam Legislativní rady působící jako poradní orgán té které vlády za 50 let její dosavadní historie jakýkoli, nutnost její existence je nezpochybnitelná. Nezpochybnitelná je totiž úloha vlády v legislativním procesu a význam vládní legislativy, neboť příprava právních předpisů a zásadní podíl na tvorbě právního řádu České republiky je jednou z nejdůležitějších činností vlády.

Legislativní rada plní nezastupitelnou roli v legislativním procesu vládě předkládaných návrhů právních předpisů. Legislativní rada a její pracovní komise zajišťují veškeré posuzování předložených legislativních návrhů; pracovní komise Legislativní rady navíc projednávají i návrhy vyhlášek ministerstev a jiných ústředních správních úřadů. Legislativní rada je tedy pevnou a významnou součástí legislativního procesu na vládní úrovni, která by měla zajistit komplexní a (relativně) nezávislé posouzení návrhů právních předpisů. Projednávání legislativních návrhů v Legislativní radě a v jejích pracovních komisích výrazným způsobem pozitivně ovlivňuje kvalitu legislativních návrhů, které vláda následně sama schvaluje jako vlastní právní předpisy nebo které předkládá Parlamentu České republiky. Posouzení jednotlivých návrhů Legislativní radou totiž často vede k odhalení možného nesouladu návrhu zákona s ústavním pořádkem České republiky nebo s právem Evropské unie a zejména k odstranění těchto pochybností v důsledku úpravy předložených návrhů na základě připomínek a výhrad Legislativní rady či jejích pracovních komisí.

za rok 1999 při hodnocení stavu harmonizace práva České republiky s právem Evropských společenství, v níž bylo dáno do souvislosti „povýšení důležitosti LR“ s tím, že v jejím čele stanul místopředseda vlády. – OEHM, J. Legislativní rada jako poradní orgán vlády. In GERLOCH, A., KYSELA, J. (eds.) Tvorba práva v České republice po vstupu do Evropské unie. Praha: ASPI, 2007, s. 112.

2. Historie Legislativní rady vlády a její složení

2. Historie Legislativní rady vlády a její složení

2.1 Úvod

Legislativní radu jako svůj poradní orgán, v jehož čele stojí člen vlády, vláda zřizuje na základě § 28a kompetenčního zákona.¹ Ačkoli tento zákon byl přijat již na začátku r. 1969, ustanovení výslovně opravňující vládu zřídit legislativní radu jako svůj poradní orgán do něj bylo vloženo až o desítky let později. Stalo se tak zákonem č. 474/1992 Sb. s účinností od 31. října 1992. Kromě toho, že nový § 28a umožňoval vládě zřídit legislativní radu, jednoznačně také stanovil, že v jejím čele stojí místopředseda vlády pověřený řízením Úřadu pro legislativu a veřejnou správu České republiky. Tato právní úprava platila celé 4 roky (do 31. října 1996). Zákonem č. 272/1996 Sb. byl s účinností od 1. listopadu 1996 § 28a ve vztahu k Legislativní radě novelizován do dnešní podoby.

I když tedy zákonná úprava týkající se Legislativní rady a předpokládající její existenci je součástí našeho právního řádu až od počátku 90. let 20. století, první Legislativní rada byla ustavena již v prosinci 1969, tj. o 27 let dříve, jako poradní orgán tehdejší vlády České socialistické republiky. Tato Legislativní rada s řadou změn ve svém složení fungovala až do sametové revoluce v r. 1989. Po r. 1989 byla v rámci České republiky usnesením vlády ČSR ze dne 31. ledna 1990 č. 25 jmenována nová Legislativní rada, která od té doby působí s průběžnými změnami v jejím složení jako poradní orgán české vlády dodnes.² Tato nová Legislativní rada z předrevoluční Legislativní rady vyšla (jejími členy byli i někteří členové předrevoluční národní Legislativní rady) a plynule navázala na tradici poradního orgánu vlády pro oblast legislativy. Lze tak konstatovat, že poradní orgán vlády pro oblast legislativy v České republice kontinuálně působí již 50 let.

Během uplynulých 50 let se na činnosti Legislativní rady podílely desítky osob. Cílem tohoto textu je nejen ocenit dlouholeté působení Legislativní rady jako takové, ale také připomenout osobnosti, které ve větší či menší míře na její činnosti participovaly, resp. ji utvářely. Naší snahou je tedy alespoň stručně popsat historii Legislativní rady a zmapovat složení Legislativní rady a jeho změny v průběhu uplynulých 50 let. Mají tak být připomenuti ti, kteří se díky svému

¹ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů.

² Za změnu ve složení Legislativní rady je považováno i odvolání celé Legislativní rady a jmenování nové Legislativní rady v srpnu 1998.

členství v Legislativní radě a svému zapojení do její činnosti aktivně podíleli na tvorbě českého práva.

Na úvod je třeba uvést, že vývoj personálního složení Legislativní rady vlády České republiky, resp. Legislativní rady vlády České socialistické republiky je, zejména v jejích začátcích, velice obtížně zmapovatelný. Důvodem je především nedostatek dokumentů, z nichž by se daly potřebné informace čerpat, konkrétně usnesení vlády, jimiž byli členové Legislativní rady jmenováni či odvoláváni.

Tato „důkazní nouze“ platí především pro počátečních zhruba 22 let existence Legislativní rady. Národní archiv, který spravuje archiválie mj. Úřadu vlády ČSR/ČR, sice disponuje usneseními minulých českých vlád, nicméně fond obsahující tato usnesení je tak rozsáhlý, že je v reálném čase prakticky nemožné bez znalosti konkrétních čísel usnesení či dat jejich přijetí v nich náhodně vyhledat za poměrně dlouhé období jednotlivá usnesení vlády, která se týkají právě personálního obsazení Legislativní rady vlády ČSR/ČR. Některá usnesení vlády se sice podařilo dohledat ve fondech, které se týkají zcela nebo alespoň přibližně činnosti Legislativní rady (u některých se podařilo najít jen jejich návrhy), nicméně rozhodně se nelze domnívat, že jsou všechna. Obecně je totiž při takto zaměřené badatelské činnosti problémem skutečnost, že se jedná o archiválie nacházející se ve fondech Národního archivu, které dosud nebyly zpracovány, a které tudíž obsahují vybrané archiválie bez nějakého jejich seřazení či roztrídění, orientace v nich je proto složitá a zdlouhavá a bohužel i přes veškerou snahu se momentálně nelze ani tak dobrat všech relevantních dokumentů, které by umožnily přesně objasnit vývoj Legislativní rady v první polovině doby její existence.

Přesto se tímto způsobem podařilo dohledat několik dokumentů týkajících se činnosti Legislativní rady vlády ČSR, z nichž je, při snaze alespoň v hrubých obrysech nastínit vývoj personálního složení Legislativní rady vlády ČSR/ČR, možné vycházet, ačkoli se rovněž jedná pouze o zdroje spíše útržkovité a nekompletní. Patří mezi ně zejména prezenční listiny z některých zasedání Legislativní rady vlády ČSR. I když ani z těchto prezenčních listin nelze jednoznačně vyčíst, kdo byl členem Legislativní rady vlády ČSR, neboť výslovně označení jsou v tomto směru pouze předseda, místopředseda a sekretář Legislativní rady a dále prezenční listiny obsahují pouze seznam jmen osob s uvedením funkcí (ministr, náměstek atp.), kterou zastávaly, lze jejich vzájemným porov-

náním a především porovnáním s dostupnými usneseními vlády ČSR³ či jejich návrhy odvodit (nebo alespoň kvalifikovaně odhadnout), kdo byl členem Legislativní rady vlády ČSR a kdo se Legislativní rady vlády ČSR pouze pravidelně účastnil.

Mnohem snazší je zmapovat složení Legislativní rady od r. 1991, neboť od tohoto roku jsou usnesení vlády dostupná elektronicky na internetových stránkách vlády.⁴ Detailnější pohled týkající se vývoje Legislativní rady je pak možné získat od r. 2005, a to díky elektronické knihovně eKLEP informačního systému ODok. Díky tomuto systému, který funguje od r. 2005, je tak v rámci státní správy možné získat přístup k materiálům, které byly připraveny pro vládu, tedy včetně těch, které se týkají složení či fungování Legislativní rady. Tímto způsobem lze například nahlédnout i do odůvodnění jednotlivých změn ve složení Legislativní rady či návrhů na úpravu jejího Statutu nebo Jednacího řádu. Prostřednictvím systému eKLEP jsou k dispozici i starší výroční zprávy o činnosti Legislativní rady.⁵ Výroční zprávy o činnosti Legislativní rady počínaje výroční zprávou za r. 2009 jsou pak zveřejněny na internetových stránkách vlády.

³ Kopie některých relevantních usnesení vlády byly dohledány na Úřadu vlády České republiky.

⁴ www.vlada.cz

⁵ V elektronické knihovně eKLEP je k dispozici jako nejstarší výroční zpráva o činnosti Legislativní rady výroční zpráva za r. 2004.

2.2 Legislativní rada vlády v letech 1969 – 1979

▪ 5. prosince 1969

Legislativní rada vlády České socialistické republiky byla ustavena usnesením vlády ze dne 5. prosince 1969 č. 255 jako objektivní, iniciativní, poradní a koordinační orgán vlády České socialistické republiky (dále jen „vláda ČSR“) v oblasti legislativní činnosti.⁶ Legislativní rada vlády České socialistické republiky byla na území Československa jako poradní orgán vlády pro oblast legislativy z legislativních rad tehdejších tří vlád (české, slovenské a československé) ustavena jako poslední. Jak Legislativní rada vlády Československé socialistické republiky, tak Legislativní rada vlády Slovenské socialistické republiky vznikly již dříve.⁷

Na úvod je třeba uvést, že tradice orgánů tohoto typu nebyla do té doby v našich poměrech příliš rozšířená. V r. 1959 byl při Ministerstvu spravedlnosti vytvořen stálý poradní legislativní sbor, jehož úkolem bylo posuzovat významné právní úpravy a opatření ke zvýšení úrovně přípravy právních předpisů. Z tohoto sboru byla pak v r. 1966 vytvořena Vládní komise pro legislativu v čele s ministrem spravedlnosti, která byla nakonec nahrazena právě Legislativní radou vlády.⁸

Úvahy o možném zřízení poradního orgánu vlády pro legislativní otázky se oficiálně objevily nejpozději na jaře r. 1969.⁹ Tehdy bylo shledáno účelným vytvořit (mj. po vzoru federální vlády i vlády Slovenské socialistické republiky) „objektivní poradní orgán vlády, který by pomáhal zajistit, že v republikové legislativě budou dodrženy všechny specifické legislativní požadavky tak, aby se vláda mohla soustředit na rozhodnutí o politické a věcné správnosti navrhovaných úprav“.¹⁰ Jak vyplývá z dostupných archivních dokumentů, úvahy

⁶ Archiv Úřadu vlády České republiky, usnesení vlády České socialistické republiky ze dne 5. prosince 1969 č. 255 o zřízení Legislativní rady vlády České socialistické republiky, příloha č. 1 - Statut Legislativní rady vlády České socialistické republiky.

⁷ Legislativní rada vlády ČSSR byla zřízena usnesením vlády ČSSR č. 50 ze dne 13. března 1969, Legislativní rada vlády SSR usnesením vlády SSR č. 86 ze dne 8. dubna 1969. – ŠÍN, Z. Legislativní pravidla III. Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc, 2006, s. 5.

⁸ FILIP, J. K postavení Legislativní rady vlády České republiky. Časopis pro právní vědu a praxi. 2007, č. 3, s. 204.

⁹ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1969, dopis ministra spravedlnosti ze dne 11. dubna 1969, N/K-436/69.

¹⁰ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1969, dopis ministra spravedlnosti ze dne 11. dubna 1969, N/K-436/69, příloha „Problematika legislativních prací vlády ČSR“, s. 3.

o potřebě vytvořit legislativní radu vlády pramenily mj. z nutnosti zajistit dodržení principu ústavnosti a zákonnosti, ale také z dalších požadavků, jimiž byly zajištěny jisté stability právního řádu, posouzení skutečné nutnosti přijmout právní předpis, zajištění zakotvení kompetencí státních orgánů a práv a povinností občanů v zákonech a nikoli v podzákonných právních předpisech a v zajištění přijímání pouze formulačně přesných, srozumitelných a vzájemně souladných právních předpisů.¹¹

Legislativní rada vlády měla být vytvořena zejména pro účely posuzování vládních návrhů zákonů, návrhů nařízení vlády, včetně posuzování federálních návrhů zákonů a nařízení federální vlády. Do působnosti legislativní rady vlády mělo být svěřeno také vypracování legislativních pravidel a příprava návrhů plánů legislativních prací vlády.

Pokud jde o složení zamýšlené legislativní rady vlády, zvažovaly se 2 varianty. První z nich byla legislativní rada složená převážně z členů vlády, druhou legislativní rada, v níž byli zastoupeni většinou vedoucí pracovníci legislativních útvarů některých ministerstev, v takovém případě by jejím předsedou byl člen vlády a místopředsedou jeho náměstek. Zajímavé je, že druhá varianta byla v materiálu, který byl vytvořen pro účely jednání předsedy vlády s ministrem spravedlnosti, vyhodnocena jako výhodnější.¹²

Vedle legislativní rady se tehdy uvažovalo i o vytvoření koordinačního legislativního centra, do jehož působnosti by bylo svěřeno posuzování resortních právních předpisů. Pokud jde o toto legislativní centrum, byly rovněž navrhovány 2 varianty jeho vzniku. Buď měl být koordinační funkcí pověřen pouze 1 resort, nebo tato koordinační funkce měla být svěřena více resortům, přičemž se konkrétně zvažovalo ministerstvo spravedlnosti (pro občanskoprávní a trestní předpisy), ministerstvo vnitra (pro předpisy z oblasti správního práva a všeobecné vnitřní správy) a ministerstvo práce a sociálních věcí (pro předpisy na úseku pracovního práva a sociálního zabezpečení). Předpokládalo se, že bude určen i resort pro koordinaci přípravy právních předpisů z oblasti hospodářské a finanční, v materiálu z dubna 1969 ovšem nebyl konkrétně stanoven.

V průběhu roku 1969 ovšem úvahy o vytvoření zvláštního koordinačního centra pro resortní právní předpisy vzaly pravděpodobně za své. Ve vládním materiálu, který byl vládě předložen v listopadu 1969 za účelem vytvoření Legisla-

¹¹ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1969, dopis ministra spravedlnosti ze dne 11. dubna 1969, N/K-436/69, příloha „Problematika legislativních prací vlády ČSR“, s. 2 a 3.

¹² Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1969, dopis ministra spravedlnosti ze dne 11. dubna 1969, N/K-436/69, příloha „Problematika legislativních prací vlády ČSR“, s. 6.

tivní rady vlády České socialistické republiky,¹³ se již o žádném koordinačním centru nehovoří a naopak se v něm jednoznačně uvádí, že u legislativní rady vlády budou zřízeny její stálé pracovní komise, které budou trvale umístěny při vybraných ministerstvech. Pokud jde o resorty, které budou vytvářet potřebné organizační a administrativní předpoklady činnosti těchto komisí, počítalo se nadále s ministerstvy spravedlnosti, vnitra a práce a sociálních věcí. Čtvrtým resortem, který by měl zajišťovat činnost komise pro právní předpisy z oblasti práva hospodářského a finančního, byla variantně navrhována Ministerstvo průmyslu, Ministerstvo obchodu, Ministerstvo plánování a Ministerstvo financí.

Na základě tohoto materiálu byla na začátku prosince 1969 sestavena Legislativní rada vlády České socialistické republiky. Z jejího složení je patrné, že nakonec byla (i přes doporučení schválit variantu II jejího složení – viz výše) zvolena první, „ministerská“ varianta. Tato legislativní rada měla celkem 16 členů, z nichž byl 1 předsedou, 1 místopředsedou a 1 z členů byl zároveň i jejím sekretářem. Prvním předsedou Legislativní rady byl jmenován tehdejší místopředseda vlády ČSR Ladislav Adamec, místopředsedou se stal ministr spravedlnosti Jan Němec a sekretářem Legislativní rady poradce v Úřadu vlády ČSR Vladimír Kroupa. Dalšími členy Legislativní rady vlády ČSR byli převážně ministři, konkrétně Josef Černý – ministr zemědělství a výživy, Emilián Hamerník – ministr práce a sociálních věcí, Štěpán Horník – ministr obchodu, Josef Starý – ministr dopravy, Josef Šimon – ministr průmyslu, Antonín Balák – náměstek ministra vnitra, Josef Machačka – náměstek ministra financí, Jaroslav Matoušek – náměstek ministra plánování, Josef Ondřej – náměstek ministra spravedlnosti, Vlastimil Neubauer – náměstek předsedy Českého úřadu pro tisk a informace, Kamil Fabián z Výzkumného ústavu státní správy reprezentující v Legislativní radě také sekretariát ÚV KSČ a Jan Bartuška - profesor ústavního práva Právnické fakulty Karlovy univerzity v Praze. Členem Legislativní rady byl jmenován i náměstek ministra školství, konkrétní jméno osoby, která tuto funkci zastávala, v ustavujícím usnesení vlády ovšem není uvedeno. Zajímavostí také je, že v návrhu usnesení vlády předloženém vládě v listopadu 1969 nebyl za člena legislativní rady navrhován ministr dopravy Josef Starý.¹⁴

¹³ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1969, materiál „Návrh pro schůzi vlády České socialistické republiky“, č.j. 14223/69, příloha č. 4 „Zpráva k návrhu na ustavení Legislativní rady vlády České socialistické republiky“.

¹⁴ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1969, materiál „Návrh pro schůzi vlády České socialistické republiky“, č.j. 14223/69, příloha č. 1 „Návrh usnesení vlády České socialistické republiky“.

Legislativní rada vlády ČSR tedy byla tvořena především vybranými členy vlády ČSR, jejich náměstky nebo náměstky vedoucích jiných správních úřadů, popř. jinými politickými činovníky, za které lze považovat např. Kamila Fabiána, který v Legislativní radě reprezentoval sekretariát ÚV KSČ.

Přehled prvních členů Legislativní rady vlády ČSR, včetně jejich funkce či profesního zaměření a postavení v rámci Legislativní rady, je uveden níže v tabulce.

Usnesením vlády, jímž byla první Legislativní rada jmenována, byl rovněž schválen její statut a jednací řád. Statut Legislativní rady vymezoval její postavení, složení, působnost a orgány, Jednací řád pak upravoval zásady její činnosti a jednání.

Mezi hlavní úkoly Legislativní rady patřilo, kromě předkládání stanovisek k legislativním návrhům vládě ČSR, také vypracování návrhu koncepce legislativní politiky vlády ČSR a návrhů programů základních legislativních prací, celková koordinace legislativní činnosti při přípravě návrhů na úrovni vlády (včetně metodické podpory a vypracování legislativních pravidel) a spolupráce s legislativními radami Československé socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky. Pokud jde o orgány Legislativní rady, Statut některé z nich vyjmenovával demonstrativně (sekretariát, pracovní komise, skupiny a týmy a experti), přičemž kompetenci zřizovat a rušit orgány Legislativní rady svěřoval předsedovi Legislativní rady.

Podle Jednacího řádu Legislativní rady byla její zasedání svolávána zpravidla jednou za měsíc. Jednání Legislativní rady měla být vedena k úplnému vyjasnění a sjednocení stanovisek všech členů Legislativní rady; pokud by k tomu nedošlo, měly se v závěru uvést i odlišné názory. Legislativní rada byla vládou také zmocněna vyžádat si různé expertízy; odborné právní a legislativní práce pro ni zabezpečoval právní a legislativní útvar vlády.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření ¹⁵	poznámka
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	
místopředseda	Jan Němec	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa	poradce v Úřadu vlády ČSR	
další členové	Antonín Balák	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Jan Bartuška	PF UK	

¹⁵ Tento údaj je pro další roky (do r. 1992) porovnáván s údaji v prezenčních listinách, které se podařilo dohledat, a aktualizován (aktualizace je vyznačena tím, že nový údaj je uveden tučně, neplatný údaj je škrtnut).

Josef Černý	ministr zemědělství a výživy ČSR
Kamil Fabián	Výzkumný ústav státní správy, sekretariát ÚV KSČ
Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR
Štěpán Horník	ministr obchodu ČSR
Josef Machačka	náměstek ministra financí ČSR
Jaroslav Matoušek	náměstek ministra plánování ČSR
Vlastimil Neubauer	náměstek předsedy Českého úřadu pro tisk a informace
Josef Ondřej	náměstek ministra spravedlnosti ČSR
-----	náměstek ministra školství ČSR
Josef Starý	ministr dopravy ČSR
Josef Šimon	ministr průmyslu ČSR

▪ 1970

Ačkoli Legislativní rada byla vytvořena již na konci předchozího roku, poprvé se sešla až v roce následujícím. První schůze Legislativní rady se konala 23. února 1970, přičemž na programu měla především ustavení svých pracovních komisí.¹⁶ Tímto ustavujícím zasedáním Legislativní rady byly vytvořeny pracovní komise pro právo pracovní, pro právo občanské a trestní, pro právo finanční a hospodářské a pro právo správní.¹⁷

Legislativní rada se během r. 1970 sešla ještě minimálně devětkrát.¹⁸ Na svých zasedáních projednávala jak legislativní, tak nelegislativní materiály¹⁹.

¹⁶ Kromě toho se Legislativní rada na svém prvním zasedání věnovala návrhu plánu hlavních legislativních úkolů vlády ČSR na I. pololetí 1970 a zaujala i stanovisko k jednomu návrhu nařízení vlády ČSSR. – Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, pozvánka na schůzi Legislativní rady vlády ČSR ze dne 16. února 1970, č.j. 1792/70.

¹⁷ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, Zápis ze schůze Legislativní rady vlády ČSR (23. února 1970), s. 2.

¹⁸ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, prezenční listiny ze schůzí Legislativní rady vlády ČSR z 6. dubna 1970, 27. dubna 1970, 2. června 1970, 20. července 1970, 15. září 1970, 4. listopadu 1970, 23. listopadu 1970, 4. prosince 1970 a ze 14. prosince 1970.

¹⁹ Například:

Dodatek ke Zprávě o zkušenostech s prováděním vládního nařízení č. 73/69 Sb. o výjimečném poskytování důchodu některým pracujícím důchodcům – Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, pozvánka na schůzi Legislativní rady vlády ČSR ze dne 22. října 1970, č.j. 12130/70.

Z archivních dokumentů, které se podařilo k počátkům činnosti Legislativní rady dohledat, lze dovodit, že na začátku činnosti Legislativní rady ještě nebylo jednoznačně určeno konkrétní místo (budova) v Praze, kde se měla konat její zasedání. První zasedání Legislativní rady se totiž konalo ve Film-clubu na Národní třídě²⁰, druhé v budově tehdejšího předsednictva vlády ČSSR na nábřeží kapitána Jaroše²¹ a až třetí schůze Legislativní rady se konala v budově Úřadu vlády v ulici Lazarská,²² kam byla následně svolávána zasedání Legislativní rady až do r. 1998.²³

Pokud jde o složení Legislativní rady, bylo by možné předpokládat, že krátce po svém vzniku bude Legislativní rada fungovat alespoň po určitou dobu beze změn. Nicméně již v průběhu roku 1970, tedy prvního roku její činnosti, došlo hned ke třem změnám ve složení Legislativní rady.

Na základě usnesení vlády ze dne 8. července 1970 došlo k odvolání Jaroslava Matouška, náměstka ministra plánování ČSR, a ke jmenování Jiřího Matouška, (nového) náměstka ministra plánování ČSR²⁴. Ačkoli se samotné usnesení vlády dohledat nepodařilo (k dispozici je pouze jeho návrh), to, že k této

Návrh na řešení některých majetkoprávních otázek v lesním hospodářství – Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, pozvánka na schůzi Legislativní rady vlády ČSR ze dne 26. května 1970, čj. 6231/70.

Informace o průběhu plnění usnesení vlády ČSR č. 79/1970 o prověrce právních předpisů a problémech, které vyžadují koordinaci v úrovni Legislativní rady vlády ČSR - Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, pozvánka na schůzi Legislativní rady vlády ČSR ze dne 3. července 1970, čj. 7830/70.

Zpráva o stanoviscích ministrů, vedoucích ústředních úřadů, předsedů KNV a primátorů hl. města Prahy a měst Brna, Ostravy a Plzně k návrhům na zjednodušení, příp. zrušení jimi vydaných právních předpisů, státních výkazů apod. - Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, pozvánka na schůzi Legislativní rady vlády ČSR ze dne 3. září 1970, čj. 10094/70.

²⁰ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, pozvánka na schůzi Legislativní rady vlády ČSR ze dne 16. února 1970, čj. 1792/70.

²¹ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, pozvánka na schůzi Legislativní rady vlády ČSR ze dne 31. března 1970, čj. 3768/70.

²² Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, pozvánka na schůzi Legislativní rady vlády ČSR ze dne 9. dubna 1970, čj. 4206/70.

²³ Od r. 1998, tj. od zahájení působení Pavla Rychetského v čele Legislativní rady se její jednání zpravidla konají v budově Úřadu vlády (Strakova akademie) na nábřeží Edvarda Beneše v Praze.

²⁴ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, materiál „Návrh změn v Legislativní radě České socialistické republiky, v Komisi vlády ČSR pro řízení a organizaci a v české části Československé komise pro atomovou energii“ ze dne 3. července 1970, čj. 7831/70.

změně v Legislativní radě skutečně došlo, potvrzují prezenční listiny z druhého pololetí roku 1970²⁵ a následujících let.

Další personální změnou v Legislativní radě v r. 1970 byl zánik funkce člena Legislativní rady Jana Bartušky, který v srpnu tohoto roku zemřel²⁶. Počet členů Legislativní rady se tak snížil na 15, neboť na uvolněné místo člena Legislativní rady nebyl bezprostředně poté jmenován nikdo další. V důsledku úmrtí Jana Bartušky byla Legislativní rada nadále složena z vybraných členů vlády ČSR či osob zastávajících ve státní správě ty nejvyšší posty. Výjimkou by mohl být jen Josef Ondřej, jmenovaný do Legislativní rady jako náměstek ministra spravedlnosti, který se ovšem v průběhu 1. pololetí r. 1970 stal předsedou Nejvyššího soudu ČSR a nadále v Legislativní radě působil v této funkci.²⁷

Na základě prezenčních listin, které se podařilo dohledat v Národním archivu k zasedáním Legislativní rady, je možné u některých členů Legislativní rady rovněž aktualizovat jimi zastávané funkce nebo naopak určit, kdo přesně danou funkci zastával. Například v roce 1970 se Vlastimil Neubauer, jmenovaný do Legislativní rady jako náměstek předsedy Českého úřadu pro tisk a informace, stal předsedou tohoto úřadu. Shromážděné prezenční listiny rovněž potvrzují, že ve funkci náměstka ministra školství v Legislativní radě, jehož jméno jako jediné nebylo uvedeno v ustavujícím usnesení vlády z 5. prosince 1969, působil v r. 1970 Josef Havlín.²⁸

Přehled vývoje personálního složení Legislativní rady vlády ČSR během r. 1970, včetně aktualizace funkce či profesního zaměření jejích členů a jejich postavení v rámci Legislativní rady, je uveden v následující tabulce.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	
místopředseda	Jan Němec	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa	poradce v Úřadu vlády ČSR	
další členové	Antonín Balák	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Jan Bartuška	PF UK	úmrtí 27. srpna 1970
	Josef Černý	ministr zemědělství a výživy ČSR	

²⁵ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, prezenční listiny z 20. července 1970, 15. září 1970, 4. listopadu 1970, 23. listopadu 1970, 4. prosince 1970 a ze 14. prosince 1970.

²⁶ https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Bartu%C5%A1ka

²⁷ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, prezenční listina z 2. června 1970.

²⁸ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, prezenční listina z 6. dubna 1970.

Kamil Fabián	sekretariát ÚV KSČ	
Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR	
Josef Havlín	náměstek ministra školství ČSR	
Štěpán Horník	ministr obchodu ČSR	
Josef Machačka	náměstek ministra financí ČSR	
Jaroslav Matoušek	náměstek ministra plánování ČSR	návrh usnesení vlády ze dne 8. července 1970
Jiří Matoušek	náměstek ministra plánování ČSR	návrh usnesení vlády ze dne 8. července 1970
Vlastimil Neubauer	náměstek předsedy / předseda Čes- kého úřadu pro tisk a informace	
Josef Ondřej	náměstek ministra spravedlnosti ČSR / předseda Nejvyššího soudu ČSR	
Josef Starý	ministr dopravy ČSR	
Josef Šimon	ministr průmyslu ČSR	

▪ 1971

Také v roce 1971 došlo k částečné obměně členů Legislativní rady vlády ČSR, kdy nejprve v lednu zemřel ministr zemědělství a výživy Josef Černý²⁹ a v březnu byli z Legislativní rady usnesením vlády ze dne 17. března 1971 č. 55 odvoláni Josef Šimon a Josef Starý.³⁰ Tímtež usnesením vlády byli jmenováni 4 noví členové Legislativní rady, a to Oldřich Svačina, ministr průmyslu ČSR, Václav Svoboda, ministr zemědělství a výživy ČSR, Jaroslav Prokopec, ministr zdravotnictví ČSR, a Miroslav Dluhoš, 1. náměstek ministra financí. Důvodem těchto změn byly „*změny ve vládě ČSR v důsledku úprav ve státoprávním uspořádání čs. federace*“³¹. Konkrétním důvodem pro jmenování Miroslava Dluhoše, 1. náměstka ministra financí, byla skutečnost, že Josef Machačka, který původně v Legislativní radě reprezentoval Ministerstvo financí (byl do Legislativní rady jmenován jako 1. náměstek ministra financí), byl pověřen funkcí ministra –

²⁹ [https://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_%C4%8Cern%C3%BD_\(ministr\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Josef_%C4%8Cern%C3%BD_(ministr))

³⁰ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1971, usnesení vlády ze dne 17. března 1971 č. 55.

³¹ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1971, materiál pro schůzi vlády České socialistické republiky „Návrh na změny ve složení Legislativní rady vlády České socialistické republiky“ ze dne 11. března 1971.

předsedy Výboru lidové kontroly.³² V důsledku těchto změn se tak od března 1971 počet členů Legislativní rady vrátil na původních 16 členů.

Z dostupných prezenčních listin z roku 1971³³ také vyplývá, že u některých členů Legislativní rady vlády ČSR v průběhu roku došlo ke změně funkce, kterou primárně zastávali. Jedná se například o Josefa Havlína, který se z 1. náměstka ministra školství stal ministrem školství, o Štěpána Horníka, který se na konci roku 1971 stal místopředsedou druhé vlády Josefa Korčáka,³⁴ nebo o již zmiňovaného Josefa Machačku, který hned na začátku r. 1971 post náměstka ministra financí vyměnil za post ministra – předsedy Výboru lidové kontroly.

Přehled vývoje personálního složení Legislativní rady vlády ČSR během r. 1971, včetně aktualizace funkce či profesního zaměření členů Legislativní rady a jejich postavení v rámci Legislativní rady, je uveden níže v tabulce.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	
místopředseda	Jan Němec	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa	poradce v Úřadu vlády ČSR	
další členové	Antonín Balák	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Josef Černý	ministr zemědělství a výživy ČSR	úmrtí 3. ledna 1971
	Miroslav Dluhoš	1. náměstek ministra financí ČSR	usnesení vlády ze dne 17. března 1971 č. 55
	Kamil Fabián	sekretariát ÚV KSČ	
	Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR	
	Josef Havlín	náměstek ministra školství ČSR / ministr školství ČSR	
	Štěpán Horník	ministr obchodu ČSR / místopředseda vlády ČSR	
	Josef Machačka	ministr – předseda Výboru lidové kontroly	
	Jiří Matoušek	náměstek ministra plánování ČSR	
	Vlastimil Neubauer	předseda Českého úřadu pro tisk a informace	

³² Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1971, dopis ministra financí České socialistické republiky ze dne 1. února 1971, čj. S 24/71.

³³ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1971, prezenční listiny z 22. března 1971, 20. května 1971, 13. července 1971, 23. srpna 1971, 18. října 1971, 8. listopadu 1971 a ze 14. prosince 1971.

³⁴ <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1960-1990-cssr/josef-korcak-2/prehled-ministru-24694/>

Josef Ondřej	předseda Nejvyššího soudu ČSR	
Jaroslav Prokopec	ministr zdravotnictví ČSR	usnesení vlády ze dne 17. března 1971 č. 55
Josef Starý	ministr dopravy ČSR	usnesení vlády ze dne 17. března 1971 č. 55
Oldřich Svačina	ministr průmyslu ČSR	usnesení vlády ze dne 17. března 1971 č. 55
Václav Svoboda	ministr zemědělství a výživy ČSR/ tajemník ÚV KSČ	usnesení vlády ze dne 17. března 1971 č. 55
Josef Šimon	ministr průmyslu ČSR	usnesení vlády ze dne 17. března 1971 č. 55

▪ 1972

Rekonstruovat složení Legislativní rady v letech 1972 a 1973 je ještě složitější než u předchozích a následujících let, neboť se za tyto roky nepodařilo najít v archivu žádnou prezenční listinu ze zasedání Legislativní rady, ačkoli je málo pravděpodobné, že by Legislativní rada nezasedala. Ve fondech Národního archivu se z uvedených let podařilo dohledat některé návrhy na změny v Legislativní radě, ty však není možné konfrontovat s tehdejším seznamem osob účastnících se zasedání Legislativní rady, resp. je možné porovnat je až s dokumenty dokládajícími pravděpodobné složení Legislativní rady v r. 1974 a v letech následujících.

Hned na začátku roku 1972 bylo vládě „vzhledem k jmenování nové vlády České socialistické republiky dne 9. prosince 1971“³⁵ navrženo odvolat z Legislativní rady Štěpána Horníka a Václava Svobodu. Jak již bylo výše v přehledu za předchozí rok uvedeno, Štěpán Horník se v druhé vládě Josefa Korčáka, která byla jmenována v prosinci 1971, stal jejím místopředsedou a naopak v ní již žádný post neobsadil Václav Svoboda.³⁶ Na jimi uvolněná místa

³⁵ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1972, materiál „Návrh na změny ve složení Legislativní rady vlády České socialistické republiky“ ze dne 31. ledna 1972, čj. 2651/72.

³⁶ <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1960-1990-cssr/josef-korcak-2/prehled-ministru-24694/>

tedy bylo navrženo do Legislativní rady jmenovat Josefa Nágra, ministra zemědělství a výživy ČSR, a Jaroslava Kubíka, 1. náměstka ministra vnitra ČSR.³⁷

Je pravděpodobné, že ještě v r. 1972 (nejpozději během r. 1973) došlo k další změně v Legislativní radě, a to k výměně člena Legislativní rady zastávajícího funkci ministra – předsedy Výboru lidové kontroly. Ve druhé vládě Josefa Korčáka uvedenou funkci vykonával Josef Machačka, který byl v této funkci od 3. listopadu 1972 nahrazen Vlastimilem Svobodou. Ačkoli tuto domněnku nepotvrzují žádná usnesení vlády, resp. se je nepodařilo dohledat, lze tak usuzovat na základě prezenčních listin ze zasedání Legislativní rady z r. 1974, v nichž již Josef Machačka jako účastník jednání uveden není a naopak je v nich jako ministr – předseda Výboru lidové kontroly uveden Vlastimil Svoboda.

Počet členů Legislativní rady tedy zůstal v r. 1972 pravděpodobně nezměněn a stejně tak bylo zachováno i jejich zaměření, resp. oblasti, z nichž členové Legislativní rady pocházeli. Jednalo se nadále převážně o politiky – členy vlády, jejich náměstky nebo náměstky vedoucích jiných vrcholných státních úřadů.

Přehled předpokládaného vývoje personálního složení Legislativní rady vlády ČSR během r. 1972 je opět uveden níže v tabulce.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	
místopředseda	Jan Němec	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa	poradce v Úřadu vlády ČSR	
další členové	Antonín Balák	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Miroslav Dluhoš	1. náměstek ministra financí ČSR	
	Kamil Fabián	Výzkumný ústav státní správy, sekretariát ÚV KSČ	
	Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR	
	Josef Havlín	ministr školství ČSR	
	Štěpán Horník	ministr obchodu ČSR	návrh usnesení vlády, který je součástí materiálu ze dne 31. ledna 1972
	Jaroslav Kubík	1. náměstek ministra vnitra ČSR	návrh usnesení vlády, který je součástí materiálu ze dne 31. ledna 1972

³⁷ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1972, materiál „Návrh na změny ve složení Legislativní rady vlády České socialistické republiky“ ze dne 31. ledna 1972, čj. 2651/72.

Josef Machačka	ministr – předseda Výboru lidové kontroly	
Jiří Matoušek	náměstek ministra plánování ČSR	
Josef Nágr	ministr zemědělství a výživy ČSR	návrh usnesení vlády, který je součástí materiálu ze dne 31. ledna 1972
Vlastimil Neubauer	náměstek předsedy Českého úřadu pro tisk a informace	
Josef Ondřej	předseda Nejvyššího soudu ČSR	
Jaroslav Prokopec	ministr zdravotnictví ČSR	
Oldřich Svačina	ministr průmyslu ČSR	
Václav Svoboda	ministr zemědělství a výživy ČSR	návrh usnesení vlády, který je součástí materiálu ze dne 31. ledna 1972
Vlastimil Svoboda	ministr - předseda Výboru lidové kontroly	

▪ 1973

Materiálem ze dne 6. srpna 1973 bylo vládě ČSR navrženo odvolat z Legislativní rady vlády ČSR Josefa Ondřeje a naopak jmenovat na jím uvolněné místo Karla Kejzlara. Tato změna byla odůvodněna „*zvolením JUDr. Josefa Ondřeje předsedou Nejvyššího soudu ČSSR a JUDr. Karla Kejzlara předsedou Nejvyššího soudu ČSR*“.³⁸ To, že tato výměna v Legislativní radě byla vládou schválena, potvrzují prezenční listiny dohledané k r. 1974³⁹, v nichž již jméno Josefa Ondřeje nefiguruje a naopak je v nich uveden předseda Nejvyššího soudu ČSR Karel Kejzlar. V důsledku této obměny by bylo možné konstatovat, že v Legislativní radě vlády ČSR svým způsobem zůstalo zachováno zastoupení „soudní moci“⁴⁰, ačkoli původně pravděpodobně zamýšleno nebylo, neboť Josef

³⁸ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1973, materiál pro schůzi vlády „Návrh na změnu ve složení Legislativní rady vlády České socialistické republiky“ ze dne 6. srpna 1973, čj. 1845/73.

³⁹ Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády, zasedání LR vlády ČSR, 1974, prezenční listiny z 19. února 1974, 7. května 1974, 17. července 1974 a ze 4. října 1974.

⁴⁰ Ústava ČSSR z r. 1960 princip dělby moci opustila a zavedla model jednoty moci, když výkon veškeré státní moci svěřovala zastupitelským sborům, které byly voleny pracujícím lidem, jím kontrolovány a jemu odpovědný. Viz čl. 2 odst. 2 Ústavy ČSSR, který zůstal zachován i po federalizaci Československa.

Ondřej byl do Legislativní rady jmenován nikoli jako představitel justice, ale jako náměstek ministra spravedlnosti ČSR.

Jak již bylo uvedeno výše u shrnutí za r. 1972, členem Legislativní rady v r. 1973 pravděpodobně již nebyl Josef Machačka, bývalý ministr – předseda Výboru lidové kontroly, a naopak v ní zasedal tehdejší aktuální ministr – předseda Výboru lidové kontroly Vlastimil Svoboda.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	
místopředseda	Jan Němec	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa	poradce v Úřadu vlády ČSR	
další členové	Antonín Balák	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Miroslav Dluhoš	1. náměstek ministra financí ČSR	
	Kamil Fabián	Výzkumný ústav státní správy, sekretariát ÚV KSČ	
	Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR	
	Josef Havlín	ministr školství ČSR	
	Karel Kejzlar	předseda Nejvyššího soudu ČSR	návrh usnesení vlády, který je součástí materiálu ze dne 6. srpna 1973
	Jaroslav Kubík	1. náměstek ministra vnitra ČSR	
	Jiří Matoušek	náměstek ministra plánování ČSR	
	Josef Nágr	ministr zemědělství a výživy ČSR	
	Vlastimil Neubauer	náměstek předsedy Českého úřadu pro tisk a informace	
	Josef Ondřej	předseda Nejvyššího soudu ČSR	návrh usnesení vlády, který je součástí materiálu ze dne 6. srpna 1973
	Jaroslav Prokopec	ministr zdravotnictví ČSR	
	Oldřich Svačina	ministr průmyslu ČSR	
	Vlastimil Svoboda	ministr - předseda Výboru lidové kontroly	

▪ 1974

Na základě prezenčních listin, které se podařilo dohledat k některým zasedáním Legislativní rady z r. 1974,⁴¹ lze usuzovat, že v tomto roce nedošlo k žádné personální změně v Legislativní radě, a její složení se tak ustálilo a odpovídalo složení uvedenému níže. Legislativní rada tedy byla nadále 16členná a byli v ní zastoupeni především členové vlády ČSR a jejich náměstci.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	
místopředseda	Jan Němec	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa	poradce v Úřadu vlády ČSR	
další členové	Antonín Balák	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Miroslav Dluhoš	1. náměstek ministra financí ČSR	
	Kamil Fabián	sekretariát ÚV KSČ	
	Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR	
	Josef Havlín	ministr školství ČSR	
	Karel Kejzlar	předseda Nejvyššího soudu ČSR	
	Jaroslav Kubík	1. náměstek ministra vnitra ČSR	
	Jiří Matoušek	náměstek předsedy České plánovací komise	
	Josef Nágr	ministr zemědělství a výživy ČSR	
	Vlastimil Neubauer	předseda Českého úřadu pro tisk a informace	
	Jaroslav Prokopec	ministr zdravotnictví ČSR	
	Oldřich Svačina	ministr průmyslu ČSR	
	Vlastimil Svoboda	ministr – předseda Výboru lidové kontroly	

▪ 1975

Stejně složení Legislativní rady jako v r. 1974 vydrželo pravděpodobně i po téměř celý rok 1975. Ačkoli se nepodařilo dohledat žádné usnesení vlády ČSR z tohoto roku týkající se změny v Legislativní radě, na základě prezenčních

⁴¹ Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády, zasedání LR vlády ČSR, 1974, prezenční listiny z 19. února 1974, 7. května 1974, 17. července 1974 a ze 4. října 1974.

listin z tohoto roku⁴² lze usuzovat, že ke konci roku již v Legislativní radě nebyl činný, resp. nebyl jejím členem Josef Havlín, který dnem 8. října 1975 přestal vykonávat funkci ministra školství⁴³, a Antonín Balák, který od 1. října 1975 začal působit na Ministerstvu zahraničních věcí ČSSR⁴⁴. Tyto odchody z Legislativní rady vyvolané změnou funkcí uvedených osob by potvrzovala prezenční listina z 12. listopadu 1975, která u jejich jmen obsahuje proškrtnutou kolonku pro podpis (na rozdíl např. od Jaroslava Kubíka či Jaroslava Prokopce, u nichž kolonky pro podpis zůstaly pouze nevyplněné). Skutečnost, že tato změna v Legislativní radě nastala, tj. že jejími členy v posledním čtvrtletí r. 1975 nebyli ani Josef Havlín, ani Antonín Balák, potvrzují rovněž prezenční listiny Legislativní rady z následujícího roku, v nichž jsou jména obou přímo přeškrtnuta⁴⁵.

Naopak, vzhledem k tomu, že prezenční listina z 12. listopadu 1975 obsahuje (nově) jméno Bohumila Hanuše, náměstka ministra vnitra ČSR, lze soudit, že Bohumil Hanuš vystřídal Antonína Baláka nejen ve funkci náměstka ministra vnitra, ale i ve funkci člena Legislativní rady. Jeho jméno se totiž pravidelně vyskytuje i na dostupných prezenčních listinách z následujících let. Spolu s ním se na prezenčních listinách již v r. 1975 objevilo i jméno tajemnice České odborové rady Marie Růžičkové. Není tedy vyloučeno, že oba dva byli někdy ke konci r. 1975 jmenováni členy Legislativní rady. I když dokumenty (usnesení vlády ČSR) pro potvrzení této domněnky se nepodařilo dohledat, v její prospěch svědčí prezenční listiny z dalších let, v nichž jsou oba uvedeni, zejména pak prezenční listina ze 4. července 1978⁴⁶, která je psaná již na novém formuláři (neobsahuje tudíž jmenný seznam osob s proškrtanými jmény a jména doplňovaná) a v níž jsou jejich jména uvedena na prvních stranách mezi členy Legislativní rady, u nichž není pochybnost, že členy Legislativní rady byli.⁴⁷ Nezodpovězená

⁴² Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády, zasedání LR vlády ČSR, 1975, prezenční listiny z 14. ledna 1975, 18. března 1975, 19. května 1975 a z 12. listopadu 1975.

⁴³ <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1960-1990-cssr/josef-korcak-2/prehled-ministru-24694/>

⁴⁴ https://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/organizacni_struktura/utvary_mzv/specializovany_archiv_mzv/kdo_byl_kdo/balak_antonin.html

⁴⁵ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1976, prezenční listiny z 2. března 1976 a z 21. června 1976.

⁴⁶ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1978, prezenční listina ze 4. července 1978.

⁴⁷ Každá prezenční listina obsahuje seznam jmen osob s uvedením jejich funkcí, které lze (často i vizuálně, neboť je použito jiné písmo) rozdělit do 3 skupin. V první části seznamu jsou v abecedním pořadí (s výjimkou prvních tří jmen, která patří předsedovi, místopředsedovi a sekretáři Legislativní rady, u kterých jsou uvedeny i tyto jejich funkce) uvedeni členové

tedy zůstává pouze otázka, kdy přesně byli Bohumil Hanuš a Marie Růžičková do Legislativní rady jmenováni, zda se tak stalo již v r. 1975 (k čemuž se přikládáme a podle toho upravujeme níže seznam členů Legislativní rady v tabulce), nebo až v pozdějších letech a do té doby se jednání Legislativní rady pouze účastnili jako tzv. přizvané osoby.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	
místopředseda	Jan Němec	ministr spravedlnosti ČSR	
Sekretář	Vladimír Kroupa	poradce v Úřadu vlády ČSR	
další členové	Antonín Balák	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Miroslav Dluhoš	1. náměstek ministra financí ČSR	
	Kamil Fabián	ČSAV, Ústav státu a práva	
	Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR	
	Bohumil Hanuš	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Josef Havlín	ministr školství ČSR	
	Karel Kejzlar	předseda Nejvyššího soudu ČSR	
	Jaroslav Kubík	1. náměstek ministra vnitra ČSR	
	Jiří Matoušek	náměstek předsedy České plánovací komise	
	Josef Nágr	ministr zemědělství a výživy ČSR	
	Vlastimil Neubauer	předseda Českého úřadu pro tisk a informace	
	Jaroslav Prokopec	ministr zdravotnictví ČSR	

Legislativní rady; seznam těchto osob totiž odpovídá výčtu členů Legislativní rady na zakládajícím usnesení vlády a dalších usneseních vlády, popř. jen jejich návrhům, které nějakým způsobem složení Legislativní rady modifikovaly. Další skupinu jmen lze považovat za tzv. stále přizvané osoby, tj. osoby, které byly na jednání Legislativní rady pravidelně zvány. Nemůže jít o členy Legislativní rady, protože jejich jména se neobjevují v dostupných usneseních vlády, jimiž se složení Legislativní rady mění, ani o osoby ad hoc přizvané na jednání Legislativní rady (např. předkladatelé návrhů), protože skupina těchto osob je značně konzistentní a pravidelně se na jednotlivých prezenčních listinách opakuje. Naopak poslední skupina osob jsou jména viditelně připsaná (někdy i ručně) s podpisy, lze se tedy domnívat, že tyto osoby se účastnily pouze toho kterého konkrétního jednání Legislativní rady, zpravidla šlo o předkladatele projednávaných návrhů.

Prezenční listiny nebyly vždy po změně ve složení Legislativní rady upravovány, resp. formulář, na kterém byly předepsány, nebyl vždy ke každému zasedání Legislativní rady připraven nový. Změny ve složení Legislativní rady byly na formuláři často pouze vyznačeny (např. přeškrtnutím jména, přeškrtnutím kolonky pro podpis, přelepením jména u osob, které již členy Legislativní rady nebyly; naopak osoby, které byly do Legislativní rady jmenovány, byly dopisovány na konec neměnné části seznamu, tj. až za seznam stále přizvaných osob).

Marie Růžičková	tajemnice České odborové rady
Oldřich Svačina	ministr průmyslu ČSR
Vlastimil Svoboda	ministr – předseda Výboru lidové kontroly

▪ 1976

Jediným zdrojem, na základě kterého je možné (v porovnání s dalšími dokumenty či informacemi veřejně dostupnými) alespoň odhadnout složení Legislativní rady vlády ČSR v r. 1976, jsou pouze 2 prezenční listiny z r. 1976, které se podařilo najít ve fondech Národního archivu, a to prezenční listina z 2. března 1976 a prezenční listina z 21. června 1976.⁴⁸

Uvedené prezenční listiny potvrzují změny, o nichž je uvažováno již výše v komentáři k r. 1975, a to jednak odchod z Legislativní rady dvou jejích dlouholetých členů, Antonína Baláka a Josefa Havlína, a jednak doplnění Legislativní rady o Bohumila Hanuše a Marii Růžičkovou. Zatímco jména Antonína Baláka a Josefa Havlína jsou na prezenčních listinách přeškrtnuta, jména Bohumila Hanuše a Marie Růžičkové jsou na prezenčních listinách dopsána.

Přeškrtnuto je rovněž jméno 1. náměstka ministra vnitra ČSR Jaroslava Kubíka. Lze se tedy domnívat, že ani on nejpozději v březnu 1976 členem Legislativní rady nebyl. Bohužel se nepodařilo dohledat žádné usnesení vlády ČSR či jiný přímý doklad toho, že byl z Legislativní rady odvolán, popř. že jeho funkce zanikla jiným způsobem (např. úmrtím).

Stejně jako obě prezenční listiny z r. 1976 doplňují do seznamu Bohumila Hanuše a Marii Růžičkovou, uvádějí také, že se jednání Legislativní rady dne 2. března 1976 i dne 21. června 1976 zúčastnil ve funkci 1. náměstka ministra vnitra ČSR Ludvík Rataj. Je proto možné obdobně jako u Antonína Baláka, resp. Bohumila Hanuše dovozovat, že Jaroslav Kubík byl ve funkci člena Legislativní rady nahrazen novým 1. náměstkem ministra vnitra Ludvíkem Ratajem. Tuto domněnku potvrzují opět prezenční listiny z dalších let, na nichž jsou Ludvík Rataj spolu s Bohumilem Hanušem a Marií Růžičkovou pravidelně uváděni, zejména prezenční listina ze 4. července 1978 (viz výše komentář k r. 1975). Není tedy zodpovězena pouze otázka, kdy přesně se Ludvík Rataj stal členem Legislativní rady. V jeho případě se přikláníme k závěru, že se tak stalo

⁴⁸ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1976, prezenční listiny z 2. března 1976 a z 21. června 1976.

v r. 1976 a podle toho je upravena i níže uvedená tabulka složení Legislativní rady vlády ČSR v r. 1976.

Obdobně jako u Antonína Baláka a Jaroslava Kubíka lze postupovat, tedy se snažit dohledat v prezenčních listinách ze zasedání Legislativní rady nástupce ve funkci, i u Josefa Havlína, který byl do 8. října 1975 ministrem školství ČSR. V této funkci byl nahrazen Milanem Vondruškou, který ji vykonával nejprve do konce funkčního období druhé vlády Josefa Korčáka (do 4. listopadu 1976)⁴⁹ a posléze i během celého funkčního období třetí vlády Josefa Korčáka, tj. do 18. června 1981.⁵⁰ Jméno Milana Vondrušky se na prezenčních listinách z r. 1976 objevuje a je na nich uvedeno spolu s Ludvíkem Ratajem, Bohumilem Hanušem a Marií Růžičkovou, přikláníme se tak k názoru, že členem Legislativní rady v tomto roce byl.

Na podzim r. 1976 došlo ke změně ve vládě ČSR spočívající v ukončení výkonu funkce ministra zemědělství a výživy Josefa Nágra, lze proto usuzovat, že s ukončením jeho funkce v české vládě, došlo k ukončení i jeho působení v Legislativní radě. Vzhledem k tomu, že pro r. 1976 je možné vycházet pouze z prezenčních listin z prvního pololetí roku, nelze tedy dohledat, zda Josef Nágra ke konci r. 1976 skutečně ukončil své členství v Legislativní radě. Prezenční listiny z následujícího roku tuto domněnku potvrzují, neboť obě dostupné prezenční listiny⁵¹ sice obsahují jméno Josefa Nágra, ovšem to je přeškrtnuté.

Níže uvedená tabulka nastiňuje možný vývoj složení Legislativní rady vlády ČSR v r. 1976.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	
místopředseda	Jan Němec	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa		
další členové	Miroslav Dluhoš	1. náměstek ministra financí ČSR	
	Kamil Fabián	ČSAV, Ústav státu a práva	
	Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR	
	Bohumil Hanuš	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Karel Kejzlar	předseda Nejvyššího soudu ČSR	

⁴⁹ <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1960-1990-cssr/josef-korcak-2/prehled-ministru-24694/>

⁵⁰ <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1960-1990-cssr/josef-korcak-3/prehled-ministru-24693/>

⁵¹ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1977, prezenční listiny z 28. února 1977 a z 6. prosince 1977.

Historie Legislativní rady vlády a její složení

Jaroslav Kubík	1. náměstek ministra vnitra ČSR
Jiří Matoušek	náměstek předsedy České plánovací komise
Josef Nágr	ministr zemědělství a výživy ČSR
Vlastimil Neubauer	předseda Českého úřadu pro tisk a informace
Jaroslav Prokopec	ministr zdravotnictví ČSR
Ludvík Rataj	1. náměstek ministra vnitra ČSR
Marie Růžičková	tajemnice České odborové rady
Oldřich Svačina	ministr průmyslu ČSR
Vlastimil Svoboda	ministr – předseda Výboru lidové kontroly
Milan Vondruška	ministr školství ČSR

▪ 1977

Stejně jako za r. 1976 jsou jediným zdrojem informací k personálnímu vývoji Legislativní rady vlády ČSR v r. 1977 prezenční listiny, a to prezenční listina z 28. února 1977 a prezenční listina z 6. prosince 1977.

Obě tyto prezenční listiny jsou upravené, obsahují tedy přeškrtnutá jména Antonína Baláka, Josefa Havlína, Jaroslava Kubíka a Josefa Nágra. Z doplněných jmen obsahují pouze jména Bohumila Hanuše, Ludvíka Rataje a Marie Růžičkové. Jméno tehdejšího ministra školství Milana Vondrušky již neuvádějí, což by mohlo znamenat, že buď členem Legislativní rady vlády ČSR nikdy nebyl, nebo jím byl pouze v r. 1976 (k čemuž se přikláníme).

Předpokládané složení Legislativní rady vlády ČSR v r. 1977 uvádíme níže v tabulce.

postavení v LRV	Jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	
místopředseda	Jan Němec	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa		
další členové	Miroslav Dluhoš	1. náměstek ministra financí ČSR	
	Kamil Fabián	ČSAV, Ústav státu a práva	
	Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR	
	Bohumil Hanuš	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Karel Kejzlar	předseda Nejvyššího soudu ČSR	

Jiří Matoušek	náměstek předsedy České plánovací komise
Vlastimil Neubauer	předseda Českého úřadu pro tisk a informace
Jaroslav Prokopec	ministr zdravotnictví ČSR
Ludvík Rataj	1. náměstek ministra vnitra ČSR
Marie Růžičková	tajemnice České odborové rady
Oldřich Svačina	ministr průmyslu ČSR
Vlastimil Svoboda	ministr – předseda Výboru lidové kontroly
Milan Vondruška	ministr školství ČSR

▪ 1978

V r. 1978 došlo pouze k jedné změně ve složení Legislativní rady, a to k zániku funkce Oldřicha Svačiny, který 28. dubna 1978 zemřel.⁵² Tuto skutečnost, tedy že Oldřich Svačina byl členem Legislativní rady pouze po část roku 1978, potvrzují prezenční listiny z r. 1978, které se podařilo ve fondech Národního archivu dohledat.⁵³ Konkrétně se jedná o prezenční listinu z 21. února 1978, v níž je jméno Oldřicha Svačiny ještě uvedeno, a prezenční listinu ze 4. července 1978, v níž už Oldřich Svačina uveden není. Je třeba rovněž uvést, že prezenční listina z února tohoto roku je stále psaná na starším formuláři, a jsou v ní proto vyznačeny změny (přeškrtnutí nebo naopak doplnění některých jmen⁴⁷), kdežto prezenční listina z července je očividně zachycena na novém, aktualizovaném formuláři, z něhož tak je blíže patrné, kým byla Legislativní rada aktuálně tvořena. Na základě toho lze mezi členy Legislativní rady s největší pravděpodobností zařadit již výše uvedené Bohumila Hanuše, Ludvíka Rataje a Marii Růžičkovou.

Přehled předpokládaného personálního vývoje Legislativní rady vlády ČSR v r. 1978 je uveden v následující tabulce.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	
místopředseda	Jan Němec	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa	sekretář LRV ČSR	

⁵² https://cs.wikipedia.org/wiki/Oldřich_Svačina

⁵³ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1978, prezenční listiny z 21. února 1978 a ze 4. července 1978.

Historie Legislativní rady vlády a její složení

další členové	Miroslav Dluhoš	1. náměstek ministra financí ČSR	
	Kamil Fabián	ČSAV, Ústav státu a práva	
	Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR	
	Bohumil Hanuš	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Karel Kejzlar	předseda Nejvyššího soudu ČSR	
	Jiří Matoušek	náměstek předsedy České plánovací komise	
	Vlastimil Neubauer	předseda Českého úřadu pro tisk a informace	
	Jaroslav Prokopec	ministr zdravotnictví ČSR	
	Ludvík Rataj	1. náměstek ministra vnitra ČSR	
	Marie Růžičková	tajemnice České odborové rady	
	Oldřich Svačina	ministr průmyslu ČSR	úmrť 28. dubna 1978
	Vlastimil Svoboda	ministr – předseda Výboru lidové kontroly	

▪ 1979

Legislativní rada působila ve stabilním složení téměř po celý rok 1979. Prezenční listiny z 1. března 1979 a z 5. května 1979⁵⁴ potvrzují Legislativní radu ve 14členném složení, jaké bylo pravděpodobně na konci r. 1978 (viz tabulka výše). Prezenční listina z 20. října 1979⁵⁵ ovšem naznačuje, že v mezidobí od května do října 1978 došlo k zániku funkce člena Legislativní rady Miroslava Dluhoše, 1. náměstka ministra financí ČSR; jeho jméno je na uvedené prezenční listině přeškrtnuto. Bohužel se z jiných pramenů nepodařilo zjistit, zda a kdy byl vládou odvolán nebo zda a kdy došlo k zániku funkce člena z jiného důvodu (např. v důsledku úmrtí).

Předpokládané složení Legislativní rady v r. 1979, tedy na konci prvního desetiletí její činnosti, včetně vyznačené změny spočívající v zániku funkce jednoho z jejích členů, je uvedeno níže v tabulce.

⁵⁴ Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády, schůze LR vlády ČSR, 1979, prezenční listiny z 1. března 1979 a z 5. května 1979.

⁵⁵ Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády, schůze LR vlády ČSR, 1979, prezenční listina z 20. října 1979.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	
místopředseda	Jan Němec	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa		
další členové	Miroslav Dluhoš	1. náměstek ministra financí ČSR	
	Kamil Fabián	ČSAV, Ústav státu a práva	
	Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR	
	Bohumil Hanuš	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Karel Kejzlar	předseda Nejvyššího soudu ČSR	
	Jiří Matoušek	náměstek předsedy České plánovací komise	
	Vlastimil Neubauer	předseda Českého úřadu pro tisk a informace	
	Jaroslav Prokopec	ministr zdravotnictví ČSR	
	Ludvík Rataj	1. náměstek ministra vnitra ČSR	
	Marie Růžičková	tajemnice České odborové rady	
	Vlastimil Svoboda	ministr – předseda Výboru lidové kontroly	

Legislativní rada vlády ČSR 1969 – 1979 (shrnutí)

Během prvních 10 let své činnosti Legislativní rada pracovala po většinu času v 16členném složení. Po celých 10 let byla řízena Ladislavem Adamcem. Také funkce místopředsedy Legislativní rady zůstala stále stejně obsazená, po celou dobu ji vykonával ministr spravedlnosti ČSR Jan Němec. Jeden z členů Legislativní rady byl určen jako její sekretář, přičemž po uvedenou dobu tuto funkci stabilně vykonával Vladimír Kroupa. Dalšími členy Legislativní rady, kteří v ní působili od jejího založení až do r. 1979 (a někteří i déle), byli pouze Kamil Fabián (ČSAV, Ústav státu a práva), Emilián Hamerník (ministr práce a sociálních věcí ČSR) a Vlastimil Neubauer (předseda Českého úřadu pro tisk a informace). Zbylých 10 původně jmenovaných členů bylo postupně nahrazeno jinými osobami. Jediným rokem, kdy nedošlo ke změně v personálním složení Legislativní rady, byl rok 1974. V ostatních letech docházelo (resp. pravděpodobně docházelo) ke změnám v obsazení Legislativní rady.

Všichni členové Legislativní rady, kteří se v ní v průběhu uvedeného období, tj. od r. 1969 do r. 1979, vystřídali, mají společné především to, že se jedná primárně o politické činitele či o vysoce postavené státní úředníky. Členy Legislativní rady byli v tomto období jmenováni zejména členové vlády, vedoucí jiných správních úřadů nebo jejich náměstci. Tato skutečnost také odůvodňuje poměrně časté změny, které ve složení Legislativní rady během zmíněných 10 let proběhly. Vzhledem k tomu, že tyto změny byly převážně vyvolávány právě změnou funkcí členů Legislativní rady, lze konstatovat, že členství v Legislativní radě bylo tehdy svým způsobem spjato s výkonem některých funkcí či s působením na konkrétním resortu. Své zastoupení tak mělo v Legislativní radě stabilně Ministerstvo spravedlnosti (do r. 1973 dokonce dvěma členy – ministrem spravedlnosti a náměstkem ministra spravedlnosti), Ministerstvo vnitra (nejprve jedním členem a od r. 1972 dvěma členy – náměstkou ministra), Ministerstvo financí (náměstkem ministra), Ministerstvo práce a sociálních věcí (ministrem), po určitou dobu i Ministerstvo zdravotnictví (ministrem od r. 1971), Ministerstvo zemědělství a výživy (ministrem do r. 1976), Ministerstvo školství (od r. 1969 náměstkem ministra školství, od r. 1971 ministrem školství, přičemž tyto funkce postupně vykonával Josef Havlín), Ministerstvo dopravy (ministrem do r. 1971), Ministerstvo obchodu (ministrem do r. 1972) a Ministerstvo průmyslu (ministrem do r. 1978) a dále Česká plánovací komise, Český úřad pro tisk a informace, Výbor lidové kontroly, ale rovněž Nejvyšší soud ČSR a ke konci 70. let i Česká odborová rada.

To, že členství v Legislativní radě bylo spíše spojeno s reprezentováním toho kterého resortu, potvrzuje i skutečnost, že členové Legislativní rady se mohli na jejím jednání nechat zastupovat někým jiným a nemuseli se jednání Legislativní rady účastnit osobně. Tato praxe vyplývá z prezenčních listin z jednání Legislativní rady, na které je výše mnohokrát odkazováno. Ačkoli Jednací řád Legislativní rady z r. 1969 tuto eventualitu neupravuje (na rozdíl od jednacího řádu, kterým se řídí stávající Legislativní rada a který upravuje pravidla zastupování jejích členů⁵⁶), ze zmíněných prezenčních listin je patrné, že zastupování člena Legislativní rady na jejím jednání nebylo výjimečné, naopak bylo spíše běžné.

Ke konci sledovaného období počet členů Legislativní rady pozvolna klesal. V r. 1977 bylo členů jen 15, v r. 1978 klesl počet členů v důsledku úmrtí ministra průmyslu ČSR Oldřicha Svačiny na 14 a v r. 1979 dokonce na 13.

Za zmínku rovněž stojí, že v prvních 10 letech činnosti Legislativní rady se mezi jejími členy objevila pouze jedna žena, a to Marie Růžičková, tajemnice České odborové rady. Bohužel, jak je uvedeno výše, nelze přesně určit, kdy byla do Legislativní rady jmenována.

Kromě členů Legislativní rady se jejích jednání pravidelně účastnily i další osoby. S přítomností některých osob, konkrétně generálního tajemníka vlády ČSR a vedoucího právního a legislativního odboru Úřadu vlády ČSR, počítalo přímo zakládající usnesení vlády č. 255 ze dne 5. prosince 1969. Kromě těchto osob se ze shromážděných prezenčních listin dá vyčíst, že pravidelně se na zasedání Legislativní rady předpokládala účast i sekretáře Legislativní rady vlády ČSSR, generálního kontrolora Nejvyššího kontrolního úřadu, generálního prokurátora a předsedů všech 4 pracovních komisí Legislativní rady. Později byl na schůze Legislativní rady zván i sekretář Legislativní rady vlády SSR, zástupce České národní rady (její místopředseda a předseda ústavně právního výboru) a hlavní arbitr ČSR. Ne vždy se ale tito přizvaní jednání Legislativní rady skutečně účastnili, jak vyplývá z dochovaných prezenčních listin (jsou uvedeny jejich jména a funkce, ale chybí jejich podpisy). V prvních 2 letech činnosti Legislativní rady se jejích jednání účastnil i prof. Václav Vaněček z Právnické fakulty Univerzity Karlovy.

⁵⁶ Jednací řád Legislativní rady vlády schválený usnesením vlády ze dne 21. srpna 1998 č. 534, změněný usnesením vlády ze dne 24. listopadu 2004 č. 1158, usnesením vlády ze dne 4. října 2006 č. 1148, usnesením vlády ze dne 19. října 2011 č. 768, usnesením vlády ze dne 15. prosince 2014 č. 1051 a usnesením vlády ze dne 14. prosince 2015 č. 1039.

2.3 Legislativní rada vlády v letech 1980 – 1989

Jako stěžejní zdroj informací o personálním složení Legislativní rady a jeho vývoji v druhém desetiletí činnosti Legislativní rady opět slouží především dokumenty dostupné ve fondech Národního archivu, a to zejména prezenční listiny z uvedených let. Vlastních usnesení vlády, jimiž došlo ke jmenování nebo odvolání členů Legislativní rady, se bohužel dochovalo jen malé množství, resp. momentálně nejsou prakticky dohledatelná. Proto je třeba uvést, že níže uvedený přehled personálního složení Legislativní rady za období let 1980 – 1989 je opět spíše předpokládaným odhadem, ve vztahu k němuž je na jednu stranu prostor pro úvahy či dokonce pochybnosti, na druhou stranu také pro jeho případné úpravy, doplnění a zpřesnění poté, co dojde ke zpracování patřičných fondů Národního archivu.

▪ 1980

K rekonstrukci složení Legislativní rady na začátku 80. let lze využít 2 prezenční listiny z jednání Legislativní rady v r. 1980, a to konkrétně prezenční listinu z 27. května 1980 a prezenční listinu z 23. září 1980⁵⁷. Oba tyto dokumenty dokládají, že Legislativní rada se sešla ve stejném složení jako na konci r. 1979, tedy bez Miroslava Dluhoše, který byl do Legislativní rady jmenován v r. 1971 jako 1. náměstek ministra financí; jeho jméno se sice na obou prezenčních listinách z r. 1980 nadále vyskytuje, nicméně je, stejně jako na prezenční listině z 20. října 1979, přeškrtnuté.

K dalším změnám v Legislativní radě během uvedeného roku nedošlo. Legislativní rada měla tedy na začátku druhé dekády své činnosti 13 členů, řídil ji nadále místopředseda vlády Ladislav Adamec, jehož jako místopředseda Legislativní rady zastupoval ministr spravedlnosti Jan Němec. Kromě nich z členů vlády vykonávali funkci člena Legislativní rady ministři zdravotnictví a práce a sociálních věcí a předseda Výboru lidové kontroly. V Legislativní radě tedy bylo celkem 5 přímých reprezentantů vlády. Ze zbylých členů Legislativní rady byl 1 předsedou jiného ústředního úřadu (předseda Českého úřadu pro tisk a informace), 3 byli náměstký člena vlády, resp. vedoucího jiného úřadu, 1 lze označit za představitele tehdejší justice (předseda Nejvyššího soudu ČSR), 1 byl

⁵⁷ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1980, prezenční listiny z 27. května 1980 a z 23. září 1980.

představitelem odborů a 1 představitelem vědecké instituce (ČSAV, Ústav státu a práva). Jeden z členů Legislativní rady nadále zastával funkci jejího sekretáře.

Srovnáme-li složení Legislativní rady po jejím založení v r. 1969, kdy z jejích 16 členů bylo 7 členů vlády (1 místopředseda vlády a 6 ministrů) a 6 náměstků ministrů či vedoucího jiného úřadu, je na začátku 80. let patrná měnící se tendence spočívající v postupném přeobsazování členů Legislativní rady, kteří byli zároveň i členy vlády nebo jejich náměstky.

Přehled složení Legislativní rady v r. 1980 je uveden v následující tabulce.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	
místopředseda	Jan Němec	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa		
další členové	Kamil Fabián	ČSAV, Ústav státu a práva	
	Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR	
	Bohumil Hanuš	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Karel Kejzlar	předseda Nejvyššího soudu ČSR	
	Jiří Matoušek	náměstek předsedy České plánovací komise	
	Vlastimil Neubauer	předseda Českého úřadu pro tisk a informace	
	Jaroslav Prokopec	ministr zdravotnictví ČSR	
	Ludvík Rataj	1. náměstek ministra vnitra ČSR	
	Marie Růžičková	tajemnice České odborové rady	
	Vlastimil Svoboda	ministr – předseda Výboru lidové kontroly	

▪ 1981

V r. 1981 doznala Legislativní rada několika změn. K některým z nich došlo v souvislosti s ukončením funkčního období třetí vlády Josefa Korčáka (4. listopadu 1976 – 18. června 1981).⁵⁸ V důsledku toho byl v červenci 1981, tedy po zhruba 11 a půl letech, odvolán z funkce předsedy Legislativní rady Ladislav Adamec a na jeho místo byl jmenován místopředseda vlády ČSR Zdeněk

⁵⁸ <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1960-1990-cssr/josef-korcak-3/prehled-ministru-24693/>

Zuska.⁵⁹ I když Ladislav Adamec nadále zůstal i ve čtvrté vládě Josefa Korčáka jejím místopředsdou, došlo k přerozdělení kompetencí místopředsdů a následně i ke změně vedení Legislativní rady.

Ve čtvrté vládě Josefa Korčáka (18. června 1981 – 18. června 1986), která nahradila tzv. třetí vládu Josefa Korčáka,⁶⁰ naopak již nezasedl Jan Němec, který jako ministr spravedlnosti ČSR vykonával od vzniku Legislativní rady funkci jejího místopředsedy. V Legislativní radě byl Jan Němec nahrazen novým ministrem spravedlnosti Antonínem Kašparem. Ačkoli se nepodařilo dohledat usnesení vlády, na základě kterého došlo ke jmenování nového místopředsedy Legislativní rady nebo k pověření ministra spravedlnosti výkonem funkce místopředsedy Legislativní rady, tuto změnu dokládá prezenční listina z jednání Legislativní rady z 8. září 1981.⁶¹

Další prezenční listiny z r. 1981, které jsou ve fondech Národního archivu k dispozici,⁶² svědčí o tom, že kromě výše uvedených změn došlo ke konci roku 1981 v Legislativní radě k ukončení funkce dalších jejích členů. Konkrétně se jedná o Kamila Fabiána z Československé akademie věd a ministra zdravotnictví Jaroslava Prokopce, i když ten jako ministr nadále působil i ve čtvrté Korčákově vládě.⁶³

Na druhou stranu na podzim r. 1981 došlo k doplnění Legislativní rady o nové členy, a to o Františka Krpatu, který působil jako hlavní arbitr ČSR⁶⁴ a který byl dosud na jednání Legislativní rady pouze pravidelně zván,⁶⁵ a o Antonína Stratílk, který vykonával funkci 1. náměstka ministra financí. Tyto změny opět dokládají prezenční listiny z r. 1981.⁶⁶ Díky tomuto doplnění mělo v Legislativní radě opět své zastoupení Ministerstvo financí, které o svého zástupce

⁵⁹ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1981, usnesení vlády ze dne 8. července 1981 č. 210.

⁶⁰ <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1960-1990-cssr/josef-korcak-4/prehled-ministru-24692/>

⁶¹ Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády, zasedání LR vlády, prezenční listina z 8. září 1981.

⁶² Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády, zasedání LR vlády, prezenční listiny z 3. listopadu 1981 a z 16. listopadu 1981.

⁶³ <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1960-1990-cssr/josef-korcak-4/prehled-ministru-24692/>

⁶⁴ Funkce zřízená zákonem č. 121/1962 Sb., o hospodářské arbitráži. Hlavní arbitr ČSR stál v čele Státní arbitráže České socialistické republiky.

⁶⁵ Prezenční listiny ze zasedání Legislativní rady vlády ČSR z let 1974 – 1981, na které je odkazováno dříve.

⁶⁶ Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády, zasedání LR vlády, prezenční listiny z 8. září 1981, 3. listopadu 1981 a z 16. listopadu 1981.

přišlo v r. 1979 v důsledku ukončení funkce člena Legislativní rady Miroslava Dluhoše.

Přehled předpokládaného personálního vývoje Legislativní rady vlády ČSR v r. 1981 je uveden v následující tabulce.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	usnesení vlády ze dne 8. července 1981 č. 210
předseda	Zdeněk Zuska	místopředseda vlády ČSR	usnesení vlády ze dne 8. července 1981 č. 210
místopředseda	Jan Němec	ministr spravedlnosti ČSR	
místopředseda	Antonín Kašpar	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa		
další členové	Kamil Fabián	ČSAV, Ústav státu a práva	
	Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR	
	Bohumil Hanuš	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Karel Kejzlar	předseda Nejvyššího soudu ČSR	
	František Krpata	hlavní arbitr ČSR	
	Jiří Matoušek	náměstek předsedy České plánovací komise	
	Vlastimil Neubauer	předseda Českého úřadu pro tisk a informace	
	Jaroslav Prokopec	ministr zdravotnictví ČSR	
	Ludvík Rataj	1. náměstek ministra vnitra ČSR	
	Marie Růžičková	tajemnice České odborové rady	
	Antonín Stratílek	1. náměstek ministra financí	
	Vlastimil Svoboda	ministr – předseda Výboru lidové kontroly	

▪ **1982**

Rok 1982 je jediným rokem osmdesátých let, během kterého nedošlo k žádné změně ve složení Legislativní rady. Dokládají to opět dochované prezenční listiny.⁶⁷

Legislativní rada měla 13 členů, v jejím čele stál místopředseda vlády ČSR Zdeněk Zuska a působila po celý rok v níže uvedeném složení.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Zdeněk Zuska	místopředseda vlády ČSR	
místopředseda	Antonín Kašpar	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa		
další členové	Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR	
	Bohumil Hanuš	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Karel Kejzlar	předseda Nejvyššího soudu ČSR	
	František Krpata	hlavní arbitr ČSR	
	Jiří Matoušek	náměstek předsedy České plánovací komise	
	Vlastimil Neubauer	předseda Českého úřadu pro tisk a informace	
	Ludvík Rataj	1. náměstek ministra vnitra ČSR	
	Marie Růžičková	tajemnice České odborové rady	
	Antonín Stratílek	1. náměstek ministra financí	
	Vlastimil Svoboda	ministr – předseda Výboru lidové kontroly	

▪ **1983**

Na konci r. 1982 při dopravní nehodě tragicky zahynul předseda Legislativní rady Zdeněk Zuska.⁶⁸ Minimálně po část roku 1983 zůstala funkce předsedy Legislativní rady neobsazená, což dokládá prezenční listina z 22. března

⁶⁷ Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády ČSSR/ČSFR, Praha – legislativní rada, prezenční listiny z 16. února 1982, 3. května 1982, 28. května 1982, 7. září 1982, 22. září 1982 a z 18. listopadu 1982.

⁶⁸ https://cs.wikipedia.org/wiki/Zden%C4%9Bk_Zuska

1983.⁶⁹ V průběhu roku se do čela Legislativní rady vrátil Ladislav Adamec, který byl usnesením vlády ze dne 12. října 1983 č. 252 o rozdělení působnosti mezi předsedou a místopředsedy vlády České socialistické republiky⁷⁰ jako místopředseda vlády pověřen mj. výkonem funkce předsedy Legislativní rady.

K dalším změnám ve složení Legislativní rady v tomto roce již nedošlo a Legislativní rada vlády ČSR se scházela v sestavě, která je patrná z níže uvedené tabulky.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Zdeněk Zuska	místopředseda vlády ČSR	úmrtí 17. prosince 1982
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	usnesení vlády ze dne 12. října 1983 č. 252
místopředseda	Antonín Kašpar	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa		
další členové	Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR	
	Bohumil Hanuš	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Karel Kejzlar	předseda Nejvyššího soudu ČSR	
	František Krpata	hlavní arbitr ČSR	
	Jiří Matoušek	náměstek předsedy České plánovací komise	
	Vlastimil Neubauer	předseda Českého úřadu pro tisk a informace	
	Ludvík Rataj	1. náměstek ministra vnitra ČSR	
	Marie Růžicková	tajemnice České odborové rady	
	Antonín Stratílek	1. náměstek ministra financí	
	Vlastimil Svoboda	ministr – předseda Výboru lidové kontroly	

⁶⁹ Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády, zasedání LR vlády, prezenční listina z 22. března 1983.

⁷⁰ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1983, usnesení vlády České socialistické republiky ze dne 12. října 1983 č. 252 o rozdělení působnosti mezi předsedou a místopředsedy vlády České socialistické vlády.

▪ **1984**

V roce 1984 došlo k zániku funkce dvou členů Legislativní rady, a to shodou okolností obou náměstků ministra vnitra. Zda byli z funkce člena Legislativní rady odvoláni nebo jejich funkce, resp. funkce některého z nich zanikla v důsledku jiné skutečnosti, se nepodařilo zjistit. O ukončení jejich činnosti v Legislativní radě svědčí pouze prezenční listina z 3. prosince 1984.⁷¹ Druhá prezenční listina z jednání Legislativní rady, která je za r. 1984 k dispozici, tj. prezenční listina z 29. května 1984,⁷² dokládá, že oba náměstci v květnu předemětného roku ještě členy Legislativní rady byli, ačkoli se ani jeden z nich jednání Legislativní rady nezúčastnil (oba byli podle záznamů na prezenční listině omluveni).

Předpokládaný vývoj složení Legislativní rady vlády ČSR v r. 1984 je uveden níže v tabulce. Počet členů Legislativní rady v důsledku ukončení činnosti Bohumila Hanuše a Ludvíka Rataje klesl na 11.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	
místopředseda	Antonín Kašpar	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa		
další členové	Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR	
	Bohumil Hanuš	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Karel Kejzlar	předseda Nejvyššího soudu ČSR	
	František Krpata	hlavní arbitr ČSR	
	Jiří Matoušek	náměstek předsedy České plánovací komise	
	Vlastimil Neubauer	předseda Českého úřadu pro tisk a informace	
	Ludvík Rataj	1. náměstek ministra vnitra ČSR	
	Marie Růžičková	tajemnice České odborové rady	
	Antonín Stratílek	1. náměstek ministra financí	
	Vlastimil Svoboda	ministr – předseda Výboru lidové kontroly	

⁷¹ Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády, zasedání LR vlády, prezenční listina z 3. prosince 1984.

⁷² Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády, zasedání LR vlády, prezenční listina z 29. května 1984.

▪ 1985

V r. 1985 počet členů Legislativní rady vlády ČSR mírně vzrostl, a to na 12 členů. Do Legislativní rady totiž byli opět jmenováni 2 náměstci ministra vnitra, konkrétně Antonín Eliáš a Karel Novák, nicméně svou činnost v Legislativní radě po 3 letech ukončil jediný zástupce Ministerstva financí, 1. náměstek ministra financí Antonín Stratílek.

I když se k vývoji složení Legislativní rady za r. 1985 nepodařilo najít žádné usnesení vlády, její složení lze částečně dovodit z prezenčních listin z tohoto roku, konkrétně z prezenční listiny z 23. dubna 1985 a z prezenční listiny z 2. července 1985.⁷³ Z těchto dokumentů jednoznačně vyplývá, že oba noví náměstci ministra vnitra působili v Legislativní radě již v dubnu, zatímco Ministerstvo financí v Legislativní radě nebylo zastoupeno minimálně od července téhož roku.

Seznam členů Legislativní rady vlády ČSR v r. 1985, včetně vyznačených změn v jejím složení, je uveden v následující tabulce.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	
místopředseda	Antonín Kašpar	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa		
další členové	Antonín Eliáš	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR	
	Karel Kejzlar	předseda Nejvyššího soudu ČSR	
	František Krpata	hlavní arbitr ČSR	
	Jiří Matoušek	náměstek předsedy České plánovací komise	
	Vlastimil Neubauer	předseda Českého úřadu pro tisk a informace	
	Karel Novák	1. náměstek ministra vnitra ČSR	
	Marie Růžicková	tajemnice České odborové rady	
	Antonín Stratílek	1. náměstek ministra financí	
	Vlastimil Svoboda	ministr – předseda Výboru lidové kontroly	

⁷³ Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády ČSSR/ČSFR, Praha – legislativní rada, prezenční listiny z 23. dubna 1985 a 2. července 1985.

▪ 1986

V červnu r. 1986 byla sestavena nová vláda ČSR. Jejím předsedou byl Josef Korčák a jednalo se již o pátou vládu pod jeho vedením.⁷⁴ I v této vládě byl jedním z jejích místopředsedů Ladislav Adamec, přičemž bylo zachováno i jeho postavení v rámci Legislativní rady. Funkce předsedy Legislativní rady mu byla potvrzena usnesením vlády ze dne 23. června 1986 č. 173.⁷⁵ Toto usnesení vlády rušilo usnesení vlády ze dne 12. října 1983 č. 252 a stanovilo, že první místopředseda vlády Ladislav Adamec vykonává mj. funkci předsedy Legislativní rady.

K vývoji personálního složení Legislativní rady v r. 1986 se bohužel kromě výše uvedeného usnesení vlády podařilo dohledat pouze prezenční listinu ze 14. února 1986, která pouze potvrzuje doplnění Legislativní rady o náměstka ministra financí Václava Grubnera.⁷⁶

Další změny v Legislativní radě, k nimž došlo v důsledku jmenování nové vlády, nejsou žádným dokumentem z r. 1986 potvrzeny. V páté vládě Josefa Korčáka z členů Legislativní rady již nepůsobil jako ministr práce a sociálních věcí Emilián Hamerník, který byl jmenován do první Legislativní rady v prosinci 1969, tudíž v Legislativní radě působil 17 let, a předseda Výboru lidové kontroly Vlastimil Svoboda, který v Legislativní radě působil jako její člen pouze o 3 roky méně než Emilián Hamerník, tj. 14 let. Ačkoli žádný dokument z r. 1986 nepotvrzuje, že v důsledku ukončení funkce členů vlády došlo i k ukončení jejich činnosti v Legislativní radě, lze se domnívat, že po sestavení nové vlády, tedy zhruba od poloviny r. 1986, v Legislativní radě již nepůsobili. Tuto domněnku potvrzují písemnosti z r. 1987 (viz dále).

Vývoj předpokládaného složení Legislativní rady vlády v r. 1986 je zaznamenán v níže uvedené tabulce.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	usnesení vlády ze dne 23. června 1986 č. 173
místopředseda	Antonín Kašpar	ministr spravedlnosti ČSR	

⁷⁴ <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1960-1990-cssr/josef-korcak-5/prehled-ministru-24691/>

⁷⁵ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČR, Praha, usnesení vlády České socialistické republiky ze dne 23. června 1986 č. 173 o složení předsednictva vlády, rozdělení působnosti mezi předsedou a místopředsedy vlády a o změnách ve funkci předsedů komisí a výborů vlády.

⁷⁶ Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády ČSSR/ČSFR, Praha – legislativní rada, prezenční listina z 14. února 1986.

sekretář	Vladimír Kroupa	
další členové	Antonín Eliáš	náměstek ministra vnitra ČSR
	Václav Grubner	1. náměstek ministra fi- nancí
	Emilián Hamerník	ministr práce a sociálních věcí ČSR
	Karel Kejzlar	předseda Nejvyššího soudu ČSR
	František Krpata	hlavní arbitr ČSR
	Jiří Matoušek	náměstek předsedy České plánovací komise
	Vlastimil Neubauer	předseda Českého úřadu pro tisk a informace
	Karel Novák	1. náměstek ministra vnitra ČSR
	Marie Růžičková	tajemnice České odborové rady
	Vlastimil Svoboda	ministr – předseda Výboru lidové kontroly

▪ 1987

V březnu 1987 byl dlouholetý místopředseda vlády ČSR a předseda Legislativní rady Ladislav Adamec jmenován předsedou vlády ČSR. Jedním z místopředsedů v jeho vládě byl Zdeněk Horčík, který byl usnesením vlády ze dne 31. března 1987 č. 69 zároveň pověřen výkonem funkce předsedy Legislativní rady.⁷⁷ Změnu ve vedení Legislativní rady potvrzují i dokumenty vyhledané k r. 1987 ve fondech Národního archivu, konkrétně prezenční listina z 1. července 1987 a prezenční listina ze 17. listopadu 1987⁷⁸. Obě tyto prezenční listiny také potvrzují, že v Legislativní radě v té době nezasedal ani Emilián Hamerník (ministr práce a sociálních věcí ve vládě Josefa Korčáka), ani Vlastimil Svoboda (ministr – předseda Výboru lidové kontroly ve vládě Josefa Korčáka), potvrzují tak výše uvedený závěr, že v Legislativní radě skončili poté, co nebyli součástí nové vlády. Z obou uvedených prezenčních listin také vyplývá,

⁷⁷ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČR, Praha, usnesení vlády České socialistické republiky ze dne 31. března 1987 č. 69 k návrhu na rozdělní působnosti mezi předsedou a místopředsedou vlády a změny ve funkci předsedů komisí, rad a výborů vlády.

⁷⁸ Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády, zasedání LR vlády, prezenční listiny z 1. července 1987 a ze 17. listopadu 1987.

že jednání Legislativní rady se minimálně od července tohoto roku neúčastnila ani zástupkyně České odborové rady Marie Růžičková.

V důsledku ukončení činnosti výše uvedených členů Legislativní rady tak došlo k poklesu jejich členů na zatím rekordních 10 členů.

Složení Legislativní rady vlády ČSR v průběhu r. 1987 je uvedeno v následující tabulce.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Ladislav Adamec	místopředseda vlády ČSR	
předseda	Zdeněk Horčík	místopředseda vlády ČSR	usnesení vlády ze dne 31. března 1987 č. 69
místopředseda	Antonín Kašpar	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa		
další členové	Antonín Eliáš	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Václav Grubner	1. náměstek ministra financí	
	Karel Kejzlar	předseda Nejvyššího soudu ČSR	
	František Krpata	hlavní arbitr ČSR	
	Jiří Matoušek	náměstek předsedy České plánovací komise	
	Vlastimil Neubauer	předseda Českého úřadu pro tisk a informace	
	Karel Novák	1. náměstek ministra vnitra ČSR	
	Marie Růžičková	tajemnice České odborové rady	

▪ 1988

Jak vyplývá z prezenční listiny z 9. března 1988⁷⁹, na začátku tohoto roku se sešla Legislativní rada ve stejném, tj. 10členném složení, v němž se scházela i od poloviny r. 1987. Předsedou Legislativní rady byl místopředseda vlády ČSR, jejím místopředsedou ministr spravedlnosti a zbylých 8 členů byli většinou náměstci ministrů či jiní představitelé státních institucí (předseda Nejvyššího soudu ČSR, hlavní arbitr ČSR, předseda Českého úřadu pro tisk a informa-

⁷⁹ Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády, zasedání LR vlády, prezenční listina z 9. března 1988.

ce); kromě místopředsedy vlády a ministra spravedlnosti v ní již tedy nebyl zastoupen žádný další člen vlády.

Po jmenování nové vlády, jejímž předsedou byl František Pitra, v říjnu 1988 byla v listopadu téhož roku jmenována zcela nová Legislativní rada vlády ČSR.⁸⁰ Tato nová Legislativní rada měla po dlouhé době opět 15 členů. Do jejího čela již nebyl jmenován místopředseda vlády ČSR, jak bylo doposud zvykem, ale ministr spravedlnosti Antonín Kašpar, který do té doby zastával v rámci Legislativní rady funkci jejího místopředsedy. Místopředsedou Legislativní rady se nově stal hlavní arbitr ČSR František Krpata, který v Legislativní radě působil od r. 1981. Ve zrekonstruované Legislativní radě byla zachována funkce sekretáře Legislativní rady, kterým zůstal zaměstnanec Úřadu vlády ČSR. Jako další členové Legislativní rady byli jmenováni náměstci ministrů (tímto způsobem bylo zastoupeno Ministerstvo vnitra a životního prostředí ČSR, Ministerstvo financí, cen a mezd ČSR, Ministerstvo obchodu a cestovního ruchu ČSR a Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí ČSR), místopředseda plánovací komise, představitelé justice (předseda Nejvyššího soudu ČSR) a generální prokuratury ČSR a dále zástupce odborů a nově i zástupci národních výborů a zástupce jednoho z národních podniků.

Složení původní i nově vytvořené Legislativní rady je vyznačeno v následující tabulce. Z původní Legislativní rady v té nové zůstal pouze ministr spravedlnosti Antonín Kašpar, jemuž byla ovšem namísto funkce místopředsedy Legislativní rady svěřena funkce jejího předsedy, dále hlavní arbitr ČSR František Krpata, a to v pozici jejího místopředsedy, oba náměstci ministra vnitra Karel Novák a Antonín Eliáš a náměstek ministra financí Václav Grubner. Zbýlých 10 členů Legislativní rady nemělo s členstvím v Legislativní radě dosud žádnou zkušenost.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Zdeněk Horčík	místopředseda vlády ČSR	
místopředseda	Antonín Kašpar	ministr spravedlnosti ČSR	
sekretář	Vladimír Kroupa		
další členové	Antonín Eliáš	náměstek ministra vnitra ČSR	
	Václav Grubner	1. náměstek ministra financí	
	Karel Kejzlar	předseda Nejvyššího soudu ČSR	

⁸⁰ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1988, usnesení vlády ze dne 9. listopadu 1988 č. 301 o novém složení Legislativní rady vlády ČSR.

Historie Legislativní rady vlády a její složení

	František Krpata	hlavní arbitr ČSR	
	Jiří Matoušek	náměstek předsedy České plánovací komise	
	Vlastimil Neubauer	předseda Českého úřadu pro tisk a informace	
	Karel Novák	1. náměstek ministra vnitra ČSR	
předseda	Antonín Kašpar	ministr spravedlnosti ČSR	usnesení vlády ze dne 9. listopadu 1988 č. 301; byl i v předchozí LRV ČSR
místopředseda	František Krpata	hlavní arbitr ČSR	usnesení vlády ze dne 9. listopadu 1988 č. 301; byl i v předchozí LRV ČSR
sekretář	Antonín Švach	ředitel odboru I Úřadu vlády ČSR	usnesení vlády ze dne 9. listopadu 1988 č. 301
další členové	Karel Novák	1. náměstek ministra vnitra a životního prostředí ČSR	usnesení vlády ze dne 9. listopadu 1988 č. 301; byl i v předchozí LRV ČSR
	Václav Grubner	1. náměstek ministra financí, cen a mezd ČSR	usnesení vlády ze dne 9. listopadu 1988 č. 301; byl i v předchozí LRV ČSR
	Antonín Eliáš	náměstek ministra vnitra a životního prostředí ČSR	usnesení vlády ze dne 9. listopadu 1988 č. 301; byl i v předchozí LRV ČSR
	Jaroslav Krupauer	generální prokurátor ČSR	usnesení vlády ze dne 9. listopadu 1988 č. 301
	Josef Marek	předseda Nejvyššího soudu ČSR	usnesení vlády ze dne 9. listopadu 1988 č. 301
	Josef Beneš	místopředseda České komise pro plánování a vědeckotechnický rozvoj	usnesení vlády ze dne 9. listopadu 1988 č. 301
	Ladislav Šípek	náměstek ministra obchodu a cestovního ruchu ČSR	usnesení vlády ze dne 9. listopadu 1988 č. 301
	Nasťa Baumruková	náměstkyně ministra zdravotnictví a sociálních věcí ČSR	usnesení vlády ze dne 9. listopadu 1988 č. 301
	Milan Mráz	tajemník České odborové rady	usnesení vlády ze dne 9. listopadu 1988 č. 301
	Václav Pudil	předseda Středočeského krajského národního výboru	usnesení vlády ze dne 9. listopadu 1988 č. 301

Miloslav Vacek	předseda Městského národného výboru České Budějovice	usnesení vlády ze dne 9. listopadu 1988 č. 301
Eugen Absolon	podnikový ředitel Kovo-sluzby, n.p. hl. m. Prahy	usnesení vlády ze dne 9. listopadu 1988 č. 301

▪ 1989

V březnu 1989 na funkci člena Legislativní rady rezignoval Eugen Absolon, podnikový ředitel Kovoslužby, n. p. hl. m. Prahy.⁸¹ Další vývoj personálního složení v r. 1989 dokládají prezenční listiny z tohoto roku, a to konkrétně ze 14. února 1989, 20. února 1989, 29. března 1989, 26. dubna 1989, 20. června 1989, 22. srpna 1989, 3. října 1989 a 7. listopadu 1989.⁸² Z těchto dokumentů vyplývá, že ještě v průběhu roku došlo v rámci Legislativní rady k ukončení činnosti jejího místopředsedy Františka Krpaty, který není jako účastník jednání uveden na prezenčních listinách z 3. října a 7. listopadu 1989.

Vzhledem k událostem, které proběhly v listopadu 1989, lze mít za to, že Legislativní rada jmenovaná v listopadu předchozího roku jako poradní orgán komunistické vlády ČSR se sešla naposledy na začátku listopadu 1989.⁸³ Ačkoli na začátku prosince téhož roku došlo k částečné obměně vlády, tyto změny se do Legislativní rady nepromítly, k úpravám jejího složení došlo až na začátku r. 1990.

Složení Legislativní rady vlády ČSR v průběhu r. 1989 zaznamenává níže uvedená tabulka.

⁸¹ Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády ČSSR/ČSFR, Praha – legislativní rada, dopis Eugena Absolona ze dne 23. března 1989.

⁸² Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády ČSSR/ČSFR, Praha – legislativní rada, prezenční listiny z 14. února 1989, 29. března 1989, 26. dubna 1989 a 20. června 1989.

Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády, zasedání LR vlády, prezenční listiny z 20. února 1989, 22. srpna 1989, 3. října 1989 a ze 7. listopadu 1989.

⁸³ Legislativní rada na svém zasedání, které se konalo 7. listopadu 1989, projednala minimálně návrh novely nařízení vlády ČSR č. 34/1986 Sb., o jednorázovém mimořádném odškodňování osob za poškození na zdraví při plnění úkolů požární ochrany, a návrh nařízení vlády ČSR o oblastním plánování v České socialistické republice. – Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1989, stanovisko Legislativní rady vlády České socialistické republiky k návrhu nařízení vlády České socialistické republiky, kterým se mění nařízení vlády České socialistické republiky č. 34/1986 Sb., o jednorázovém mimořádném odškodňování osob za poškození na zdraví při plnění úkolů požární ochrany, a stanovisko Legislativní rady vlády České socialistické republiky k návrhu nařízení vlády České socialistické republiky o oblastním plánování v České socialistické republice.

Historie Legislativní rady vlády a její složení

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Antonín Kašpar	ministr spravedlnosti ČSR	
místopředseda	František Krpata	hlavní arbitr ČSR	
sekretář	Antonín Švach	ředitel odboru I Úřadu vlády ČSR	
další členové	Karel Novák	1. náměstek ministra vnitra a životního prostředí ČSR	
	Václav Grubner	1. náměstek ministra financí, cen a mezd ČSR	
	Antonín Eliáš	náměstek ministra vnitra a životního prostředí ČSR	
	Jaroslav Krupauer	generální prokurátor ČSR	
	Josef Marek	předseda Nejvyššího soudu ČSR	
	Josef Beneš	místopředseda České komise pro plánování a vědeckotechnický rozvoj	
	Ladislav Šípek	náměstek ministra obchodu a cestovního ruchu ČSR	
	Nast'a Baumruková	1. náměstkyně ministra zdravotnictví a sociálních věcí ČSR	
	Milan Mráz	tajemník České odborové rady	
	Václav Pudil	předseda Středočeského krajského národního výboru	
	Miloslav Vacek	předseda Městského národního výboru České Budějovice	
Eugen Absolon	podnikový ředitel Kovoslužby, n.p. hl. m. Prahy		

Leglativní rada vlády ČSR 1980 – 1989 (shrnutí)

Jak je patrné z výše uvedeného přehledu za jednotlivé roky, v druhé dekádě činnosti Legislativní rady pravděpodobně nedocházelo k tak častým změnám v jejím složení jako v prvních 10 letech její činnosti. Zatímco v letech 1969 – 1979 se v Legislativní radě vystříдалo celkem 29 osob, v letech 1980 – 1988 (do jmenování nové Legislativní rady v listopadu 1988) jich bylo pouze 21. Jediným rokem, kdy nedošlo k žádné změně ve složení Legislativní rady, byl r. 1982.

Na rozdíl od předchozího období, kdy funkce předsedy i místopředsedy Legislativní rady zůstala po celých 10 let stejně obsazená, se v tomto období vystříдалo v čele Legislativní rady několik osob. Ačkoli i v letech 1980 – 1989 působil jako předseda Legislativní rady nejdéle Ladislav Adamec, byl v této funkci několikrát nahrazen. Nejprve Zdeňkem Zuskou (červenec 1981 – prosinec 1982) a později Zdeňkem Horčíkem (březen 1987 – listopad 1988). Posledně jmenovaný byl ve funkci předsedy Legislativní rady na konci r. 1988 nahrazen ministrem spravedlnosti Antonínem Kašparem. Z vývoje složení Legislativní rady je patrné, že po téměř celé druhé desetiletí existence Legislativní rady byla funkce předsedy Legislativní rady spojena s funkcí místopředsedy vlády ČSR. Až ke konci 80. let byl do čela Legislativní rady jmenován ministr spravedlnosti, který dříve tradičně zastával funkci jejího místopředsedy.

Pokud jde o místopředsedu Legislativní rady, v 80. letech jím byl po většinu doby (1981 – listopad 1988) ministr spravedlnosti Antonín Kašpar, který v r. 1981 nahradil Jana Němce a v listopadu r. 1988 byl v této funkci nahrazen hlavním arbitrem ČSR Františkem Krpatou; sám se však v listopadu 1988, jak je uvedeno výše, stal předsedou Legislativní rady. Na konci r. 1989 byla po několik měsíců funkce místopředsedy Legislativní rady neobsazena.

Také v 80. letech byla zachována funkce sekretáře Legislativní rady, přičemž až do listopadu 1988 tuto funkci vykonával Vladimír Kroupa, který byl poté nahrazen Antonínem Švachem.

Mezi dalšími členy Legislativní rady již na rozdíl od 70. let nepřevažovali členové vlády, ale spíše jejich náměstci. K jednoznačné změně přístupu, pokud jde o složení Legislativní rady, došlo v listopadu 1988 se jmenováním nové Legislativní rady, kdy členem Legislativní rady a zároveň i členem vlády ČSR byl pouze předseda Legislativní rady (ministr spravedlnosti). Jediným členem Legislativní rady, který v ní působil od jejího ustavení v prosinci r. 1969 až do její první velké rekonstrukce v listopadu 1988, byl předseda Českého úřadu pro tisk

a informace Vlastimil Neubauer. Délka jeho působení v Legislativní radě je tak téměř 19 let.⁸⁴

Stejně jako v prvním desetiletí činnosti Legislativní rady nebylo ani ve druhé dekádě jejího působení neobvyklé, že se její členové občas neúčastnili jejího jednání osobně a nechali se zastoupit někým jiným. Tuto praxi zavedenou v 70. letech opět potvrzují výše několikrát zmíněné prezenční listiny.

V 80. letech měla Legislativní rada vlády ČSR po většinu času 13 členů, nejméně (10 členů) jich měla v r. 1987 a nejvíce v listopadu 1988, kdy byla jmenována nová, 15tičlenná Legislativní rada vlády ČSR.

Obdobně jako v předchozích letech působila jako jediná žena v Legislativní radě vlády ČSR až do r. 1987 tajemnice České odborové rady Marie Růžičková. V r. 1988 byla členkou nové Legislativní rady vlády ČSR jmenována náměstkyně ministra zdravotnictví a sociálních věcí Nast'a Baumruková.

I v 80. letech byla zachována praxe, kdy na jednání Legislativní rady vlády ČSR byly pravidelně zvány i jiné osoby než její členové. Jednalo se především o vedoucího Úřadu vlády ČSR, sekretáře Legislativní rady vlády ČSSR a sekretáře Legislativní rady vlády SSR, zástupce České národní rady (její místopředseda a předseda ústavně právního výboru), generálního prokurátora a předsedy pracovních komisí Legislativní rady vlády ČSR. I tyto informace poskytují prezenční listiny, na které je výše několikrát odkazováno.

⁸⁴ Jak je patrné z přehledu vývoje personálního složení Legislativní rady v dalších letech, ani tak nejde v délce působení v Legislativní radě o absolutní rekord.

2.4 Legislativní rada vlády v letech 1990 – 1999

Ačkoli na konci 80. let proběhly v Československu zásadní politické změny, neměly vliv na existenci Legislativní rady jako takové. Legislativní rada byla jako poradní orgán vlády pro oblast legislativy zachována, i když podstatných změn doznalo její složení a v průběhu dalších let i způsob její činnosti.

Ještě na začátku 90. let (do konce r. 1992) paralelně s tzv. národními legislativními radami (Legislativní rada vlády ČSR, resp. ČR a Legislativní rada vlády SSR, resp. SR) fungovala tzv. federální legislativní rada (Legislativní rada vlády ČSSR, resp. ČSFR). Její úloha ovšem začala postupně slábnout a hlavní roli začaly přejímat právě národní legislativní rady, což souviselo se vzrůstajícím postavením obou republik po zániku centralistického působení aparátu komunistické moci.⁸⁵

I když Legislativní rada vlády České republiky byla sestavena hned na začátku r. 1990 nově (viz níže), lze tradici tohoto poradního orgánu na našem území považovat za kontinuální.

Přiblížit historii a vývoj Legislativní rady v tomto období není tak složité jako u předchozích 20 let působení Legislativní rady, a to především s ohledem na dostupnost relevantních pramenů. Zásadní usnadnění práce přináší uveřejnění všech usnesení vlády v elektronické podobě od r. 1991 na internetových stránkách vlády.⁸⁶

Složitější je ovšem v níže uvedených přehledech uvést či aktualizovat údaj o funkci nebo profesi jednotlivých členů Legislativní rady. Od začátku tohoto období, tj. od r. 1990, se tento údaj na usneseních vlády, jimiž byl ten který člen Legislativní rady jmenován, objevuje ne zcela pravidelně, později dokonce jen výjimečně. V níže uvedených tabulkách je proto tento údaj uveden (popř. aktualizován), pokud je seznatelný ze jmenovacího usnesení vlády nebo pokud vyplývá z jiného pramene. Dochované prezenční listiny z let 1990 – 1992, které se podařilo vyhledat v Národním archivu, již tuto informaci (na rozdíl od prezenčních listin z let předchozích) neobsahují. Pokud údaj o profesi člena Legislativní rady aktualizován není, jedná se pouze o informaci platnou v době jeho jmenování do Legislativní rady.

⁸⁵ FILIP, J. K postavení Legislativní rady vlády České republiky. Časopis pro právní vědu a praxi. 2007, č. 3, s. 205.

⁸⁶ Usnesení vlády, která byla přijata v r. 1991 a v letech pozdějších a která jsou níže v textu uvedena nebo na které je dále odkazováno, jsou dostupná na www.vlada.cz.

▪ 1990

Po sametové revoluci došlo k zásadním úpravám ve složení Legislativní rady. První z nich se odehrála na konci ledna r. 1990, kdy byla jmenována zcela nová, první porevoluční Legislativní rada.⁸⁷ Jejím předsedou se stal Antonín Baudyš, místopředseda vlády ČSR, a její místopředsedkyní byla jmenována ministryně spravedlnosti Dagmar Burešová. Tím se Legislativní rada vrátila k původnímu modelu, na kterém byla založena, tedy že v jejím čele stál místopředseda vlády a funkci místopředsedy Legislativní rady zastával ministr spravedlnosti. Zajímavostí je, že Antonín Baudyš byl v celé porevoluční historii Legislativní rady jediným neprávnikem, který stanul v jejím čele, a Dagmar Burešová první ženou, která se stala její místopředsedkyní.

Tato nová Legislativní rada měla včetně předsedy, místopředsedkyně a sekretáře celkem 17 členů. Sekretářem byl jako doposud zaměstnanec Úřadu vlády, ředitel legislativního a právního odboru⁸⁸. Tato Legislativní rada se ani jinak, pokud jde o složení, neodchylovala od dříve přijatého a užívaného modelu. Mezi dalšími členy byli nadále hojně zastoupeni představitelé jednotlivých resortů (na úrovni náměstků ministrů), přičemž zastoupení mělo kromě Ministerstva spravedlnosti i Ministerstvo financí, cen a mezd, Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo kultury, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo zemědělství a výživy. Členy Legislativní rady byli i místopředseda České komise pro plánování a vědeckotechnický rozvoj a hlavní arbitř ČSR⁸⁹. V nové Legislativní radě byl nicméně dán prostor i politickým zástupcům, konkrétně členům Koordinačního centra Občanského fóra a zástupci ÚV Národní fronty ČSR. Vzhledem ke složení předchozích Legislativních rad lze za novinku považovat členství 2 akademiků, resp. osob působících v oblasti právní teorie, a to Pavla Pešky z Právnické fakulty Univerzity Karlovy a Heleny Válkové z Ústavu státu a práva ČSAV. Za zmínku stojí, že v této nové Legislativní radě již nebyli na rozdíl od předchozího období zastoupeni představitelé justice (předseda Nejvyššího soudu ČSR, který byl stabilně členem Legislativní rady od r. 1970)

⁸⁷ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1990, usnesení vlády ze dne 31. ledna 1990 č. 25 o novém složení Legislativní rady vlády ČSR.

⁸⁸ Na usnesení vlády není jmenován.

⁸⁹ K vypuštění přívlastku „socialistická“ z názvu republiky došlo až ústavním zákonem České národní rady č. 53/1990 Sb., o změně názvu České socialistické republiky, s účinností od 6. března 1990. V čl. 2 tohoto ústavního zákona bylo současně stanoveno, že kde je v došavadních ústavních a jiných zákonech uveden název Česká socialistická republika, rozumí se tím Česká republika.

a generální prokuratury. Výjimečná ovšem byla tato Legislativní rada v podílu žen na jejím zastoupení. Měla totiž jako první Legislativní rada od jejího založení v r. 1969 více než 1 členku, konkrétně měla členky 4, jimiž byly Dagmar Burešová, Helena Šiktancová, Věra Hájková a Helena Válková, tedy 1 ministryně, 1 náměstkyně ministra, 1 zástupkyně ÚV Národní fronty ČSR a 1 reprezentantka právní nauky.

Složení první porevoluční Legislativní rady jmenované usnesením vlády ze dne 31. ledna 1990 č. 25 je uvedeno níže v tabulce. U této Legislativní rady je možné konstatovat, že svým způsobem navazovala na předchozí Legislativní radu, neboť mezi jejími členy lze identifikovat 3 členy předchozí Legislativní rady, konkrétně se jedná o místopředsedu České komise pro plánování a vědeckotechnický rozvoj Josefa Beneše, náměstka ministra vnitra Antonína Eliáše a 1. náměstka ministra financí, cen a mezd Václava Grubnera. U Antonína Eliáše a Václava Grubnera je zajímavé, že byli renominováni již podruhé, poprvé byli znovu jmenováni do nové Legislativní rady při její kompletní obměně v listopadu r. 1988. Z tabulky je patrné, že stejně jako v případě ministerstev vnitra a financí bylo v nové Legislativní radě zachováno i zastoupení Ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí, a to prostřednictvím náměstka ministra.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	Poznámka
předseda	Antonín Baudyš	místopředseda vlády ČSR	
místopředsedkyně	Dagmar Burešová	ministryně spravedlnosti ČSR	
sekretář		ředitel legislativního a právního odboru ÚV ČSR	
další členové	František Mrzena	hlavní arbitr ČSR	
	Josef Beneš	místopředseda České komise pro plánování a vědeckotechnický rozvoj	byl i v předchozí LRV ČSR
	Václav Grubner	1. náměstek ministra financí, cen a mezd ČSR	byl i v předchozí LRV ČSR
	Petr Tröster	náměstek ministra zdravotnictví a sociálních věcí ČSR	
	Antonín Eliáš	náměstek ministra vnitra ČSR	byl i v předchozí LRV ČSR
	Václav Mezřický	1. náměstek ministra životního prostředí ČSR	
	Helena Šiktancová	náměstkyně ministra kultury ČSR	

Libor Pátý	náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy
Josef Kolařík	náměstek ministra zemědě- lství a výživy
Miloslav Černík	člen rady Svazu měst a obcí a člen Koordinačního cen- tra Občanského fóra
Josef Sládek	člen Koordinačního centra Občanského fóra
Věra Hájková	ÚV Národní fronty ČSR
Pavel Peška	PF UK
Helena Válková	Ústav státu a práva ČSAV

Legislativní rada vedená Antonínem Baudyšem působila poměrně krátce.⁹⁰ Usnesení vlády ze dne 31. ledna 1990 č. 25, kterým byla tato Legislativní rada vlády jmenována, bylo zrušeno již usnesením vlády ze dne 26. února 1990 č. 58⁹¹, kterým byla rovněž jmenována Legislativní rada v novém složení.

Předsedou této nové Legislativní rady se stal Petr Pithart, tehdejší předseda vlády⁹². Místopředsedkyní byla znovu jmenována ministryně spravedlnosti Dagmar Burešová. Stejně tak zůstal sekretářem Legislativní rady ředitel odboru legislativního a právního Úřadu vlády ČSR, tuto funkci konkrétně vykonával Josef Novotný.

Tato Legislativní rada měla 16 členů. Nepočítáme-li místopředsedkyni Legislativní rady Dagmar Burešovou, byli do ní z předchozí Legislativní rady opětovně jmenováni pouze Václav Grubner z Ministerstva financí, cen a mezd, Václav Mezřický z Ministerstva životního prostředí a Helena Válková z Ústavu státu a práva ČSAV.

U této Legislativní rady je ještě více patrná snaha obsadit ji zástupci jiných profesí a oblastí než reprezentanty jednotlivých resortů. Kromě již zmíněných náměstků ministra financí a ministra životního prostředí v této Legislativní radě již nebylo zastoupeno žádné další ministerstvo. Větší prostor je naopak ponechán osobnostem primárně pocházejícím z akademické oblasti (Ústav státu

⁹⁰ Je otázkou, zda se během té doby vůbec stačila sejít, žádný doklad o konání jejího zasedání se v Národním archivu nepodařilo dohledat. Tuto domněnku potvrzuje i Pavel Zářecký ve svém článku věnovaném polistopadovému vývoji Legislativní rady („*Tato Legislativní rada prakticky ani nezačala pracovat.*“) - ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 11.

⁹¹ Archiv Úřadu vlády České republiky.

⁹² <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1960-1990-cssr/josef-korcak-5/prehled-ministru-24691/>

a práva ČSAV, Právnická fakulta Univerzity Karlovy, Ústav práva autorského a práv průmyslových Univerzity Karlovy, Ústav státní správy) nebo reprezentujícím samosprávu, ať už profesní či územní (Svaz měst a obcí, Krajské sdružení advokátů v Praze). Z praxe pak byli do Legislativní rady nominováni Martin Mikyska z Výstavby dolů uranového průmyslu a Tomáš Pohl ze Státní arbitráže ČSR. Po roce se do Legislativní rady vrátil jako její člen generální prokurátor ČSR. Za zmínku na tomto místě jistě stojí, že do této Legislativní rady byli jmenováni Miroslav Bělina, pedagog z Právnické fakulty Univerzity Karlovy, a Pavel Zářecký, tehdy působící v Ústavu státní správy, kteří v Legislativní radě zasedají dodnes, tedy jsou členy Legislativní rady téměř 30 let.⁹³

Ženský prvek byl v této Legislativní radě zachován, počet členek Legislativní rady ovšem klesl ze 4 na 2 (Dagmar Burešová a Helena Válková).

Období činnosti Legislativní rady zahájené jmenováním Petra Pitharta do jejího čela velice kladně hodnotí jeden z tehdejších (i současných) členů Legislativní rady Pavel Zářecký.⁹⁴

Složení nové Legislativní rady jmenované usnesením vlády ze dne 26. února 1990 č. 58 demonstruje následující tabulka.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Petr Pithart	předseda vlády ČSR	
místopředsedkyně	Dagmar Burešová	ministryně spravedlnosti ČSR	byla i v předchozí LRV
sekretář	Josef Novotný	ředitel legislativního a právního odboru ÚV ČSR	
další členové	Jan Bárta	Ústav státu a práva ČSAV	
	Miroslav Bělina	PF UK	působí v LRV dodnes
	Miloslav Černík	Svaz měst a obcí	

⁹³ Pavel Zářecký během této doby dokonce dvakrát usedl i v čele Legislativní rady jako její předseda.

⁹⁴ „Členové Legislativní rady se osobně cítili být strážci těchto pravidel [tvorby práva], na své členství v Legislativní radě byli povětšinou patřičně pyšní a jejich aktivita na zasedáních Legislativní rady tomu odpovídala. Členové Legislativní rady neměli žádnou pracovní ani politickou vazbu na výkonnou moc, která návrhy právních předpisů Legislativní radě předkládala a před ní je obhajovala. [...] Předseda vlády byl právník, což byla pro činnost Legislativní rady vlády velmi příznivá skutečnost. Vláda jako celek všeobecně sdílela respekt k právu. Nemalou roli v tom jistě sehrála předlistopadová negativní zkušenost. Všichni se snažili vrátit právu místo, které mu v demokratické společnosti patří. Odtud se odvozoval i rostoucí respekt k orgánům a profesím, které ho měly reprezentovat a jeho principy hájit.“ - ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 13.

Václav Grubner	Ministerstvo financí, cen a mezd	byl i v předchozí LRV
Ladislav Krym	Krajské sdružení advokátů v Praze	
Jan Kříž	Ústav práva autorského a práv průmyslových UK	
Václav Mezřický	ministerstvo životního prostředí ČSR	byl i v předchozí LRV
Martin Mikyska	Výstavba dolů uranového průmyslu	
Tomáš Pohl	Státní arbitráž ČSR	
Jiří Teryngel	Generální prokuratura ČSSR	
Helena Válková	Ústav státu a práva ČSAV	byla i v předchozí LRV
Vladimír Vopálka	PF UK	
Pavel Zářecký	Ústav státní správy	působí v LRV dodnes

V původním složení však i tato Legislativní rada působila poměrně krátce. K prvním změnám spočívajícím v odvolání Václava Mezřického (1. náměstka ministra životního prostředí) a ve jmenování 5 nových členů došlo již po 3 měsících od jejího jmenování, tj. na konci dubna 1990.⁹⁵ Novými členy Legislativní rady se tímto stali Milan Holub z Nejvyššího soudu ČR, Jan Toman z Generální prokuratury ČR a Václav Pavlíček, Zdeněk Přibyl a Vojtěch Štícha z Právnické fakulty Univerzity Karlovy. Kromě toho, že se v důsledku této změny do Legislativní rady vrátil zástupce Nejvyššího soudu, byl tím opět posílen prvek zastoupení jiných odborníků než představitelů jednotlivých ministerstev. Počet členů Legislativní rady se touto změnou navýšil na do této doby rekordních 20.

Po volbách do České národní rady v červnu 1990 byla dosavadní ministryně spravedlnosti a místopředsedkyně Legislativní rady Dagmar Burešová zvolena předsedkyní České národní rady. V důsledku toho byla usnesením vlády ze dne 13. července 1990 č. 206⁹⁶ odvolána z funkce místopředsedkyně Legislativní rady. Na její místo byl tímtéž usnesením vlády jmenován Josef Novotný, který byl současně odvolán z funkce sekretáře Legislativní rady. Do funkce sekretáře Legislativní rady byl jmenován Pavel Hruška, zástupce ředitele odboru

⁹⁵ Archiv Úřadu vlády České republiky, usnesení vlády České republiky ze dne 24. dubna 1990 č. 109 o změnách ve složení Legislativní rady vlády ČR.

⁹⁶ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – Usnesení vlády, usnesení vlády České republiky ze dne 13. července 1990 č. 206 o změnách ve složení Legislativní rady vlády České republiky.

legislativního a právního Úřadu vlády ČR, a členem Legislativní rady byl jmenován ministr spravedlnosti Leon Richter.

Poslední změna, k níž v r. 1990 v Legislativní radě došlo, proběhla na konci srpna tohoto roku. Usnesením vlády ze dne 31. srpna 1990 č. 243⁹⁷ byl odvolán z funkce sekretáře Legislativní rady Pavel Hruška (tuto funkci tedy vykonával pouze necelé dva měsíce). Pavel Hruška byl ovšem tímto usnesením vlády zároveň jmenován členem Legislativní rady. Spolu s ním byli novými členy Legislativní rady jmenováni náměstek ministra spravedlnosti František Zoulík, náměstek ministra pro správu národního majetku a jeho privatizaci Jaroslav Muroň, poradce ministra práce a sociálních věcí Antonín Kottnauer a vědecká pracovnice Ústavu státu a práva ČSAV Jana Kubištová. Tímto usnesením vlády tak došlo především k tomu, že se členy Legislativní rady stali předsedové pracovních komisí Legislativní rady, kteří byli doposud na zasedání Legislativní rady pouze pravidelně zvaní jako tzv. přizvané osoby (František Zoulík, Jaroslav Muroň a Antonín Kottnauer)⁹⁸.

Legislativní rada jmenovaná 26. února 1990 s vyznačením změn v jejím složení v důsledku přijetí usnesení vlády ze dne 13. července 1990 č. 206 a usnesení vlády ze dne 31. srpna 1990 č. 243 je uvedena v následující tabulce. Ke konci r. 1990 měla Legislativní rady 25 členů a v jejím čele stál předseda vlády.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Petr Pithart	předseda vlády ČSR	
místopředsedkyně	Dagmar Burešová	ministryně spravedlnosti ČSR	usnesení vlády ze dne 13. července 1990 č. 206
místopředseda	Josef Novotný	ředitel legislativního a právního odboru ÚV ČSR	usnesení vlády ze dne 13. července 1990 č. 206
sekretář	Josef Novotný	ředitel legislativního a právního odboru ÚV ČSR	usnesení vlády ze dne 13. července 1990 č. 206
	Pavel Hruška	zástupce ředitele legislativního a právního odboru ÚV ČSR	jmenován usnesením vlády ze dne 13. července 1990 č. 206; odvolán usnesením vlády ze dne 31. srpna 1990 č. 243

⁹⁷ Archiv Úřadu vlády České republiky, usnesení vlády České republiky ze dne 31. srpna 1990 č. 243 o doplnění Legislativní rady vlády České republiky o opatření k zabezpečení legislativní činnosti.

⁹⁸ Předseda čtvrté pracovní komise Legislativní rady (pro správní právo) Pavel Zářecký již členem Legislativní rady byl.

Historie Legislativní rady vlády a její složení

další členové	Jan Bárta	Ústav státu a práva ČSAV	
	Miroslav Bělina	PF UK	
	Miloslav Černík	Svaz měst a obcí	
	Václav Grubner	Ministerstvo financí, cen a mezd	
	Milan Holub	Nejvyšší soud ČR	usnesení vlády ze dne 24. dubna 1990 č. 109
	Pavel Hruška	Úřad vlády ČR	usnesení vlády ze dne 31. srpna 1990 č. 243
	Antonín Kottnauer	poradce ministra práce a sociálních věcí	usnesení vlády ze dne 31. srpna 1990 č. 243
	Ladislav Krym	Krajské sdružení advokátů v Praze	
	Jan Kříž	Ústav práva autorského a práv průmyslových UK	
	Jana Kubištová	Ústav státu a práva ČSAV – vědecká pracoviště	usnesení vlády ze dne 31. srpna 1990 č. 243
	Václav Mezříček	Ministerstvo životního prostředí ČR	usnesení vlády ze dne 24. dubna 1990 č. 109
	Martin Mikyska	Výstavba dolů uranového průmyslu	
	Jaroslav Muroň	náměstek ministra pro správu národního majetku a jeho privatizaci	usnesení vlády ze dne 31. srpna 1990 č. 243
	Václav Pavlíček	PF UK Praha	usnesení vlády ze dne 24. dubna 1990 č. 109
	Tomáš Pohl	Státní arbitráž ČSR	
	Zdeněk Příbyl	PF UK Praha	usnesení vlády ze dne 24. dubna 1990 č. 109
	Leon Richter	ministr spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 13. července 1990 č. 206
	Vojtěch Štícha	PF UK Praha	usnesení vlády ze dne 24. dubna 1990 č. 109
	Jiří Teryngel	Generální prokuratura ČSSR	
	Jan Toman	Generální prokuratura ČR	usnesení vlády ze dne 24. dubna 1990 č. 109
	Helena Válková	Ústav státu a práva ČSAV	
	Vladimír Vopálka	PF UK	
	Pavel Zářecký	náměstek ministra vnitra	
	František Zoulík	náměstek ministra spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 31. srpna 1990 č. 243

▪ 1991

Stav, kdy Legislativní radu řídil předseda vlády, trval zhruba rok a 2 měsíce. Usnesením vlády ze dne 17. dubna 1991 č. 133⁹⁹ byl Petr Pithart v čele Legislativní rady vystřídán ministrem spravedlnosti Leonem Richtermem.

V červenci a v září tohoto roku pak došlo i k výměně na pozicích místopředsedy Legislativní rady a jejího sekretáře.

Nejprve byl v červenci z funkce místopředsedy Legislativní rady odvolán Josef Novotný a sekretářem byla jmenována Milena Poláková¹⁰⁰. Tímtož usnesením vlády byl odvolán z funkce člena Legislativní rady Jaroslav Muroň, na druhou stranu byli do Legislativní rady jako její členové jmenováni Josef Novotný (po odvolání z funkce místopředsedy Legislativní rady) a Václav Halbich, který v Legislativní radě nahradil Jaroslava Muroň, jehož nahradil i ve funkci předsedy jedné z pracovních komisí Legislativní rady.

V září 1991 byla z funkce sekretáře Legislativní rady odvolána Milena Poláková, na tento post byl jmenován Cyril Svoboda a dále byl jmenován nový místopředseda Legislativní rady, a to ministr vnitra Tomáš Sokol¹⁰¹. Tímtož usnesením vlády došlo k převodu legislativní sekce Úřadu vlády (včetně sekretariátu Legislativní rady) z Úřadu vlády na Ministerstvo spravedlnosti.¹⁰²

Níže uvedená tabulka ukazuje složení Legislativní rady v r. 1991 včetně jeho změn.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Petr Pithart	předseda vlády ČSR	usnesení vlády ze dne 17. dubna 1991 č. 133
	Leon Richter	ministr spravedlnosti	
místopředseda	Josef Novotný	ředitel legislativního a právního odboru ÚV ČSR	usnesení vlády ze dne 3. července 1991 č. 229
	Tomáš Sokol	ministr vnitra	

⁹⁹ Usnesení vlády České republiky ze dne 17. dubna 1991 č. 133 o změně předsedy Legislativní rady vlády České republiky.

¹⁰⁰ Usnesení vlády České republiky ze dne 3. července 1991 č. 229 o některých změnách ve složení Legislativní rady vlády ČR.

¹⁰¹ Usnesení vlády České republiky ze dne 11. září 1991 č. 335 o některých opatřeních v souvislosti s převodem legislativní a právní sekce Úřadu vlády České republiky na ministerstvo spravedlnosti České republiky.

¹⁰² OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 279.

Historie Legislativní rady vlády a její složení

sekretář	Milena Poláková	jmenována usnesením vlády ze dne 3. července 1991 č. 229; odvolána usnesením vlády ze dne 11. září 1991 č. 335
	Cyril Svoboda	usnesení vlády ze dne 11. září 1991 č. 335
další členové	Jan Bárta	Ústav státu a práva ČSAV
	Miroslav Bělina	PF UK
	Miloslav Černík	Svaz měst a obcí
	Václav Grubner	Ministerstvo financí, cen a mezd
	Václav Halbich	usnesení vlády ze dne 3. července 1991 č. 229
	Milan Holub	Nejvyšší soud ČR
	Pavel Hruška	Úřad vlády ČR
	Antonín Kottbauer	poradce ministra práce a sociálních věcí
	Ladislav Krym	Krajské sdružení advokátů v Praze
	Jan Kříž	Ústav práva autorského a práv průmyslových UK
	Jana Kubištová	Ústav státu a práva ČSAV
	Martin Mikyska	Výstavba dolů uranového průmyslu
	Jaroslav Muroň	náměstek ministra pro správu národního majetku a jeho privatizaci
	Josef Novotný	usnesení vlády ze dne 3. července 1991 č. 229
	Václav Pavlíček	PF UK
	Tomáš Pohl	Státní arbitráž ČSR
	Zdeněk Příbyl	PF UK
	Leon Richter	ministr spravedlnosti
	Vojtěch Štícha	PF UK
	Jiří Teryngel	Generální prokuratura ČSSR
	Jan Toman	Generální prokuratura ČR
	Helena Válková	Ústav státu a práva ČSAV
	Vladimír Vopálka	PF UK

Pavel Zářecký	náměstek ministra vnitra
František Zoulík	náměstek ministra spravedlnosti

▪ 1992

Poté, co na začátku r. 1992 skončil ve funkci ministra spravedlnosti Leon Richter¹⁰³, byl odvolán i z funkce předsedy Legislativní rady a do této funkce byl jmenován nový ministr spravedlnosti Jiří Novák.¹⁰⁴

Záhy po jmenování nového předsedy Legislativní rady bylo z Legislativní rady odvoláno 10 jejích členů a vláda rovněž uložila členům vlády předložit předsedovi Legislativní rady návrhy na nové členy Legislativní rady.¹⁰⁵ Z Legislativní rady byli odvoláni Miloslav Černík, Václav Grubner, Pavel Hruška, Ladislav Krym, Jan Kříž, Jana Kubištová, Josef Novotný, Vojtěch Štícha, Jiří Teryngel a František Zoulík.

Usnesením vlády, které vláda ve vztahu k Legislativní radě přijala v dubnu r. 1992,¹⁰⁶ byla Legislativní rada doplněna o 9 nových členů, a to o Elišku Jedličkovou, Milana Kamlacha, Jana Marečka, Jana Rybu, Zdeňka Sováka, Jiřího Šemberu, Václava Šlaufa, Miloslava Šolína a Olgu Vidlákovou. Tímto usnesením vlády byli zároveň odvoláni další 2 členové - Tomáš Pohl a Helena Válková.

Legislativní rada tedy na začátku r. 1992 doznala podstatných změn, prakticky polovina jejích členů byla obměněna.¹⁰⁷ V důsledku těchto změn byla Legislativní rada 23členná a fungovala pod vedením ministra spravedlnosti, který byl zastupován ve funkci místopředsedy Legislativní rady ministrem vnitra. Ačkoli se z níže uvedené tabulky na první pohled může zdát, že těmito změnami došlo v Legislativní radě opět k posílení zástupců jednotlivých ministerstev, je

¹⁰³ <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1990-1992-csfr/petr-pithart/prehled-ministru-24626/>

¹⁰⁴ Usnesení vlády České republiky ze dne 4. února 1992 č. 81 o změně předsedy Legislativní rady vlády České republiky.

¹⁰⁵ Usnesení vlády České republiky ze dne 19. února 1992 č. 120 o změnách ve složení Legislativní rady vlády České republiky.

¹⁰⁶ Usnesení vlády České republiky ze dne 1. dubna 1992 č. 246 ke změnám ve složení Legislativní rady vlády České republiky.

¹⁰⁷ K těmto změnám se vyjadřuje i Pavel Zářecký: „Změny ve složení Legislativní rady nebyly zdůvodňovány, většinou souvisely se změnami zaměstnání, funkcí či profesionální orientace jejích členů. Některé byly reakcí na velkou absenci členů Legislativní rady, jiné důsledkem jejich pasivity.“ - ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 11.

třeba uvést, že tito byli pravděpodobně spíše vnímáni jako zkušení legislativci a odborníci na danou oblast práva, neboť většina z nich působila i v pracovních komisích Legislativní rady. Legislativní rada byla posílena i o zástupce justice (3 z nových členů působili na Vrchním soudě v Praze) a advokacie.

V návaznosti na sestavení nové vlády¹⁰⁸ po volbách, které proběhly na začátku června r. 1992, došlo v červenci r. 1992 ke změnám ve vedení Legislativní rady. Usnesením ze dne 17. července 1992 č. 492¹⁰⁹ byli odvoláni z funkce předsedy Legislativní rady Jiří Novák, z funkce místopředsedy Legislativní rady Tomáš Sokol a z funkce sekretáře Legislativní rady Cyril Svoboda. Do těchto funkcí byli jmenováni jako předseda Legislativní rady Jan Kalvoda, místopředseda vlády bez portfeje, a jako místopředseda Legislativní rady Cyril Svoboda, ředitel legislativní sekce Ministerstva spravedlnosti a dosavadní sekretář Legislativní rady; funkce sekretáře Legislativní rady zůstala neobsazená.

Zákonem č. 474/1992 Sb., o opatřeních v soustavě ústředních orgánů státní správy České republiky, kterým se mj. novelizoval kompetenční zákon, byl s účinností od 31. října 1992 zřízen Úřad pro legislativu a veřejnou správu, který měl plnit úkoly spojené s legislativní činností vlády. V jeho čele stál místopředseda vlády, který byl zároveň předsedou Legislativní rady.¹¹⁰ Jednalo se de facto o odborný aparát, který kromě toho, že měl dbát na to, aby návrhy předkládané vládě byly po legislativní stránce způsobilé k projednání, plnil i funkci sekretariátu Legislativní rady, tedy připravoval návrhy jejích stanovisek a na základě závěrů jejích jednání zpracovával i stanoviska Legislativní rady.¹¹¹

V tomto roce došlo i k formální úpravě Statutu Legislativní rady a jejího Jednacího řádu,¹¹² kterými se poněkud opožděně reagovalo na změnu názvu republiky.¹¹³ Jednalo se fakticky o první úpravu těchto dokumentů od jejich vzniku, tj. od r. 1969.

Vývoj složení Legislativní rady v r. 1992 demonstruje níže uvedená tabulka. Počet členů Legislativní rady se v důsledku uvedených změn v polovině r. 1992 ustálil na 21 a do jejího čela se vrátil místopředseda vlády.

¹⁰⁸ <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1990-1992-csfr/vaclav-klaus/prehled-ministru-24627/>

¹⁰⁹ Usnesení vlády České republiky ze dne 17. července 1992 č. 492 o změnách ve složení Legislativní rady vlády České republiky.

¹¹⁰ § 28a zákona č. 2/1969 Sb., ve znění zákona č. 474/1992 Sb.

¹¹¹ <http://www.psp.cz/eknih/1993ps/tisky/t1311a00.htm>

¹¹² Usnesení vlády České republiky ze dne 12. února 1992 č. 103 o opatřeních k zabezpečení legislativní činnosti vlády České republiky a o úpravě Statutu Legislativní rady vlády České republiky a Jednacího řádu Legislativní rady vlády České republiky.

¹¹³ Ke změně názvu republiky došlo již v r. 1990 na základě ústavního zákona České národní rady č. 53/1990 Sb., o změně názvu České socialistické republiky.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření ¹¹⁴	poznámka
předseda	Leon Richter	ministr spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 4. února 1992 č. 81
	Jiří Novák	ministr spravedlnosti	jmenován usnesením vlády ze dne 4. února 1992 č. 81; odvolán usnesením vlády ze dne 17. července 1992 č. 492
	Jan Kalvoda	místopředseda vlády	usnesení vlády ze dne 17. července 1992 č. 492
místopředseda	Tomáš Sokol	ministr vnitra	usnesení vlády ze dne 17. července 1992 č. 492
	Cyril Svoboda	ředitel legislativní sekce Ministerstva spravedlnosti/ náměstek ministra spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 17. července 1992 č. 492
sekretář	Cyril Svoboda		usnesením vlády ze dne 17. července 1992 č. 492
další členové	Jan Bárta	Ústav státu a práva ČSAV	
	Miroslav Bělina	PF UK	
	Miloslav Černík	Svaz měst a obcí	usnesení vlády ze dne 19. února 1992 č. 120
	Václav Grubner	Ministerstvo financí, cen a mezd	usnesení vlády ze dne 19. února 1992 č. 120
	Václav Halbich		
	Milan Holub	Nejvyšší soud ČR	
	Pavel Hruška	Úřad vlády ČR	usnesení vlády ze dne 19. února 1992 č. 120
	Eliška Jedličková	advokátní kancelář	usnesení vlády ze dne 1. dubna 1992 č. 246
	Milan Kamlach	Ministerstvo spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 1. dubna 1992 č. 246
	Antonín Kottbauer	poradce ministra práce a sociálních věcí	
Ladislav Krym	Krajské sdružení advokátů v Praze	usnesení vlády ze dne 19. února 1992 č. 120	

¹¹⁴ Údaje o profesním zaměření některých nových členů Legislativní rady jmenovaných usnesením vlády ze dne 1. dubna 1992 č. 246 jsou aktualizovány podle článku Jaroslava Oehma z r. 2006. - OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 267 – 299.

Historie Legislativní rady vlády a její složení

Jan Kříž	Ústav práva autorského a práv průmyslových UK	usnesení vlády ze dne 19. února 1992 č. 120
Jana Kubištová	Ústav státu a práva ČSAV	usnesení vlády ze dne 19. února 1992 č. 120
Jan Mareček		usnesení vlády ze dne 1. dubna 1992 č. 246
Martin Mikyska	Výstavba dolů uranového průmyslu	
Josef Novotný		usnesení vlády ze dne 19. února 1992 č. 120
Václav Pavlíček	PF UK	
Tomáš Pohl	Státní arbitráž ČSR	usnesení vlády ze dne 1. dubna 1992 č. 246
Zdeněk Příbyl	PF UK	
Jan Ryba	VS Praha	usnesení vlády ze dne 1. dubna 1992 č. 246
Zdeněk Sovák	VS Praha	usnesení vlády ze dne 1. dubna 1992 č. 246
Jiří Šembera	Ministerstvo životního prostředí	usnesení vlády ze dne 1. dubna 1992 č. 246
Václav Šlauf	Ministerstvo vnitra	usnesení vlády ze dne 1. dubna 1992 č. 246
Miloslav Šolín	VS Praha	usnesení vlády ze dne 1. dubna 1992 č. 246
Vojtěch Štícha	PF UK	usnesení vlády ze dne 19. února 1992 č. 120
Jiří Teryngel	Generální prokuratura ČSSR	usnesení vlády ze dne 19. února 1992 č. 120
Jan Toman	Generální prokuratura ČR	
Helena Válková	Ústav státu a práva ČSAV	usnesení vlády ze dne 1. dubna 1992 č. 246
Olga Vidláková	Úřad pro legislativu a veřejnou správu ČR	usnesení vlády ze dne 1. dubna 1992 č. 246
Vladimír Vopálka	PF UK	
Pavel Zárecký	náměstek ministra vnitra/ náměstek místopředsedy vlády	
František Zoufík	náměstek ministra spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 19. února 1992 č. 120

▪ 1993 – 1997

Výměna ve vedení Legislativní rady spočívající ve jmenování Jana Kalvody předsedou Legislativní rady a Cyrila Svobody jejím místopředsedou, v červenci r. 1992 byla na dlouhou dobu poslední změnou v jejím složení. Legislativní rada pod vedením Jana Kalvody fungovala i po 1. lednu 1993, tedy po rozdělení Československa a vzniku samostatné České republiky. Vzhledem k tomu, že k dalším změnám v Legislativní radě došlo až v r. 1998, je toto více než pětileté období nejdelším obdobím, kdy Legislativní rada působila prakticky v nezměněném složení. Za jedinou změnu v Legislativní radě lze po demisi Jana Kalvody v lednu 1997 považovat formální výkon funkce předsedy Legislativní rady tehdejší ministryní spravedlnosti Vlastou Parkanovou, neboť pod resort, v jehož čele stála, přešla působnost Úřadu pro legislativu a veřejnou správu ve věcech plnění úkolů spojených s legislativní činností vlády (včetně práv a povinností z pracovněprávních a jiných právních vztahů) poté, co byl tento úřad zákonem č. 272/1996 Sb. s účinností od 1. listopadu 1996 zrušen. Vlasta Parkanová ovšem nebyla vládou nikdy formálně do této funkce jmenována, fakticky Legislativní radu v období od demise Jana Kalvody do r. 1998 vedl místopředseda Legislativní rady Cyril Svoboda, tehdy náměstek ministra zahraničí.¹¹⁵

Legislativní rada, jejíž složení je uvedeno níže v tabulce, měla 22 členů (resp. 20 členů a 2 členky) a na rozdíl od předchozích let fungovala bez sekretáře. Pokud jde o profesní zaměření jednotlivých členů, je evidentní, že Legislativní radu již netvořili převážně zástupci jednotlivých resortů, byť i ti byli jejími členy. Mezi členy Legislativní rady poprvé převažovali akademici či osoby primárně se věnující právní teorii a osoby z právní praxe (představitelé justice, generální prokuratury, advokacie). Jak již bylo uvedeno výše, lze soudit, že i ti členové Legislativní rady, kteří primárně působili na resortech, působili v Legislativní radě spíše jako uznávaní odborníci - legislativci a nikoli jako zástupci ministerstev, čemuž nasvědčuje jejich současné působení v pracovních komisích Legislativní rady.

Vhodné je na tomto místě také zmínit, že ačkoli Legislativní rada působila v tomto období ve stabilním složení, došlo (na rozdíl od předchozích let) k razantní proměně jejího faktického postavení ve vztahu k vládě a jejího vlivu na ni, což byl důsledek vztahu nové vlády k tomuto poradnímu orgánu. Legislativní rada byla ze strany členů vlády často kritizována a její stanoviska byla brá-

¹¹⁵ ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 29.

na pouze jako doporučení.¹¹⁶ Na druhou stranu nelze říci, že by vláda stanoviska Legislativní rady absolutně přehlížela.¹¹⁷

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Jan Kalvoda	místopředseda vlády a ministr spravedlnosti	zánik funkce člena vlády 7. ledna 1997
	Vlasta Parkanová	ministřyně spravedlnosti	
místopředseda	Cyril Svoboda	náměstek ministra spravedlnosti/ náměstek ministra zahraničních věcí	
sekretář			
další členové	Jan Bárta	Ústav státu a práva ČSAV	
	Miroslav Bělina	PF UK	
	Václav Halbich		
	Milan Holub	Nejvyšší soud	
	Eliška Jedličková	advokátní kancelář	
	Milan Kamlach	Ministerstvo spravedlnosti	
	Antonín Kottbauer	poradce ministra práce a sociálních věcí	
	Jan Mareček		

¹¹⁶ „Z poradního orgánu, který dříve disponoval na základě rozhodnutí vlády i konečnou rozhodovací pravomocí, se fakticky bez jakýchkoli změn v příslušných dokumentech stal orgán, který i v otázkách legislativních mohl vládě dávat pouze doporučení. Proměna vztahu vlády k Legislativní radě měla celou řadu podob. Návrhy legislativních materiálů už na zasedání Legislativní rady nepředkládali ministři, někdy dokonce ani jejich náměstci. [...] Legislativní rada se stávala častým předmětem kritiky některých ministrů, kteří si stěžovali na její opo-
nentní činnost a vyžadovali její aktivní spoluúčast na tvorbě norem. Doporučení Legislativní rady vládou již nebyla vždy akceptována. [...] V některých případech nebyla akceptována stanoviska komisí. Ministři vydali vyhlášky navzdory negativnímu stanovisku komisí.“ - ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 20 a 29.

Podle Pavla Zářeckého mohla příčina tohoto vztahu vlády k Legislativní radě spočívat v tom, že Legislativní rada byla po volbách v červnu 1992 převzata novou vládou bez jakýchkoli personálních změn („Nebyla to její Legislativní rada.“). Návrh na doplnění členů Legislativní rady sice byl později učiněn, nicméně nebyl přijat a další již předložen nebyl z obav, že vláda návrh využije k debatě o podstatě a smyslu samotné Legislativní rady. - ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 20, 28 a 29.

¹¹⁷ „Popravdě řečeno je třeba dodat, že jen v několika případech [vláda] nerespektovala celkové negativní stanovisko Legislativní rady k předloženým návrhům.“ - ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 47.

Martin Mikyska	Výstavba dolů uranového průmyslu
Václav Pavlíček	PF UK
Zdeněk Příbyl	PF UK
Jan Ryba	VS Praha
Zdeněk Sovák	VS Praha
Jiří Šembera	Ministerstvo životního prostředí
Václav Šlauf	Ministerstvo vnitra
Miloslav Šolín	VS Praha
Jan Toman	Generální prokuratura
Olga Vidláková	Úřad pro legislativu a veřejnou správu
Vladimír Vopálka	PF UK
Pavel Zářecký	náměstek místopředsedy vlády/ náměstek ministra spravedlnosti

▪ 1998

K první změně po více než 5 letech v Legislativní radě došlo na začátku r. 1998, kdy byl do čela Legislativní rady jmenován Miloslav Výborný¹¹⁸, který byl ministrem bez portfeje v úřednické vládě Josefa Tošovského.¹¹⁹ Po nástupu této úřednické vlády se radikálně zlepšila pozice Legislativní rady.¹²⁰

Po volbách v červnu 1998 a po jmenování nové vlády Miloše Zemana, která z těchto voleb vzešla, byl Miloslav Výborný z funkce předsedy Legislativní rady odvolán a na jeho místo byl jmenován Pavel Rychetský.¹²¹

¹¹⁸ Usnesení vlády České republiky ze dne 5. ledna 1998 č. 1 o jmenování předsedy Legislativní rady vlády.

¹¹⁹ <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2007-cr/josef-tosovsky/prehled-ministru-24633/>

¹²⁰ „Předseda vlády výslovně podpořil činnost Legislativní rady. Nový ministr bez portfeje se ihned aktivně chopil své funkce. [...] Vztahy mezi Legislativní radou a vládou se rázem změnily, nedocházelo k žádným střetům a konfliktům. Legislativní rada byla vládou přijímána jako její orgán, který jí poskytuje ceněný odborný servis.“ - ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 30.

¹²¹ Usnesení vlády České republiky ze dne 22. července 1998 č. 497 o odvolání a jmenování předsedy Legislativní rady vlády.

Pavel Rychetský, který dříve (v období od srpna 1990 do července 1992) působil jako předseda federální Legislativní rady vlády,¹²² byl místopředsedou Zemanovy vlády a po svém nástupu do funkce předsedy Legislativní rady nechal dosavadní Legislativní radu celou odvolat a jmenovat Legislativní radu novou.¹²³ To se stalo poprvé od r. 1990 a podle některých osob tím byla započata „*nová etapa v polistopadové historii Legislativní rady*“.¹²⁴ Opět byla posílena její role a její vliv ve vztahu k vládě.¹²⁵

Nová Legislativní rada měla celkem 26 členů, z nichž 2 byli zároveň jmenováni jejími místopředsedy. Pozice jednoho z místopředsedů, který byl nyní označen jako 1. místopředseda, byla stejně jako v minulosti obsazena ministrem spravedlnosti (Otakar Motejl); druhým místopředsedou se stal akademik Vladimír Mikule. Legislativní rada měla po několika letech i člena - sekretáře, kterým byl jmenován Jaroslav Oehm¹²⁶. U ostatních členů Legislativní rady je na první pohled evidentní vzrůstající zastoupení právních teoretiků a akademiků (poprvé i jiné právnické fakulty, než byla pražská právnická fakulta). Početnou skupinu tvoří i představitelé justice, resp. státního zastupitelství a zastoupení jsou opět i osoby z ostatní právní praxe, především advokacie. I do této Legislativní rady byli jmenováni někteří členové, kteří působili již v předchozí Legislativní radě, konkrétně Miroslav Bělina, Václav Pavlíček, Jan Ryba, Jan Toman, Vladimír Vopálka a Pavel Zářecký.

¹²² OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 268 a 269.

¹²³ Usnesení vlády České republiky ze dne 21. srpna 1998 č. 534 k zabezpečení činnosti Legislativní rady vlády.

¹²⁴ ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 50.

¹²⁵ „*Po předčasných volbách v roce 1998 premiér nové vlády prohlásil, že bez kladného vyjádření Legislativní rady vládou neprojde žádný návrh právního předpisu. [...] Jakmile Legislativní rada zaujala k návrhu negativní stanovisko, předkladatel si mohl být jist, že jeho návrh nemá šanci, aby vládou úspěšně prošel. Vláda, ačkoli formálně nepřevzala model let 1990 až 1992 a konečné rozhodnutí o legislativních otázkách si ponechala, ve své praxi beze zbytku akceptovala stanoviska Legislativní rady, a tak jí vlastně neformálně její „kompetenci“ vrátila. Vláda i všichni její členové tuto nepsanou zásadu respektovali.*“ - ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 47 a 48.

¹²⁶ Jaroslav Oehm působil dříve (stejně jako Pavel Rychetský) ve federální Legislativní radě vlády, rovněž ve funkci jejího sekretáře. - OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 268.

Za zmínku jistě stojí i to, že v této Legislativní radě téměř pětinu jejích členů tvořily ženy (z celkového počtu 26 členů bylo 5 žen – Eva Kružíková, Irena Pelikánová, Milada Tomková, Eliška Wagnerová a Irma Zlatohlávková).

Tímtož usnesením vlády, kterým byla jmenována nová Legislativní rada, byl schválen i nový Statut Legislativní rady a nový Jednací řád Legislativní rady, čímž byl nahrazen jak Statut, tak Jednací řád z r. 1969. Charakter Legislativní rady jako poradního orgánu vlády však zůstal nezměněn.

Statutem byla mj. jednoznačně vymezena její působnost, stanoveno její složení (byl také určen maximální počet členů Legislativní rady – 26 členů), vymezeny pravomoci jejího předsedy a upraveno postavení a činnost jejího sekretariátu (zabezpečit činnost Legislativní rady a jejích pracovních komisí po stránce organizační, administrativní a technické, přičemž sekretář Legislativní rady, který sekretariát řídil, byl podřízen předsedovi Legislativní rady). Až tento Statut Legislativní rady také výslovně stanovil, že členům Legislativní rady se za výkon jejich funkce poskytuje odměna a hradí se jim prokazatelné cestovní náklady podle platných předpisů.

V novém Jednacím řádu pak bylo výslovně mj. stanoveno, že s ohledem na koordinační a poradní charakter Legislativní rady je její jednání vedeno k vyjasnění a sjednocení názorů na základě odborné diskuze. Hlasování bylo k přijetí závěrečného stanoviska Legislativní rady vyloučeno;¹²⁷ v případě, kdy není dosažena jednota názorů, se ve stanovisku podle tohoto Jednacího řádu měl uvést většinový názor jako doporučení k rozhodnutí vládě, ale i závažné odlišné názory. Tento Jednací řád také zavedl institut tzv. zpravodajských zpráv (tehdy ústních, které měly být pouze předneseny na zasedání Legislativní rady).

Po nástupu Pavla Rychetského do čela Legislativní rady doznala změny i organizace jejích pracovních komisí (podrobněji viz samostatná kapitola věnovaná pracovním komisím Legislativní rady).

Na podzim r. 1998 došlo ještě k drobné změně ve složení Legislativní rady, která spočívala v odvolání Jiřího Spáčila, který na funkci člena Legislativní rady rezignoval¹²⁸, a jmenování Jiřího Malenovského.¹²⁹

¹²⁷ „Tuto formulaci navrhl v roce 1998 do Jednacího řádu předseda LRV dr. Rychetský s tím, že o právním názoru členů LRV nelze hlasovat.“ - OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 287.

¹²⁸ OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 280.

¹²⁹ Usnesení vlády České republiky ze dne 25. listopadu 1998 č. 780 ke změně v osobě člena Legislativní rady vlády.

Složení Legislativní rady, tedy Legislativní rady jmenované usnesením vlády ze dne 21. srpna 1998 č. 534, ve znění usnesení vlády ze dne 25. listopadu 1998 č. 780, je uvedeno v následující tabulce.

postavení v LRV	Jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Miloslav Výborný	ministr bez portfeje	jmenován usnesením vlády ze dne 5. ledna 1998 č. 1; odvolán usnesením vlády ze dne 22. července 1998 č. 497
	Pavel Rychetský	místopředseda vlády	usnesení vlády ze dne 22. července 1998 č. 497
1. místopředseda	Otakar Motejl	ministr spravedlnosti	
místopředseda	Vladimír Mikule	PF UK	
sekretář	Jaroslav Oehm	Úřad vlády ČR	
další členové	Miroslav Bělina	PF UK	byl i v předchozí LRV
	Jan Filip	PF MU	
	Eva Kružíková	PF UK	
	Petr Liška	Česká spořitelna, a.s.	
	Jiří Malenovský	Ministerstvo zahraničních věcí	usnesení vlády ze dne 25. listopadu 1998 č. 780 s účinností od 26. listopadu 1998
	Michal Mazanec	Vrchní soud Praha	
	Svatomír Mlčoch	advokát	
	Jiří Nykodým	advokát	
	Jiří Pácal	Nejvyšší soud	
	Václav Pavlíček	PF UK	byl i v předchozí LRV
	Irena Pelikánová	PF UK	
	Jan Růžek	advokát	
	Jan Ryba	Vrchní soud Praha	byl i v předchozí LRV
	Jiří Spáčil	Nejvyšší soud	usnesení vlády ze dne 25. listopadu 1998 č. 780; na funkci člena rezignoval
	Aleš Šrámek	PF UK	
	Jiří Švestka	PF UK	
	Jan Toman	Vrchní státní zastupitelství Praha	byl i v předchozí LRV

Milada Tomková	Ministerstvo práce a sociálních věcí	
Vladimír Vopálka	PF UK	byl i v předchozí LRV
Eliška Wagnerová	Nejvyšší soud	
Pavel Zářecký	Ministerstvo spravedlnosti/ Ministerstvo vnitra	byl i v předchozí LRV
Jiří Zemánek	PF UK	
Irma Zlatohlávková	Ministerstvo financí	

▪ 1999

V polovině r. 1999 došlo k menší obměně členů Legislativní rady. Usnesením vlády ze dne 28. července 1999 č. 791 byli ke dni 31. srpna 1999¹³⁰ z funkce člena Legislativní rady odvoláni Irma Zlatohlávková a Jan Růžek a na uvolněná místa byli do Legislativní rady s účinností od 1. září 1999 jmenováni Marie Karfíková z Právnické fakulty Univerzity Karlovy a Petr Průcha z Právnické fakulty Masarykovy univerzity. Tímtož usnesením vlády byl jeden z členů Legislativní rady Petr Liška jmenován třetím místopředsedou Legislativní rady.

Poslední změna, která proběhla ve složení Legislativní rady v 90. letech, byla provedena usnesením vlády ze dne 29. září 1999 č. 1022.¹³¹ Tímto usnesením vláda jednak vzala na vědomí, že zaniklo členství v Legislativní radě Janu Tomanovi, který 22. srpna 1999 zemřel¹³², jednak jmenovala členem Legislativní rady advokáta Ladislava Kryma, který se tak stal členem Legislativní rady již podruhé.¹³³

Na konci 90. let měla Legislativní rada celkem 26 členů, z nichž 1 byl jejím předsedou, 3 zastávali funkci místopředsedů a 1 vykonával funkci sekretáře Legislativní rady. Mezi ostatními členy Legislativní rady je patrné výrazné zastoupení akademiků a právních teoretiků (12 členů, z nichž 2 působili na brněn-

¹³⁰ Usnesení vlády České republiky ze dne 28. července 1999 č. 791 o změnách ve složení Legislativní rady vlády České republiky.

¹³¹ Usnesení vlády České republiky ze dne 29. září 1999 č. 1022 o jmenování člena Legislativní rady vlády.

¹³² OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 281.

¹³³ Ladislav Krym v Legislativní radě dříve působil v období od února 1990 (jmenován do Legislativní rady Petra Pitharta) do února 1992.

ské právnické fakultě, ostatní zastupovali Právnickou fakultu Univerzity Karlovy) a představitelů justice (4 členové, z nichž 2 působili na Vrchním soudu v Praze a 2 na Nejvyšším soudu).

Personální obsazení Legislativní rady vedené místopředsedou vlády Pavlem Rychetským, ve znění usnesení vlády ze dne 28. července 1999 č. 791 a usnesení vlády ze dne 29. září 1999 č. 1022, demonstruje následující tabulka.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Pavel Rychetský	místopředseda vlády	
1. místopředseda	Otakar Motejl	ministr spravedlnosti	
místopředseda	Vladimír Mikule	PF UK	
místopředseda	Petr Liška	Česká spořitelna, a.s.	usnesení vlády ze dne 28. července 1999 č. 791 s účinností od 1. září 1999
sekretář	Jaroslav Oehm		
další členové	Miroslav Bělina	PF UK	
	Jan Filip	PF MU	
	Marie Karfíková	PF UK	usnesení vlády ze dne 28. července 1999 č. 791 s účinností od 1. září 1999
	Eva Kružiková	PF UK	
	Ladislav Krym	advokát	usnesení vlády ze dne 29. září 1999 č. 1022 s účinností od 1. října 1999
	Petr Liška	Česká spořitelna a.s.	usnesení vlády ze dne 28. července 1999 č. 791
	Jiří Malenovský	MZV	
	Michal Mazanec	Vrchní soud Praha	
	Svatomír Mlčoch	advokát	
	Jiří Nykodým	advokát	
	Jiří Pácal	Nejvyšší soud	
	Václav Pavlíček	PF UK	
	Irena Pelikánová	PF UK	
Petr Průcha	PF MU	usnesení vlády ze dne 28. července 1999 č. 791 s účinností od 1. září 1999	
Jan Růžek	advokát	usnesení vlády ze dne 28. července 1999 č. 791 k 31. srpnu 1999	
Jan Ryba	Vrchní soud Praha		

Pocta Legislativní radě vlády k 50. výročí (1969 – 2019)

Aleš Šrámek	PF UK	
Jiří Švestka	PF UK	
Jan Toman	Vrchní státní zastupitelství Praha	usnesení vlády ze dne 29. září 1999 č. 1022; úmrť 22. srpna 1999
Milada Tomková	Ministerstvo práce a soci- álních věcí	
Vladimír Vopálka	PF UK	
Eliška Wagnerová	Nejvyšší soud	
Pavel Zářecký	Ministerstvo spravedlnosti	
Jiří Zemánek	PF UK	
Irma Zlatohlávková	Ministerstvo financí	usnesení vlády ze dne 28. července 1999 č. 791 k 31. srpnu 1999

Legislativní rada vlády ČSR/ČR 1990 – 1999 (shrnutí)

Stejně jako lze označit rok 1989 a počátek 90. let 20. století za zlomové pro celou českou společnost, lze tímto způsobem hovořit také v souvislosti s Legislativní radou. Kromě toho, že v období od r. 1990 do r. 1999 Legislativní rada prodělala několik zásadních obměn, dokázala po sametové revoluci plynule navázat na Legislativní radu vlády České socialistické republiky, resp. se transformovat na poradní orgán vlády České republiky a zejména pokračovat bez zádrhelů ve své činnosti i po rozdělení Československa na konci r. 1992 jako poradní orgán vlády samostatné České republiky.

Na začátku 90. let byla Legislativní rada postavena před značně složitě úkoly, které vyplývaly jednak z transformace celého právního řádu, jednak z měnící se úlohy práva ve společnosti, a musela se vypořádat se zvýšeným ná-
porem legislativní činnosti.¹³⁴

V průběhu třetího desetiletí působení Legislativní rady došlo k několika rozsáhlejším personálním obměnám Legislativní rady, což doposud nebylo (s výjimkou r. 1988) běžné. K prvním reorganizacím Legislativní rady došlo hned na začátku r. 1990. V lednu tohoto roku byla jmenována první porevoluční Legislativní rada, která ačkoli byla významně obměněna již za necelý měsíc po svém jmenování, stačila navázat na předlistopadovou tradici tohoto poradního orgánu (byla složena především z náměstků ministrů a jiných předních funkcionářů). Za svým způsobem zlomové období lze označit právě až druhou Legislativní radu jmenovanou v r. 1990, která již na rozdíl od přechodných Legislativních rad byla složena převážně z osob vykonávajících různé právnické profese se zaměřením na různé oblasti práva, včetně právních teoretiků. K dalším výraznějším změnám došlo v r. 1992 a v r. 1998, kdy byla Legislativní rada vždy rekonstruována po parlamentních volbách. I přes tyto změny, které v 90. letech v rámci Legislativní rady proběhly, je třeba rovněž zmínit, že na druhou stranu do tohoto období patří také časový úsek (a nikoli krátký), kdy Legislativní rada dlouhou dobu fungovala beze změn svého složení (červenec 1992 – leden 1998).

Období 90. let hraje v historii Legislativní rady ojedinělou roli, i pokud jde o osoby stojící v čele Legislativní rady. Únor 1990 až duben 1991 je jediným časovým úsekem v celé dosavadní historii Legislativní rady, kdy ji řídil přímo předseda vlády. Na druhou stranu je s ohledem na dokumenty, které jsou k dis-

¹³⁴ ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 13 a 16.

pozici ve fondech Národního archivu, otázkou, nakolik se předseda vlády sám aktivně účastnil jednotlivých zasedání Legislativní rady, resp. nakolik mu jiné povinnosti spojené s funkcí předsedy vlády umožňovaly aktivně se podílet i na činnosti tohoto poradního orgánu vlády, resp. pravidelně se účastnit jejího jednání.¹³⁵

Po většinu uvedeného období stál v čele Legislativní rady místopředseda vlády. Kromě již zmíněného předsednictví Petra Pitharta jsou z tohoto pohledu výjimkou ještě časová období od dubna 1991 do července 1992, popř. i od ledna 1997 do ledna 1998, kdy v čele Legislativní rady stál ministr spravedlnosti, a období od ledna do července 1998, kdy poprvé Legislativní radu vedl ministr bez portfeje (člen úřednické vlády).

Z výše uvedeného přehledu složení Legislativní rady je evidentní, že během předmětného období se markantně zvýšil počet jejích členů. Zatímco v závěru 80. let měla Legislativní rada 13 členů a nová (první porevoluční) Legislativní rada jmenovaná v lednu r. 1990 měla 16 členů, Legislativní rada, která působila na konci r. 1999, měla členů 26.

Za zcela zásadní změnu lze považovat zaměření jednotlivých členů Legislativní rady. Z uvedených seznamů členů jednotlivých legislativních rad je patrné, že mezi členy Legislativní rady již nedominovali politici, resp. představitelé ministerstev a jiných ústředních správních úřadů, ale naopak spíše akademici a osoby reprezentující jednotlivé právní profese (advokáti, notář, prokurátoři, soudci) či samosprávu. První zásadní posun v tomto směru představuje Legislativní rada vedená Petrem Pithartem jmenovaná v únoru 1990, mezi jejímiž 26 členy lze identifikovat 10 právních teoretiků a minimálně 4 osoby, které lze označit za reprezentanty právní praxe (advokacie, prokuratura, justice). Tento trend nastavený v r. 1990 již poté nikdy nebyl opuštěn, naopak byl ještě více prohlubován, a lze proto konstatovat, že Legislativní rada byla v tomto období orgánem složeným z odborníků na různé oblasti práva a nikoli z politických představitelů. Členové Legislativní rady, kteří jsou v uvedených přehledech uvedeni jako zástupci či spíše zaměstnanci ministerstev, byli do Legislativní ra-

¹³⁵ Na základě prezenčních listin, které se badatelskou činností ve fondech Národního archivu podařilo shromáždit, se lze domnívat, že Petr Pithart se běžně jednání Legislativní rady neúčastnil, neboť na prezenčních listinách chybí jeho podpis.

Viz Národní archiv v Praze, Úřad předsednictva vlády, zasedání LR vlády, prezenční listiny z 9. dubna 1990, 4. května 1990, 9. července 1990, 16. srpna 1990, 17. září 1990 a 30. října 1990; Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1990, prezenční listiny z 8. listopadu 1990, 23. listopadu 1990 a 20. prosince 1990; Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1991, prezenční listiny z 24. ledna 1991, 28. února 1991, 14. března 1991, 4. dubna 1991 a 16. dubna 1991.

dy nominováni spíše z pozice zkušených legislativců, neboť se jedná o osoby, které tehdy stály v čele pracovních komisí Legislativní rady a byly uznávanými odborníky.

Kromě nárůstu počtu členů Legislativní rady se rovněž zvýšil počet jejích místopředsedů. Až do srpna 1998 měla Legislativní rada stabilně pouze jednoho místopředsedu. Usnesením vlády ze dne 21. srpna 1998 č. 534 došlo k prvnímu navýšení počtu místopředsedů (na 2), přičemž 1. místopředsedou byl ministr spravedlnosti. Další (třetí) místopředseda byl jmenován v červenci následujícího roku.

Za zmínku jistě stojí, že až v 90. letech se do vedení Legislativní rady poprvé dostaly ženy. Nejprve ministryně spravedlnosti Dagmar Burešová, která od ledna do července 1990 působila jako místopředsedkyně Legislativní rady, a poté Vlasta Parkanová, která od ledna 1997 do ledna 1998 z pozice ministryně spravedlnosti Legislativní radu formálně vedla.

Pokud jde o celkové zastoupení žen v Legislativní radě v uvedeném období, nejvyšší poměr zastoupení žen v Legislativní radě měla první porevoluční Legislativní rada vedená Antonínem Baudyšem, ve které z celkem 17 členů byly 4 ženy (tj. skoro 1/4). V následujících legislativních radách byly tendence spíše opačné, počet členek Legislativní rady tak klesal, zastoupení žen se v průměru pohybovalo okolo 10 %. Zvyšující tendenci lze zaznamenat až v r. 1998 v souvislosti se jmenováním nové Legislativní rady pod vedením Pavla Rychetského, která z celkového počtu 26 členů měla 5 žen; ženy tak tvořily skoro 1/5 členů Legislativní rady. Vhodné je také uvést, že poprvé od vzniku Legislativní rady v r. 1969 žena zastávala funkci jejího sekretáře (Milena Poláková od července do září 1991).

Oproti předchozím dvěma desetiletím působení Legislativní rady je v 90. letech jistou anomálií i neobsazení funkce sekretáře Legislativní rady. Tato funkce nebyla obsazena od července 1992 do července 1998, tj. celých 6 let, a byla obnovena až za Pavla Rychetského.

Jak již bylo výše uvedeno, členy Legislativní rady se v srpnu 1990 poprvé stali i předsedové jednotlivých pracovních komisí Legislativní rady. Do té doby byli na zasedání Legislativní rady zváni, nicméně nebyli jejími členy.¹³⁶

I díky tomuto kroku, tedy díky jmenování předsedů pracovních komisí členy Legislativní rady, se skupina osob tzv. trvale přizvávaných oproti před-

¹³⁶ Tato praxe byla zavedena hned po vzniku Legislativní rady, předsedové komisí se poprvé účastnili druhého zasedání Legislativní rady dne 6. dubna 1970, tj. prvního zasedání, které se konalo po jejich jmenování v březnu 1970.

chozím dvěma dekadám působení Legislativní rady poměrně zmenšila. Na jednání Legislativní rady byli nadále zvaní předseda Nejvyššího soudu České republiky, předseda ústavněprávního výboru České národní rady a generální prokurátor České republiky. Nutno ovšem dodat, že tento údaj lze přiřadit pouze k prvním rokům tohoto období (1990 – 1992), pro které se podařilo dohledat v Národním archivu dokumenty, konkrétně prezenční listiny z jednotlivých zasedání Legislativní rady.

2.5 Legislativní rada vlády v letech 2000 – 2009

Do nového tisíciletí Legislativní rada vstoupila jako stabilní a funkční poradní orgán vlády, o jehož významu a potřebě nebylo pochyb, mj. i s ohledem na nutnost připravit právní řád České republiky na plánovaný vstup do Evropské unie. Legislativní rada a její orgány tak zejména v počátcích tohoto období byly vystaveny zvýšenému úsilí jednotlivých resortů, které plnily své úkoly vyplývající z plánů legislativních prací na jednotlivé roky připravených právě s cílem harmonizovat české právo s právem ES.¹³⁷ Legislativní rada v této souvislosti projednala všechny návrhy základních zákonů včetně novel Ústavy České republiky, uspořádala za tímto účelem v období od července 1998 do června 2003 celkem 111 zasedání, přičemž k těmto koncepcím reformy správního soudnictví, k věcným záměrům úprav soukromého práva, včetně občanského zákoníku a obchodního zákona, byla zorganizována tzv. rozšířená zasedání.¹³⁸ Její úsilí vláda¹³⁹ také oficiálně ocenila, když svým usnesením ze dne 10. dubna 2002 č. 371 vyslovila členům Legislativní rady a členům jejích pracovních komisí poděkování za náročnou odbornou práci, kterou vykonali v období od srpna 1998 do března 2002.¹⁴⁰

Vývoj složení Legislativní rady není v uvedeném období příliš složité zrekonstruovat díky dostupnosti usnesení vlády na internetových stránkách vlády a díky informačnímu systému eKLEP, jehož tzv. ostrá verze byla spuštěna v r. 2005.

▪ 2000

Stejně jako na konci 90. let 20. století i na začátku nového tisíciletí Legislativní rada, co se týče jejího personálního obsazení, zažívala poměrně stabilní období.

¹³⁷ Pro období let 1998 – 2002 se vžilo označení období tzv. „legislativní smrště“. - OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 290. Obdobně ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 38.

¹³⁸ OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 289 a 290.

¹³⁹ Vláda Miloše Zemana (22. července 1998 – 12. července 2002).

¹⁴⁰ Usnesení vlády České republiky ze dne 10. dubna 2002 č. 371 ke Zprávě o činnosti Legislativní rady vlády za období od srpna 1998 do března 2002.

V r. 2000 Legislativní radu nadále řídil místopředseda vlády Pavel Rychetský, Legislativní rada měla 3 místopředsedy, 1 sekretáře a 21 dalších členů.

V průběhu tohoto roku došlo pouze k jedné výměně v Legislativní radě. V dubnu 2000 byl odvolán Jiří Malenovský, který se stal soudcem Ústavního soudu, a na jím uvolněné místo byl ihned jmenován Pavel Šturma.¹⁴¹

Složení Legislativní rady v průběhu r. 2000 demonstruje níže uvedená tabulka.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Pavel Rychetský	místopředseda vlády	
1. místopředseda	Otakar Motejl	ministr spravedlnosti	
místopředseda	Vladimír Mikule	PF UK	
místopředseda	Petr Liška	Česká spořitelna, a.s.	
sekretář	Jaroslav Oehm		
další členové	Miroslav Bělina	PF UK	
	Jan Filip	PF MU	
	Marie Karfíková	PF UK	
	Eva Kružíková	PF UK	
	Ladislav Krym	advokát	
	Jiří Malenovský		usnesení vlády ze dne 19. dubna 2000 č. 399 ke dni 20. dubna 2000
	Michal Mazanec	Vrchní soud Praha	
	Svatomír Mlčoch	advokát	
	Jiří Nykodým	advokát	
	Jiří Pácal	Nejvyšší soud	
	Václav Pavlíček	PF UK	
	Irena Pelikánová	PF UK	
	Petr Průcha	PF MU	
	Jan Ryba	Vrchní soud Praha	
	Aleš Šrámek	PF UK	
	Pavel Šturma		usnesení vlády ze dne 19. dubna 2000 č. 399 s účinností od 21. dubna 2000
Jiří Švestka	PF UK		
Milada Tomková	MPSV		

¹⁴¹ Usnesení vlády České republiky ze dne 19. dubna 2000 č. 399 k návrhu na změnu ve složení Legislativní rady vlády České republiky.

Vladimír Vopálka	PF UK
Eliška Wagnerová	Nejvyšší soud
Pavel Zářecký	MSp
Jiří Zemánek	PF UK

▪ 2001

V r. 2001 došlo v rámci Legislativní rady také pouze k jedné změně, která de facto spočívala ve výměně 1. místopředsedy Legislativní rady. Dosavadní 1. místopředseda Otakar Motejl, který byl do této funkce jmenován jako ministr spravedlnosti v r. 1998 po nástupu Pavla Rychetského do čela Legislativní rady, byl v této funkci nahrazen Jaroslavem Burešem,¹⁴² který ho v říjnu předchozího roku nahradil i ve funkci ministra spravedlnosti. Otakar Motejl (nyní působící jako veřejný ochránce práv) ovšem nadále zůstal (řadovým) členem Legislativní rady.

Usnesením vlády ze dne 3. října 2001 č. 1009 byl upraven Statut Legislativní rady, v němž byl pouze změněn maximální počet členů Legislativní rady (z 26 na 27).

Vývoj ve složení Legislativní rady vlády je uveden v následující tabulce.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Pavel Rychetský	místopředseda vlády	
1. místopředseda	Otakar Motejl	ministr spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 3. října 2001 č. 1009; odvolán z funkce 1. místopředsedy k 15. říjnu 2001
	Jaroslav Bureš	ministr spravedlnosti ¹⁴³	usnesení vlády ze dne 3. října 2001 č. 1009; jmenován s účinností od 16. října 2001 členem a 1. místopředsedou
místopředseda	Vladimír Mikule	PF UK	
místopředseda	Petr Liška	Česká spořitelna, a.s.	
sekretář	Jaroslav Oehm		

¹⁴² Usnesení vlády České republiky ze dne 3. října 2001 č. 1009 ke změně Statutu Legislativní rady vlády České republiky a změně ve složení Legislativní rady vlády České republiky.

¹⁴³ <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2007-cr/milos-zeman/prehled-ministru-24634/>

další členové	Miroslav Bělina	PF UK
	Jan Filip	PF MU
	Marie Karfíková	PF UK
	Eva Kružiková	PF UK
	Ladislav Krym	advokát
	Michal Mazanec	Vrchní soud Praha
	Svatomír Mlčoch	advokát
	Otakar Motejl	veřejný ochránce práv ¹⁴⁴
	Jiří Nykodým	advokát
	Jiří Pácal	Nejvyšší soud
	Václav Pavlíček	PF UK
	Irena Pelikánová	PF UK
	Petr Průcha	PF MU
	Jan Ryba	Vrchní soud Praha
	Aleš Šrámek	PF UK
	Pavel Šturma	
	Jiří Švestka	PF UK
	Milada Tomková	MPSV
	Vladimír Vopálka	PF UK
	Eliška Wagnerová	Nejvyšší soud
	Pavel Zárecký	MSp
	Jiří Zemánek	PF UK

▪ 2002

Ani v roce 2002 nedošlo k žádným převratným změnám v Legislativní radě. Na funkci členů Legislativní rady rezignovali Eliška Wagnerová, která se stala soudkyní Ústavního soudu, a Aleš Šrámek. Oba byli po své rezignaci ještě následně formálně z funkce člena Legislativní rady odvoláni.¹⁴⁵

Po rezignaci Aleše Šrámka byla Legislativní rada doplněna, a to o akademičku a odborníci na soutěžní právo Jindřišku Munkovou a notáře Miloslava

¹⁴⁴ <https://www.ochrance.cz/historie/ochranc-i-a-zastupci/>

¹⁴⁵ Usnesení vlády České republiky ze dne 3. dubna 2002 č. 351 k odvolání členky Legislativní rady vlády.

Usnesení vlády České republiky ze dne 2. října 2002 č. 952 o změnách ve složení Legislativní rady vlády.

Jindřicha.¹⁴⁶ V případě Miloslava Jindřicha je vhodné zmínit, že do té doby působil jako člen pracovní komise Legislativní rady pro občanské právo a je členem Legislativní rady dodnes.¹⁴⁷

Ačkoli v červenci 2002 byla jmenována nová vláda (Vladimíra Špidly), na činnost ani složení Legislativní rady neměla tato skutečnost žádný vliv kromě toho, že jejímu předsedovi Pavlu Rychetskému byl v této vládě svěřen i resort spravedlnosti (nadále již tedy jako místopředseda vlády nevykonával funkci předsedy Legislativní rady jako funkci výlučnou). Vláda Vladimíra Špidly vzala v souvislosti se jmenováním dvou výše uvedených nových členů Legislativní rady svým usnesením ze dne 2. října 2002 č. 952 složení celé Legislativní rady na vědomí.

Přehled složení Legislativní rady a jeho změn v r. 2002 uvádí následující tabulka.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření ¹⁴⁸	poznámka
předseda	Pavel Rychetský	místopředseda vlády	
1. místopředseda	Jaroslav Bureš	náměstek a ředitel Sekce místopředsedy vlády – předsedy Legislativní rady	
místopředseda	Vladimír Mikule	PF UK	
místopředseda	Petr Liška	Česká spořitelna, a.s., PF UK	
sekretář	Jaroslav Oehm	Úřad vlády, PF UK	
další členové	Miroslav Bělina	PF UK, advokát	
	Jan Filip	PF MU	
	Miloslav Jindřich	notář	usnesení vlády ze dne 2. října 2002 č. 952; jmenován s účinností od 3. října 2002; působí v LRV dodnes
	Marie Karfíková	PF UK, advokátka	
	Eva Kružiková	Ústav pro ekopolitiku, PF UK	
	Ladislav Krym	advokát	
	Michal Mazanec	Vrchní soud Praha	

¹⁴⁶ Usnesení vlády České republiky ze dne 2. října 2002 č. 952 o změnách ve složení Legislativní rady vlády.

¹⁴⁷ OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 283 – 284.

¹⁴⁸ Aktualizováno podle usnesení vlády České republiky ze dne 2. října 2002 č. 952 o změnách ve složení Legislativní rady vlády.

Svatomír Mlčoch	advokát	
Otakar Motejl	veřejný ochránce práv	
Jindřiška Munková	PF UK	usnesení vlády ze dne 2. října 2002 č. 952; jmenována s účinností od 3. října 2002
Jiří Nykodým	advokát	
Jiří Pácal	Nejvyšší soud	
Václav Pavlíček	PF UK	
Irena Pelikánová	PF UK, advokátka	
Petr Průcha	PF MU	
Jan Ryba	Vrchní soud Praha	
Aleš Šrámek	PF UK	usnesení vlády ze dne 2. října 2002 č. 952
Pavel Šturma	PF UK, Akademie věd ČR	
Jiří Švestka	PF UK, advokát	
Milada Tomková	MPSV	
Vladimír Vopálka	PF UK	
Eliška Wagnerová	Nejvyšší soud	usnesení vlády ze dne 3. dubna 2002 č. 351; odvolána ke dni 4. dubna 2002
Pavel Zářecký	MV, PF UK	
Jiří Zemánek	PF UK	

▪ 2003

Rok 2003 byl v jistém slova smyslu pro Legislativní radu přelomový. Po 5 letech rezignoval na začátku srpna 2003 na funkci předsedy Legislativní rady Pavel Rychetský, neboť byl jmenován předsedou Ústavního soudu. Po zbytek tohoto roku (a část i toho následujícího – viz níže k r. 2004) zůstala funkce předsedy Legislativní rady neobsazená. Legislativní radu po tu dobu řídil z pozice jejího 1. místopředsedy Jaroslav Bureš, tehdejší náměstek a ředitel Sekce předsedy Legislativní rady vlády. Na tuto situaci je nahlíženo jako na rozpornou se zákonem, a to s ohledem na § 28a kompetenčního zákona, podle kterého

v čele Legislativní rady stojí člen vlády, a s přihlédnutím k tomu, že Jaroslav Bureš nebyl členem kabinetu Vladimíra Špidly.¹⁴⁹

Dále v r. 2003 ukončilo svou činnost v Legislativní radě 6 jejích členů. Pět z nich rezignovalo na své členství k 1. červenci 2003, a to v důsledku rozhodnutí Ústavního soudu, podle kterého by soudci v poradních orgánech vlády neměli působit.¹⁵⁰ V návaznosti na svou rezignaci byli následně vládou z Legislativní rady odvoláni soudci Michal Mazanec, Jiří Pácal, Petr Průcha, Jan Ryba a Milada Tomková.¹⁵¹

Na konci roku 2003 na funkci člena Legislativní rady rezignoval i Jiří Nykodým, který byl jmenován soudcem Ústavního soudu. Formálně byl vládou odvolán až v květnu příštího roku.¹⁵²

V důsledku výše uvedených změn tedy došlo na konci r. 2003 k výraznému personálnímu oslabení Legislativní rady, a to nejen z pohledu celkového počtu jejích členů (celkový počet jejích členů klesl z 27 na 20). Za výrazné oslabení Legislativní rady lze považovat především fakt, že nadále fungovala bez svého předsedy a z řad jejích členů odešli zkušení a uznávaní legislativci.

Uvedené personální změny, které v Legislativní radě proběhly v r. 2003, demonstruje následující tabulka.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření ¹⁵³	poznámka
předseda	Pavel Rychetský	místopředseda vlády	rezignace 3. srpna 2003
1. místopředseda	Jaroslav Bureš		
místopředseda	Vladimír Mikule	PF UK	
místopředseda	Petr Liška	Česká spořitelna, a.s.	
sekretář	Jaroslav Oehm		
další členové	Miroslav Bělina	PF UK	
	Jan Filip	PF MU	
	Miloslav Jindřich	notář	
	Marie Karfíková	PF UK	

¹⁴⁹ <https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2007-cr/vladimir-spidla/prehled-ministru-24636/>

¹⁵⁰ Pl. ÚS 7/02 ze dne 18. června 2002 publikovaný ve Sbírce zákonů pod č. 349/2002 Sb., dostupný mj. na nalus.usoud.cz.

¹⁵¹ Usnesení vlády České republiky ze dne 16. července 2003 č. 734 o odvolání některých členů Legislativní rady vlády.

¹⁵² Usnesení vlády České republiky ze dne 5. května 2004 č. 442 o změnách ve funkci člena Legislativní rady vlády.

¹⁵³ Údaj u odvolaných členů je aktualizován (vyznačen tučně) podle usnesení vlády ze dne 16. července 2003 č. 734 a usnesení vlády ze dne 5. května 2004 č. 442.

Pocta Legislativní radě vlády k 50. výročí (1969 – 2019)

Eva Kružiková	PF UK	
Ladislav Krym	advokát	
Michal Mazanec	místopředseda NSS	usnesení vlády ze dne 16. července 2003 č. 734; ukončil činnost v LRV ke dni 1. července 2003
Svatomír Mlčoch	advokát	
Otakar Motejl	veřejný ochránce práv	
Jindřiška Munková	PF UK	
Jiří Nykodým	Ústavní soud	usnesení vlády ze dne 5. května 2004 č. 442; rezignace ke dni 17. prosince 2003
Jiří Pácal	Nejvyšší soud	usnesení vlády ze dne 16. července 2003 č. 734; ukončil činnost v LRV ke dni 1. července 2003
Václav Pavlíček	PF UK	
Irena Pelikánová	PF UK	
Petr Průcha	NSS	usnesení vlády ze dne 16. července 2003 č. 734; ukončil činnost v LRV ke dni 1. července 2003
Jan Ryba	Městský soud v Praze	usnesení vlády ze dne 16. července 2003 č. 734; ukončil činnost v LRV ke dni 1. července 2003
Pavel Šturma	PF UK	
Jiří Švestka	PF UK	
Milada Tomková	NSS	usnesení vlády ze dne 16. července 2003 č. 734; ukončila činnost v LRV ke dni 1. července 2003
Vladimír Vopálka	PF UK	
Pavel Zářecký	MV, PF UK	
Jiří Zemánek	PF UK	

▪ 2004

Post předsedy Legislativní rady, uvolněný v důsledku rezignace Pavla Rychetského, byl znovu obsazen od 1. dubna 2004, kdy byl předsedou Legislativní rady jmenován ministr spravedlnosti Karel Čermák.¹⁵⁴ Karel Čermák ovšem po několika měsících ve funkci ministra podal demisi a nastala obdobná situace, jaká byla ve vedení Legislativní rady po odchodu Pavla Rychetského. V čele Legislativní rady nestál žádný člen vlády a Legislativní radu fakticky řídil opět náměstek ministra (spravedlnosti) a její 1. místopředseda Jaroslav Bureš.

Ještě za předsednictví Karla Čermáka však došlo k doplnění členů Legislativní rady. Nejprve byli v květnu 2004 členy Legislativní rady jmenováni Jan Dědič (do té doby působil jako člen pracovní komise Legislativní rady pro obchodní právo¹⁵⁵ a zasedá v Legislativní radě dodnes), Jaroslav Fenyk, Helena Prášková a Michal Spirit.¹⁵⁶ Tímtož usnesením vlády byla formálně odvolána dosavadní členka Legislativní rady Irena Pelikánová, která se nejprve stala kandidátkou na soudkyni Soudu prvního stupně v Lucemburku¹⁵⁷ a později byla soudkyní tohoto soudu jmenována¹⁵⁸. V červnu 2004 pak byli do Legislativní rady jmenováni advokáti Alena Bányaiová (do té doby členka pracovní komise pro správní právo¹⁵⁹) a Jiří Všetečka a vysokoškolský pedagog Vladimír Smejkal.¹⁶⁰

S nástupem nové vlády Stanislava Grosse¹⁶¹ byl 4. srpna 2004 dosavadní 1. místopředseda Legislativní rady Jaroslav Bureš jmenován ministrem a před-

¹⁵⁴ Usnesení vlády České republiky ze dne 31. března 2004 č. 308 o jmenování předsedy Legislativní rady vlády.

¹⁵⁵ OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 283.

¹⁵⁶ Usnesení vlády České republiky ze dne 5. května 2004 č. 442 o změnách ve funkci člena Legislativní rady vlády.

¹⁵⁷ Usnesení vlády České republiky ze dne 11. února 2004 č. 132 o schválení kandidátů na funkce soudce Soudního dvora Evropských společenství a Soudu prvního stupně.

¹⁵⁸ https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7035/cs/

¹⁵⁹ OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 284.

¹⁶⁰ Usnesení vlády České republiky ze dne 9. června 2004 č. 590 o jmenování členů Legislativní rady vlády.

¹⁶¹ <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2007-cr/stanislav-gross/prehled-ministru-24637/>

sedou Legislativní rady.¹⁶² Na post 1. místopředsedy nikdo jiný jmenován nebyl, Legislativní rada tedy od srpna 2004 měla pouze 2 místopředsedy, přičemž ani jeden z nich nebyl označen jako 1. místopředseda.

Změny ve složení Legislativní rady vlády v průběhu r. 2004 dokládá níže uvedená tabulka. Je z ní mj. patrné, že k 1. lednu 2004 byla tvořena celkem 20 členy, zatímco na konci roku měla již 27 členů, z nichž bylo 16 vysokoškolských pedagogů, 4 advokáti a 1 notář.¹⁶³

S účinností od 1. prosince 2004 došlo ke změnám Statutu Legislativní rady a jejího Jednacího řádu.¹⁶⁴ Kromě toho, že ve Statutu byl zvýšen maximální počet členů Legislativní rady na 29, bylo v něm přímo stanoveno, že členem Legislativní rady je náměstek ministra a předsedy Legislativní rady. Z titulu této funkce se tedy stal členem Legislativní rady Václav Pelikán.¹⁶⁵ Statutem mu bylo zároveň svěřeno řízení zasedání Legislativní rady v době nepřítomnosti jejího předsedy, i když oficiálně nebyl místopředsedou Legislativní rady.

Za zásadní změnu lze označit zrušení Sekretariátu Legislativní rady a zrušení funkce sekretáře Legislativní rady přímo podřízeného předsedovi Legislativní rady. Dosavadní Sekretariát Legislativní rady byl začleněn do Odboru vládní legislativy.¹⁶⁶ Proběhla také zásadní reorganizace stávajícího systému pracovních komisí Legislativní rady (podrobněji viz kapitola věnovaná vývoji pracovních komisí Legislativní rady).

Upraveným Statutem bylo rovněž umožněno předsedovi Legislativní rady rozhodnout o tom, že legislativní návrh nebude projednán Legislativní radou a že k němu bude místo toho vypracováno stanovisko předsedy Legislativní ra-

¹⁶² Usnesení vlády České republiky ze dne 4. srpna 2004 č. 761 o jmenování předsedy Legislativní rady vlády.

¹⁶³ Úřad vlády České republiky, Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2004.

¹⁶⁴ Usnesení vlády České republiky ze dne 24. listopadu 2004 č. 1158 o změně Statutu Legislativní rady vlády a o změně Jednacího řádu Legislativní rady vlády.

¹⁶⁵ Úřad vlády České republiky, Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2004.

¹⁶⁶ Dosavadní Sekretariát Legislativní rady byl jako organizační jednotka Úřadu vlády zrušen rozhodnutím vedoucího Úřadu vlády č. 13/2004 o změně organizační struktury Úřadu vlády ještě před nabytím účinnosti změn Statutu a Jednacího řádu Legislativní rady dnem 1. října 2004. – Úřad vlády České republiky, Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2004. Obdobně OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 288; OEHM, J. Legislativní rada jako poradní orgán vlády. In GERLOCH, A., KYSELA, J. (eds.) Tvorba práva v České republice po vstupu do Evropské unie. Praha: ASPI, 2007, s. 115.

dy, pokud navrhovaná právní úprava nemá formu komplexního zákona, neobsahuje zásadní legislativní problémy nebo je časově naléhavá.¹⁶⁷

Podstatných změn doznal i Jednací řád Legislativní rady, z nichž za nejvýznamnější lze označit úpravu čl. 1 odst. 6, v němž bylo nově stanoveno, že pro případ, že není na zasedání Legislativní rady dosaženo jednoty názorů, většinový názor se zjišťuje hlasováním přítomných členů Legislativní rady, přičemž ten člen, který se na přípravě projednávaného legislativního návrhu podílel před jeho předložením vládě a Legislativní radě, nemá právo hlasovat; při rovnosti hlasů je rozhodující hlas předsedajícího. Z úprav Jednacího řádu rovněž vyplývá, že úkoly, které doposud zajišťoval Sekretariát Legislativní rady, tedy především organizační a materiální zabezpečení činnosti Legislativní rady a pracovních komisí Legislativní rady, přešly na Odbor vládní legislativy Úřadu vlády.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření ¹⁶⁸	poznámka
předseda	Karel Čermák	ministr spravedlnosti	jmenován usnesením vlády ze dne 31. března 2004 č. 308 s účinností od 1. dubna 2004; demise člena vlády 15. června 2004
	Jaroslav Bureš	ministr bez portfeje	jmenován usnesením vlády ze 4. srpna 2004 č. 761
1. místopředseda	Jaroslav Bureš	náměstek ministra spravedlnosti	
místopředseda	Vladimír Mikule	PF UK	
místopředseda	Petr Liška	Česká spořitelna, a.s., PF UK	
sekretář	Jaroslav Oehm	Úřad vlády ČR, PF UK	
člen			
další členové	Alena Bányaiová	advokátka	usnesení vlády ze dne 9. června 2004 č. 590
	Miroslav Bělina	PF UK	
	Jan Dědič	PF UK, advokát	usnesení vlády ze dne 5. května 2004 č. 442; působí v LRV dodnes

¹⁶⁷ Tato praxe byla zavedena již dříve, a to na základě Legislativních pravidel vlády přijatých usnesením vlády ze dne 31. března 1987 č. 71, jejichž bod 36 opravňoval předsedu Legislativní rady v odůvodněných případech zvolit i jiný způsob vypracování stanoviska k předloženému návrhu, než je stanovisko Legislativní rady, nicméně až nyní byla tato zásada formálně zakotvena přímo ve Statutu.

¹⁶⁸ Údaj aktualizován (vyznačen tučně) podle usnesení vlády ze dne 5. května 2004 č. 442.

Jaroslav Fenyk	1. náměstek nejvyšší státní zástupkyně	usnesení vlády ze dne 5. května 2004 č. 442
Jan Filip	PF MU	
Miloslav Jindřich	notář	
Marie Karfíková	PF UK	
Eva Kružíková	PF UK	
Ladislav Krym	advokát	
Svatomír Mlčoch	advokát	
Otakar Motejl	veřejný ochránce práv	
Jindřiška Munková	PF UK	
Václav Pavlíček	PF UK	
Václav Pelikán	náměstek ministra a předsedy Legislativní rady	usnesení vlády ze dne 24. listopadu 2004 č. 1158; členem LRV se stal z titulu funkce náměstka ministra, aniž byl zvlášť vládou jmenován
Irena Pelikánová	Soud prvního stupně Evropského soudního dvora v Lucemburku	usnesení vlády ze dne 5. května 2004 č. 442; rezignace ke dni 19. dubna 2004
Helena Prášková	PF UK	usnesení vlády ze dne 5. května 2004 č. 442
Michal Spirit	VŠE	usnesení vlády ze dne 5. května 2004 č. 442
Vladimír Smejkal	VŠE	usnesení vlády ze dne 9. června 2004 č. 590
Pavel Šturma	PF UK	
Jiří Švestka	PF UK	
Vladimír Vopálka	PF UK	
Jiří Všetečka	advokát	usnesení vlády ze dne 9. června 2004 č. 590
Pavel Zářecký	MV, PF UK	
Jiří Zemánek	PF UK	

▪ 2005

Poté, co v r. 2005 padla vláda Stanislava Grosse a byla na její místo jmenována vláda Jiřího Paroubka, došlo ke změně i ve funkci předsedy Legislativní

rady. Usnesením vlády ze dne 25. dubna 2005 č. 484¹⁶⁹ byl předsedou Legislativní rady jmenován ministr bez portfeje a dlouholetý člen Legislativní rady Pavel Zářecký (tehdy působící na Ministerstvu vnitra jako náměstek ministra). Pavel Zářecký řídil Legislativní radu až do jmenování nové vlády po volbách do Poslanecké sněmovny, tj. až do září následujícího roku, a během jeho předsednictví neproběhla ve složení Legislativní rady žádná změna. Legislativní rada tedy fungovala v níže uvedeném složení. Tato Legislativní rada měla celkem 27 členů, z toho 1 předsedu, 2 místopředsedy a 24 ostatních členů.

Za zmínku jistě stojí, že nový předseda Legislativní rady Pavel Zářecký rozhodl po nástupu do své funkce o několika opatřeních, která měla vést ke zdokonalení legislativní činnosti vlády. Na základě jeho podnětu byly jednotlivými členy vlády určeny kontaktní osoby pro oblast legislativy, jejichž úkolem bylo zprostředkovávat informace mezi ministerstvy a předsedou Legislativní rady. Dále předseda Legislativní rady inicioval porady s příslušnými náměstky ministrů a s vedoucími pracovníky legislativních odborů jednotlivých ministerstev a jiných ústředních správních úřadů. A nakonec byla vypracována pravidla pro připomínkové řízení a pro projednání materiálů ve vládě, jejichž cílem bylo zkvalitnit přípravu materiálů legislativní i nelegislativní povahy pro schůzi vlády.¹⁷⁰

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Jaroslav Bureš	ministr bez portfeje	stal se řadovým členem
	Pavel Zářecký	ministr bez portfeje	usnesení vlády ze dne 25. dubna 2005 č. 484
místopředseda	Vladimír Mikule	PF UK	
místopředseda	Petr Liška	Česká spořitelna, a.s., PF UK	
další členové	Alena Bányaiiová	advokátka	
	Miroslav Bělina	PF UK	
	Jaroslav Bureš		
	Jan Dědič	PF UK, advokát	
	Jaroslav Fenyk	1. náměstek Nejvyšší státní zástupkyně	
	Jan Filip	PF MU	
	Miloslav Jindřich	notář	

¹⁶⁹ Usnesení vlády České republiky ze dne 25. dubna 2005 č. 484 o jmenování předsedy Legislativní rady vlády.

¹⁷⁰ Úřad vlády České republiky, Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2005, s. 3 a 4.

Marie Karfíková	PF UK
Eva Kružíková	PF UK
Ladislav Krym	advokát
Svatomír Mlčoch	advokát
Otakar Motejl	veřejný ochránce práv
Jindřiška Munková	PF UK
Jaroslav Oehm	Úřad vlády ČR, PF UK
Václav Pavlíček	PF UK
Václav Pelikán	náměstek ministra a předsedy Legislativní rady
Helena Prášková	PF UK
Michal Spirit	VŠE
Vladimír Smejkal	VŠE
Pavel Šturma	PF UK
Jiří Švestka	PF UK
Vladimír Vopálka	PF UK
Jiří Všetěčka	advokát
Pavel Zářecký	MV, PF UK
Jiří Zemánek	PF UK

▪ 2006

Po volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, které proběhly v červnu 2006, byla jmenována (první) vláda Mirka Topolánka, jejímž členem se stal jako ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil. Ten byl hned po jmenování vlády jmenován i předsedou Legislativní rady.¹⁷¹

Několik dnů po svém jmenování Jiří Pospíšil jako předseda Legislativní rady navrhl její výraznou obměnu. Usnesením vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058¹⁷² byli odvoláni 2 dosavadní místopředsedové Legislativní rady a 13 jejích členů. Místo nich byli s účinností od 14. září 2006 jmenováni 2 noví místo-

¹⁷¹ Usnesení vlády České republiky ze dne 4. září 2006 č. 1038 o jmenování předsedy Legislativní rady vlády.

¹⁷² Usnesení vlády České republiky ze dne 13. září 2006 č. 1058 o změnách ve složení Legislativní rady vlády.

předsedové a 15 nových členů Legislativní rady. Vláda uvedeným usnesením vlády vzala na vědomí nové složení Legislativní rady.¹⁷³

Novým 1. místopředsedou se stal univerzitní profesor Aleš Gerloch. Z původních členů Legislativní rady v této nové Legislativní radě zůstalo 11 členů (Miroslav Bělina, Jaroslav Bureš, Jan Dědič, Miloslav Jindřich, Ladislav Krym, Otakar Motejl, Vladimír Smejkal, Pavel Šturma, Jiří Švestka, Vladimír Vopálka a Pavel Zářecký).

Legislativní rada v tomto novém složení měla celkem 29 členů (z nichž 3 byly ženy), což bylo dosavadní maximum. 17 členů této nové Legislativní rady byli vysokoškolští pedagogové či vědečtí pracovníci.¹⁷⁴ Někteří z nově jmenovaných členů do té doby působili v rámci pracovních komisí Legislativní rady, konkrétně se jedná o Alenu Winterovou a Bohumila Havla (členové pracovní komise pro občanské právo) a Josefa Vedrala (předseda pracovní komise pro správní právo, v této funkci působí dodnes).¹⁷⁵

Složení původní a nové Legislativní rady je patrné z níže uvedené tabulky.

V důsledku změn Statutu přijatých v tomto roce¹⁷⁶ byl z Legislativní rady vyčleněn náměstek ministra a předsedy Legislativní rady.

Stejným usnesením vláda schválila i změny Jednacího řádu, kterým *de facto* došlo k obnově funkce sekretáře Legislativní rady, byť tato funkce nebyla obnovena i ve Statutu jako orgán Legislativní rady a sekretář, resp. vedoucí Sekretariátu Legislativní rady nebyl ani členem Legislativní rady, ani přímo podřízen předsedovi Legislativní rady. Sekretariát Legislativní rady byl zřízen v rámci organizačních změn Úřadu vlády s účinností od 1. října 2006 a ke stejnému datu byl jmenován jeho vedoucím Petr Mlsna. Sekretariát byl tedy nadále organizační jednotkou Úřadu vlády, měl postavení samostatného oddělení a jeho vedoucí (sekretář Legislativní rady) nebyl do této funkce jmenován vládou.¹⁷⁷ Na druhou stranu lze konstatovat, že postavení Sekretariátu nebylo nevýznamné, neboť podle upraveného Statutu zajišťoval činnost Legislativní rady a jejich

¹⁷³ V novém složení Legislativní rady nefiguruje náměstek ministra a předsedy Legislativní rady, ačkoli oficiálně z Legislativní rady odvolán nebyl a ke změně Statutu došlo až v říjnu 2006.

¹⁷⁴ Úřad vlády České republiky, Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2006, s. 2.

¹⁷⁵ OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 283 – 285.

¹⁷⁶ Usnesení vlády České republiky ze dne 4. října 2006 č. 1148 o změně Statutu Legislativní rady vlády a Jednacího řádu Legislativní rady vlády.

¹⁷⁷ Úřad vlády České republiky, Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2006, s. 6.

pracovních komisí, včetně materiálního zabezpečení. Úpravami Jednacího řádu byly kompetence převedené v r. 2004 po zrušení Sekretariátu Legislativní rady jako jejího orgánu na Odbor vládní legislativy opět předány Sekretariátu Legislativní rady, resp. jejímu vedoucímu.

I za předsednictví Jiřího Pospíšila byla přijata některá opatření, která měla vést ke zdokonalení legislativní činnosti vlády. Především byla zřízena elektronická platforma, jejímiž účastníky byli členové Legislativní rady, předsedové a místopředsedové pracovních komisí Legislativní rady a vedoucí zaměstnanci legislativní sekce Úřadu vlády a prostřednictvím které byly zasílány dokumenty administrativní (např. pozvánky na zasedání Legislativní rady) i věcné povahy (např. zpravodajské zprávy).¹⁷⁸

V r. 2006 došlo také k vyhodnocení činnosti pracovních komisí Legislativní rady a na základě toho pak bylo přistoupeno k jejich reorganizaci, včetně obměny personálního složení (podrobněji viz samostatná kapitola věnovaná pracovním komisím Legislativní rady).

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření ¹⁷⁹	poznámka
předseda	Pavel Zářecký	ministr	
	Jiří Pospíšil	ministr spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 4. září 2006 č. 1038
1. místopředseda	Aleš Gerloch	PF UK	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058 s účinností od 14. září 2006; působí v LRV dodnes
2. místopředseda	Vladimír Mikule	PF UK	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058
	František Korbel	advokát	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058 s účinností od 14. září 2006; působí v LRV dodnes (v pozici člena)
místopředseda	Petr Liška	Česká spořitelna, a.s., PF UK	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058
další členové	Alena Bányaiová	advokátka	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058

¹⁷⁸ Úřad vlády České republiky, Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2006, s. 5.

¹⁷⁹ Údaj je aktualizován (vyznačen tučně) podle Výroční zprávy o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2006. - Úřad vlády ČR, Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2006, s. 9 a 10.

Historie Legislativní rady vlády a její složení

Miroslav Bělina	PF UK, advokát	
Marek Benda	PS P ČR	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058 s účinností od 14. září 2006
Petr Bezouška	PF ZČU	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058 s účinností od 14. září 2006; působí v LRV dodnes
Jaroslav Bureš	NS	zůstal členem LRV – usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058
Pavel Černý	Ekologický právní servis	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058 s účinností od 14. září 2006
Jan Dědič	advokát	
Karel Eliáš	PF ZČU	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058 s účinností od 14. září 2006
Jaroslav Fenyk	1. náměstek Nejvyšší státní zástupkyně	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058
Jan Filip	PF MU	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058
Bohumil Havel	PF ZČU	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058 s účinností od 14. září 2006; působí v LRV dodnes
Václav Henych	Ministerstvo vnitra	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058 s účinností od 14. září 2006; působí v LRV dodnes
Miloslav Jindřich	notář	
Marie Karfíková	PF UK	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058
Josef Kotásek	PF MU	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058 s účinností od 14. září 2006
Eva Kružíková	PF UK	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058
Ladislav Krym	advokát	

Pocta Legislativní radě vlády k 50. výročí (1969 – 2019)

Zdeněk Kühn	PF UK	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058 s účinností od 14. září 2006
Svatomír Mlčoch	advokát	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058
Otakar Motejl	veřejný ochránce práv	
Jindřiška Munková	PF UK	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058
Petra Nováková	PF MU	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058 s účinností od 14. září 2006; působí v LRV dodnes
Jaroslav Oehm	ÚV ČR, PF UK	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058
Václav Pavlíček	PF UK	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058
Václav Pelikán	náměstek ministra a předsedy LRV	usnesení vlády ze dne 4. října 2006 č. 1148
Lenka Pítrová	PS P ČR	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058 s účinností od 14. září 2006; působí v LRV dodnes
Vladimír Plášil	exekutor	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058 s účinností od 14. září 2006
Helena Prášková	PF UK	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058
Vladimír Smejkal	VŠFS	
Michal Spirit	VŠE	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058
Jaroslav Svejkovský	advokát	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058 s účinností od 14. září 2006
Pavel Šturma	PF UK	
Jiří Švestka	PF UK	
Josef Vedral	Úřad vlády ČR	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058 s účinností od 14. září 2006; působí v LRV dodnes (jako místopředseda)

František Vondruška	NSZ	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058 s účinností od 14. září 2006
Vladimír Vopálka	PF UK	
Jiří Všetěčka	advokát	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058
Alena Winterová	PF UK	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058 s účinností od 14. září 2006; působí v LRV dodnes
Pavel Zářecký	vysokoškolský pedagog	
Jiří Zemánek	PF UK	usnesení vlády ze dne 13. září 2006 č. 1058

▪ 2007

První vláda Mirka Topolánka sestavená po volbách v r. 2006 vládla pouze několik měsíců¹⁸⁰, neboť se jí nepodařilo získat důvěru Poslanecké sněmovny.¹⁸¹ Dne 9. ledna 2007 byla jmenována tzv. druhá Topolánkova vláda.¹⁸² Ačkoli ministrem spravedlnosti i v této vládě byl nadále Jiří Pospíšil, předsedou Legislativní rady se s účinností od 10. ledna 2007 stal ministr bez portfeje Cyril Svoboda.¹⁸³ Jiří Pospíšil byl ke dni 9. ledna 2007 z funkce předsedy Legislativní rady odvolán.

V závěru tohoto roku bylo přijato už jen jedno usnesení vlády, kterým byly schváleny změny v Legislativní radě, konkrétně se jednalo o odvolání 3 jejích členů (Karel Eliáš, Vladimír Plášil a Pavel Šturma), a to k 31. prosinci 2007, a o vzetí na vědomí rezignace jednoho z jejích členů (Zdeněk Kühn, který byl jmenován soudcem Nejvyššího správního soudu).¹⁸⁴ V důsledku těchto změn počet členů Legislativní rady klesl na 25.

¹⁸⁰ <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2007-cr/mirek-topolaneck-1/prehled-ministru-24638/>

¹⁸¹ https://cs.wikipedia.org/wiki/Prvn%C3%AD_vl%C3%A1da_Mirka_Topol%C3%A1nka

¹⁸² <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2007-cr/mirek-topolaneck-2/prehled-ministru-24440/>

¹⁸³ Usnesení vlády České republiky ze dne 9. ledna 2007 č. 40 o odvolání a jmenování předsedy Legislativní rady vlády.

¹⁸⁴ Usnesení vlády České republiky ze dne 19. prosince 2007 č. 1438 o změně Statutu Legislativní rady vlády a o odvolání a jmenování členů Legislativní rady vlády.

Personální složení Legislativní rady, resp. jeho vývoj je uveden níže v tabulce.

Usnesením vlády ze dne 19. prosince 2007 č. 1438 byl mírně aktualizován Statut, v němž bylo jednak zrušeno ustanovení o maximálním počtu členů Legislativní rady, jednak umožněno zastupovat předsedu Legislativní rady při řízení jejího zasedání i určenému členu Legislativní rady (dosud toto oprávnění měli pouze místopředsedové).

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření ¹⁸⁵	poznámka
předseda	Jiří Pospíšil	ministr spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 9. ledna 2007 č. 40
	Cyril Svoboda	ministr bez portfeje	usnesení vlády ze dne 9. ledna 2007 č. 40 s účinností od 10. ledna 2007
1. místopředseda	Aleš Gerloch	PF UK	
2. místopředseda	František Korbel	advokát	
další členové	Miroslav Bělina	PF UK, advokát	
	Marek Benda	PS P ČR	
	Petr Bezouška	PF ZČU	
	Jaroslav Bureš	NS	
	Pavel Černý	Ekologický právní servis	
	Jan Dědič	VŠE	
	Karel Eliáš	PF ZČU	usnesení vlády ze dne 19. prosince 2007 č. 1438 s účinností ke dni 31. prosince 2007
	Bohumil Havel	PF ZČU	
	Václav Henych	MV	
	Miloslav Jindřich	notář	
	Josef Kotásek	PF MU	
Ladislav Krym	advokát		
Zdeněk Kühn	PF UK	usnesení vlády ze dne 19. prosince 2007 č. 1438; vzata na vědomí rezignace učiněná k 30. srp-	

¹⁸⁵ Částečně je aktualizováno podle údajů z Výroční zprávy o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2007. – Úřad vlády České republiky, Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2007, s. 12.

		nu 2007
Otakar Motejl	veřejný ochránce práv	
Petra Nováková	NSS	
Lenka Pítrová	Parlamentní institut	
Vladimír Plášil	exekutor	usnesení vlády ze dne 19. prosince 2007 č. 1438 s účinností ke dni 31. prosince 2007
Vladimír Smejkal	Vysoká škola finanční a správní Praha	
Jaroslav Svejkovský	advokát	
Pavel Šturma	PF UK	usnesení vlády ze dne 19. prosince 2007 č. 1438 s účinností ke dni 31. prosince 2007
Jiří Švestka	PF UK	
Josef Vedral	Úřad vlády ČR, PF UK	
František Vondruška	Nejvyšší státní zastupitelství	
Vladimír Vopálka	PF UK	
Alena Winterová	PF UK	
Pavel Zářecký	Vysoká škola mezinárodních vztahů a veřejné správy Praha	

▪ 2008

Jedním z posledních usnesení vlády z r. 2007 byli s účinností od 2. ledna 2008 jmenováni do funkce 3 noví členové Legislativní rady. Byli jimi Richard Král, Kateřina Šimáčková a Jitka Wolfová.¹⁸⁶ Jejich jmenováním mělo dojít k posílení Legislativní rady zejména v oblasti práva ústavního, evropského, pracovního a majetkového.¹⁸⁷

V roce 2008 pak bylo schváleno pouze jedno usnesení vlády, kterým došlo ke změně v Legislativní radě. S účinností od 1. října 2008 byli do funkce členů Legislativní rady jmenováni Filip Dienstbier, Jan Dvořák a Hana Marko-

¹⁸⁶ Usnesení vlády České republiky ze dne 19. prosince 2007 č. 1438 o změně Statutu Legislativní rady vlády a o odvolání a jmenování členů Legislativní rady vlády.

¹⁸⁷ Úřad vlády České republiky, materiál „Návrh změn Statutu Legislativní rady vlády a personálního složení Legislativní rady vlády“, čj. 1792/07.

va.¹⁸⁸ Filip Dienstbier před svým jmenováním členem Legislativní rady působil jako člen pracovní komise Legislativní rady pro správní právo.¹⁸⁹

V tomto roce byla tedy Legislativní rada posílena o celkem 6 členů, celkový počet jejích členů se tak dostal na rekordních 31. Přehled jejích členů je uveden v následující tabulce.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Cyril Svoboda	ministr	
1. místopředseda	Aleš Gerloch	PF UK	
2. místopředseda	František Korbel	advokát	
další členové	Miroslav Bělina	PF UK, advokát	
	Marek Benda	PS P ČR	
	Petr Bezouška	PF ZČU	
	Jaroslav Bureš	NS	
	Pavel Černý	Ekologický právní servis	
	Jan Dědič	VŠE	
	Filip Dienstbier	PF UP	usnesení vlády ze dne 22. září 2008 č. 1207 s účinností od 1. října 2008
	Jan Dvořák	PF UK	usnesení vlády ze dne 22. září 2008 č. 1207 s účinností od 1. října 2008
	Bohumil Havel	PF ZČU	
	Václav Henych	Ministerstvo vnitra	
	Miloslav Jindřich	notář	
	Josef Kotásek	PF MU	
	Richard Král		usnesení vlády ze dne 19. prosince 2007 č. 1438 s účinností od 2. ledna 2008; působí v LRV dodnes
	Ladislav Krym	advokát	
Hana Marková	PF UK	usnesení vlády ze dne 22. září 2008 č. 1207 s účinností od 1. října 2008; působí v LRV dodnes	

¹⁸⁸ Usnesení vlády České republiky ze dne 22. září 2008 č. 1207 o jmenování členů Legislativní rady vlády.

¹⁸⁹ Úřad vlády České republiky, Výroční zprávy o činnosti Legislativní rady vlády za r. 2007 a za r. 2008.

Otakar Motejl	veřejný ochránce práv	
Petra Nováková	NSS	
Lenka Pítrová	PS P ČR	
Vladimír Smejkal	VŠFS	
Jaroslav Svejkovský	advokát	
Kateřina Šimáčková	PF MU	usnesení vlády ze dne 19. prosince 2007 č. 1438 s účinností od 2. ledna 2008
Jiří Švestka	PF UK, advokát	
Josef Vedral	Úřad vlády	
František Vondruška	NSZ	
Vladimír Vopálka	PF UK	
Alena Winterová	PF UK	
Jitka Wolfová	exekutorka	usnesení vlády ze dne 19. prosince 2007 č. 1438 s účinností od 2. ledna 2008
Pavel Zářecký	Vysoká škola mezinárodních vztahů a veřejné správy	

▪ 2009

Rok 2009 je v historii Legislativní rady výjimečný tím, že během něj došlo k několikanásobné obměně předsedů Legislativní rady. V průběhu tohoto roku se v čele Legislativní rady postupně vystřídali 4 ministři.

Hned na začátku roku byl Cyril Svoboda jmenován ministrem pro místní rozvoj.¹⁹⁰ Ve funkci předsedy Legislativní rady byl tedy na konci ledna 2009 vystřídán Pavlem Svobodou¹⁹¹, který se stal v druhé Topolánkově vládě ministrem bez portfeje.¹⁹²

Druhá vláda Mirka Topolánka ukončila svou činnost v květnu 2009 poté, co jí byla (historicky jako první vládě České republiky) Poslaneckou sněmovnou

¹⁹⁰ <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2007-cr/mirek-topolaneck-2/prehled-ministru-24440/>

¹⁹¹ Usnesení vlády České republiky ze dne 26. ledna 2009 č. 125 o odvolání a jmenování předsedy Legislativní rady vlády.

¹⁹² <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2007-cr/mirek-topolaneck-2/prehled-ministru-24440/>

vyslovena nedůvěra. Místo ní byla 8. května 2009 jmenována úřednická vláda vedená Janem Fischerem.¹⁹³ Funkce předsedkyně Legislativní rady byla nejprve v rámci této vlády svěřena ministryni spravedlnosti Daniele Kovářové¹⁹⁴ a od prosince 2009 ministru bez portfeje Pavlu Zářeckému¹⁹⁵, který se tak stal předsedou Legislativní rady již podruhé.

Jedinou změnou, pokud jde o další členy Legislativní rady, k níž v r. 2009 došlo, je rezignace Kateřiny Šimáčkové¹⁹⁶, která byla jmenována soudkyní Nejvyššího správního soudu.

Složení Legislativní rady v průběhu r. 2009 ukazuje následující tabulka.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Cyril Svoboda	ministr	usnesení vlády ze dne 26. ledna 2009 č. 125
	Pavel Svoboda	ministr bez portfeje	usnesení vlády ze dne 26. ledna 2009 č. 125 s účinností od 27. ledna 2009
	Daniela Kovářová	ministryně spravedlnosti	jmenována usnesením vlády ze dne 8. května 2009 č. 636 odvolána usnesením vlády ze dne 2. prosince 2009 č. 1513
	Pavel Zářecký	ministr bez portfeje	jmenován usnesením vlády ze dne 2. prosince 2009 č. 1513 s účinností od 3. prosince 2009
1. místopředseda	Aleš Gerloch	PF UK	
2. místopředseda	František Korbek	advokát	
další členové	Miroslav Bělina	PF UK, advokát	
	Marek Benda	PS P ČR	
	Petr Bezouška	PF ZČU	
	Jaroslav Bureš	NS	
	Pavel Černý	Ekologický právní servis	

¹⁹³ <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2010-cr/jan-fischer/prehled-clenu-vlady-9--4--2009---13--7--2010--74281/>

¹⁹⁴ Usnesení vlády České republiky ze dne 8. května 2009 č. 636 o jmenování předsedkyně Legislativní rady vlády.

¹⁹⁵ Usnesení vlády České republiky ze dne 2. prosince 2009 č. 1513 o odvolání a jmenování předsedy Legislativní rady vlády.

¹⁹⁶ Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2009, s. 5 – dostupné na www.vlada.cz.

Historie Legislativní rady vlády a její složení

Jan Dědič	VŠE	
Filip Dienstbier	PF UP	
Jan Dvořák	PF UK	
Bohumil Havel	PF ZČU	
Václav Henych	Ministerstvo vnitra	
Miloslav Jindřich	notář	
Josef Kotásek	PF MU	
Richard Král		
Ladislav Krym	advokát	
Hana Marková	PF UK	
Otakar Motejl	veřejný ochránce práv	
Petra Nováková	NSS	
Lenka Pítrová	PS P ČR	
Vladimír Smejkal	VŠFS	
Jaroslav Svejkovský	advokát	
Kateřina Šimáčková	PF MU	rezignace k 30. červnu 2009
Jiří Švestka	PF UK, advokát	
Josef Vedral	Úřad vlády	
František Vondruška	NSZ	
Vladimír Vopálka	PF UK	
Alena Winterová	PF UK	
Jitka Wolfová	exekutorka	
Pavel Zářecký	Vysoká škola mezinárodních vztahů a veřejné správy	

Legislativní rada vlády ČR 2000 – 2009 (shrnutí)

Prvních několik let čtvrtého desetiletí své existence fungovala Legislativní rada podobně jako ke konci 90. let stabilně pod vedením místopředsedy vlády Pavla Rychetského. Poté, co na jeho návrh vláda v srpnu 1998 jmenovala zcela novou Legislativní radu, docházelo v jejím složení pouze k minimu změn. Ne jinak tomu bylo v letech 2000 – 2003. Během tohoto období došlo k výměně pouze 3 členů Legislativní rady (2000 a 2002) a 1 jejího místopředsedy (2001).

Mezi dalšími členy vlády, kteří vykonávali během uvedených 10 let funkci předsedy Legislativní rady, je třeba zvlášť zmínit i Pavla Zářeckého, který se

během tohoto období stal předsedou Legislativní rady dvakrát, a to vždy jako ministr bez portfeje, a za jehož předsednictví byla přijata řada opatření s cílem nejen zkvalitnit legislativní proces, ale především zvýšit úroveň předkládaných legislativních návrhů. V tomto duchu na Pavla Zářeckého navázal Jiří Pospíšil, který také přijal některá opatření za účelem zkvalitnění legislativní činnosti vlády. Z jeho strany to však byla spíše opatření směřující ke zjednodušení a urychlení vlastní organizace a administrativního zajištění Legislativní rady.

Stejně jako Pavel Zářecký stáli v čele Legislativní rady v pozici ministra bez portfeje i Jaroslav Bureš, Cyril Svoboda a Pavel Svoboda. Naopak Karel Čermák, Jiří Pospíšil a Daniela Kovářová vedli Legislativní radu jako ministři spravedlnosti. Daniela Kovářová byla teprve druhou ženou, která od r. 1969 stála v čele Legislativní rady.

Za svým způsobem průlomový lze v této 10leté etapě označit r. 2003. Nejen že z čela Legislativní rady odešel Pavel Rychetský, který byl na dlouhou dobu posledním místopředsedou vlády, který řídil Legislativní radu, ale v tomto roce také Legislativní radu opět fakticky řídil její 1. místopředseda (obdobně jako v letech 1997 a 1998). Období, kdy Legislativní rada neměla svého předsedu, se opakovalo ještě i v r. 2004. Rovněž po odchodu Karla Čermáka z funkce ministra spravedlnosti a předsedy Legislativní rady řídil Legislativní radu z pozice jejího 1. místopředsedy Jaroslav Bureš. Jak již bylo naznačeno výše, tato praxe může být vnímána jako rozporná s kompetenčním zákonem.

V r. 2003 byl rovněž přijat náleží Ústavního soudu, v důsledku kterého z Legislativní rady odešli její členové, kteří již byli nebo kteří se v době, kdy byli členy Legislativní rady, stali soudci. Ústavní soud v tomto svém rozhodnutí mj. zrušil § 74 odst. 3 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, který doposud soudcům umožňoval být členy poradních orgánů výkonné i zákonodárné moci. Ústavní soud konstatoval, že *„působení soudců v uvedených orgánech je v rozporu s principem dělby moci, nehledě k tomu, že osobní a mimosoudní vazby, k nimž při takové činnosti dochází, nevyhnutelně zvyšují pravděpodobnost možného střetu zájmů a činí tak nestrannost v podobě nepodjatosti soudce zpochybnitelnou“*.¹⁹⁷ Ačkoli několik soudců Ústavního soudu zaujalo k tomuto závěru Ústavního soudu odlišné stanovisko¹⁹⁸, zmíněné ustanovení zákona o sou-

¹⁹⁷ Pl. ÚS 7/02 ze dne 18. června 2002 publikovaný ve Sbírce zákonů pod č. 349/2002 Sb.

¹⁹⁸ „Obdobně posuzujeme působení soudce v poradních orgánech výkonné či zákonodárné moci. Z „poradní“ povahy těchto orgánů vyplývá, že nevykonávají samostatnou „funkci“ ve veřejné správě a pouhé členství v nich nemůže být v rozporu s čl. 82 odst. 3 Ústavy, jakkoli, v deontologické rovině, by bylo možno vyslovit souhlas s tím, že takové členství nelze soudcům doporučovat. Z toho ovšem nevyplývá rozpor dané části ustanovení § 74 odst. 3 zákona

dech a soudcích bylo s účinností od 1. července 2003 zrušeno a na členství v Legislativní radě v důsledku toho rezignovala již v r. 2003 řada jejích členů. V letech následujících pak bylo toto rozhodnutí Ústavního soudu ze strany členů Legislativní rady vesměs dodržováno a znamenalo pro Legislativní radu personální oslabení o řadu odborníků a předních právníků. V této souvislosti je třeba dále upozornit, že ačkoli Ústavní soud zrušil výše uvedené ustanovení § 74 zákona o soudech a soudcích, zůstalo nedotčené jiné jeho ustanovení, a to § 85,¹⁹⁹ který stanoví výjimky z činností, které jsou neslučitelné s výkonem funkce soudce, mezi které řadí i činnosti v poradních orgánech Ministerstva spravedlnosti, vlády a v orgánech komor Parlamentu za předpokladu, že taková činnost nenarušuje důstojnost soudcovské funkce nebo neohrožuje důvěru v nezávislost a nestrannost soudnictví.

Ve čtvrtém desetiletí svého působení Legislativní rada doznala pouze jedné rozsáhlejší obměny svého složení. Stalo se tak v r. 2006 na návrh tehdejšího předsedy Legislativní rady Jiřího Pospíšila, který odvolal více než polovinu členů Legislativní rady, včetně jejího vedení, tj. 2 místopředsedů, a na jejich místa jmenoval nové členy. Následkem byla výměna vedení Legislativní rady a další nepatrný nárůst počtu členů Legislativní rady.

Z výše uvedených přehledů personálního složení Legislativní rady v letech 2000 – 2009 je patrná tendence spočívající v postupném členském rozšiřování Legislativní rady. Zatímco v r. 2000 měla Legislativní rada 26 členů, v r. 2009 jich bylo již 30. Rovněž z nich jasně vyplývá, že pokud kdy došlo v letech 2000 – 2009 k poklesu počtu jejích členů, vždy je patrná snaha Legislativní radu následně personálně doplnit.

I přes zvyšující se počet členů Legislativní rady v daném období nedocházelo k poměrnému zvyšování počtu žen mezi členy Legislativní rady. Mezi novými členy byli především muži, zastoupení žen se pohybuje v průměru okolo 17 %; nejméně žen bylo zastoupeno v novém složení Legislativní rady jmenované po nástupu Jiřího Pospíšila (3 ženy z 29 členů, tj. zhruba 10 %).

o soudech a soudcích s ústavním pořádkem. Samo členství v poradním orgánu není způsobilé zpochybnit nestrannost soudce coby postulát vyžadovaný Ústavou. Jak uvedeno výše, Ústavu ani principy právního státu nelze interpretovat tak, že vylučují rozumnou spolupráci soudní moci s mocemi výkonnou či zákonodárnou, pokud při této spolupráci nedochází k nátlaku, nepatřičnému vlivu či jiným ingerencím vůči soudci v souvislosti s výkonem jeho rozhodovací činnosti (viz princip I.2.d výše citovaného doporučení Výboru ministrů Rady Evropy).“ – dostupné na nalus.usoud.cz.

¹⁹⁹ Nebylo návrhem na zrušení některých ustanovení zákona o soudech a soudcích podaným k Ústavnímu soudu napadáno.

Pokud jde o profesní zaměření členů Legislativní rady, je zřejmé, že v tomto období v ní byli zastoupeni převážně právní teoretici a osoby vykonávající různá právní povolání. Mezi působišti akademiků sice nadále dominovala Právnická fakulta Univerzity Karlovy, do Legislativní rady byly ovšem postupně jmenovány i osobnosti primárně působící na jiných vysokých školách, jako příklad lze uvést jmenování 2 pedagogů z Vysoké školy ekonomické (Michal Spirit a Vladimír Smejkal) v r. 2004. Další členové Legislativní rady, kteří se převážně věnovali praxi, již v tomto období nebyli pouze advokáty; jmenováním Miloslava Jindřicha v r. 2002 byla Legislativní rada rozšířena i o notáře a jmenováním Jitky Wolfové v r. 2008 o exekutorku.

Na závěr je třeba zmínit, že v tomto období došlo k některým změnám v činnosti Legislativní rady. Kromě zjednodušení a zrychlení komunikace mezi Sekretariátem Legislativní rady a jejími členy díky společné elektronické platformě, bylo v Jednacím řádu umožněno předsedovi Legislativní rady rozhodnout o vydání stanoviska předsedy Legislativní rady namísto stanoviska Legislativní rady. Dále byl zaveden princip hlasování v Legislativní radě.

Za zásadní změnu v činnosti Legislativní rady lze beze sporu označit i zrušení jejího Sekretariátu. Toto opatření přijaté změnou Statutu v r. 2004 se však rychle ukázalo jako ne příliš vyhovující, protože Sekretariát Legislativní rady byl znovu zřízen v r. 2006, i když jen fakticky jako organizační jednotka Úřadu vlády a ne i formálně jako orgán Legislativní rady.

V průběhu uvedeného období došlo rovněž k reorganizaci pracovních komisí Legislativní rady. Namísto dosavadních 7 pracovních komisí a 2 subkomisí byly vytvořeny 3 pracovní komise (pro veřejné právo, pro soukromé právo a pro trestní právo).

2.6 Legislativní rada vlády v letech 2010 – 2019

Zatím posledních 10 let existence Legislativní rady není (stejně jako předchozí období) složité zmapovat. Digitalizace vládních dokumentů pokročila, kromě usnesení vlády jsou na internetových stránkách Úřadu vlády dostupné i výroční zprávy o činnosti Legislativní rady za celé toto období (s výjimkou výroční zprávy za r. 2019, která bude sestavena až na jaře r. 2020).

Po přelomových 90. letech (20. století) a dalším formování Legislativní rady v letech 2000 – 2009, jak pokud jde o její složení, tak pokud jde o její vlastní činnost, Legislativní rada vykročila do zatím poslední desetileté etapy své existence jako osvědčený poradní orgán vlády, který v předchozím období jasně prokázal, že je schopen posuzovat i zvýšené množství legislativních návrhů, nicméně na stejně vysoké odborné úrovni.

▪ 2010

Do pátého desetiletí své činnosti vstoupila Legislativní rada jako 33členná v čele s ministrem bez portfeje (členem úřednické vlády) Pavlem Zářeckým. Širší vedení Legislativní rady tvořili ještě na začátku tohoto roku 2 místopředsedové (Aleš Gerloch a František Korbel).

V dubnu 2010 byla Legislativní rada doplněna o 1 člena, kterým se stal náměstek ministryně spravedlnosti Marek Görges.²⁰⁰ Touto změnou měla být Legislativní rada posílena, pokud jde o zastoupení obchodního práva.²⁰¹ Dvěma členům Legislativní rady naopak funkce zanikla. V květnu 2010 zemřel dlouholetý člen a dříve i místopředseda Legislativní rady Otakar Motejl.²⁰² Josef Kotásek k 30. červnu 2010 na funkci člena Legislativní rady rezignoval.²⁰³

²⁰⁰ Usnesení vlády České republiky ze dne 19. dubna 2010 č. 285 o jmenování člena Legislativní rady vlády.

²⁰¹ Úřad vlády České republiky, materiál „Návrh na jmenování člena Legislativní rady vlády“, čj. 354/10.

²⁰² Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2010, s. 5 - dostupné na www.vlada.cz.

²⁰³ Usnesení vlády České republiky ze dne 1. září 2010 č. 626 o změnách ve složení Legislativní rady vlády.

Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2010, s. 5 - dostupné na www.vlada.cz.

V květnu 2010 proběhly parlamentní volby, po kterých byla jmenována vláda Petra Nečase.²⁰⁴ Do čela Legislativní rady byl s přestávkou opětovně jmenován Jiří Pospíšil, ministr spravedlnosti.²⁰⁵ Jiří Pospíšil jako předseda Legislativní rady navrhl její doplnění, a to o dalšího místopředsedu a o 3 nové členy. V září tohoto roku byl tedy do vedení Legislativní rady jako místopředseda jmenován náměstek předsedy Legislativní rady Petr Mlsna a členy Legislativní rady se stali Karel Eliáš, Michal Mazel a poslanec a tehdejší poradce ministra spravedlnosti Pavel Staněk.^{206, 207} Je vhodné zmínit, že Karel Eliáš byl jmenován do Legislativní rady již podruhé (poprvé byl členem Legislativní rady v období od září 2006 do prosince 2007) a před tímto svým druhým jmenováním do Legislativní rady působil jako člen její pracovní komise pro obchodní právo.²⁰⁸

Vývoj složení Legislativní rady v r. 2010 demonstruje následující tabulka.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Pavel Zářecký	ministr bez portfeje	
	Jiří Pospíšil	ministr spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 13. července 2010 č. 537
1. místopředseda	Aleš Gerloch	PF UK	
místopředseda	František Korbel	advokát	
místopředseda	Petr Mlsna	náměstek ministra spravedlnosti a předsedy Legislativní rady vlády	usnesení vlády ze dne 1. září 2010 č. 626
další členové	Miroslav Bělina	PF UK, advokát	
	Marek Benda	PS P ČR	
	Petr Bezouška	PF ZČU	
	Jaroslav Bureš	NS	
	Pavel Černý	Ekologický právní servis	
	Jan Dědič	VŠE	
	Filip Dienstbier	PF UP	
	Jan Dvořák	PF UK	

²⁰⁴ <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2010-cr/petr-necas/prehled-byvalych-clenu-vlady-petra-necase-96390/>

²⁰⁵ Usnesení vlády České republiky ze dne 13. července 2010 č. 537 o jmenování předsedy Legislativní rady vlády.

²⁰⁶ [https://cs.wikipedia.org/wiki/Pavel_Sta%C4%9Bk_\(politik_ODS\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Pavel_Sta%C4%9Bk_(politik_ODS))

²⁰⁷ Usnesení vlády České republiky ze dne 1. září 2010 č. 626 o změnách ve složení Legislativní rady vlády.

²⁰⁸ OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 283.

Historie Legislativní rady vlády a její složení

Karel Eliáš	PF ZČU	usnesení vlády ze dne 1. září 2010 č. 626; působí v LRV dodnes
Marek Görges	náměstek ministra spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 19. dubna 2010 č. 285 s účinností od 20. dubna 2010
Bohumil Havel	PF ZČU	
Václav Henych	Ministerstvo vnitra	
Miloslav Jindřich	notář	
Josef Kotásek	PF MU	usnesení vlády ze dne 1. září 2010 č. 626; rezignace k 30. červnu 2010
Richard Král		
Ladislav Krym	advokát	
Hana Marková	PF UK	
Michal Mazel	Ministerstvo obrany	usnesení vlády ze dne 1. září 2010 č. 626
Otakar Motejl	veřejný ochránce práv	úmrť 9. května 2010
Petra Nováková	NSS	
Lenka Pítrová	PS P ČR	
Vladimír Smejkal	VŠFS	
Pavel Staněk	poslanec, zastupitel	usnesení vlády ze dne 1. září 2010 č. 626
Jaroslav Svejkovský	advokát	
Jiří Švestka	PF UK, advokát	
Josef Vedral	Úřad vlády	
František Vondruška	NSZ	
Vladimír Vopálka	PF UK	
Alena Winterová	PF UK	
Jitka Wolfová	exekutorka	
Pavel Zářecký	Vysoká škola mezinárodních vztahů a veřejné správy	

▪ 2011

Jiří Pospíšil stál v čele Legislativní rady přesně 1 rok. Dne 13. července 2011 totiž byla předsedkyní Legislativní rady jmenována místopředsedkyně bez

portfeje v Nečasově vládě Karolína Peake, která se tak stala v pořadí třetí ženou v čele Legislativní rady.

Ještě před jejím nástupem do této funkce došlo k výměně jednoho člena Legislativní rady. V dubnu byl odvolán Michal Mazel, který byl do Legislativní rady jmenován v předchozím roce. Na jím uvolněné místo byl od 1. května 2011 do Legislativní rady jmenován advokát Aleš Pejchal.²⁰⁹ Doplněním Legislativní rady o Aleše Pejchala mělo dojít v Legislativní radě k posílení zastoupení odborníků na soukromé a mezinárodní právo.²¹⁰

V tomto roce 2 členové Legislativní rady na funkci člena rezignovali. Nejprve k 30. červnu 2011 rezignovala Jitka Wolfová a na konci roku (k 9. prosinci 2011) se vzdal funkce člena Legislativní rady Pavel Černý.²¹¹

Na konci r. 2011 byla tedy Legislativní rada řízena místopředsedkyní vlády, měla 3 místopředsedy a dalších 27 členů. Přehled složení Legislativní rady v r. 2011 je uveden v níže uvedené tabulce.

V tomto roce proběhl přesun problematiky hodnocení dopadů regulace (RIA) z Ministerstva vnitra na Úřad vlády.²¹² V důsledku toho byl následně upraven Statut Legislativní rady, kterým byla rozšířena působnost Legislativní rady o posuzování legislativních návrhů z toho hlediska, zda bylo provedeno hodnocení dopadů regulace, a zároveň byla vytvořena nová pracovní komise Legislativní rady zaměřená na tuto problematiku.²¹³

postavení v LRV	Jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Jiří Pospíšil	ministr spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 13. července 2011 č. 517
	Karolína Peake	místopředsedkyně vlády	usnesení vlády ze dne 13. července 2011 č. 517 s účinností od 14. července 2017

²⁰⁹ Usnesení vlády České republiky ze dne 6. dubna 2011 č. 241 k návrhu na odvolání a jmenování člena Legislativní rady vlády.

²¹⁰ Úřad vlády České republiky, materiál „Návrh na odvolání a jmenování člena Legislativní rady vlády“, čj. 289/11.

²¹¹ Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2011, s. 4 – dostupné na www.vlada.cz.

²¹² Usnesení vlády České republiky ze dne 13. července 2011 č. 519 o přesunu problematiky koordinace procesu hodnocení dopadů regulace (RIA) v České republice z Ministerstva vnitra na Úřad vlády.

²¹³ Usnesení vlády České republiky ze dne 19. října 2011 č. 768 o změně Statutu Legislativní rady vlády a Jednacího řádu Legislativní rady vlády a k Východiskům pro změnu Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA).

Historie Legislativní rady vlády a její složení

1. místopředseda	Aleš Gerloch	PF UK	
místopředseda	František Korbel	Advokát	
místopředseda	Petr Mlsna		
další členové	Miroslav Bělina	PF UK, advokát	
	Marek Benda	PS P ČR	
	Petr Bezouška	PF ZČU	
	Jaroslav Bureš	NS	
	Pavel Černý	Ekologický právní servis	rezignace k 9. prosinci 2011
	Jan Dědič	VŠE	
	Filip Dienstbier	PF UP	
	Jan Dvořák	PF UK	
	Karel Eliáš	PF ZČU	
	Marek Görges	náměstek ministra spravedlnosti	
	Bohumil Havel	PF ZČU	
	Václav Henych	Ministerstvo vnitra	
	Miloslav Jindřich	Notář	
	Richard Král		
	Ladislav Krym	Advokát	
	Hana Marková	PF UK	
	Michal Mazel	Ministerstvo obrany	usnesení vlády ze dne 6. dubna 2011 č. 241; odvolán k 30. dubnu 2011
	Petra Nováková	NSS	
	Aleš Pejchal	advokát	usnesení vlády ze dne 6. dubna 2011 č. 241 s účinností od 1. května 2011
	Lenka Pítrová	PS P ČR	
	Vladimír Smejkal	VŠFS	
	Pavel Staněk	poslanec, zastupitel	
	Jaroslav Svejkovský	advokát	
	Jiří Švestka	PF UK, advokát	
	Josef Vedral	Úřad vlády	
	František Vondruška	NSZ	
	Vladimír Vopálka	PF UK	
	Alena Winterová	PF UK	

Jitka Wolfová	exekutorka	rezignace k 30. červnu 2011
Pavel Zářecký	Vysoká škola mezinárodních vztahů a veřejné správy	

▪ 2012

Téměř celý rok 2012 řídila Legislativní radu místopředsedkyně vlády Karolína Peake. Pokud jde o ostatní členy, Legislativní rada v průběhu tohoto roku zaznamenala pouze jednu změnu, a to rezignaci Aleše Pejchala, který byl jmenován do Legislativní rady v předchozím roce a který byl v červnu r. 2012 zvolen soudcem Evropského soudu pro lidská práva.²¹⁴

Na konci roku došlo k výměně předsedy Legislativní rady. Karolína Peake byla v čele Legislativní rady nahrazena ministrem bez portfeje, kterým byl jmenován dosavadní místopředseda Legislativní rady Petr Mlsna.²¹⁵ V důsledku této změny klesl počet místopředsedů Legislativní rady na 2, neboť na post, který v rámci Legislativní rady dosud zaujímal Petr Mlsna, nikdo jiný jmenován nebyl.

Změny ve složení Legislativní rady, ke kterým došlo během r. 2012, jsou patrné z následující tabulky.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Karolína Peake	místopředsedkyně vlády	usnesení vlády ze dne 12. prosince 2012 č. 933
	Petr Mlsna	ministr bez portfeje	usnesení vlády ze dne 12. prosince 2012 č. 933 s účinností od 13. prosince 2012
1. místopředseda	Aleš Gerloch	PF UK	
místopředseda	František Korbel	advokát	
místopředseda	Petr Mlsna		
další členové	Miroslav Bělina	PF UK, advokát	
	Marek Benda	PS P ČR	
	Petr Bezouška	PF ZČU	
	Jaroslav Bureš	NS	
	Jan Dědič	VŠE	

²¹⁴ Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2012, s. 5 – dostupné na www.vlada.cz.

²¹⁵ Usnesení vlády České republiky ze dne 12. prosince 2012 č. 933 o odvolání předsedkyně a jmenování předsedy Legislativní rady vlády.

Historie Legislativní rady vlády a její složení

Filip Dienstbier	PF UP	
Jan Dvořák	PF UK	
Karel Eliáš	PF ZČU	
Marek Görges	náměstek ministra spravedlnosti	
Bohumil Havel	PF ZČU	
Václav Henych	Ministerstvo vnitra	
Miloslav Jindřich	notář	
Richard Král		
Ladislav Krym	advokát	
Hana Marková	PF UK	
Petra Nováková	NSS	
Aleš Pejchal	advokát	rezignace k 27. červnu 2012
Lenka Pítrová	PS P ČR	
Vladimír Smejkal	VŠFS	
Pavel Staněk	poslanec, zastupitel	
Jaroslav Svejkský	advokát	
Jiří Švestka	PF UK, advokát	
Josef Vedral	Úřad vlády	
František Vondruška	NSZ	
Vladimír Vopálka	PF UK	
Alena Winterová	PF UK	
Pavel Zářecký	Vysoká škola mezinárodních vztahů a veřejné správy	

▪ 2013

Petr Mlsna setrval v čele Legislativní rady 7 měsíců. Poté, co premiér Petr Nečas podal v červnu 2013 demisi, což mělo v souladu se zavedenou interpretací Ústavy účinky, jako by podala demisi celá vláda, byla jmenována úřednická vláda v čele s Jiřím Rusnokem. V rámci této vlády bylo svěřeno vedení Legislativní rady Marii Benešové, ministryni spravedlnosti.²¹⁶ Petr Mlsna, který dosud

²¹⁶ Usnesení vlády České republiky ze dne 10. července 2013 č. 537 o jmenování předsedkyně a místopředsedy Legislativní rady vlády.

zastával funkci předsedy Legislativní rady, byl znovu jmenován na pozici jejího místopředsedy.²¹⁷

Ještě za předsednictví Petra Mlsny byli do Legislativní rady jmenováni 2 noví členové, a to Alexander Károlyi a Michal Žižlavský, oba od 1. února 2013,²¹⁸ a na funkci člena Legislativní rady k 17. březnu 2013 rezignoval ze zdravotních důvodů František Vondruška.²¹⁹

Následující tabulka ukazuje složení Legislativní rady v r. 2013 včetně jeho změn.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Petr Mlsna	ministr bez portfeje	
	Marie Benešová	ministryně spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 10. července 2013 č. 537
1. místopředseda	Aleš Gerloch	PF UK	
místopředseda	František Korbel	advokát	
místopředseda	Petr Mlsna		usnesení vlády ze dne 10. července 2013 č. 537
další členové	Miroslav Bělina	PF UK, advokát	
	Marek Benda	PS P ČR	
	Petr Bezouška	PF ZČU	
	Jaroslav Bureš	NS	
	Jan Dědič	VŠE	
	Filip Dienstbier	PF UP	
	Jan Dvořák	PF UK	
	Karel Eliáš	PF ZČU	
	Marek Görges	náměstek ministra spravedlnosti	
	Bohumil Havel	PF ZČU	
	Václav Henych	Ministerstvo vnitra	
	Miloslav Jindřich	notář	
	Alexander Károlyi	Český olympijský výbor	usnesení vlády ze dne 30. ledna 2013 č. 82 s účinností od 1. února 2013
	Richard Král		

²¹⁷ Tamtéž.

²¹⁸ Usnesení vlády České republiky ze dne 30. ledna 2013 č. 82 o jmenování členů Legislativní rady vlády.

²¹⁹ Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2013, s. 5 – dostupné na www.vlada.cz.

Historie Legislativní rady vlády a její složení

Ladislav Krym	advokát	
Hana Marková	PF UK	
Petra Nováková	NSS	
Lenka Pítrová	PS P ČR	
Vladimír Smejkal	VŠFS	
Pavel Staněk	poslanec, zastupitel	
Jaroslav Svejkovský	advokát	
Jiří Švestka	PF UK, advokát	
Josef Vedral	Úřad vlády	
František Vondruška	NSZ	rezignace k 17. březnu 2013
Vladimír Vopálka	PF UK	
Alena Winterová	PF UK	
Pavel Zářecký	Vysoká škola mezinárodních vztahů a veřejné správy	
Michal Žižlavský	advokát	usnesení vlády ze dne 30. ledna 2013 č. 82 s účinností od 1. února 2013

▪ 2014

Po předčasných parlamentních volbách, které proběhly na podzim r. 2013, byla v lednu r. 2014 jmenována nová vláda, jejímž premiérem se stal Bohuslav Sobotka. V rámci této vlády byla zřízena funkce ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu²²⁰, do níž byl jmenován Jiří Dienstbier. Ten byl dne 29. ledna 2014 také jmenován předsedou Legislativní rady.²²¹

Jako první změny ve složení Legislativní rady Jiří Dienstbier navrhl odvolání 2 jejích místopředsedů, a to Františka Korbela a Petra Mlsny.²²² Oba se však stali řadovými členy Legislativní rady. Místopředsedkyní Legislativní rady byla

²²⁰ *De facto* se však jednalo o ministra bez portfeje.

²²¹ Usnesení vlády České republiky ze dne 29. ledna 2014 č. 79 o jmenování předsedy Legislativní rady vlády.

²²² Usnesení vlády České republiky ze dne 26. února 2014 č. 127 o změnách ve složení Legislativní rady vlády.

jmenována nová náměstkyně ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu Kateřina Valachová.²²³

Po několika měsících ve funkci předsedy Legislativní rady Jiří Dienstbier navrhl další změny v jejím složení, které již byly výraznější, a lze je označit za jakousi menší reorganizaci Legislativní rady, a to i s ohledem na jejich odůvodnění. Změny ve složení Legislativní rady byly navrhovány jednak s cílem posílit zastoupení v oblasti práva veřejného (zejména práva ústavního a správního), jednak s ohledem na to, že „*Legislativní rada vlády jako poradní orgán vlády by měla být co nejméně nezávislým orgánem. Členy Legislativní rady vlády [...] by tak neměli být ani poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu Parlamentu České republiky, aby činnost Legislativní rady vlády nemohla být chápána jako činnost politická či politicky ovlivňovaná.*“²²⁴ Touto reorganizací se Jiří Dienstbier rovněž snažil nastavit do budoucna pravidlo, podle kterého by Legislativní radu měli tvořit „*především odborníci na oblast práva a jeho tvorby, kteří nevykonávají vedoucí funkce v ministerstvech, například v pozicích náměstků člena vlády či ředitelů sekcí.*“²²⁵ S tímto záměrem byla usnesením vlády ze dne 4. června 2014 č. 421 vyměněna třetina členů Legislativní rady (11 členů z 31).²²⁶ Legislativní rada tak byla doplněna zejména o akademiky (např. Josef Fiala, Jan Kudrna, Harald Christian Scheu, Josef Staša, Ivanka Štenglová, Jan Wintr), popř. o osoby vykonávající rovněž advokacii (např. Stanislav Kadečka, Petr Šustek) či jiné právnické profese (např. státní zástupce Radek Doležel nebo generální sekretář Ústavního soudu Ivo Pospíšil). Zajímavostí je, že členem Legislativní rady byl také jmenován Pavel Šámal, soudce Nejvyššího soudu, což lze považovat za jistý odklon od praxe nastavené po rozhodnutí Ústavního soudu Pl. ÚS 7/02, neboť Pavel Šámal byl v době svého jmenování do Legislativní rady soudcem Nejvyššího soudu. Nutno ovšem upozornit na výše zmiňovaný § 85 zákona o soudech a soudcích a rovněž podotknout, že Pavel Šámal byl v té době také vysoce uznávaným odborníkem, vysokoškolským profesorem trestního práva a dlouholetým (od r. 1998) členem jedné z pracovních komisí Legislativní rady (pracovní komise pro trestní právo).²²⁷ Kromě Pavla Šámala byla Le-

²²³ Tamtéž.

²²⁴ Úřad vlády České republiky, materiál „Návrh na jmenování a odvolání některých členů Legislativní rady vlády“, čj. 552/14, předkládací zpráva, s. 2.

²²⁵ Tamtéž.

²²⁶ Usnesení vlády České republiky ze dne 4. června 2014 č. 421 o odvolání a jmenování členů Legislativní rady vlády.

²²⁷ Úřad vlády České republiky, výroční zprávy o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2006, 2007 a rok 2008.

gislativní rada doplněna i o jiné členy pracovních komisí Legislativní rady. Z pozice člena některé z pracovních komisí Legislativní rady byli do Legislativní rady tehdy jmenováni i Josef Fiala (od r. 1998 nejprve člen pracovní komise pro občanské právo a později člen pracovní komise pro soukromé právo), Ivanka Štenglová (nejprve od r. 1998 členka pracovní komise pro obchodní právo a později místopředsdkyně pracovní komise pro finanční právo), Stanislav Kadečka a Josef Staša (oba shodně členové pracovní komise pro veřejné právo I – správní právo č. 1, Stanislav Kadečka od r. 2007, Josef Staša od r. 2008, přičemž Josef Staša v této komisi působí dodnes).

Poslední změnou ve složení Legislativní rady byl v tomto roce zánik funkce Vladimíra Vopálky, který 20. dubna 2014 zemřel.²²⁸ Vladimír Vopálka byl členem Legislativní rady od r. 1990, kdy byl jmenován do Legislativní rady Petra Pitharta. Svým 24letým nepřetržitým působením v Legislativní radě se tak stal jedním z nejdéle „sloužících“ členů Legislativní rady.

Ještě ke konci r. 2014 vláda schválila svým usnesením č. 1051²²⁹ změny Jednacího řádu. Tyto změny nabyly účinnosti 1. ledna 2015 a došlo jimi k posílení role sociálních partnerů v legislativním procesu a k upřesnění role profesních komor zřízených zákonem při projednávání návrhů právních předpisů. V důsledku této změny se rozšířil okruh osob zvaných na zasedání Legislativní rady a umožnilo se zejména zástupcům sociálních partnerů, profesních komor zřízených zákonem a zástupcům Českého olympijského výboru účastnit se za určitých podmínek zasedání Legislativní rady a požádat o slyšení.

Od května 2014 došlo také k přijetí opatření, které mělo dále zjednodušit a zrychlit komunikaci mezi Legislativní radou a jejím Sekretariátem. Většina materiálů potřebných pro zasedání Legislativní rady a jejích pracovních komisí byla napříště distribuována prostřednictvím elektronické knihovny eKLEP informačního systému ODok.²³⁰

Reorganizace Legislativní rady, která proběhla v r. 2014, je patrná z následující tabulky.

Výroční zprávy o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2009 a roky následující – dostupné na www.vlada.cz.

²²⁸ Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2014, s. 6 – dostupné na www.vlada.cz.

²²⁹ Usnesení vlády České republiky ze dne 15. prosince 2014 č. 1051 o změně Jednacího řádu Legislativní rady vlády.

²³⁰ Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2014, s. 13 – dostupné na www.vlada.cz.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předsedkyně	Marie Benešová	ministryně spravedlnosti	
	Jiří Dienstbier	ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu	usnesení vlády ze dne 29. ledna 2014 č. 79
1. místopředseda	Aleš Gerloch	PF UK	
místopředseda	František Korbel	advokát	usnesení vlády ze dne 26. února 2014 č. 127; odvolán ke dni 28. února 2014; stal se řadovým členem
	Kateřina Valachová	náměstkyně ministra a předsedy Legislativní rady vlády	usnesení vlády ze dne 26. února 2014 č. 127 s účinností od 1. března 2014
místopředseda	Petr Mlsna		usnesení vlády ze dne 26. února 2014 č. 127; odvolán ke dni 28. února 2014; stal se řadovým členem
další členové	Miroslav Bělina	PF UK, advokát	
	Marek Benda	PS P-ČR	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421
	Petr Bezouška	PF ZČU	
	Jaroslav Bureš	NS	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421
	Jan Dědič	VŠE	
	Filip Dienstbier	PF UP	
	Radek Doležel	Nejvyšší státní zastupitelství	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421 s účinností od 5. června 2014; působí v LRV dodnes
	Jan Dvořák	PF UK	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421
	Karel Eliáš	PF ZČU	
	Josef Fiala	PF MU, asistent soudkyně Ústavního soudu	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421 s účinností od 5. června 2014
	Marek Görges	náměstek ministra spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421
	Bohumil Havel	PF ZČU	
	Václav Henych	Ministerstvo vnitra	
Miloslav Jindřich	notář		

Historie Legislativní rady vlády a její složení

Stanislav Kadečka	advokát	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421 s účinností od 5. června 2014; působí v LRV dodnes
Alexander Károlyi	Český olympijský výbor	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421
František Korbel		usnesení vlády ze dne 26. února 2014 č. 127; působí v LRV dodnes
Richard Král		
Ladislav Krym	advokát	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421
Jan Kudrna	PF UK	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421 s účinností od 5. června 2014; působí v LRV dodnes
Hana Marková	PF UK	
Petr Mlsna		usnesení vlády ze dne 26. února 2014 č. 127; usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421
Petra Nováková	NSS	
Lenka Pítrová	PS P ČR	
Ivo Pospíšil	Ústavní soud (generální sekretář)	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421 s účinností od 5. června 2014
Harald Christian Scheu	PF UK	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421 s účinností od 5. června 2014; působí v LRV dodnes
Vladimír Smejkal	VŠFS	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421
Pavel Staněk	poslanec, zastupitel	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421
Josef Staša	PF UK	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421 s účinností od 5. června 2014; působí v LRV dodnes
Jaroslav Svejkovský	advokát	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421

Pavel Šámal	Nejvyšší soud	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421 s účinností od 5. června 2014
Ivanka Štenglová	Nejvyšší soud (poradkyně místopředsedy)	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421 s účinností od 5. června 2014; působí v LRV dodnes
Petr Šustek	advokát	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421 s účinností od 5. června 2014; působí v LRV dodnes
Jiří Švestka	PF UK, advokát	
Josef Vedral	Úřad vlády	
Vladimír Vopálka	PF UK	úmrtí 20. dubna 2014
Alena Winterová	PF UK	
Jan Wintř	PF UK	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421 s účinností od 5. června 2014; působí v LRV dodnes
Pavel Zářecký	Vysoká škola mezinárodních vztahů a veřejné správy	
Michal Žižlavský	advokát	usnesení vlády ze dne 4. června 2014 č. 421

▪ 2015

Rok 2015 je po několika letech prvním rokem, kdy nedošlo k výměně předsedy Legislativní rady. Ke změnám ovšem došlo mezi místopředsedy Legislativní rady. Nejprve byl místopředsedou Legislativní rady jmenován Josef Vedral, dlouholetý člen Legislativní rady, špičkový právník specializující se na oblast správního práva, uznávaný legislativec a předseda jedné z pracovních komisí Legislativní rady pro veřejné právo I (správní právo č. 1).²³¹ Jmenováním Josefa Vedrala, který byl v tu dobu navíc již řadu let zaměstnán na Odboru vládní legislativy Úřadu vlády, místopředsedou Legislativní rady měly být vytvořeny „lepší předpoklady pro faktické řízení jednání Legislativní rady vlády

²³¹ Usnesení vlády České republiky ze dne 6. května 2015 č. 323 k návrhu na změny ve složení Legislativní rady vlády.

*v případech, kdy jak předseda Legislativní rady vlády, tak její stávající místopředsedové nemohli pro plnění jiných neodkladných úkolů jednání Legislativní rady vlády řídit“.*²³² Stejným usnesením vlády byl z Legislativní rady na vlastní žádost odvolán Pavel Šámal, který se stal předsedou Nejvyššího soudu České republiky, nadále ovšem zůstal aktivním členem pracovní komise Legislativní rady pro trestní právo.

Poté, co dosavadní místopředsedkyně Legislativní rady a zároveň náměstkyně ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu Kateřina Valachová byla v Sobotkově vládě jmenována ministryní školství, mládeže a tělovýchovy²³³, byla v rámci Legislativní rady na pozici místopředsedy vystřídána novým náměstkem Jiřího Dienstbiera, který v rámci jeho úřadu nově řídil Sekci Legislativní rady vlády, Janem Kněžínkem.²³⁴

Další člen Legislativní rady, působící doposud především jako vysokoškolský pedagog, Filip Dienstbier byl v r. 2014 jmenován soudcem a byl přidělen k Nejvyššímu správnímu soudu. Na návrh předsedy Legislativní rady byl proto z Legislativní rady odvolán a na jím uvolněné místo byl jmenován odborník na finanční právo Petr Mrkývka.²³⁵

Složení Legislativní rady v r. 2015 je uvedeno v níže uvedené tabulce.

Na závěr r. 2015 vláda ještě schválila změny Jednacího řádu Legislativní rady a jejího Statutu. Ve Statutu došlo především ke zobecnění určení kompetentního organizačního útvaru Úřadu vlády České republiky, který organizačně a administrativně zajišťuje činnost Legislativní rady. V návaznosti na to byla provedena obdobná úprava i v Jednacím řádu Legislativní rady. V tom se také nově stanovila účast ředitele odboru hodnocení dopadů regulace na jednání Legislativní rady a zástupce odboru hodnocení dopadů regulace na jednání pracovních komisí a byl upraven procesní postup na jednáních pracovních komisí Legislativní rady tak, aby bylo možné předcházet střetu zájmů jednotlivých jejích členů stejně, jako je tomu na jednání Legislativní rady.

²³² Úřad vlády České republiky, materiál „Návrh změny ve složení Legislativní rady vlády“, čj. 323/15.

²³³ http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2013-cr/bohuslav_sobotka/prehled-clenu-vlady-bohuslava-sobotky-29-01-2014---trva-124534/

²³⁴ Usnesení vlády České republiky ze dne 24. června 2015 č. 510 k návrhu změny ve složení Legislativní rady vlády.

²³⁵ Usnesení vlády České republiky ze dne 9. února 2015 č. 91 k návrhu změny ve složení Legislativní rady vlády.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Jiří Dienstbier	ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legisla- tivu	
1. místopředseda	Aleš Gerloch	PF UK	
místopředsedkyně	Kateřina Valachová	náměstkyně ministra a předsedy Legislativní rady vlády	usnesení vlády ze dne 24. června 2015 č. 510
místopředseda	Jan Kněžínek	náměstek ministra a předsedy Legislativní rady vlády	usnesení vlády ze dne 24. června 2015 č. 510 s účinností od 25. června 2015; působí v LRV dodnes
místopředseda	Josef Vedral	Úřad vlády	usnesení vlády ze dne 6. května 2015 č. 323
další členové	Miroslav Bělina	PF UK, advokát	
	Petr Bezouška	PF ZČU	
	Jan Dědič	VŠE	
	Filip Dienstbier	PF UP	usnesení vlády ze dne 9. února 2015 č. 91
	Radek Doležel	Nejvyšší státní zastupitel- ství	
	Karel Eliáš	PF ZČU	
	Josef Fiala	PF MU, asistent soudkyně Ústavního soudu	
	Bohumil Havel	PF ZČU	
	Václav Henych	Ministerstvo vnitra	
	Miloslav Jindřich	notář	
	Stanislav Kadečka	advokát	
	František Korbel		
	Richard Král		
	Jan Kudrna	PF UK	
	Hana Marková	PF UK	
	Petr Mrkývka	PF UK	usnesení vlády ze dne 9. února 2015 č. 91; působí v LRV dodnes
	Petra Nováková	NSS	
	Lenka Pítrová	PS P ČR	
	Ivo Pospíšil	Ústavní soud (generální sekretář)	
	Harald Christian Scheu	PF UK	

Josef Staša	PF UK	
Pavel Šámal	Nejvyšší soud	usnesení vlády ze dne 6. května 2015 č. 323; odvolán ke dni 7. května 2015 na vlastní žádost
Ivanka Štenglová	Nejvyšší soud (poradkyně místopředsedy)	
Petr Šustek	advokát	
Jiří Švestka	PF UK, advokát	
Josef Vedraň	Úřad vlády	usnesení vlády ze dne 6. května 2015 č. 323
Alena Winterová	PF UK	
Jan Wintr	PF UK	
Pavel Zářecký	Vysoká škola mezinárodních vztahů a veřejné správy	

▪ 2016

Stejně jako v předchozím roce i v r. 2016 došlo k odvolání jednoho z členů Legislativní rady v návaznosti na jeho jmenování soudcem. Tentokrát se jednalo o Josefa Fialu, který byl na konci r. 2015 jmenován soudcem Ústavního soudu.²³⁶ V březnu 2016 pak byl vládou z Legislativní rady na vlastní žádost odvolán.²³⁷

Na konci tohoto roku dále došlo k odvolání Jiřího Dienstbiera z funkce ministra.²³⁸ Ačkoli Jiří Dienstbier vykonával funkci předsedy Legislativní rady necelé 3 roky, stal se jedním z nejdéle působících předsedů Legislativní rady. Novým předsedou Legislativní rady byl od 5. prosince 2016 jmenován Jan Chvojka.²³⁹

V důsledku odvolání Josefa Fialy z Legislativní rady klesl v r. 2016 počet členů Legislativní rady na 29. Níže uvedená tabulka ukazuje změny, ke kterým v tomto roce ve složení Legislativní rady došlo.

²³⁶ Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2016, s. 4 – dostupné na www.vlada.cz.

²³⁷ Usnesení vlády České republiky ze dne 16. března 2016 č. 226 o odvolání člena Legislativní rady vlády.

²³⁸ http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2013-cr/bohuslav_sobotka/prehled-clenu-vlady-bohuslava-sobotky-29-01-2014---trva-124534/

²³⁹ Usnesení vlády České republiky ze dne 5. prosince 2016 č. 1096 o jmenování předsedy Legislativní rady vlády.

V návaznosti na modernizaci systému ODok bylo přistoupeno k jeho širšímu využití v činnosti Legislativní rady a jejích pracovních komisí, kdy nově začaly být distribuovány prostřednictvím tohoto systému i zpravodajské zprávy a návrhy stanovisek Legislativní rady k jednotlivým návrhům.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	Poznámka
předseda	Jiří Dienstbier	ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu	
	Jan Chvojka	ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu	usnesení vlády ze dne 5. prosince 2016 č. 1096
1. místopředseda	Aleš Gerloch	PF UK	
místopředseda	Jan Kněžínek	náměstek ministra a předsedy Legislativní rady vlády	
místopředseda	Josef Vedral	Úřad vlády	
další členové	Miroslav Bělina	PF UK, advokát	
	Petr Bezouška	PF ZČU	
	Jan Dědič	VŠE	
	Radek Doležel	Nejvyšší státní zastupitel- ství	
	Karel Eliáš	PF ZČU	
	Josef Fiala	PF MU, asistent soudkyně Ústavního soudu	usnesení vlády ze dne 16. března 2016 č. 226; odvolán na vlastní žádost
	Bohumil Havel	PF ZČU	
	Václav Henych	Ministerstvo vnitra	
	Miloslav Jindřich	notář	
	Stanislav Kadečka	advokát	
	František Korbela		
	Richard Král		
	Jan Kudrna	PF UK	
	Hana Marková	PF UK	
	Petr Mrkývka	PF MU	
	Petra Nováková	NSS	
Lenka Pítrová	PS P ČR		
Ivo Pospíšil	Ústavní soud (generální sekretář)		

Harald Christian Scheu	PF UK
Josef Staša	PF UK
Ivanka Štenglová	Nejvyšší soud ČR (poradkyně místopředsedy)
Petr Šustek	advokát
Jiří Švestka	PF UK, advokát
Alena Winterová	PF UK
Jan Wintr	PF UK
Pavel Zářecký	Vysoká škola mezinárodních vztahů a veřejné správy

▪ 2017

Nový předseda Legislativní rady Jan Chvojka jmenovaný v prosinci předchozího roku setrval v této funkci *de facto* 1 rok. Po volbách do Poslanecké sněmovny na podzim 2017 byla jmenována vláda Andreje Babiše,²⁴⁰ která Legislativní radu opět svěřila do gesce ministra spravedlnosti. Předsedou Legislativní rady se tedy 13. prosince 2017 stal ministr spravedlnosti Robert Pelikán.²⁴¹

Ještě před jeho nástupem do funkce byla ovšem Legislativní rada na návrh jeho předchůdce Jana Chvojky doplněna o 5 dalších členů.²⁴² Důvodem měla být snaha o posílení Legislativní rady o další odborníky na oblast správního práva, občanského práva, obchodního a korporátního práva a na oblast insolvenčního práva, a to v důsledku „reakcí na poznatky z působení Legislativní rady vlády v r. 2016, kdy došlo ke změně věcného zaměření posuzovaných návrhů právních předpisů“.²⁴³

Jedním z nových členů Legislativní rady se stal Michal Sobotka, který od r. 2007 (dosud) působí také jako člen pracovní komise pro správní právo. Za zmínku stojí i to, že jiní 2 z těchto nových členů již členy Legislativní rady

²⁴⁰ <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2017-cr/andrej-babis-i/prehled-clenu-vlady-andreje-babise-13-12-2017-27-06-2018-166989/>

²⁴¹ Usnesení vlády České republiky ze dne 13. prosince 2017 č. 875 o jmenování předsedy Legislativní rady vlády a pověření ministra spravedlnosti koordinací úkolů v oblasti lidských práv, rovných příležitostí a boje s korupcí.

²⁴² Usnesení vlády České republiky ze dne 27. února 2017 č. 149 o jmenování členů Legislativní rady vlády.

²⁴³ Úřad vlády České republiky, materiál „Návrh změn ve složení Legislativní rady vlády“, čj. 105/17, předkládací zpráva.

v minulosti byli. Jedná se o Jaroslava Svejkovského, který v Legislativní radě působil od září 2006 do června 2014, a o Michala Žižlavského, který byl do Legislativní rady jmenován na návrh Petra Mlsny v lednu 2013, nicméně z ní byl po zhruba roce a půl odvolán na návrh Jiřího Dienstbiera.

V důsledku jmenování těchto 5 nových členů vzrostl počet členů Legislativní rady na rekordních 34 členů, což dokládá následující tabulka.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Jan Chvojka	ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu	
	Robert Pelikán	ministr spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 13. prosince 2017 č. 875
1. místopředseda	Aleš Gerloch	PF UK	
místopředseda	Jan Kněžínek	náměstek pro řízení Sekce Legislativní rady vlády	
místopředseda	Josef Vedral	Úřad vlády	
další členové	Miroslav Bělina	PF UK, advokát	
	Petr Bezouška	PF ZČU	
	Jan Dědič	VŠE	
	Radek Doležel	Nejvyšší státní zastupitelství	
	Karel Eliáš	PF ZČU	
	Bohumil Havel	PF ZČU	
	Václav Henych	Ministerstvo vnitra	
	Miloslav Jindřich	notář	
	Stanislav Kadečka	advokát	
	František Korbel	advokát	
	Richard Král	PF UK	
	Jan Kudrna	PF UK	
	Hana Marková	PF UK	
	Petr Mrkývka	PF UK	
	Tomáš Nevečeřal	advokát	usnesení vlády ze dne 27. února 2017 č. 149 s účinností od 9. března 2017
Petra Nováková	NSS		
Lenka Pítrová	PS P ČR		
Ivo Pospíšil	Ústavní soud (generální sekretář)		

Historie Legislativní rady vlády a její složení

Harald Christian Scheu	PF UK	
Michal Sobotka	PF UK	usnesení vlády ze dne 27. února 2017 č. 149 s účinností od 9. března 2017; působí v LRV dodnes
Josef Staša	PF UK	
Jaroslav Svejkský	advokát	usnesení vlády ze dne 27. února 2017 č. 149 s účinností od 9. března 2017; působí v LRV dodnes
Ivanka Štenglová	Nejvyšší soud (poradkyně místopředsedy)	
Petr Šustek	advokát	
Jiří Švestka	PF UK, advokát	
Michal Votřel	Krajský úřad Pardubického kraje	usnesení vlády ze dne 27. února 2017 č. 149 s účinností od 9. března 2017
Alena Winterová	PF UK	
Jan Wintr	PF UK	
Pavel Zářecký	Vysoká škola mezinárodních vztahů a veřejné správy	
Michal Žižlavský	advokát	usnesení vlády ze dne 27. února 2017 č. 149 s účinností od 9. března 2017; působí v LRV dodnes

▪ 2018

V druhé vládě Andreje Babiše, která byla jmenována na konci června 2018, byly resort spravedlnosti a s ním i vedení Legislativní rady svěřeny nejprve Taťáně Malé.²⁴⁴ Poté, co Taťána Malá na post ministryně rezignovala, byl jmenován ministrem spravedlnosti a rovněž předsedou Legislativní rady Jan Kněžínek, který dosud působil jako náměstek pro řízení Sekce Legislativní rady vlády v Úřadu vlády a v rámci Legislativní rady zároveň i jako její místopředsed-

²⁴⁴ Usnesení vlády České republiky ze dne 27. června 2018 č. 442 o jmenování předsedkyně Legislativní rady vlády.

da.²⁴⁵ Jeho jmenováním tak usedl do čela Legislativní rady zkušený právník – legislativec, který měl navíc díky tomu, že již několik let vykonával v rámci Legislativní rady i funkci jejího místopředsedy, praktické zkušenosti s jejím vedením a organizací. Na post místopředsedy Legislativní rady uvolněný Janem Kněžínkem nikdo jiný jmenován nebyl, Legislativní rada tedy nadále měla pouze 2 místopředsedy, a to Aleše Gerlocha (v pozici 1. místopředsedy) a Josefa Vedrala.

V r. 2018 na funkci člena Legislativní rady rezignoval Ivo Pospíšil, který byl jmenován soudcem a přidělen k Nejvyššímu správnímu soudu. Vláda ho z Legislativní rady formálně odvolala dne 17. prosince 2018.²⁴⁶

Legislativní rada tak v důsledku uvedených změn měla na konci r. 2018 o 2 členy (resp. 1 člena a 1 místopředsedu) méně, tj. celkem 32 členů. Její složení nastiňuje níže uvedená tabulka.

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření	poznámka
předseda	Robert Pelikán	ministr spravedlnosti	
	Tatána Malá	ministryně spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 27. června 2018 č. 442
	Jan Kněžínek	ministr spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 18. července 2018 č. 471
1. místopředseda	Aleš Gerloch	PF UK	
místopředseda	Jan Kněžínek	náměstek pro řízení Sekce Legislativní rady vlády	usnesení vlády ze dne 18. července 2018 č. 471
místopředseda	Josef Vedral	Úřad vlády	
další členové	Miroslav Bělina	PF UK, advokát	
	Petr Bezouška	PF ZČU	
	Jan Dědič	VŠE	
	Radek Doležel	Nejvyšší státní zastupitelství	
	Karel Eliáš	PF ZČU	
	Bohumil Havel	PF ZČU	
	Václav Henych	Ministerstvo vnitra	
	Miloslav Jindřich	notář	
	Stanislav Kadečka	advokát	

²⁴⁵ Usnesení vlády České republiky ze dne 18. července 2018 č. 471 o jmenování předsedy Legislativní rady vlády.

²⁴⁶ Usnesení vlády České republiky ze dne 17. prosince 2018 č. 863 o změně ve složení Legislativní rady vlády.

Historie Legislativní rady vlády a její složení

František Korbel		
Richard Král		
Jan Kudrna	PF UK	
Hana Marková	PF UK	
Petr Mrkývka	PF UK	
Tomáš Nevečeřal	advokát	
Petra Nováková	NSS	
Lenka Pítrová	PS P ČR	
Ivo Pospíšil	Ústavní soud (generální sekretář)	usnesení vlády ze dne 17. prosince 2018 č. 863
Harald Christian Scheu	PF UK	
Michal Sobotka	PF UK	
Josef Staša	PF UK	
Jaroslav Svejkovský	advokát	
Ivanka Štenglová	Nejvyšší soud (poradkyně místopředsedy)	
Petr Šustek	advokát	
Jiří Švestka	PF UK, advokát	
Michal Votřel	Krajský úřad Pardubického kraje	
Alena Winterová	PF UK	
Jan Wintr	PF UK	
Pavel Zářecký	Vysoká škola mezinárod- ních vztahů a veřejné správy	
Michal Žižlavský	advokát	

▪ 2019

Rok 2019, tedy rok, na jehož konci Legislativní rada oslaví výročí 50 let od svého založení, se zdá být podobný letům předchozím. Ani tento rok se neobešel bez výměny ministra stojícího v čele Legislativní rady. Po demisi Jana Kněžíňka na funkci ministra spravedlnosti se do čela resortu vrátila Marie Benešová, která již byla ministryní spravedlnosti (a zároveň i předsedkyní Legislativní rady) od července 2013 do ledna 2014 v Rusnokově vládě (viz výše). Marie Benešová byla i nyní jmenována předsedkyní Legislativní rady jako ministryně

spravedlnosti.²⁴⁷ Jan Kněžínek, který se po své demisi vrátil na místo náměstka pro řízení Sekce Legislativní rady vlády v Úřadu vlády, byl opětovně jmenován místopředsedou Legislativní rady.²⁴⁸

Další změna ve složení Legislativní rady spočívá v zániku funkce doyena Legislativní rady Jiřího Švestky, který na jaře tohoto roku zemřel.²⁴⁹ Jiří Švestka byl jmenován do Legislativní rady Pavla Rychetského v r. 1998, členem Legislativní rady tak byl 21 let.

Nová předsedkyně Legislativní rady záhy po svém nástupu do funkce navrhla odvolat Tomáše Nevečeřala a na jím uvolněné místo jmenovat odborníka na trestní právo a pedagoga působícího především na Právnické fakultě Univerzity Karlovy Jiřího Jelínka.²⁵⁰ Posléze prosadila ještě jednu změnu ve složení Legislativní rady, spočívající v odvolání Michala Votřela a ve jmenování bývalého ministra spravedlnosti a předsedy Legislativní rady Roberta Pelikána členem Legislativní rady.²⁵¹

Složení Legislativní rady k 1. září 2019 uvádí následující tabulka. Legislativní rada je aktuálně řízena ministryní spravedlnosti a má 32 členů (resp. 26 členů a 6 členek), z nichž 3 jsou zároveň místopředsedové Legislativní rady. Její členové jsou především uznávané autority z oblasti práva, vysokoškolské pedagogové nebo osoby částečně působící i v právní praxi (advokacie, notářství, justice).

postavení v LRV	jméno	Funkce, profesní zaměření ²⁵²	poznámka
předseda	Jan Kněžínek	ministr spravedlnosti	
	Marie Benešová	ministryně spravedlnosti	usnesení vlády ze dne 6. května 2019 č. 307; funkci předsedkyně LRV vykonává dodnes
1. místopředseda	Aleš Gerloch	PF UK	
místopředseda	Jan Kněžínek	náměstek pro řízení Sekce Legislativní rady vlády	usnesení vlády ze dne 6. května 2019 č. 324

²⁴⁷ Usnesení vlády České republiky ze dne 6. května 2019 č. 307 o jmenování předsedkyně Legislativní rady vlády.

²⁴⁸ Usnesení vlády České republiky ze dne 6. května 2019 č. 324 o jmenování místopředsedy Legislativní rady vlády.

²⁴⁹ https://cs.wikipedia.org/wiki/Ji%C5%99%C3%AD_%C5%A0vestka

²⁵⁰ Usnesení vlády České republiky ze dne 27. května 2019 č. 368 k návrhu změn ve složení Legislativní rady vlády.

²⁵¹ Usnesení vlády České republiky ze dne 30. července 2019 č. 558 k návrhu změn ve složení Legislativní rady vlády.

²⁵² Údaj aktualizován podle informací dostupných Úřadu vlády České republiky ke dni 30. září 2019.

Historie Legislativní rady vlády a její složení

místopředseda	Josef Vedral	Úřad vlády ČR, PF UK	
další členové	Miroslav Bělina	PF UK, advokát	
	Petr Bezouška	PF UP	
	Jan Dědič	VŠE, advokát	
	Radek Doležel	Nejvyšší soud	
	Karel Eliáš	vědecký pracovník	
	Bohumil Havel	Ústav státu a práva AV ČR	
	Václav Henych	Ministerstvo vnitra	
	Jiří Jelínek	PF UK	usnesení vlády ze dne 27. května 2019 č. 368 s účinností od 1. června 2019; působí v LRV dodnes
	Miloslav Jindřich	notář	
	Stanislav Kadečka	advokát, PF MU	
	František Korbel	advokát	
	Richard Král	PF UK	
	Jan Kudrna	PF UK	
	Hana Marková	PF UK	
Petr Mrkývka	PF MU		
Tomáš Nevečeřal	advokát	usnesení vlády ze dne 27. května 2019 č. 368; odvolán k 31. květnu 2019	
Petra Nováková	advokátka		
Robert Pelikán	advokát	usnesení vlády ze dne 30. července 2019 č. 558 s účinností od 1. září 2019; působí v LRV dodnes	
Lenka Pítrová	PF UK		
Harald Christian Scheu	PF UK		
Michal Sobotka	PF UK		
Josef Staša	PF UK		
Jaroslav Svejkský	advokát		
Ivanka Štenglová	PF UK		
Petr Šustek	advokát, PF UK		
Jiří Švestka	PF UK	úmrtí 9. března 2019	

Pocta Legislativní radě vlády k 50. výročí (1969 – 2019)

Michal Vořel	Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových	usnesení vlády ze dne 30. července 2019 č. 558; odvolán k 31. srpnu 2019
Alena Winterová	PF UK	
Jan Wintr	PF UK	
Pavel Zářecký	emeritní předseda Legis- lativní rady	
Michal Žižlavský	advokát	

Legislativní rada vlády ČR 2010 – 2019 (shrnutí)

Zatím poslední desetiletí existence a činnosti Legislativní rady je charakteristické jistou nestabilitou v jejím vedení. S výjimkou r. 2015 totiž každý rok docházelo k výměně předsedy Legislativní rady (někdy i vícenásobné – viz r. 2018). Nutno dodat, že tato situace byla často působena jistou politickou nestabilitou, kterou se uvedené desetileté období vyznačuje a která je provázena vládními krizemi a běžně i pády vlády. Je otázkou, nakolik toto časté obměňování předsedů Legislativní rady ovlivňuje její vlastní činnost, popř. i váhu jejích závěrů a stanovisek.

Každopádně lze v tomto ohledu shrnout (a z výše uvedených tabulek za jednotlivé roky je to patrné), že za posledních 10 let se v čele Legislativní rady vystříдалo 11 členů vlády. Byli mezi nimi především ministři spravedlnosti [Jiří Pospíšil, Marie Benešová (2 funkční období), Robert Pelikán, Taťána Malá a Jan Kněžínek]. Čtyři z předsedů Legislativní rady v uplynulém desetiletí byli ministři bez portfeje (Pavel Zářecký, Petr Mlsna, Jiří Dienstbier a Jan Chvojka). Po určitou dobu stála v čele Legislativní rady i místopředsedkyně vlády (Karolína Peake), což je v posledních 20 letech historie Legislativní rady na rozdíl od počátků jejího působení spíše výjimečné.

Za zmínku ovšem stojí, že uplynulé desetiletí je obdobím, kdy v čele Legislativní rady stálo nejvíce žen, Marie Benešová se v r. 2019 dokonce stala na konci tohoto období předsedkyní Legislativní rady podruhé.

Za opačnou lze označit situaci týkající se místopředsedů Legislativní rady. Ačkoli v průběhu sledovaných 10 let dochází čas od času k úpravě jejich počtu (kolísání mezi 2 a 3), během této doby se mezi místopředsedy Legislativní rady vystříдалo pouze 6 osob. Ve vztahu k častým výměnám předsedů Legislativní rady, kdy by bylo možné očekávat, že nový předseda Legislativní rady se bude cítit oprávněn podle svých preferencí obměnit i místopředsedy Legislativní rady, lze tuto téměř neměnnost širšího vedení Legislativní rady označit až za možná překvapivou. Nicméně důvodem může být samozřejmě vysoká odbornost, schopnosti a zkušenosti osob, které ve funkci místopředsedy Legislativní rady působí. Nejdéle „sloužícím“ místopředsedou Legislativní rady je v tomto období Aleš Gerloch, který v této funkci působí od svého jmenování do Legislativní rady v r. 2006. Čtyři roky jako místopředseda Legislativní rady setrval František Korbek, který byl do Legislativní rady jmenován rovněž v r. 2006 a zasedá v ní dodnes, ačkoli od r. 2014 pouze jako její řadový člen. Další bývalý místopředseda Legislativní rady Petr Mlsna se během svého působení v Legislativní radě

stačil stát i jejím předsedou (2012 – 2013). Jediná místopředsedkyně Legislativní rady v uplynulém desetiletí Kateřina Valachová působila v této funkci necelý rok a půl, než byla jmenována ministryní školství, mládeže a tělovýchovy. Jeden ze současných místopředsedů Legislativní rady Jan Kněžínek, s výjimkou období, kdy vykonával funkci ministra spravedlnosti a s tím spojenou funkci předsedy Legislativní rady, zastává pozici místopředsedy Legislativní rady již čtvrtým rokem. A posledním aktuálním místopředsedou Legislativní rady je Josef Vedral, který je zkušeným právníkem jmenovaným do Legislativní rady v r. 2006, od r. 2015 je i jejím místopředsedou.

Z výše uvedených přehledů složení Legislativní rady je dále patrné, že počet jejích členů již prakticky neklesl pod 30 (výjimkou jsou jen r. 2012 a 2016, kdy Legislativní rada měla 29 členů). Za rekordní lze v tomto směru považovat r. 2017, kdy počet členů Legislativní rady vystoupil na 34 členů v důsledku doplnění Legislativní rady o 5 nových členů navrhovaného Janem Chvojkou.²⁵³

V období let 2010 – 2019 Legislativní rada zaznamenala (na rozdíl například od 90. let) pouze jednu větší reorganizaci. Za tu je možné označit odvolání 11 členů Legislativní rady (z tehdejších 31 členů) a jmenování nových 11 členů na návrh Jiřího Dienstbiera v r. 2014. Při této reorganizaci Legislativní rady byl Jiří Dienstbier veden svým přesvědčením, že Legislativní rada by měla být co nejvíce nezávislým orgánem a že by v ní neměli zasedat ani poslanci a senátoři, ani osoby vykonávající vrcholné funkce na jednotlivých úřadech. Do Legislativní rady proto na místo některých předchozích členů, kteří tomuto pojetí složení Legislativní rady nemuseli vyhovovat, nechal jmenovat především akademiky z různých právnických fakult, ale i osoby věnující se spíše právní praxi (advokáty, státní zástupce, osoby působící v různých pozicích v justici).

Pomine-li se střídání na postech předsedy a místopředsedů Legislativní rady v následujících letech, tj. po r. 2014, lze konstatovat, že až na několik drobných změn, spočívajících především v rezignaci některých členů Legislativní rady, je složení Legislativní rady od tohoto roku poměrně stabilní a Legislativní rada v tomto složení funguje prakticky dodnes. Je možné tedy shrnout, že Legislativní rada disponuje odborníky na ústavní právo, na právo mezinárodní i evropské, na všechny oblasti civilního práva i na jednotlivé oblasti práva veřejného. Nejširší zastoupení mají v Legislativní radě asi autority specializující se

²⁵³ Na základě zkušeností autorů tohoto textu s organizací zasedání Legislativní rady je v této souvislosti vhodné uvést, že uvedený počet členů Legislativní rady je skutečně maximálně možný, a to především vzhledem ke kapacitním možnostem zasedací místnosti, v níž se zasedání Legislativní rady konají.

na oblast správního práva a dále na oblast práva občanského a obchodního, což je dáno především povahou materiálů, které jsou Legislativní radě předkládány a mezi nimiž dominují právě návrhy právních předpisů dopadajících do různých oblastí správního práva, ale i návrhy právních předpisů, které lze charakterizovat jako občanskoprávní a obchodněprávní. Nicméně z aktuálního složení Legislativní rady je patrná snaha o zastoupení každé právní oblasti.

Z tabulek za jednotlivé roky uplynulého desetiletí je patrné, že stejně jako v předchozím období řada členů Legislativní rady na svou funkci rezignovala. Tyto rezignace byly často zdůvodněny jmenováním člena Legislativní rady do funkce soudce. Jedná se například o Aleše Pejchala, Filipa Dienstbiera, Josefa Fialu nebo Ivo Pospíšila.

Pokud jde o vlastní činnost Legislativní rady a jejích pracovních komisí v uplynulém desetiletí, lze konstatovat, že Legislativní rada se plně přizpůsobila moderním trendům a zejména technologickému vývoji, jehož smyslem je neustálé prohlubování elektronizace ve všech oblastech veřejné správy. Od r. 2014 Legislativní rada využívá pro distribuci prakticky všech materiálů potřebných pro projednání jednotlivých legislativních návrhů systém ODok, jehož prostřednictvím je provozována tzv. elektronická knihovna eKLEP.

Po celé uvedené období je činnost Legislativní rady zajišťována jejím Sekretariátem, který stabilně funguje jako oddělení Sekce Legislativní rady vlády Úřadu vlády.

3. Předsedové Legislativní rady vlády 1969 – 2019

3. Předsedové Legislativní rady vlády 1969 – 2019

Zvláštní pozornost této publikace by bylo vhodné věnovat předsedům Legislativní rady, tedy osobnostem, které Legislativní radu v průběhu uplynulých 50 let její existence vedly a formovaly.

Z přehledů složení Legislativní rady v průběhu 50 let její existence vyplývá, že pozice předsedy Legislativní rady byla od vzniku Legislativní rady obměněna celkem 31krát, přičemž se v ní vystříдалo 27 osob. Některé osoby byly totiž do vedení Legislativní rady jmenovány víckrát. Konkrétně funkci předsedy Legislativní rady opakovaně vykonávali Ladislav Adamec, Pavel Zářecký, Jiří Pospíšil, Marie Benešová, resp. i Jan Kalvoda a Pavel Rychetský, kteří stáli v čele Legislativní rady ve dvou vládách, které na sebe kontinuálně navazovaly.

Pozice předsedy Legislativní rady je ve srovnání s ostatními členy Legislativní rady výjimečná, neboť kromě toho, že jsou předsedovi Legislativní rady stanoveny konkrétní pravomoci, je jediným členem Legislativní rady, na něhož zákon klade nějaký požadavek. Podle kompetenčního zákona musí v čele Legislativní rady stát člen vlády. Během 50 let působení Legislativní rady v této pozici nejčastěji působili ministři spravedlnosti (15krát) či místopředsedové vlády (8krát). Požadavek, aby byla Legislativní rada řízena místopředsedou vlády, dokonce po určitou dobu stanovil i kompetenční zákon, ve znění jeho novely provedené zákonem č. 474/1992 Sb. S účinností od 1. listopadu 1996 bylo ovšem toto pravidlo zrušeno a je na rozhodnutí vlády, zda post předsedy Legislativní rady svěří místopředsedovi vlády, členovi vlády, který řídí konkrétní resort, nebo ministři bez portfeje. Ministrů bez portfeje vykonávajících funkci předsedy Legislativní rady bylo celkem 9, přičemž mezi ně lze zařadit i 2 předsedy Legislativní rady, kteří byli ministři pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu ve vládě Bohuslava Sobotky. Jistou anomálií je výkon funkce předsedy Legislativní rady samotným premiérem, k čemuž došlo pouze na začátku 90. let v případě Petra Pitharta.

Ačkoli zákon, ani jiný předpis nestanoví žádné kvalifikační požadavky, které by měl předseda Legislativní rady splňovat, v převážné většině osob jmenovaných do čela Legislativní rady se jednalo o právníky, přičemž výjimky lze najít především v předlistopadové éře, od r. 1990 nebyl právníkem pouze Antonín Baudyš.

Na základě vyhodnocení 50tileté činnosti Legislativní rady je možné dále konstatovat, že předsednictví Legislativní rady je až na výjimky doménou mužů.

Mezi 27 osobnostmi, které stály v čele Legislativní rady, bylo pouze 5 žen¹, z nichž 4 působily zároveň jako ministryně spravedlnosti a 1 jako místopředsedkyně vlády. Sečteme-li dobu působení předsedkyň Legislativní rady, lze uvést, že od r. 1969 ženy – předsedkyně řídily Legislativní radu v součtu asi 4 roky a 1 měsíc, přičemž z nich nejdéle ve funkci působila Karolína Peake (1 rok a téměř 5 měsíců).²

Předsednictví Legislativní rady není nijak časově omezeno a žádný předpis nestanoví předsedovi Legislativní rady délku funkčního období. Jak již bylo uvedeno výše, osobou nejdéle působící v čele Legislativní rady byl Ladislav Adamec, který jako jeden z mála vykonával funkci předsedy Legislativní rady dokonce víckrát. Z polistopadových předsedů Legislativní rady se délkou výkonu funkce na první místa řadí Pavel Rychetský (více než 5 let) a Jan Kalvoda (4 a půl roku), kteří navíc shodně ve funkci předsedy Legislativní rady zastávali nejprve funkci místopředsedy vlády a poté funkci místopředsedy vlády a ministra spravedlnosti. Ani předsedů Legislativní rady, kteří vydrželi ve funkci alespoň 2 roky, překvapivě příliš není, jedná se pouze o Cyrila Svobodu a Jiřího Dienstbiera; alespoň 1 rok nepřetržitě stáli v čele Legislativní rady pouze Petr Pithart, Pavel Zářecký (ve vládě Jiřího Paroubka), Jiří Pospíšil (ve vládě Petra Nečase), Karolína Peake a Jan Chvojka. Vezme-li se v úvahu pouze délka působení polistopadových předsedů Legislativní rady, lze konstatovat, že výkon funkce předsedy Legislativní rady nepatří k nejstabilnějším. Ve většině případů člen vlády jmenovaný předsedou Legislativní rady nevydržel ve funkci ani 1 rok.³ Výjimkou není ani střídání členů vlády na postu předsedy Legislativní rady v průběhu funkčního období jedné vlády. Jako příklad lze uvést vládu Petra Pitharta, druhou vládu Václava Klause, vládu Vladimíra Špidly, druhou vládu Mirka Topolánka, vládu Petra Nečase, vládu Bohuslava Sobotky, druhou vládu Andreje Babiše či dokonce úřednickou vládu Jana Fischera, v rámci kterých došlo k obměně na postu předsedy Legislativní rady; ve vládách Petra Pitharta, Petra Nečase a v druhé vládě Andreje Babiše se v čele Legislativní rady vystřídaly dokonce 3 osoby.

¹ Vlasta Parkanová (1997 – 1998), Daniela Kovářová (2009), Karolína Peake (2011 – 2012), Marie Benešová (2013 – 2014 a 2019 – dosud) a Taťána Malá (2018).

² Doba druhého předsednictví Marie Benešové (od 6. května 2019) je započítána 7 měsíci (květen – listopad 2019), ačkoli Marie Benešová ve funkci stále působí.

³ Antonín Baudyš, Leon Richter, Jiří Novák, Vlasta Parkanová, Miloslav Výborný, Karel Čermák, Jaroslav Bureš, Jiří Pospíšil (ve vládě Mirka Topolánka I.), Pavel Svoboda, Daniela Kovářová, Pavel Zářecký (ve vládě Jana Fischera), Petr Mlsna, Marie Benešová, Robert Pelikán, Taťána Malá a Jan Kněžínek.

Prvním předsedou Legislativní rady byl v r. 1969 jmenován tehdejší místopředseda vlády ČSR Ladislav Adamec. Na základě Statutu Legislativní rady byl předseda Legislativní rady odpovědný vládě za činnost Legislativní rady. Za tím účelem byl Statutem oprávněn navrhopvat vládě další členy Legislativní rady ke jmenování a odvolání, zřizovat i rušit orgány Legislativní rady, jmenovat a odvolávat funkcionáře a další členy orgánů Legislativní rady a vydávat pracovní řády orgánů Legislativní rady. Další kompetence předsedy Legislativní rady vyplývaly z jejího Jednacího řádu, který předsedovi Legislativní rady ukládal řídit její činnost, dále Legislativní radu svolat k zasedání, podepisovat zápis ze zasedání Legislativní rady a předkládat vládě zprávu o výsledku jednání Legislativní rady.

Postavení a úloha předsedy Legislativní rady se během 70. a 80. let neměnily. Stejně tak lze konstatovat, že se ani neměnili předsedové Legislativní rady, resp. se za prvních 20 let její činnosti měnili pouze sporadicky. První předseda Legislativní rady Ladislav Adamec ve funkci setrval více než 11 a půl roku, kdy působil ve funkci místopředsedy několika vlád (vláda Josefa Kempného a první, druhá a třetí vláda Josefa Korčáka). Ve funkci předsedy Legislativní rady byl pouze nakrátko (rok a půl) vystřídán v červenci 1981 Zdeňkem Zuskou, ovšem po jeho tragické smrti se do čela Legislativní rady vrátil. Ladislav Adamec se tak stal osobou bezkonkurenčně nejdéle vykonávající funkci předsedy tohoto poradního orgánu české vlády. Ještě před sametovou revolucí jako předsedové Legislativní rady na konci 80. let působili Zdeňk Horčík a Antonín Kašpar. Zdeňk Horčík byl v letech 1987 a 1988 místopředsedou ve vládě Ladislava Adamce. Antonín Kašpar byl jmenován ministrem spravedlnosti v páté vládě Josefa Korčáka. V pozici předsedy Legislativní rady byl vystřídán již v prosinci 1989 (po sametové revoluci) Antonínem Baudyšem. Antonín Baudyš ovšem ve funkci předsedy Legislativní rady setrval pouze necelý měsíc. Již v únoru 1990 byl z funkce odvolán a na jeho místo byl jmenován Petr Pithart, v jehož případě je zajímavostí, že v čele Legislativní rady stanul jako předseda vlády.⁴ Tato situace se v budoucnu již nikdy neopakovala.

Ve druhé vládě Petra Pitharta, která vládla od června 1990 do července 1992, se ve funkci předsedy Legislativní rady po sobě vystřídali ještě 2 členové vlády shodně zastávající post ministra spravedlnosti. Nejprve to byl Leon Rich-

⁴ Podle Pavla Zářeckého, který v Legislativní radě začal působit jako její člen na začátku 90. let, šlo o formální předsednictví, fakticky byla veškerá činnost Legislativní rady organizována jejím sekretářem. - ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 11.

ter, který vykonával funkci od dubna 1991 do února 1992, a po něm Jiří Novák, který řídil Legislativní radu od února do července 1992.

Ve vládách Václava Klause zastával funkci předsedy Legislativní rady Jan Kalvoda. V první Klausově vládě Jan Kalvoda působil na pozici místopředsedy vlády a byl pověřený řízením tehdy nově vytvořeného Úřadu pro legislativu a veřejnou správu České republiky, který podle kompetenčního zákona, ve znění jeho novely účinné od 31. října 1992, plnil mj. úkoly spojené s legislativní činností vlády⁵. Ve druhé Klausově vládě Jan Kalvoda vykonával funkci předsedy Legislativní rady nejen jako místopředseda vlády, ale zároveň byl i ministrem spravedlnosti. Zákon č. 272/1996 Sb. totiž s účinností od 1. listopadu 1996 zrušil Úřad pro legislativu a veřejnou správu České republiky a úkoly spojené s legislativní činností vlády svěřil do gesce Ministerstva spravedlnosti. I když ve dvou vládách po sobě, Jan Kalvoda se tím, že byl v čele Legislativní rady více než 4 roky, zařadil mezi nejdéle působící předsedy Legislativní rady (pomineme-li Ladislava Adamce), délkou výkonu funkce ho předstihl už jen Pavel Rychetský.

Po rezignaci Jana Kalvody na funkci člena vlády byla do funkce ministryně spravedlnosti jmenována Vlasta Parkanová, která na základě tohoto postu vykonávala do konce druhé Klausovy vlády i funkci předsedkyně Legislativní rady, ačkoli předsedkyní Legislativní rady nebyla nikdy jmenována.

Po pádu vlády Václava Klause a jmenování úřednické vlády Josefa Tošovského byl předsedou Legislativní rady poprvé jmenován ministr bez portfeje Miloslav Výborný. Miloslav Výborný byl předsedou Legislativní rady více než 5 měsíců. Výkon jeho funkce končí 15. června 1998, kdy podal demisi. Usnesením vlády ze dne 22. července 1998 č. 497, kterým byl jmenován předsedou Legislativní rady Pavel Rychetský, byl Miloslav Výborný sice ještě z postu předsedy Legislativní rady formálně odvolán, toto usnesení vlády ve vztahu k němu lze však označit za neúčinné, neboť jako nečlen vlády pozici předsedy Legislativní rady nemohl s ohledem na ustanovení kompetenčního zákona již vykonávat.

Jak již bylo zmíněno, v červenci 1998 byl do funkce předsedy Legislativní rady jmenován Pavel Rychetský. Ten tuto funkci vykonával ve dvou vládách (Miloše Zemana a Vladimíra Špidly). Ve vládě Miloše Zemana Pavel Rychetský zastával funkci místopředsedy vlády a ve vládě Vladimíra Špidly stejně jako před ním Jan Kalvoda vykonával funkci místopředsedy vlády a zároveň i ministra spravedlnosti. Za dobu předsednictví Pavla Rychetského došlo k řadě významných změn ve složení, postavení i činnosti Legislativní rady. Hned

⁵ Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění zákona č. 474/1992 Sb.

v začátku působení Pavla Rychetského v čele Legislativní rady byla Legislativní rada kompletně obměněna, byl přijat nový Statut a Jednací řád. Pokud jde o postavení předsedy Legislativní rady lze konstatovat, že novým Statutem byly rozšířeny jeho kompetence. Kromě těch, kterými disponoval dosud, byl nově oprávněn předložit vládě stanovisko předsedy Legislativní rady k návrhu zákona, jehož předkladatelem není vláda, nebo výjimečně i k jinému důležitému návrhu. Usnesením č. 534 vláda rovněž vyslovila souhlas, aby členům Legislativní rady a členům pracovních komisí byla za výkon jejich funkce poskytována odměna. Předseda Legislativní rady pak podle čl. 7 nového Statutu určoval její výši. Novým Jednacím řádem bylo přijato další novum, byly zavedeny tzv. zpravidajské zprávy, jejichž vypracováním mohl předseda, popřípadě místopředseda Legislativní rady, pověřit členy Legislativní rady k určitému bodu programu jednání Legislativní rady.

Podle některých zdrojů došlo po nástupu Pavla Rychetského do čela Legislativní rady k výrazné konsolidaci Legislativní rady i aparátu, který sloužil k zabezpečení jejího fungování.⁶ Legislativní rada byla v době jeho působení velice činná (do konce pololetí 2003 uskutečnila 111 zasedání), projednávala všechny návrhy stěžejních zákonů, včetně novel Ústavy, organizovala rozšířená zasedání k těmto zásadním reforem (správní soudnictví, kodifikace soukromého práva, občanský zákoník a obchodní zákoník).⁷ Legislativní radě a její činnosti byla tehdy věnována značná pozornost a vláda běžně respektovala stanoviska Legislativní rady.⁸ V srpnu 2003 byl Pavel Rychetský jmenován předsedou Ústavního soudu, rezignoval proto na svou funkci ve vládě i na funkci předsedy Legislativní rady.

Dalším předsedou Legislativní rady byl jmenován až v dubnu 2004 Karel Čermák, ministr spravedlnosti ve vládě Vladimíra Špidly. V mezidobí, tedy od rezignace Pavla Rychetského do jmenování Karla Čermáka, řídil Legislativní radu její tehdejší 1. místopředseda Jaroslav Bureš. Vzhledem k tomu, že Jaroslav Bureš nebyl členem kabinetu Vladimíra Špidly, je možné s ohledem na § 28a kompetenčního zákona považovat řízení Legislativní rady Jaroslavem Burešem za rozporné se zákonem. Jaroslav Bureš sice Legislativní radu řídil formálně z pozice jejího místopředsedy, fakticky ovšem vykonával pravomoci svěřené

⁶ OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 288.

⁷ Tamtéž, s. 290.

⁸ FILIP, J. K postavení Legislativní rady vlády České republiky. Časopis pro právní vědu a praxi. 2007, č. 3, s. 209.

jejímu předsedovi, aniž by splňoval jedinou podmínku na předsedu Legislativní rady kladenou, tj. členství ve vládě.

Jaroslav Bureš se stal předsedou Legislativní rady až ve vládě Stanislava Grosse, v níž byl po celou dobu ministrem bez portfeje. Předtím ještě téměř 2 měsíce řídil Legislativní radu po demisi Karla Čermáka opět z pozice jejího místopředsedy. Předsedou Legislativní rady byl Jaroslav Bureš jmenován jedním z prvních usnesení vlády Stanislava Grosse po jejím nástupu do funkce a tuto funkci vykonával až do podání demise vlády v dubnu následujícího roku. Několik měsíců po jmenování Jaroslava Bureše předsedou Legislativní rady byly přijaty změny jak Statutu, tak Jednacího řádu Legislativní rady. Pokud jde o postavení předsedy Legislativní rady a jeho pravomoci, nově mu bylo svěřeno oprávnění rozhodnout, že legislativní návrh za určitých podmínek nebude Legislativní radou projednán a bude k němu vypracováno stanovisko předsedy Legislativní rady.

V následující vládě Jiřího Paroubka byl do čela Legislativní rady jmenován její dlouholetý člen Pavel Zářecký. V této funkci působil až do jmenování nové vlády více než rok. Pavel Zářecký měl již tehdy z oblasti legislativy bohaté zkušenosti, neboť od r. 1990 byl členem Legislativní rady a rovněž řadu let působil jako předseda jedné z pracovních komisí Legislativní rady. To, že byl Pavel Zářecký zkušeným legislativcem, se odrazilo i na jeho přístupu k funkci předsedy Legislativní rady. Během svého působení v roli předsedy Legislativní rady se snažil o zdokonalení legislativní činnosti vlády, k čemuž měly vést například porady s náměstkyněmi ministrů a vedoucími pracovníky legislativních odborů ministerstev nebo legislativní metodické příručky, které nechal vypracovat. Pavel Zářecký je jedním z těch, kteří do funkce předsedy Legislativní rady usedli dvakrát. Pavel Zářecký byl předsedou Legislativní rady jmenován ještě jednou v prosinci 2009 jako ministr bez portfeje v úřednické vládě Jana Fischera a tuto funkci vykonával více než 7 měsíců do července 2010.

Zajímavostí (čistě náhodnou) je skutečnost, že Pavla Zářeckého v čele Legislativní rady vždy vystřídal Jiří Pospíšil. Nejprve v září 2006, kdy byl ministrem spravedlnosti v první vládě Mirka Topolánka, a podruhé v r. 2010, kdy zastával stejný post ve vládě Petra Nečase. První funkční období Jiřího Pospíšila trvalo něco málo přes 4 měsíce, druhé funkční období trvalo přesně jeden rok.

Ve druhé Topolánkově vládě vykonávali funkci předsedy Legislativní rady ministři bez portfeje. Nejprve její dlouholetý místopředseda Cyril Svoboda, jehož funkční období (více než na 2 roky) patří k těm delším, a poté Pavel Svo-

boda, který naopak patří s délkou výkonu funkce (3 měsíce a 11 dní) k osobám předsedajícím Legislativní radě poměrně krátkou dobu.

Po pádu Topolánkovy vlády byla jmenována úřednická vláda, jejímž předsedou byl Jan Fischer. Za rok a čtvrt dlouhou vládu se v čele Legislativní rady stihli vystřídat dva ministři. První půlrok Legislativní radu řídila ministryně spravedlnosti Daniela Kovářová a v prosinci 2009 ji na zbytek funkčního období vlády Jana Fischera vystřídal již zmiňovaný Pavel Zářecký.

Po volbách v r. 2010 byla sestavena vláda Petra Nečase. Za 3 roky její vlády byl post předsedy Legislativní rady obměněn třikrát. Jako první tuto funkci vykonával výše uvedený Jiří Pospíšil. Po něm se řízení Legislativní rady ujala místopředsedkyně vlády Karolína Peake a v závěru vlády Petra Nečase Legislativní radu vedl Petr Mlsna v pozici ministra bez portfeje.

V červenci 2013 byla do funkce předsedkyně Legislativní rady jmenována Marie Benešová, která byla ministryní spravedlnosti v úřednické vládě Jiřího Rusnoka.

Po Marii Benešové nastoupil do čela Legislativní rady Jiří Dienstbier, který zastával ve vládě Bohuslava Sobotky funkci ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu. Jiří Dienstbier prosadil podstatnou reorganizaci Legislativní rady a do Legislativní rady nechal jmenovat další akademiky a zkušené právníky, přičemž v tomto složení až na několik málo změn Legislativní rada funguje dodnes. Jiří Dienstbier na svou funkci rezignoval v listopadu 2016, v čele Legislativní rady tak stál téměř 3 roky. Jiří Dienstbier byl ve funkci ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu nahrazen Janem Chvojkou, který do konce funkčního období vlády Bohuslava Sobotky vykonával také post předsedy Legislativní rady.

V následujících dvou vládách Andreje Babiše se opět přešlo k modelu „předseda Legislativní rady – ministr spravedlnosti“. V první vládě Andreje Babiše byla Legislativní rada nejprve řízena Robertem Pelikánem. Ve druhé vládě Andreje Babiše se ministryní spravedlnosti a zároveň i předsedkyní Legislativní rady nakrátko stala Taťána Malá, která byla v červenci 2018 vystřídána Janem Kněžínkem. Po 9 měsících ve funkci člena vlády Jan Kněžínek podal demisi a byl jak na Ministerstvu spravedlnosti, tak ve vedení Legislativní rady vystřídán Marií Benešovou, která v této funkci působí dodnes, a je tedy aktuálně poslední předsedkyní Legislativní rady. V případě Marie Benešové je třeba uvést, že je jedinou ženou, která v čele Legislativní rady stanula již podruhé.

4. Pracovní komise Legislativní rady vlády 1969 – 2019

4. Pracovní komise Legislativní rady vlády 1969 – 2019

Po celou dobu existence Legislativní rady působily v jejím rámci i pracovní komise Legislativní rady. Za uplynulých 50 let se ukázalo, že tyto pracovní komise jsou stabilním, ale především aktivním orgánem Legislativní rady, který pro ni má zcela zásadní význam. Stanoviska pracovních komisí Legislativní rady totiž tvoří nedílnou součást stanovisek Legislativní rady, resp. předsedy Legislativní rady, a jsou pro projednání jednotlivých materiálů Legislativní radou jedním ze stěžejních podkladů. Pracovní komise také (na rozdíl od Legislativní rady) posuzují všechny návrhy resortních právních předpisů.

Význam pracovních komisí Legislativní rady může podtrhovat i skutečnost, že řada jejich členů byla po určité době činnosti v rámci komise jmenována členy Legislativní rady. Pomíne-li se r. 1990, kdy byli členy Legislativní rady jmenováni všichni tehdejší předsedové pracovních komisí Legislativní rady, lze v tomto směru ze současných členů Legislativní rady jmenovat např. jednoho z jejich místopředsedů a dlouholetého předsedu komise pro veřejné právo I - správní právo č. 1 Josefa Vedrala, dále Ivanku Štenglovou, která byla členkou komise pro obchodní právo a později místopředsedkyní komise pro finanční právo, Jana Dědiče a Karla Eliáše, kteří byli členy komise pro obchodní právo, Alenu Winterovou, Miloslava Jindřicha a Bohumila Havla, kteří řadu let působili v komisi pro občanské, resp. soukromé právo, Stanislava Kadečku, který působil jako člen komise pro veřejné právo I - správní právo č. 1, nebo Josefa Stašu a Michala Sobotku, kteří ačkoli byli po několika letech činnosti v komisi pro veřejné právo I - správní právo č. 1 jmenováni členy Legislativní rady, nadále v této komisi aktivně působí. Z emeritních členů Legislativní rady je pak možné jako příklad uvést Antonína Kottnauera, který je od r. 1990 aktivní v komisi pro pracovní právo a sociální věci (ve funkci člena komise i jejího předsedy), Pavla Šámala, který od r. 1998 působí jako člen komise pro trestní právo, Filipa Dienstbiera, dříve rovněž člena komise pro veřejné právo I - správní právo č. 1, nebo Josefa Fialu působícího řadu let jako člen komise pro občanské, resp. soukromé právo.

Jak již bylo zmíněno v kapitole věnované vývoji samotné Legislativní rady (r. 1969 a 1970), se zřízením pracovních komisí se počítalo ještě před ustavením samotné Legislativní rady. Jejich úkol měl spočívat zejména v posuzová-

ní návrhů resortních právních předpisů a jejich organizační zajištění se předpokládalo svěřit vybraným ministerstvům.¹

Po vytvoření Legislativní rady v prosinci 1969 byly pracovní komise stručně zmíněny i v jejím Statutu schváleném usnesením vlády ze dne 5. prosince 1969 č. 255, v němž byly jmenovány jako jeden z orgánů Legislativní rady, přičemž oprávnění je zřídit a zrušit, stejně jako jmenovat a odvolávat jejich členy Statut svěřil předsedovi Legislativní rady. Může se proto jevit jako zajímavé, že pracovní komise Legislativní rady jako takové byly tehdy ustaveny přímo Legislativní radou (nikoli tedy jejím předsedou), a to na jejím prvním zasedání v únoru 1970. Tehdy se Legislativní rada shodla na vytvoření 4 svých pracovních komisí, a to pracovní komisi pro právo pracovní, pracovní komisi pro právo občanské a trestní, pracovní komisi pro právo finanční a hospodářské a pracovní komisi pro právo správní, a zároveň vymezila jejich působnost. Jmenováním členů jednotlivých komisí byl pověřen předseda Legislativní rady.² Z dostupných archivních dokumentů vyplývá, že následně předseda Legislativní rady, tedy tehdejší místopředseda vlády ČSR Ladislav Adamec, jmenoval předsedou pracovní komise pro správní právo Ladislava Šmída, ředitele odboru na Ministerstvu vnitra ČSR,³ předsedou pracovní komise pro právo občanské a trestní Vojtěcha Přichystala působícího tehdy jako ředitel odboru na Ministerstvu spravedlnosti ČSR⁴ a předsedou pracovní komise pro právo pracovní Jaroslava Prchala, který byl jedním z vedoucích pracovníků na Ministerstvu práce a sociálních věcí ČSR.⁵ Dopis o jmenování předsedy čtvrté komise, tedy komise pro právo finanční a hospodářské, se nepodařilo v archivu dohledat, nicméně z ji-

¹ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1969, materiál „Návrh pro schůzi vlády České socialistické republiky“, č.j. 14223/69, příloha č. 4 „Zpráva k návrhu na ustavení Legislativní rady vlády České socialistické republiky“.

² Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, zápis ze schůze Legislativní rady vlády ČSR (23. února 1970), s. 2.

³ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, dopis ze dne 17. března 1970, č.j. 3322/70.

⁴ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, dopis ze dne 18. března 1970, č.j. 3323/70.

⁵ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, dopis ze dne 17. března 1970, č.j. 3324/70.

ných dostupných dokumentů vyplývá,⁶ že do čela této komise byl jmenován tehdy navrhovaný poradce ministra financí ČSR Bohuslav Cirkl.⁷

Archivní dokumenty rovněž potvrzují, že činnost komisí byla podle původního záměru zajišťována vybranými resorty, tj. Ministerstvem vnitra ČSR, Ministerstvem spravedlnosti ČSR, Ministerstvem práce a sociálních věcí ČSR a Ministerstvem financí ČSR.⁸

Podrobnější úpravy se pracovní komise Legislativní rady dočkaly až prostřednictvím Legislativních pravidel vlády, která byla schválena v r. 1987. Byla v nich jednoznačně vymezena zejména jejich úloha ve vztahu k posuzování návrhů resortních právních předpisů.⁹

Na tento systém komisí, tedy systém 4 pracovních komisí zaměřených na konkrétní oblast práva působících při určených ministerstvech, po sametové revoluci navázala i nově vzniklá vláda. Hned v r. 1990 uložila ministrům spravedlnosti, vnitra, práce a sociálních věcí a ministroví pro správu národního majetku a jeho privatizaci zabezpečit organizačně činnost pracovních komisí Legislativní rady.¹⁰ Komise pro správní právo tak nadále fungovala při Ministerstvu vnitra, komise pro právo pracovní, zdravotnické a sociální věci byla zajišťována Ministerstvem práce a sociálních věcí, komise pro finanční právo patřila k Ministerstvu pro správu národního majetku a jeho privatizaci, resp. k Ministerstvu financí¹¹ a komise pro občanské, obchodní a trestní právo fungovala v rámci Ministerstva spravedlnosti.¹² Tento systém měl samozřejmě své nevý-

⁶ Zejména prezenční listiny z r. 1970 a r. 1971, na které je odkazováno v kapitole věnované historii samotné Legislativní rady, popř. Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, stanovisko komise pro právo finanční a hospodářské ze dne 20. října 1970.

⁷ Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha – 1970, Legislativní rada vlády ČSR – 1. schůze 28.2.1970, návrh komise Legislativní rady vlády ČSR pro právo finanční, hospodářské, nedatováno.

⁸ Tuto skutečnost potvrzují především pozvánky na jednotlivá zasedání komisí, z nichž například jednoznačně vyplývá, že zasedání komisí se konala na jednotlivých ministerstvech.

⁹ Archiv Úřadu vlády ČR, Legislativní pravidla vlády ČSR schválená usnesením vlády ČSR ze dne 31. března 1987 č. 71, body 79 a 80.

¹⁰ Archiv Úřadu vlády České republiky, usnesení vlády České republiky ze dne 31. srpna 1990 č. 243 o doplnění Legislativní rady vlády České republiky o opatření k zabezpečení legislativní činnosti.

¹¹ Archiv Úřadu vlády České republiky, usnesení vlády České republiky ze dne 3. července 1991 č. 229 o některých změnách ve složení Legislativní rady vlády ČR.

¹² Usnesením Legislativní rady ze dne 2. července 1991 došlo k mírné úpravě názvů některých z komisí, kdy pracovní komise pro právo občanské a trestní byla rozšířena o oblast obchodního práva a byla přejmenována na pracovní komisi pro občanské, obchodní a trestní právo a pracovní komise pro právo hospodářské a finanční byla nahrazena pracovní komisí pro právo finanční. - Národní archiv v Praze, Úřad vlády ČSR/ČR, Praha - 1991, usnesení Legislativní rady vlády České republiky ze dne 2. července 1991.

hody, zejména mohla vznikat obava, že zabezpečení činnosti komise konkrétním ministerstvem může mít na komisi negativní vliv.¹³

Tato organizace pracovních komisí Legislativní rady a tento způsob zajištění jejich činnosti fungovaly až do r. 1998, kdy po nástupu Pavla Rychetského do čela Legislativní rady doznaly zásadních změn. Zřizovat pracovní komise a jmenovat a odvolávat její členy, včetně předsedů a tajemníků, bylo svěřeno do gesce přímo Legislativní radě¹⁴, a to na návrh předsedy Legislativní rady, jemuž návrhy na zřízení pracovních komisí i na jmenování a odvolání všech jejích členů byl oprávněn předložit sekretář Legislativní rady. Namísto dosavadních 4 komisí, které doposud působily při konkrétních ministerstvech, Legislativní rada na svém zasedání dne 1. října 1998 schválila vytvoření 6 nových pracovních komisí, a to komise pro finanční právo, komise pro obchodní právo, komise pro občanské právo, komise pro pracovní právo a sociální věci, komise pro správní právo a komise pro trestní právo.¹⁵ Pracovním komisím Legislativní rady bylo tentokrát věnováno více prostoru i v novém Statutu Legislativní rady¹⁶, ve kterém byla jednoznačně vymezena jejich působnost. Konkrétně pracovní komise měly za úkol pro Legislativní radu zpracovávat stanoviska k věcným záměrům zákonů, návrhům zákonů a návrhům nařízení vlády, které jim byly přiděleny k projednání sekretářem Legislativní rady, a k návrhům všech ministerských vyhlášek. Zároveň vláda rozhodla, že členům pracovních komisí (stejně jako členům Legislativní rady) budou hrazeny prokazatelné cestovní náhrady a bude jim za výkon této funkce poskytována odměna.

Ke změně názvu pracovní komise pro právo pracovní došlo ještě v r. 1989, jak vyplývá z prezenčních listin Legislativní rady z tohoto období.

¹³ „Jinak je ovšem skutečností, že působení komisí Legislativní rady „pod střešou“ ministerstva může být tímto ministerstvem chápáno tak, že jde o „jeho“ komisi, což může mít určitý negativní vliv na práci komise samotné.“ - BARÁK, J. Legislativní pravidla a legislativní proces. Právní rádce. 1996, č. 9, s. 54.

¹⁴ Podle Legislativních pravidel schválených usnesením vlády České republiky ze dne 18. března 1998 č. 188, jejichž část šestá obsahovala organizační uspořádání Legislativní rady, stálé pracovní komise Legislativní rady zřizoval a jmenoval a odvolával jejich předsedy a členy předseda Legislativní rady – Legislativní pravidla vlády, čl. 23.

¹⁵ OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 282 – 285.

¹⁶ Příloha č. 1 k usnesení vlády České republiky ze dne 21. srpna 1998 č. 534 k zabezpečení činnosti Legislativní rady vlády.

V r. 1999 Legislativní rada zřídila další (sedmou) pracovní komisi, a to komisi pro právo obrany a bezpečnosti státu,¹⁷ a v r. 2000 byly vytvořeny 2 subkomise, konkrétně subkomise pro stavební právo a výstavbu a subkomise pro právo informačních systémů.¹⁸

Každá z pracovních komisí vytvořených v r. 1998, resp. 1999 měla v průměru 17 členů, subkomise byly méně člensky početné.¹⁹ Pokud jde o profesní zaměření jejich členů, velký prostor byl dán vysokoškolským pedagogům a reprezentantům různých oborů právní praxe (advokáti, státní zástupci, notáři), méně byla v komisích Legislativní rady zastoupena jednotlivá ministerstva a jiné správní úřady.²⁰

Ke zrušení této struktury pracovních komisí Legislativní rady došlo změnou Statutu Legislativní rady, která byla schválena v r. 2004. Místo 7 pracovních komisí a 2 subkomisí, které doposud při Legislativní radě působily, Statut ve znění usnesení vlády ze dne 24. listopadu 2004 č. 1158 s účinností od 1. ledna 2005 přímo určil 3 pracovní komise Legislativní rady, a to pracovní komisi pro veřejné právo, pracovní komisi pro soukromé právo a pracovní komisi pro trestní právo s tím, že jejich členy, předsedy a místopředsedy (z řad členů) jmenuje a odvolává Legislativní rada na návrh předsedy Legislativní rady.

Je otázkou, nakolik se tento nový systém pracovních komisí Legislativní rady ukázal jako funkční a vyhovující, neboť v průběhu několika následujících let byl často měněn a upravován. Hned v r. 2005 došlo k navýšení počtu pracovních komisí Legislativní rady, a to na 5 – 3 pracovní komise pro veřejné právo, 1 pracovní komise pro soukromé právo a 1 pracovní komise pro právo trestní.²¹

¹⁷ OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 285.

¹⁸ OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 285 a 286.

¹⁹ Komise pro správní právo 20 členů, komise pro finanční právo 17 členů, komise pro obchodní právo 21 členů, komise pro občanské právo 19 členů, komise pro pracovní právo a sociální věci 15 členů a komise pro trestní právo 10 členů. Komise pro právo obrany a bezpečnosti státu 16 členů. Subkomise pro stavební právo a výstavbu 12 členů a subkomise pro právo informačních systémů 5 členů. - OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 283 – 286.

²⁰ OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 292.

²¹ Úřad vlády České republiky, Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2005, s. 2.

Průměrně měla každá pracovní komise 15 členů.²² U pracovních komisí pro veřejné právo je zajímavé, že v každé z nich byli zastoupeni odborníci na správní právo, na finanční právo a na pracovní právo, přičemž na rozdíl od předchozího období opět narostl počet členů reprezentujících primárně jednotlivé resorty na úkor akademiků či odborníků z právní praxe.²³

Nedlouho poté došlo usnesením vlády ze dne 4. října 2006 č. 1148 k další změně Statutu Legislativní rady.²⁴ Do Statutu bylo doplněno, že druhy a počty pracovních komisí Legislativní rady navrhuje předseda Legislativní rady, který je rovněž oprávněn na návrh příslušné komise a po projednání s vedoucím Sekretariátu Legislativní rady vytvořit subkomise. Zároveň ovšem ve Statutu zůstalo ustanovení, kterým byly zřízeny 3 pracovní komise, tj. komise pro veřejné právo, komise pro soukromé právo a komise pro trestní právo.

K další reorganizaci pracovních komisí, včetně obměny jejich personálního složení, bylo přistoupeno v r. 2006, a to na základě vyhodnocení jejich činnosti. Reforma pracovních komisí byla Legislativní radou schválena 15. prosince 2006 s účinností od 1. ledna 2007. V rámci komisí pro veřejné právo byly vytvořeny komise s užší specializací (komise pro finanční právo a komise pro pracovní právo a sociální věci) a komise byly zásadně personálně obměněny. V důsledku této změny začaly od 1. ledna 2007 při Legislativní radě fungovat tyto pracovní komise: komise pro veřejné právo I – pro správní právo č. 1, komise pro veřejné právo I – pro správní právo č. 2, komise pro veřejné právo II – pro finanční právo, komise pro veřejné právo III – pro pracovní právo a sociální věci, komise pro soukromé právo a komise pro trestní právo.²⁵

Tím byly *de facto* položeny základy dnešní organizace pracovních komisí. V následujících letech tento systém již nebyl podstatně měněn, ale byl pouze doplňován o další komise, jejichž potřeba vytvoření postupně vyvstala především v důsledku množství a charakteru materiálů předkládaných Legislativní radě k projednání.

²² Komise pro veřejné právo I 15 členů, komise pro veřejné právo II 14 členů, komise pro veřejné právo III 15 členů, komise pro soukromé právo 20 členů a komise pro trestní právo 10 členů. - OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 293 a 294.

²³ OEHM, J. Organizace a činnost Legislativních rad vlády ČSFR a vlády ČR po listopadu 1989. In ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, s. 293 a 294.

²⁴ Usnesení vlády České republiky ze dne 4. října 2006 č. 1148 o změně Statutu Legislativní rady vlády a Jednacího řádu Legislativní rady vlády.

²⁵ Úřad vlády České republiky, Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2006, s. 3 a 4.

Nejprve byla v r. 2011 vytvořena pracovní komise pro hodnocení dopadů regulace (RIA). V tomto roce totiž proběhl přesun problematiky hodnocení dopadů regulace (RIA) z Ministerstva vnitra na Úřad vlády.²⁶ V důsledku toho byl následně upraven Statut Legislativní rady, kterým byla rozšířena působnost Legislativní rady o posuzování legislativních návrhů z toho hlediska, zda bylo provedeno hodnocení dopadů regulace, a zároveň byla vytvořena nová pracovní komise Legislativní rady zaměřená na tuto problematiku.²⁷ Členové této pracovní komise byli jmenováni s účinností od 3. listopadu 2011.²⁸

V březnu 2015 pak byla vytvořena komise pro veřejné právo, zaměřená na právo evropské²⁹ a na jaře 2016 došlo k vytvoření další komise pro správní právo, oficiálně označované jako pracovní komise pro veřejné právo I – správní právo č. 3. Důvodem vzniku další komise pro správní právo bylo především dlouhodobé a nadměrné zatížení existujících komisí zaměřených na tuto oblast práva a potřeba je posílit tak, aby projednání materiálů předložených Legislativní radě probíhalo plynule a ve stanovených termínech. Ve stejné době bylo přistoupeno i k personálnímu posílení některých pracovních komisí o odborníky z řad právníků specializujících se na eGovernment a ICT problematiku.³⁰

Pokud jde o personální složení jednotlivých pracovních komisí, není přehnané tvrdit, že za uplynulých 50 let v nich působily stovky osob. Prakticky ovšem není možné vyjmenovat na tomto místě všechny jejich členy. Nicméně je vhodné pokusit se zmínit alespoň předsedy pracovních komisí, už jen proto, že většinou na nich spočívá řada dalších povinností s činností komise spojených, např. řízení jednání komise, včetně formulování jejích závěrů, vypracování stanoviska komise a jeho předložení Legislativní radě, popř. jeho obhajoba na plénu Legislativní rady.

Z období prvních téměř 30 let je dohledání předsedů pracovních komisí Legislativní rady zkomplikováno (stejně jako u samotné Legislativní rady) momentální nedostupností všech relevantních archivních dokumentů. Obraz perso-

²⁶ Usnesení vlády České republiky ze dne 13. července 2011 č. 519 o přesunu problematiky koordinace procesu hodnocení dopadů regulace (RIA) v České republice z Ministerstva vnitra na Úřad vlády.

²⁷ Usnesení vlády České republiky ze dne 19. října 2011 č. 768 o změně Statutu Legislativní rady vlády a Jednacího řádu Legislativní rady vlády a k Východiskům pro změnu Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA).

²⁸ Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2011, s. 3 – dostupná na www.vlada.cz.

²⁹ Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2015, s. 16 – dostupná na www.vlada.cz.

³⁰ Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2016, s. 17 – dostupná na www.vlada.cz.

nálního složení pracovních komisí Legislativní rady byl tedy skládán především na základě „sekundárních“ dokumentů, jako jsou pozvánky na jednotlivá zasedání komisí či jejich stanoviska. Významným zdrojem informací jsou také prezenční listiny ze zasedání Legislativní rady z období 1970 – 1990, neboť předsedové pracovních komisí Legislativní rady byli v tomto období na zasedání Legislativní rady pravidelně zváni, a jsou tudíž v prezenčních listinách uvedeni, a to včetně jejich funkce v rámci Legislativní rady. Nicméně i přes tento cenný zdroj informací, je třeba uvést, že níže uvedený seznam předsedů Legislativní rady může být neúplný (problematické jsou pro nedostatek pramenů zejména roky 1972 a 1973, pro které nejsou momentálně k dispozici žádné prezenční listiny ze zasedání Legislativní rady, a pak období let 1991 – 1998, jednak protože se jedná o období po r. 1990, kdy byli předsedové pracovních komisí jmenováni členy Legislativní rady a je obtížné je mezi ostatními členy Legislativní rady identifikovat, jednak protože se od r. 1993 zatím nepodařilo dohledat žádné relevantní dokumenty k činnosti Legislativní rady³¹).

Nicméně i na základě těchto podkladů lze konstatovat, že obsazení funkcí předsedů pracovních komisí Legislativní rady bylo v uplynulých 50 letech poměrně stabilní a nezřídka v čele pracovní komise působila jedna osoba i více než 10 let. V tomto směru by bylo vhodné zmínit za období před r. 1989 Ladislava Šmída (předseda komise pro správní právo 18 let), Jiřího Jareše (předseda komise pro finanční a hospodářské právo 14 let), Jaroslava Prchala (předseda komise pro pracovní právo 14 let) a Miroslava Barocha (předseda komise pro občanské a trestní právo minimálně 8 let). Po r. 1990 je třeba zvlášť upozornit na Pavla Zářeckého a Václava Šlaufa, kteří dlouhá léta působili v komisi pro správní právo, a Josefa Baráka, který byl jmenován předsedou komise pro finanční právo v r. 1998 a je jím dodnes. Z ostatních stávajících předsedů pracovních komisí dlouhodobě v pracovní komisi Legislativní rady působí kromě již zmíněného Josefa Baráka Josef Vedral (od r. 2005), Antonín Kottnauer (působí v komisi pro pracovní právo a sociální věci střídavě v roli člena a jejího předsedy od r. 1990) a Václava Bartíka a Tomáše Grívnu (jmenováni v r. 2007).

Níže uvedené tabulky se pokouší o nástin organizace pracovních komisí Legislativní rady a jejího vývoje tak, jak v letech 1969 – 2019 při Legislativní radě postupně fungovaly, a také o seznam osob, které během této doby vykonávaly funkci předsedy komise.

³¹ K problematice pramenů viz kapitola 2.1 Historie Legislativní rady vlády a jejího složení – Úvod.

▪ **1970 – 1998**

název komise	předseda	poznámka ³²
pracovní komise pro správní právo	Ladislav Šmíd Olga Těžká Pavel Zářecký	1970 – 1988 1989 od 1990
pracovní komise pro právo finanční a hospodářské / pracovní komise pro finanční právo	Bohuslav Cirkl Václav Bošek Jiří Jareš Svatopluk Razim Jaroslav Muroň Václav Halbich	1970 – 1971 1971 – 1974 1974 – 1988 1989 – 1990 1990 – 1991 od 1991
pracovní komise pro pracovní právo/ pracovní komise pro právo pracovní, zdravotnické a sociální věci	Jaroslav Prchal Miroslav Štefan Zdeněk Zeman Antonín Kottbauer	1970 – 1984 1984 – 1987 ³³ 1989 – 1990 od 1990
pracovní komise pro občanské a trestní právo/ pracovní komise pro občanské, obchodní a trestní právo	Vojtěch Přichystal Karel Kejzlar Miroslav Baroch Vladimír Hladil Jiří Brož František Zoulík	1970 1970 – 1972 ³⁴ 1974 – 1982 1982 – 1983 1984 – 1990 od 1990

▪ **1. října 1998 (resp. 25. března 1999, 17. srpna 2000)**

název komise	předseda	Poznámka
pracovní komise pro správní právo	Václav Šlauf	
pracovní komise pro finanční právo	Josef Barák	

³² Uvedená data vycházejí z archivních dokumentů, které se podařilo dohledat, a mohou být neúplná. Zejména výčet osob za období 90. let nemusí být kompletní.

³³ Miroslav Štefan je uveden jako předseda komise ještě na prezenční listině ze zasedání Legislativní rady ze 17. listopadu 1987. Na jediné prezenční listině z r. 1988 není uveden žádný předseda této pracovní komise. Zdeněk Zeman se jako předseda pracovní komise objevuje až 14. února 1989.

³⁴ Z období 1972 a 1973 nebyly dohledány žádné prezenční listiny ze zasedání Legislativní rady, pomocí kterých by se také dalo určit, kdo v těchto letech vykonával funkci předsedy komise. Vzhledem k tomu, že Karel Kejzlar se stal v r. 1973 členem Legislativní rady, je možné, že ještě v tomto roce byl v čele pracovní komise nahrazen někým jiným, pravděpodobně Miroslavem Barochem.

pracovní komise pro pracovní právo a sociální věci	Marie Součková	
pracovní komise pro občanské právo	Oldřich Jehlička	
pracovní komise pro obchodní právo	Miloš Tomsa	
pracovní komise pro trestní právo	Vladimír Král	
pracovní komise pro právo obrany a bezpečnosti státu	Pavel Mates	vznik komise 25. 3. 1999
subkomise pro stavební právo a výstavbu	Miroslav Hegenbart	vznik komise 17. 8. 2000
subkomise pro právo informačních systémů	Vladimír Smejkal	vznik komise 17. 8. 2000

▪ **2005 – 2006**

název komise		předseda	Poznámka
pracovní komise pro veřejné právo	I	Josef Vedral	
	II	Petr Veit	
	III	Zdeněk Čáp	
pracovní komise pro soukromé právo		Stanislav Marchal	
pracovní komise pro trestní právo		Jiří Teryngel	

▪ **2007 – 2010³⁵**

název komise		předseda	Poznámka
pracovní komise pro veřejné právo	I – pro správní právo č. 1	Josef Vedral	
	I – pro správní právo č. 2	Petr Veit	
	II – pro finanční právo	Josef Barák	
	III – pro pracovní právo a sociální věci	Antonín Kottbauer	
pracovní komise pro soukromé právo		Václav Bartík	
pracovní komise pro trestní právo		Tomáš Gřivna	

³⁵ Úřad vlády České republiky, Výroční zprávy o činnosti Legislativní rady vlády za roky 2007 a 2008.

Výroční zprávy o činnosti Legislativní rady vlády za roky 2009 a 2010 - dostupné na www.vlada.cz.

- **2011 – 2014**³⁶

název komise		předseda	poznámka
pracovní komise pro veřejné právo	I – pro správní právo č. 1	Josef Vedral	
	I – pro správní právo č. 2	Petr Veit	
	II – pro finanční právo	Josef Barák	
	III – pro pracovní právo a sociální věci	Petr Hůrka	
pracovní komise pro soukromé právo		Václav Bartík	
pracovní komise pro trestní právo		Tomáš Gřivna	
pracovní komise pro hodnocení dopadů regulace		Michal Mejstřík	

- **2015**³⁷

název komise		předseda	poznámka
pracovní komise pro veřejné právo	I – pro správní právo č. 1	Josef Vedral	
	I – pro správní právo č. 2	Petr Veit	
		Martina Postupová	od 1. 7. 2015
	II – pro finanční právo	Josef Barák	
	III – pro pracovní právo a sociální věci	Petr Hůrka	
IV – pro evropské právo	Dušan Uher	vznik komise 1. 3. 2015	
pracovní komise pro soukromé právo		Václav Bartík	
pracovní komise pro trestní právo		Tomáš Gřivna	
pracovní komise pro hodnocení dopadů regulace		Michal Mejstřík	
		Jiřina Jílková	od 1. 7. 2015

³⁶ Výroční zprávy o činnosti Legislativní rady vlády za roky 2011, 2012, 2013 a 2014 - dostupné na www.vlada.cz.

³⁷ Výroční zpráva o činnosti Legislativní rady vlády za rok 2015 - dostupná na www.vlada.cz.

▪ 2016 – 2019³⁸

název komise		předseda	poznámka
pracovní komise pro veřejné právo	I – pro správní právo č. 1	Josef Vedral	
	I – pro správní právo č. 2	Martina Postupová	
	I – pro správní právo č. 3	Pavla Katzová	vznik komise 1. 4. 2016
	II – pro finanční právo	Josef Barák	
	III – pro pracovní právo a sociální věci	Petr Hůrka	do 28. 2. 2017
Antonín Kottnauer		od 1. 9. 2018	
	IV – pro evropské právo	Dušan Uher	
pracovní komise pro soukromé právo		Václav Bartík	
pracovní komise pro trestní právo		Tomáš Gřivna	
pracovní komise pro hodnocení dopadů regulace		Jiřina Jílková	

³⁸ Výroční zprávy o činnosti Legislativní rady vlády za roky 2016, 2017 a 2018 – dostupné na www.vlada.cz.

5. Vzpomínky členů Legislativní rady vlády

Petr Pithart

Jak se ve vládě České republiky (1990 – 1992) tvořily návrhy zákonů

Budu směřovat k formulaci klíčového paradoxu celého období transformace, obávám se však, že nikoli k jeho úplnému vysvětlení: budu trvat na tom, že první politická garnitura začínala měnit náš právní řád naplněna respektem k právu jako takovému, že však záhy (po volbách v červnu 1992) převládl despekt k právu a k právníkům. Již v létě 1992 jsem v článku v Lidových novinách jednoznačně (titulkem) charakterizoval výsledek červnových voleb jako vítězství ekonomů nad právníky – teprve po letech bylo takovéto hodnocení akceptováno jako případné, ba jako banálně samozřejmé.

První předsedové vlády byli bez výjimky sami právníci: federální Marian Čalfa, slovenští Milan Čič, Vladimír Mečiar, Ján Čarnogurský, český Petr Pithart. Taková dominance právníků v čele nejvyšších orgánů výkonné moci se už nikdy neopakovala.

Předsedkyní České národní rady byla navíc advokátka Dagmar Burešová a právníci vůbec hráli na republikových i na federální úrovni nejvyšších zastupitelských orgánů klíčové role (Zdeněk Jičínský, Pavel Rychetský, Vladimír Mikule a další). Dnes? Nouze o právníky patrně inspirovala mladého muže, stojícího jako předseda v čele klíčového Ústavně právního výboru Sněmovny, aby se pokusil stát se Judrem jedním kliknutím (volbou řidšího řádkování), kterým by z diplomové práce udělal náročnější práci rigorózní – lhostejno už, zda mu to prošlo či neprošlo. Lepší právníci ve Sněmovně pro tuto funkci zřejmě nejsou. V Senátu v čele téhož výboru ostatně stojí neprávnik.

Právníci jsou dnes všude jinde než v zákonodárných sborech. Mezi senátory byli v jednom funkčním období všeho všudy dva právníci. Nabízí se banální vysvětlení, že totiž právníci jsou na jiných místech po materiální stránce mnohem lépe hodnoceni. To jistě hrálo a hraje důležitou roli, nikoli však rozhodující. Kromě platů hrálo na počátku devadesátých let roli – nejen u právníků, ale u významné části politické reprezentace – také cosi jako prestiž, dobrá pověst, vědomí důležitosti vlastní práce ve prospěch veřejného zájmu. Představitelé ústavních orgánů si tehdy byli vědomi významu právnícké profese, především však právě profese legislativců. V kolektivech legislativců existovalo cosi jako „team spirit“ a to možná rozhodovalo o tom, zda špičkoví právníci zůstanou či půjdou „za lepším“.

Legislativec byl a je v mých očích na vrcholu pyramidy všech právnických dovedností, je velmistrem práva. Je to totiž tvůrce, autor v původním smyslu slova, neváhal bych říci i „umělec mezi právníky“. Je truchlivé, protože dnes už masově příznačné, jak samo slovo „legislativa“ dávno ztratilo původní výlučný význam. Dnes se kde kdo ohání „chybějící legislativou“, „špatnou legislativou“ apod., ačkoli legislativa je jen a jen vlastní tvoření práva, vysoce náročný proces formulování jednotlivých vět a odstavců, paragrafů, a nakonec i celých norem při respektování všech zásad techniky legislativní práce, a to ve stále složitějším právním prostředí (prozařování ústavních principů, střety vnitrostátního práva s právem evropským a mezinárodním apod.). Každá neobratnost ve vyhlášce obecního úřadu v Dolní Horní je dnes „špatná legislativa“.

Legislativci, tedy vlastními tvůrci práva, nejsou samozřejmě ani zákonodárci, poslanci či senátoři. Respektive neměli by jimi být. I když dnes, za platného jednacího řádu Sněmovny, může poslanec ráno vzrušeně oznámit své ženě, že nemohl v noci spát a že ho náhle napadlo..., že zkrátka spěchá do Sněmovny, kde za chvíli předloží kolegům ve Sněmovně návrh – zákona! A také to občas udělá a někdy mu to dokonce i projde... Což tedy není legislativcem? Legislativcem z náhlého prozření – není-li za jeho iniciativou něco horšího, třeba skrytý nátlak lobbistů přes ministerské úředníky, kteří poslanci za odměnu slíbí, že zařídí do jeho volebního obvodu či přímo do bydliště přiděl peněz z Bruselu.

Legislativci jsou ve skutečnosti jen a jen ti, o kterých píše Pavel Zářecký ve svém „Pohledu“¹. Ti, které jsme v prvních letech po listopadu 89 hledali, vyhrabávali ze zapomnění, na kolenu prosili, aby zůstali, a hýčkali si je, aby neošli tam, kde se lépe platilo. A lépe se platilo skoro všude jinde než tam, kde se tvořilo nové právo.

Jako předseda vlády (první období od začátku února 1990 do voleb v červnu 1990 vynechám) jsem se postavil do čela jen dvou vládních institucí: Národní rady pro zdravotně postižené, jejíž vznik jsem inicioval, a Legislativní rady vlády České republiky. Věděl jsem tehdy, proč to dělám: starost o ty nejslabší a o přesná pravidla byly pro mne dominantními starostmi.

Stát v čele Legislativní rady bylo do té doby neobvyklé a po volbách v roce 1992 opět neobvyklé. Ne že bych tehdy práci Legislativní rady přímo řídil, ale dal jsem tak jasně najevo, co je pro předsedu vlády důležité. S vedením Rady jsem byl v bezprostředním styku a celá Rada byla tak „povýšena“.

¹ Reaguji na článek Pavla Zářeckého „Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005“ publikovaný v r. 2010 v časopise Správní právo (ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii Legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 1 – 51).

Projevovalo se to v každotýdenní práci vlády. Ředitel Legislativního odboru Úřadu vlády byl pravidelně přítomen schůzím vlády. Posléze jsem souhlasil s tím, že se může během jednání přihlásit o slovo. Po nějakém čase mě požádal, aby s ním mohla být na schůzích vlády přítomna i jeho zástupkyně, protože šíře problematiky (a tempo legislativních iniciativ vlády) přesahuje jeho odborné schopnosti. Souhlasil jsem. Posléze se stávalo, že v zápalu diskuze přítomný legislativec skočil ministrovi do řeči i bez přihlášení se o slovo – zpravidla proto, aby mu loajálně sdělil, že jeho úvahy se začínají ubírat po cestách, které nevedou nikam, že zkrátka to či ono „právnicky“ vůbec nejde. Troufnu si mluvit i za ostatní: nikdy nebyli členové vlády těmito vlastně neukázněnými vstupy pohoršeni. Spíše naopak: byli rádi, že se nebudou zbytečně dlouho před kolegy blamovat. I když, uznávám, bylo to poněkud nezvyklé. Atmosféra ve vztazích mezi členy vlády a našimi legislativci byla nakonec doslova přátelská – nepokládali jsme to za něco závadného.

O to víc nás všechny ve vládě mrzelo, když mladý muž v čele legislativního odboru musel pro nějaký lustrační záznam (angažoval se v hnutí středoškoláků v osmašedesátém a příslušné orgány ho pak po okupaci zmáčkly) z Lazarské odejít. Ačkoli spolupráce s ním byla po krátké době pro jeho nepoužitelnost ukončena. Byla to ztráta, které jsme všichni litovali.

Ve vládě seděli lidé sice vesměs kvalitní, kteří však zprvu neměli vůbec žádné zkušenosti z legislativního procesu. Jejich respekt k velmistřům právního řemesla byl přirozený. Byl bych zneklidněn, kdyby tomu bylo jinak. Aniž jsme se o tom museli ubezpečovat, věděli jsme všichni, že naše politická vůle, naše představy, se musejí vejít do přesné právní formy a že musejí respektovat celý kontext našeho právního řádu. Jakkoli jsme ten kontext měnili a usilovně otáčeli celou tu těžkopádnou loď našeho právního řádu.

I v této souvislosti se mi připomínají opakující se výčitky některých kritiků polistopadového vývoje, že my, první garnitura politiků, jsme vědomě rozhodli mezi dvěma možnostmi: mezi „právní diskontinuitou“ a „právní kontinuitou“. A to tak, že jsme zvolili možnost druhou. A tím že jsme „revolucí“ vlastně hned na počátku zradili.

Nikdy se nikde o ničem takovém či podobném nejednalo, tím méně rozhodovalo, žádné alternativy v tomto smyslu neexistovaly, nebyly proto tehdy ani pojmenovány, všechno jsou to až dodatečné konstrukce politických demagogů a přitom právních ignorantů. My jsme právní řád měnili tak rychle (či tak pomalu), jak jsme byli s to jej měnit bez toho, aby ztratil logickou konzistenci. Naši legislativci nám v tom byli významnou oporou.

Něco jiného bylo v možnostech Ústavního soudu. Ten dal hned už svým prvním náležením (ale bylo to až v roce 1994) k zákonu o protiprávnosti komunistického režimu možnost soudům, interpretovat při rozhodování „staré právo“ v novém hodnotovém smyslu. To bylo tedy nejen možné, ale i žádoucí, jakkoli nabídnuté možnosti zůstaly našimi soudy téměř nevyužity. Ale to by byl docela jiný problém.

Legislativní odbor vlády pracoval s obrovským nasazením, nejednou do slova přes celou noc. Přitom platy našich legislativců neustále relativně klesaly – vzhledem k výdělkům advokátů, notářů, a posléze i vzhledem k platům soudců a státních zástupců. Několikrát jsme se jako vláda tímto problémem zabývali, protože hrozilo, že ti naši osvědčení právníci odejdou. Matně si vzpomínám, že jsme volili i dosti krkolomná řešení a že jednu dobu se platy některých legislativců blížily platům ministrů – tak jsme si jich považovali. Vesměs neodešli a já dodnes věřím, že to bylo nejen proto, že jsme se jim snažili platy vylepšit, ale především proto, že jsme si jejich práce vážili a dávali jim to najevo – ani ne tak řečmi jako tím, že jsme jejich doporučení respektovali.

Myslím si dnes, že tým právníků – legislativců kolem české vlády byl nejlepší ze všech tehdy srovnatelných týmů. Z dílny české vlády vzešly některé převratné zákony, které si pak osvojila federální zákonodárná úroveň – například světově bezprecedentní zákon o soudních rehabilitacích (jedinou normou zrušeny desetitisíce nespravedlivých „politických“ rozsudků, přičemž klasické rehabilitační procesy by trvaly určitě hodně přes deset let), zákon o tzv. malé privatizaci nebo zákon o navrácení církevního majetku (tzv. výčtový) v Olomoucké arcidiecézi. Tyto a další zákony byly iniciovány členy české vlády a vypracovány týmem legislativců z Lazarské ulice. Pod gescí zprvu generálního prokurátora ČR a od léta 1990 místopředsedy federální vlády pro legislativu Pavla Rychetského vznikaly v tomto prostředí také mnohé zákony týkající se ekonomické transformace jako obchodní zákoník, velká novela občanského zákoníku, zákon o konkurzu a vyrovnání, zákon o hospodářské soutěži atd. Z této dílny vzešly ale také návrh zákona o Ústavním soudu, návrh zákona o vrácení majetku KSČ lidu a další.

Tým legislativců při vládě ČR se za téměř třicet minulých let pochopitelně značně proměnil, dosud však slyším o jisté nikoli nepodstatné personální kontinuitě: dnešní legislativní odbor Senátu, v němž se řada tehdejších vládních legislativců objevila, se k této kontinuitě (resp. k jistým tradicím, a když čtenář dovolí, tedy i k jistému étosu) hlásí a požívá přitom té nejlepší pověsti, což mohu jako bývalý senátor a trojnásobný předseda Senátu potvrdit.

Musím se ale vrátit k paradoxu, uvozujícímu tuto stat': slibný začátek, charakterizovaný respektem k právu a k jeho tvorbě a tvůrcům, a posléze dnešní notorické zjištění o podcenění právních rámců ekonomické transformace, o současné nedostatečné vymahatelnosti práva, o nepřehlednosti práva. Konec konců o míře korupce jako o souhrnném ukazateli kvality práva v zemi.

Kdekdo se po listopadu odvážně hlásil ke konservatismu: bylo to nové, neokoukané a prvoplánově pravicové. Myslím si však, že to hlavní „konservativní“ jim unikalo a uniká.

Právě právo je totiž ze své povahy konzervujícím, nikoli revolucionizujícím prvkem společenského a politického systému, zejména při jeho změnách. Konzervující znamená prakticky vzato nepochybně také zpomalující, ať se to komu líbí či nelíbí. Voličům se to zcela jistě nelíbí, chtějí nejraději všechno a hned. A někteří politici bohužel byli a jsou ochotni jim to slibovat.

Co nejrychlejší transformace („šoková metoda“) nemůže být „konzervativní“. Kdejací ekonomové mohli slibovat rychlé změny k lepšímu – marku pozítří za pět korun, Českou republiku jako horkého kandidáty na „středoevropského tygra“, dobudování kapitalismu již v polovině devadesátých let a tak podobně.

Dnes by jim už stěží kdo uvěřil. Politici s právní profesí nic takového slibovat nemohli, ba ani nechtěli. Právnícký postoj je vskutku zpomalující. Základní argument tehdejšího federálního ministra financí proti nejspravedlivější, a nakonec i ekonomicky nejúspěšnější metodě privatizace, totiž proti majetkovým restitucím, byl přece ten, že se restituční spory u soudů povlečou, že to bude znamenat zdržení... A taky že znamenalo. A přesto můžeme být na provedení majetkových restitucí hrdí jako na vskutku osobitý a úspěšný český přínos teoriím, a hlavně praxím tranzice (přechodů k demokracii).

Mnozí ekonomové budou naopak ochotnými pomocníky těch politiků, kteří chtějí mít úspěch co nejdříve. Přidají se k nim. Právníci to neudělají, ba nejspíše ani nebudou přizváni. Logika boje (podle naší ústavy „svobodné soutěže politických stran“) o moc právníky nutně odsouvá na vedlejší kolej.

Taky se stalo. Vím jen z vyprávění legislativců, co všechno se v Lazarské změnilo po volbách v červnu 1992. Nikdo z nich se už schůzi vlády neúčastnil. Seděli v místnosti vyhrazené pro náslehy a měli pak vůli vlády oblékat do zákonů. Legenda praví, že jednou se prý přece jen odvážili ohlásit se u předsedy vlády a vysvětlit mu, že co vláda v tom kterém případě usnesla, opravdu provést nejde. Bylo jim řečeno, že vláda rozhodla a že oni mají konat. Je-li co přece jen

legenda, pak spíše to, že se odvážili – odpověď předsedy vlády je naopak vysoce pravděpodobná.

Paradox slibného nástupu právníků a pak „útěku“ ekonomů před nimi zřejmě není konstatováním konzervativní přirozenosti právnického stavu zcela vysvětlen. Ale celá ta líbivá, právě však jen virtuální rétorika polistopadového vývoje („sametová revoluce“, „co trvalo Polákům deset let, Maďarům deset měsíců, dokázali Češi za deset dní“ apod.) vycházela vstříc nezdrženlivé netrpělivosti většiny voličů i mnohých politiků, která nechávala právníky, nota bene pečlivé legislativce, daleko vzadu za hlavním pelotonem. Nebylo populární připustit, že místo revoluce došlo k vyjednanému předání moci, že „právní kontinuita“ nemá žádnou alternativu, že za některé „staré struktury“ (pokud byli ti lidé lustračně v pořádku) dost dlouho neexistují náhrady, anebo jen horší...

Možná, že vysvětlují „paradox“ příliš fatalisticky či dokonce alibisticky: začali jsme dobře, ale pak přišli ti po nás... Byl bych nerad, kdyby tento dojem převážil. Třeba totiž také říci, že ekonomové byli na zásadní změny lépe připraveni. Mnozí z nich upřímně připouštěli, že byli mezi všemi „společenskými vědci“ minulým režimem zjevně privilegovaní, ba hýčkáni co do přístupu k nejnovější odborné literatuře, možností účastnit se kongresů v zahraničí, ba i studijních pobytů na Západě: tehdejší bezradná moc za to naivně očekávala, že z těch ekonomů se zvláštním režimem (např. z Prognostického ústavu) možná přece jen vypadne nějaká zázračná formule, která upadající hospodářství rychle uzdraví... Navíc právníci byli z povahy svých pozic ve společnosti, svých funkcí, nuceni být loajálnější. A tak o tom, co a jak si myslí právníci ve světě, věděli cosi jen nemnozí. Těmito evidentními rozdíly mezi ekonomy a právníky vysvětluje tehdejší ministr české vlády pro privatizaci Tomáš Ježek své nešťastné zvolání – varování: „...ekonomové, utíkejte před právníky...“! Věrohodně se dnes zapřísahá, že tím rozhodně nemyslel útěk před přesnou a včasnou právní regulací transformace ekonomiky, ale právě rozdíl mezi připraveností ekonomů a právníků. Pochopeno to ovšem bylo právě tak, jak si to nepřál: slovo „regulace“ bylo dialogizováno jako nežádoucí, jmenovitě zásahy státu do ekonomiky (asi jako nějaké „závazné ukazatele“), ačkoli mělo být pochopeno jako obecná pravidla, zavazující (ano, omezující) stejně všechny a umožňující tak férovou soutěž na trhu.

Lepší připravenost ekonomů jim nakonec stejně nepomohla: respektovali dobový úzus, shrnutý do slov „washingtonský konsenzus“, který, jak se ukázalo, mohl fungovat při přechodu autoritářských režimů v Jižní Americe, nefungoval však v zemích, rozbitých kdysi totalitními praktikami, které beze zbytku zničí

trh a všechny jeho předpoklady. Což se právě v autoritářských režimech nestane, a proto jsou s to prodělat rychlejší regeneraci.

Před třiceti lety jsme byli skoro všichni v politice naprostými amatéry. Ale ctili jsme práci našich legislativců, protože jsme sami měli respekt k právu. To tehdy přestávalo být „vůlí vládnoucí třídy“, aniž by se hned stávalo vůlí především ekonomických subjektů, ovládající politiky. Tedy některé politiky.

Historie práva a právníků, tvorby a aplikace práva by měla být plnohodnotnou paralelní historií k historii ekonomické transformace. Bez toho logiku vývoje v posledních třiceti letech nepochopíme a zůstaneme u pravdivého (a automaticky glorifikujícího či naopak automaticky zatracujícího) zjištění, že demiurgy polistopadového vývoje u nás byli ekonomové. Jde však o to, proč tomu tak bylo, a hlavně o to, zda tomu tak mělo či dokonce muselo být. To už by ale neodmyslitelně souviselo s „osobami a obsazením“.

O tom jednou napíší nejspíše mladí historici, kteří „u toho“ tenkrát nebyli.

Pavel Rychetský

Hrst vzpomínek na LRV

Lidská paměť je ošidná – některé události nevědomě potlačuje, jiné naopak přibarví do růžových tónů hezkých vzpomínek. Nemám-li tomuto nešvaru podlehnout, musím své vzpomínání na své polistopadové působení v legislativě omezit na některé více méně fragmentární poznámky vycházející z mých vzpomínek zprvu místopředsedy federální vlády a předsedy její Legislativní rady, posléze z titulu téže funkce ve dvou českých vládách v letech 1998 – 2003, a na závěr z pozice soudu, který je naší ústavou povolán k výsostné ochraně ústavnosti právního řádu a základních lidských práv a svobod. Můj pohled tak bude do značné míry zatížen subjektivními pocity člověka, který byl náhle vržen do centra procesů, které měly normativní cestou vytvořit rámec totální proměny společnosti – prvních 15 let v roli pozitivního a druhých v roli negativního zákonodárce. Míru mého subjektivního přístupu k dané tematice si v úvodu dovoluji demonstrovat na osobním zážitku, kterého se mi dostalo někdy koncem listopadu 1989, kdy jsem spolu s ostatními představiteli čerstvě zrozeného Občanského fóra seděl ve sklepení pražské Laterny Magiky, a netušili jsme, zda odtamtud naše cesta povede do vězení anebo do vlády. Náhle jsme obdrželi vzkaz z Československého rozhlasu, aby se nějaký představitel OF dostavil do živého vysílání – podotýkám, že až do tohoto okamžiku nám byl přístup do oficiálních médií znemožněn. Václav Havel tehdy řekl – „tak tam Pavle jdi!“ Byl to zážitek vskutku kuriózní – ve studiu proti mně seděli po dvou zástupcích za každou stranu Národní fronty (KSC, ČSL a ČSS) a účelem zřejmě bylo „odhalit a znemožnit“ OF jako rozvraceče státu. Pozoruhodné však bylo, jak na mne všichni společně útočili, že chceme vrátit továrny továrníkům a hrady a zámky aristokratům, a vlastně to věděli dřív než my. My jsme chtěli pouze svobodné volby, které teprve vyjeví vůli po systémových změnách. Mimochodem – ten pořad dostal název Radioforum a pod tímto názvem pak fungoval celá následující desetiletí.

Nastalo období celkové transformace právního, politického a společenského systému, které opět paradoxně započalo možno říci „z druhé strany“, když ještě ten starý národněfrontový federální parlament snad jednomyslně – jak byli naučení – již 29. listopadu z ústavy vypustil čl. 4 o vedoucí úloze KSC a měsíc poté zvolil též jednomyslně – jak jinak – Václava Havla prezidentem. A tak musím v rozporu se zadáním, které jsem obdržel, zahájit své vzpomínání nikoli

na českou Legislativní radu vlády, která oslaví v tomto roce 50 let svého trvání, ale na Legislativní radu federální vlády, jejíž předsednictví jsem převzal po prvních svobodných volbách a Jánovi Čarnogurském 27. června 1990. A první, s kým jsem se ve Strakovce setkal, byl Jaroušek Oehm. Již tehdy byl sekretářem Legislativní rady (nevím, jak se přesně či úředně jeho funkce jmenovala) a v této funkci mne doprovázel při všech mých účinkování i v následujících (českých) legislativních radách. Chtěl bych alespoň dodatečně touto cestou (žel in memoriam) vzdát jeho osobě hold a poděkování. Nepochybně se zasloužil mírou nezměrnou o zásadní transformaci právního řádu po roce 1989. Do roku 1989 byla Legislativní rada totiž orgánem složeným převážně z resortních ministrů (místo nichž se zasedání účastnili jejich náměstci) a vedoucími legislativními pracovníky jednotlivých resortů. V roce 1990 za předsednictví Janka Čarnogurského sice došlo k jmenování nové Legislativní rady ČSFR (22 členů), která však byla opět jakýmsi sborem zástupců jednotlivých resortů. Možná, že bylo dobře, že se do voleb v roce 1990 v tomto složení sešla pouze jednou a převážná část zásadních legislativních kroků se odehrála mimo její působnost. Teprve po prvních svobodných a demokratických volbách v červnu 1990 bylo možno dát legislativní činnosti určitý řád, aby bylo možno řešit základní problémy té doby. Stojí za to si připomenout, že patrně žádný jiný stát nepřijal v tak krátkém časovém rozmezí takové množství novelizací ústavy a samostatných ústavních zákonů jako Československo ve třech letech po pádu minulého režimu, a dokonce včetně ústavního zákona o svém vlastním zániku. Některé z nich ovšem představovaly zásadní strukturální změnu našeho systému – zmíním tedy alespoň ústavní zákon č. 14/1990 Sb. o odvolávání poslanců, ústavní zákon č. 100/1990 Sb., kterým byly změněny čl. 7 až 15 Ústavy o vlastnictví a tento institut byl očištěn od různých forem vlastnictví preferujících vlastnictví socialistické před individuálním a byla zajištěna rovnost vlastníků a jejich ochrana. Dvěma ústavními zákony (č. 496 a 497 z 15. 12. 1990) byl navrácen majetek KSČ a SSM lidu, sérií ústavních zákonů byly nově upraveny kompetence mezi federací a republikami, ústavním zákonem č. 91/1991 Sb. byl zřízen federální Ústavní soud. Již během prvních tří měsíců roku 1990 byly přijaty zákony o politických stranách, o sdružování občanů, o právu shromažďovacím a právu petičním a zákony volební. Vytvoření zákonného a ústavního rámce všech základních lidských práv a svobod bylo završeno přijetím Listiny základních práv a svobod dne 9. ledna 1991.

Po volbách v roce 1990 sice došlo k podstatné obměně složení Legislativní rady vlády ČSFR (21 členů), avšak opět v ní převažovalo zastoupení náměst-

ků ministrů, avšak ministři již byli jen tři. Tato Legislativní rada je významná nejen svou činností, nýbrž i tím, že přijala nová Legislativní pravidla, která tak nahradila Legislativní pravidla z roku 1985, která byla na počátku roku 1990 pouze zbavena ideologického balastu. Dalším výrazným krokem této Legislativní rady bylo vytvoření nového specializovaného ústavu – Legislativního ústavu vlády ČSFR. Tento ústav vznikl v prosinci 1990 sloučením dvou dosud existujících ústavů v oblasti legislativy, a to Ústavu státní správy a Ústavu hospodářského práva (při Státní arbitráži ČSFR). Nově vytvořený Ústav plnil legislativní, výzkumné a informační úkoly. Zajímavé je, že tento Ústav dostal ve svém Statutu rovněž úkol spolupracovat s předkladatelem při prověřování, zda připravované nebo stávající právní předpisy jsou kompatibilní s právem ES. To byla v té době zcela nová problematika, ovšem legislativní směřování země se muselo primárně zaměřit na jinou problematiku – vypořádání se s minulostí a vytvoření legislativního rámce pro tržní ekonomiku. Zásadní krok představovalo celé rehabilitační a restituční zákonodárství z let 1990 až 1992. Převratný byl již zákon č. 119/1990 Sb. z 23. dubna 1990 o soudní rehabilitaci, kterým byly zrušeny *ex lege* desetitisíce a možná i statisíce trestních rozsudků z období komunistického režimu bez přezkumného řízení a s účinností *ex tunc*. U celé řady ostatních zákonů otevřel cestu k přezkumnému řízení a rehabilitaci ve zjednodušeném procesu. Soudím, že tato norma je naprostým unikátem v legislativě napříč evropskou i světovou civilizací. Ostatně svým způsobem unikátní bylo i restituční zákonodárství, a to jak rozsahem zmírňování majetkových i dalších křivd, tak konstrukcí rozhodného období a vymezením povinných a oprávněných osob. Zatímco ve vztahu k vybraným právnickým osobám (zejména církvím, řeholním řádům a kongregacím) se šlo cestou výčtových zákonů, u fyzických osob a některých dalších subjektů se založil speciální nárok, zpětně byly odstraněny prekluzivní, promlčecí či vydržecí lhůty a v propadných lhůtách byl upraven proces uplatňování restitučních nároků. V této souvislosti si dovoluji ještě jednu osobní vzpomínku. Problematika restitucí byla předmětem sporů od počátku – tehdejší ministr financí Václav Klaus upřednostňoval rychlou a okamžitou masivní privatizaci a ve federální vládě nebyl – mírně řečeno – příznivcem žádných majetkových restitucí ani v naturální ani ve finanční podobě. Návrh zákona o mimosoudních rehabilitacích přijatého posléze jako zákon č. 87/1991 Sb. jsem proto do vlády napřed předložil místo formy věcného záměru pouze formou otázk:

Souhlasíme s potřebou nápravy či zmírňování majetkových a ostatních křivd způsobených v minulosti?

Pokud ano, budou restituce majetkových konfiskací mít podobu naturální a finanční pouze tam, kde nebude možné faktické vrácení majetku?

Jaké bude rozhodné období – od února 1948 do konce roku 1989, anebo půjdeme i před toto datum?

Jak vymežíme právní tituly konfiskace?

V jakém rozsahu vymežíme okruh oprávněných osob? Pouze původní vlastníky a jejich potomky v linii přímé?

Bude jednou z podmínek jejich aktivní legitimace státní občanství a trvalý pobyt na území ČSFR?

V jakém rozsahu vymežíme okruh osob povinných? Pouze stát anebo i osoby fyzické, které konfiskovaný majetek nabyly od minulého režimu v rozporu s dobrými mravy a byly zvýhodněny?

Jak vymežíme rozsah finančních kompenzací?

O každé otázce zvlášť pak členové federální vlády hlasovali a výsledek je známý – byl jím tzv. velký restituční zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích. Zpracování návrhu zákona pak pod mou gescí bylo dílem legislativního odboru Úřadu vlády, do jehož čela jsem získal Dr. Šrámka, a hlavní podíl na zpracování paragrafovaného znění měl pracovník tohoto odboru Dr. Pavel Liška. Soudím, že stojí za to připomenout, že tento zákon byl ze strany některých dotčených osob napaden opakovaně u ESLP – jak ze strany osob oprávněných – to zejména pro nesplnění podmínky státního občanství – tak ze strany osob povinných – pro nepřiměřeně nízkou náhradu za majetek, který byly povinny vrátit; tedy vlastně za nově způsobenou křivdu zákonem o zmírňování křivd minulých. I zde je výsledek zajímavý – zákon ve vztahu k osobám oprávněným ve Štrasburku obstál, ve vztahu k osobám povinným však nikoliv. Tento zákon však v jedné podmínce neobstál před Ústavním soudem, který náležením sp. zn. Pl. ÚS 3/94 ze dne 12. 7. 1994 odstranil podmínku trvalého pobytu. Na tento náležením však náš parlament ani vláda již nereagovaly, ačkoliv Ústavní soud odložil účinnost svého náležením v naději, že vyřeší překerní situaci celé řady restituentů z řad exilu. Část z nich totiž svůj náležením v propadných lhůtách neuplatnila, protože zákonnou podmínku respektovala, druhá část, která svůj náležením uplatnila, se dočkala zamítavých rozsudků a stanula před překážkou věci rozhodnuté. Nečinnost legislativy musel opět napravit Ústavní soud, když dalším náležením vyslovil, že pro onu první skupinu běží od tohoto náležením lhůty nově

a pro tu druhou, že může svůj nárok opakovaně uplatnit formou návrhu na obnovu řízení. Závěrem si dovolím podotknout, že skutečně bychom jen velmi obtížně hledali napříč světovou legislativou tak rozsáhlé restituční zákonodárství, i když je smutné, že některé restituční spory nejsou dosud před našimi soudy ukončené.

Samostatnou kapitolu pak tvoří blok legislativních kroků, které měly za cíl vytvořit legislativní most z centrálního plánovaného hospodářství do prostředí fungující tržní ekonomiky. I zde jsme svědky dvou souběžně probíhajících zákonodárných kroků – na jedné straně normy velmi exotické – nucenou transformaci tzv. socialistických organizací (státních podniků, komunálních podniků a družstevních podniků) cestou jejich nařízené hromadné privatizace. Vzpomenu pouze tzv. zákon o velké privatizaci č. 92/1991 Sb., který všechny státní podniky překlopil do formy akciových společností, nařídil jim zpracovat na sebe samotné privatizační projekty a odstartoval jejich prodej – ať již cestou kuponové privatizace, nebo přímým prodejem. Tento zákon však záhy po svém přijetí – tentokrát již novelizací na půdě České národní rady - vyloučil jakýkoli správní nebo soudní přezkum privatizačních rozhodnutí a dokonce dodatečným legislativním zásahem byla zrušena ručební povinnost Fondu národního majetku za závazky privatizovaných státních podniků. A to ačkoliv pouze kuponovou privatizací prošlo celkem 80 % národního majetku. Masové privatizaci předcházel zákon č. 427/1990 Sb. o tzv. malé privatizaci, podle něhož se dražily tzv. provozní jednotky státních a komunálních podniků v oblasti služeb a obchodu, jehož přijetí bylo doprovázeno sporem o to, zda vydražitelé budou povinni prokazovat původ použitých finančních prostředků. Tehdy poprvé zazněla z úst jednoho politika věta „nevím, co to jsou špinavé peníze“.

Cílem tohoto prvního kroku byla privatizace veškerého podnikání v duchu zásady – „stát neumí hospodařit a všechny problémy vyřeší úplná privatizace“, což vlastně byla opačná, ale stejně zjednodušující zásada poučného vývoje, podle níž mělo „znárodnění všechno vyřešit“. Nehodlám z tohoto místa vypočítávat všechny negativní dopady překotné a hromadné privatizace veškerých forem podnikání, i když například privatizace přirozených síťových monopolů, zejména vodovodů a kanalizací, rozvodných sítí, dobývání nerostných surovin bez úpravy horního zákona a některých dalších činností, které by si zasloužily formu veřejnoprávních korporací, by byla nepochybně moudřejší. Jedna dimenze těchto procesů však byla nezbytná – nebylo možné privatizovat ekonomiku bez vytvoření standardního právního prostředí. A to neexistovalo – měli jsme občanský zákoník se službami, ale bez klasických institutů, počínaje vymezením

právnických a fyzických osob, základními principy věcných práv, smluvního a závazkového práva, bez klasické úpravy držby, zástavního práva, věcných břemen, práva zadržovacího a celé další řady institutů. Měli jsme hospodářský zákoník, který však nebyl soukromoprávním kodexem, ale imperativní normou doprovázenou sérií kogentních vyhlášek obsahujících tzv. základní podmínky dodávek pro všechny druhy podnikání. Bylo tak třeba zásadním způsobem novelizovat civilní právo. Velkou novelu občanského zákoníku (zákon č. 509/1991 Sb.) pro nás zpracovali dva významní civilisté – profesor Viktor Knapp a profesor Karol Plank. Na mou žádost pak dostali z fondu premiéra Mariána Čalfy každý odměnu 3.000,- Kč. Souběžně připravil tým profesora Stanislava Stuny nový obchodní zákoník, který však bohužel nebyl dostatečně provázán s občanským zákoníkem a tak došlo k některým odlišným úpravám stejných institutů včetně promlčecích lhůt. Při přípravě těchto základních pilířů soukromého práva jsme si ovšem uvědomili, že náš právní řád postrádá řadu dalších norem, bez nichž se tržní ekonomika neobejde. Tak byly v rychlém sledu předloženy a přijaty i zákony č. 104/1990 Sb., o akciových společnostech, zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, zákon č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (ten nám napsala Jindřiška Munková), zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (tentokrát z pera Františka Zoulíka), zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, a zákon č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech. Tyto změny byly završeny novým zákonodárstvím o bankách, burze, cenných papírech a nahrazení soustavy hospodářské arbitráže specializovaným obchodním soudnictvím.

Cílem politické a ekonomické reformy po listopadu 1989 bylo vybudování moderní společnosti, založené na účtě k člověku, na respektování jeho občanských, politických, hospodářských, sociálních a kulturních práv ve svobodné tržní ekonomice. Kráčeli jsme přitom nevyšlapanou cestou, při které zdrojem a inspirací legislativních kroků byla jakási kombinace osvědčených historických právních institutů s moderními jevy v právu druhé poloviny dvacátého století, vycházejícími z materiálního pojetí demokratického právního státu a z ochrany svobody jednotlivce a autonomie jeho vůle. Soudím, že přes některé neúspěchy – zejména v oblasti privatizace národního majetku – jsme obstáli.

Po rozdělení společného československého státu na dvě nástupnické republiky stála tentokrát již česká legislativa a její Legislativní rada před další výzvou. Šlo o reálné naplnění hesla Občanského fóra z prvních svobodných voleb v roce 1990, které znělo „zpátky do Evropy“. V lednu 1996 Česká republika požádala o přistoupení k Evropským společenstvím. Následně byla v březnu 1998

zahájena jednání o podmínkách členství v ES, která byla zakončena na summitu v Kodani v prosinci 2002. Do vlády a do čela její Legislativní rady jsem se vrátil po volbách v roce 1998. Tehdy jsem prosadil novou podobu a organizaci Legislativní rady včetně změny její koncepce. Legislativní rada vlády již nadále neměla být sborem reprezentantů resortů, ale nezávislou poradní a tvůrčí institucí, která naopak hrála vůči jednotlivým resortům do značné míry oponentní roli. V jejím složení (původně 26 členů) získala postupně převahu akademická sféra (14 učitelů vysokých škol). Hlavní změnu lze spatřovat ve výrazném omlazení a rozšíření zastoupení akademické sféry o další právnické fakulty. Do funkce místopředsedy LRV jsem získal Vladimíra Mikuleho z pražské fakulty, který se vpravdě zasloužil o vysokou odbornou úroveň její činnosti. Nově se též podařilo organizovat pracovní orgány Legislativní rady (komise), jak existovaly již dříve při Legislativní radě vlády federace, zatím co v republikách působily původně při ministerstvech. V rámci reorganizace legislativního poradenství po mém nástupu se staly přímo pracovními orgány Legislativní rady, pro kterou zpracovávaly stanoviska z oblasti své působnosti. Zcela zásadní byla změna jejich složení, neboť do roku 1998 měly pouze 42 členů, z toho pouze 4 učitele vysokých škol a 5 soudců. Zbytek byli úředníci. Byla to reakce na období 1990 – 1992, kdy v komisích Legislativní rady federální vlády měli naopak převahu akademičtí pracovníci, kteří často vraceli návrhy vyhlášek resortů s negativním stanoviskem. Od roku 1998 se tato situace výrazně změnila. I zde došlo k výraznému posílení zastoupení akademické sféry.

V oblasti legislativy šlo opět o grandiózní úkol – realizovat harmonizaci českého práva s *acquis communautaire*. Z Bruselu byla zavedena jednosměrná elektronická komunikační linka, kterou k nám proudily tisíce stran textů komunitárního práva vytvořeného v rámci společenství od Římské smlouvy z roku 1958. A jejich transpozice do českého právního řádu byla bezpodmínečnou podmínkou splnění předvstupních podmínek, bez níž by naše republika neměla šanci k ES přistoupit. Z Bruselu přijížděli různí komisaři nás zkoušet, zda jsme způsobilí do evropské rodiny přistoupit. Vzpomínám si na jedno soukromé setkání s pražským velvyslancem ES Ramiro Cibrianem, kterému jsem v záchvatu upřímnosti pověděl: „*Víte, Vaše excelence, my máme doma skoro osmnáctiletou dceru. Ta má pejsky a želvičku, ale zatím žádného chlapce. Ale jednou při nějakém nedělním obědě nám jistě řekne – milí rodičové, budu se vdávat. A my si v tu ránu začneme pokládat otázky. Kdo to je? Kolik mu je let? Jaké má vzdělání? Čím se živí? Hodí se do naší rodiny? A přesně tak se k nám chová Evropská komise. Kádruje nás a prověřuje.*“ Harmonizace českého právního řádu s komu-

nitárním evropským právem nebyla jednoduchá – jednak – jak dobře víme, není komunitární právo systematicky uspořádáno do tradičních odvětvových celků, ale je složeno z tisíců fragmentovaných nařízení a směrnic, ale především samotný transpoziční proces předpokládal primární selekci a gesci mezi resortní ministry. Na Úřadu vlády byl zřízen odbor kompatibility, do jehož čela se mi podařilo přemluvit Dr. Jindřišku Munkovou. Prvním krokem byla selekce – vyřešení otázky, zda příslušná norma v našem právním řádu skutečně chybí, anebo zda jde o instituci, kterou máme již od nepaměti. Druhým krokem bylo posouzení, do které části právního řádu a v jaké normativní podobě k transpozici má dojít, přičemž jsme neustále zápolili s čl. 4 Listiny základních práv a svobod, podle něhož mohou být povinnosti ukládány toliko zákonem, respektive na základě zákona a v jeho mezích. A třetím krokem bylo určení, kterému resortnímu ministru spadá povinnost normativní implementace do gesci. Výsledky tohoto snažení pak direktorát příslušného komisaře zkontroloval a oznámkoval. Dnes mohu konstatovat, že jakýsi patronát Bruselu byl v tomto případě zcela na místě. Pouze mě mrzí, že stejnou praxi neuplatňoval při další vlně rozšíření o Bulharsko a Rumunsko.

Na závěr mi dovoluji malou poznámku z pozice ústavního soudnictví, ke kterému jsem přešel necelý rok před přistoupením České republiky k ES, nyní po Lisabonské smlouvě EU. Český Ústavní soud se musel a dosud musí v souvislosti s naším členstvím v EU vypořádat s celou řadou systémových otázek:

Má evropské právo absolutní přednost před právem vnitrostátním?

Je evropské právo anebo jeho část – třeba primární právo, zejména smlouvy, součástí našeho ústavního pořádku, když o přistoupení rozhodli občané zatím v jediném referendu, které se u nás konalo?

Je evropské právo právem mezinárodním podle čl. 1 odst. 2 Ústavy?

Anebo je evropské právo pro ÚS alespoň referenčním kritériem při přezkumu ústavnosti norem?

Je ÚS soudem „poslední instance“, který je podle čl. 267 Smlouvy o fungování EU povinen položit k Soudnímu dvoru EU předběžnou otázku?

Tyto otázky však nepatří do mého zamyšlení nad Legislativní radou vlády a musíme si je vyřešit v Brně sami. Na tomto místě se tak loučím se všemi spolupracovníky – ať již členy LRV nebo jejím odborným aparátem - kterým všem vděčím za skvělou spolupráci a vysoce nadstandardní mezilidské vztahy.

Pavel Zářecký

O Legislativní radě vážně i vesele

Když mne v přestávce zasedání Legislativní rady vlády České republiky (dále jen „Legislativní rada“) vyzval její místopředseda JUDr. Kněžínek, abych do publikace chystané ku příležitosti jejího padesátiletého výročí napsal příspěvek, bez zaváhání jsem s návrhem souhlasil. V té chvíli jsem si ani neuvědomil, že členem Legislativní rady jsem se stal někdy na počátku roku 1990 a jsem jím nepřetržitě již bezmála 30 let.¹ Mé dlouholeté členství je výsledkem pro mne šťastných náhod. Jejich příčiny mi zůstaly utajeny, stejně jako příčiny mého dvojího jmenování členem vlády. Vycházím z toho, že i náhody, nevyjímaje ty šťastné, mají své příčiny. Jejich neznalost nic nemění na skutečnosti, že si členství v Legislativní radě, stejně jako jejího ne příliš dlouhého, i když opakovaného předsednictví velmi vážím a jsem osudu a všem, povětšinou mně neznámým, kteří se o to přičinili, velmi vděčný.

Dlouholeté členství v Legislativní radě mi umožnilo být alespoň zčásti účasten tvorby nového českého právního řádu a jsem tomu rád. Nic na tom nemění ani oprávněná kritika, která se na legislativní činnost z řad odborníků i laiků každodenně snáší. I já se jí nejednou účastním a občas si dokonce i zoufám. Před pár lety jsem na Smíchově zaslechl rozhovor dvou starších manželů. Zřejmě se v něm zrcadlil vztah obecného lidu k legislativě. Paní se rozhořčovala nad nepořádkem vzniklým vysypáním odpadkových košů na ulici. Patrně důsledek roz dováděnosti naší mládeže. Manžel na její spravedlivé rozhořčení reagoval rozšafným výrokem: „Co chceš, chybí legislativa!“ Pak prý postoje politiků neodrážejí obecné mínění. V tomto případě ho někteří doslova kopírují.

Snad nepřeháním, když první léta účasti na tvorbě českého právního řádu označím za pracovně dosti náročná a poněkud hektická. Vyznačovala se mimořádným nadšením většiny zúčastněných a překypovala aktivitou často doprovázenou i značnou naivitou. Naivita zejména spočívala v přecenění role práva

¹ Souběžně jsem místopředsedou federální vlády Čarnogurským byl také jmenován členem Legislativní rady federální vlády Československé republiky. Mé členství ve druhé jmenované radě netrvalo příliš dlouho. V době mého jmenování byla problematika národních výborů ještě koordinována na úrovni federace. Členem federální rady jsem se stal z funkce předsedy komise pro národní výbory. Ta byla později zrušena na základě logicky odůvodněného názoru slovenských kolegů, že problematika národních výborů patří do výlučné kompetence republik, a proto pro další existenci jakýchkoli koordinačních orgánů ani v oblasti legislativní neexistuje žádný dostatečný důvod.

v nově se utvářejícím politickém systému, ve víře, že většina společnosti a zejména její svobodně zvolená politická reprezentace touží vybudovat systém, kde bude vládnout zákon a ne politické strany či jejich vůdci. S postupujícím časem realita naivní idealismus obrušovala a z oblačných výšin ho vracela zpět na zem. S nadšenou aktivitou prvních let se snad může srovnat jen legislativní aktivita vážící se na náš vstup do Evropské unie. Holanďtí kolegové marně tlučili mé nadšení konstatováním: *„Evropská unie to je báječná věc. Problém je trochu v tom, že my Holanďtí musíme evropské normy přísně dodržovat, ne tak už Angličané, Němci a Francouzi!“* Nevěřil jsem, že v rovném společenství jsou někteří rovnější.

V polistopadové historii Legislativní rady, jiné jsem se neúčastnil, jsem zaznamenával pozvolný posun od toho, co být má, k tomu, co být může. Zákon musí z reality vycházet, ale neměl by se s ní čelně střetat. Realita je předmětem zákonné regulace, ale každý zákon je též součástí reality, je realitou, stejně jako je realitou proces jeho tvorby. Odhadnout, co ještě být může, a co již být nemůže, snad patří k nejsložitějším právním otázkám. Zákon jistě stanoví to, co být má, ale učinit dosažení takového stavu možným, znamená transformaci toho, co být má, v to, co být může. To, co být může, není výsledkem libovolného rozhodnutí jakékoli moci, dokonce ani demokraticky ustavené, i když si to možná většina držitelů moci myslí. Nejednou se mi v nové společnosti do vědomí vnucovala stará Vyšinského definice práva jakožto vůle vládnoucích povýšená na zákon. Jistě, tato myšlenka může ovládnout tvorbu zákonů, ale tím se ještě přijaté zákony právem nestanou a ani nedosáhnou zákonodárcem vytčených cílů. Omlouvám se čtenáři za slovní ekvilibristiku a jako kontrapunkt předchozího „přemýšlení“ uvádím následující vzpomínku. Při představení návrhu zákona upravujícího hazardní hry uvedl náměstek nejmenovaného ministerstva, že návrh na základě jeho iniciativy zpracovala „advokátní kancelář“ a ne pracovníci ministerstva, protože všichni podléhají „vlivu“ podnikatelů v této oblasti. Na čtenáři ponechávám, jak si bude na základě informace pana náměstka realitu identifikovat. Návrat z nadoblačných výšin k realitě je v zásadě proces pozitivní. Zákon rozhodně vládcem společnosti není a sotva někdy bude. To není důvod k tomuto cíli úsilí nesměřovat. Zkušenosti, které jsem v průběhu členství v Legislativní radě nabyl, jsou nade všechny poučky a učebnice. Sotva bych se zejména o tvorbě práva, ale zčásti i jeho realizaci jinde dověděl více.

S Legislativní radou jsem prožil „slavná“ i „neslavná“ období. Z počátku stanoviska Legislativní rady byla rozhodující pro další osud legislativních návrhů. Negativní stanovisko Legislativní rady bylo konečnou tečkou legislativní-

ho procesu, ministerstvo s novým návrhem muselo znovu podstoupit celý legislativní proces. Legislativní rada rozhodovala o tom, zda návrh ministra je způsobilý pro projednání ve vládě či nikoliv. Předsedou Legislativní rady byl v té době zprvu předseda vlády (jejího zasedání se neúčastnil), později byl vystřídán ministry, někteří z nich byli místopředsedy vlády. Při projednávání ministerských návrhů zákonů Legislativní radou předseda vlády vyžadoval jejich osobní účast. Vzpomínám si na odborně zdatnou, sebevědomou a rozhodnou členku vlády, která doslova Legislativní radu prosila, aby jí obstarala někoho, kdo je způsobilý návrh zákona v přijatelné podobě sepsat. Projednávání ministerských návrhů, jak je snad z uvedené vzpomínky patrné, nebylo pro ministerstva formální jednoduchou záležitostí. K dotvrzení předchozího ještě jeden příběh, který se také skutečně stal. Šlo o návrh zákona upravujícího postavení Akademie věd. Návrh Legislativní radě představili zástupci akademické obce. Po jeho představení následovala obecná diskuse, která byla zahájena dotazem jednoho z členů Legislativní rady. Zástupce akademické obce reagoval tak, že nikdo ze zástupců předkladatelů není právník, ale... Ministr předsedající zasedání Legislativní rady okamžitě reagoval přibližně těmito slovy: „*Jak můžete předstoupit před výkvět legislativy a současně prohlásit, že pro právníckou diskusi nejste kvalifikováni.*“ Poté jednání o předloženém návrhu okamžitě ukončil. O něco později jsem dospěl k názoru, že velká pravomoc Legislativní rady zděděná z minulosti byla poněkud nepřiměřená.

Zásadní zlom v postavení Legislativní rady nastal ihned po volbách v roce 1992. Negativní stanovisko Legislativní rady už nadále nebylo překážkou dalšího legislativního procesu. O legislativním osudu návrhu zákona fakticky rozhodoval předseda vlády ve spolupráci s jím ad hoc sestavenými skupinami ekonomických či politických expertů. Politická strana, která drtivě ve volbách zvítězila a měla ve vládě většinu, vždy názor předsedy vlády podpořila. Neznamenalo to ovšem, že legislativní návrhy ministrů této strany procházely vládou bez problémů. Opakovaně neúspěšný byl ministr životního prostředí a v jednom případě dokonce i ministr práce a sociálních věcí. Podle tehdy platných legislativních pravidel ministerstvo nejprve zpracovalo velmi podrobné zásady zákona (prakticky šlo o paragrafované znění), které před jeho odesláním do parlamentu musela schválit vláda. Potom je projednala sněmovna a po jejím schválení teprve bylo zpracováno paragrafované znění zákona znovu projednané vládou a po jejím schválení předložené sněmovně. Právě toto paragrafované znění bylo „smeteno“ ze stolu a ministru bylo předsedou vlády uloženo v rozporu s celým předcházejícím procesem zpracovat návrh koncepčně zcela nový! Postavení le-

gislativců a Legislativní rady v těch dobách bylo viditelně náročnější než v době předchozí. Jeden z ministrů v Českém rozhlase prohlásil, že záporné stanovisko Legislativní rady je pro jeho návrh doporučením.

Jen okrajový význam má následující příhoda. Do poloviny roku 1992 pracovníci odboru legislativy chodili na tzv. náslech. Jedna z místností úřadu vlády byla technicky vybavena pro odposlech diskuse členů vlády k vládním návrhům zákonů. Šlo o praxi převzatou ještě z minulosti. Jejím cílem bylo na místě zjistit, jak má návrh zákona být podle přání vlády bezodkladně upraven. Nebylo to jednoduché, protože závěry vládního jednání občas nebyly zcela jednoznačné. Pravdou je, že úředníci vlády ne vždy zacházeli s výroky ministrů diskrétně a mnohými z nich po jistou dobu úspěšně bavili zbytek vládního aparátu. Při náhodném vstupu premiéra do odposlechové místnosti byla tato praxe s okamžitou platností pod hrozbou propuštění opuštěna. Náslech byl nadále umožněný jen ze záznamu, na základě písemné žádosti návrh předkládajícího ministra a za přítomnosti úředníka vládního protokolu. V té době někteří ministři vlády neoficiálně debatovali o zrušení Legislativní rady jako nepotřebného orgánu. Takový návrh nikdy vládě nebyl nikým z členů vlády předložen! V tomto období došlo i k tomu, že předsedající zasedání Legislativní rady byl volán předsedou vlády k odpovědnosti za to, že sdělil stanovisko Legislativní rady k návrhu zásad zákona tisku. Na místopředsedovi vlády bylo požadováno, aby byl odvolán z funkce jeho náměstka. Teprve poslech záznamu ze zasedání Legislativní rady naléhavost požadavku zřejmě relativizoval a odmítnutí žádosti se obešlo bez následků. O ne zcela idylickém vztahu Legislativní rady a vlády též vypovídá skutečnost, že o výsledcích každého zasedání Legislativní rady byly z rozhodnutí místopředsedy vlády (jejího předsedy) vždy informovány sdělovací prostředky. To velmi nelibě nesli ministři, jejichž návrhy doporučení Legislativní rady nezískaly.

Po zřízení Úřadu pro legislativu a veřejnou správu v roce 1992 stál v čele Legislativní rady ze zákona místopředseda vlády. Při projednávání vládního návrhu novely kompetenčního zákona vyvolané zrušením Úřadu pro legislativu a veřejnou správu byl na návrh ministra, který zřejmě jen čirou náhodou byl totožný s ministrem, který nedoporučení návrhu zákona Legislativní radou považoval za důkaz kvality předloženého návrhu, text upraven tak, že předsedou Legislativní rady je ministr, již ne místopředseda vlády. Místopředseda vlády, který v té době Legislativní radě předsedal, se na vládě k tomuto návrhu nevyjádřil. Posléze autorovi tohoto příspěvku sdělil, že v této věci z osobních důvodů nehodlal otevírat jakoukoli diskusi. Jeho postoj jsem hodnotil jako charakterní,

ale krátce po jeho rezignaci jsem si uvědomil, že primárně nešlo o jeho osobní politickou pozici, místopředsedou vlády zůstal i po přijetí této novely, ale šlo o postavení Legislativní rady. Po jeho rezignaci z rozhodnutí předsedy vlády předseda Legislativní rady jmenovaný nebyl. Zasedání Legislativní rady řídil její místopředseda (neuvolněná funkce), který současně vykonával funkci náměstka ministra zahraničních věcí. Při zasedání vlády seděl mezi úředníky a mohl promluvit, když mu to bylo dovoleno. Občas mu slovo uděleno nebylo a občas mu v průběhu vystoupení bylo odebráno. Neústavnost postupu předsedy vlády nebyla předmětem veřejné diskuse politických analytiků ani ústavních právníků. Ni- jak aktivně se v této otázce neangažovala parlamentní ani mimoparlamentní opozice a pochopitelně ani neinformovaná veřejnost.

V některých momentech formulování právního názoru na zasedání Legis- lativní rady bylo trochu i věcí osobní odvahy. Občas se dotčení ministři dožado- vali odvolání příliš „aktivních“ členů. Nevím o žádném případě, že by k tomu skutečně došlo. Byl jsem svědkem a někdy i objektem poněkud osobně zaměře- ných reakcí ministrů, jejichž návrh byl podrobněji analyzován. Snad nejvýraz- nějším, i když spíše komickým momentem preference politického zájmu nad elementární logikou, nejen logikou právní tvorby, byla vědomá ignorance při- pomínky Legislativní rady k návrhu ústavního zákona o zřízení vyšších územ- ních správních celků. V závěru návrhu stručného ústavního zákona se v ustano- vení o jeho účinnosti na přání předsedy vlády uvádělo: „Tento zákon nabývá účinnosti dnem voleb do vyšších územních správních celků.“ Upozornění Legis- lativní rady na právní, ale i věcnou nesmyslnost uvedeného ustanovení se ve vládě neprosadilo. Místopředseda vlády (předseda Legislativní rady) mi po- sléze sdělil, že upravený návrh by předseda vlády odmítl do Poslanecké sně- movny odeslat. Vše se tedy napraví až v Poslanecké sněmovně. Popis průběhu jeho projednání v ústavně právním výboru sněmovny, jemuž jsem byl osobně přítomen, vynechám. Ještě dnes, jako tehdy velmi aktivní poslanec obhajující vládou předložené řešení by se mohl cítit „právem“ dotčený. Nakonec byl pro- blém ve sněmovně uspokojivě právně vyřešen. Takovéto dramatictější epizody nemohou zastínit ve většině případů zcela poklidný a věcný způsob projednává- ní předložených návrhů.

Vedle okrajových dramatictějších epizod nelze nepřipomenout též občas- né veselé až komické příběhy, k nimž snad pro všechny pamětníky zejména pat- ří projednávání návrhu zákona o prostituci. Už samotný pojem prostituce defi- novaný v návrhu zákona vyvolal veselou, snad až bujarou reakci. Pokusím se z paměti vydolovat, jak byla definice alespoň přibližně formulována. Zněla asi

takto: Prostituce je činnost, při které osoba používá svého těla k ukojení pohlavní žádosti jiného za úplatu. K vykonávání takové činnosti je zapotřebí živnostenského povolení a získané finanční prostředky podléhají zdanění. Už samotná definice vyvolala celou řadu vtipných otázek. Budou muset pornoherečky žádat o živnostenský list jako prostitutky? Co sekretářka, které její nadřízený uděluje odměny fakticky za poskytování sexuálních služeb? Bude osoba poskytující sexuální služby povinna předložit zákazníkovi živnostenský list opravňující ji k provozování takové činnosti? Vystaví prostitutka po poskytnutí služby zákazníkovi účet? Vzhledem k tomu, že nyní se znovu objevil návrh na právní regulaci prostituce, pravděpodobně by dobře odpovídal požadavek, aby prostitutka měla elektronickou pokladnu a spotřebitel služby se posléze mohl účastnit celostátního slosování. Srovnatelně veselé zasedání Legislativní rady se již nikdy nekonalo. Humor se z jednání však nikdy zcela nevytratil. Leckteré v návrzích zákonů obsažené formulace, často definice pojmů, byly vhodným předmětem, na kterém si k tomu disponovaní členové Legislativní rady brousili ostrovtip.

Zpět ale k věcem vážnějším. Složení Legislativní rady se v průběhu času měnilo a v jednotlivých případech se v něm projevila výrazněji politická orientace vlády. Ostatně složení Legislativní rady schvaluje vláda a ta je jednoznačně politickým orgánem. Navzdory tomu si myslím, že celkový výsledek práce Legislativní rady z hlediska politického vlivu vlády na její složení nebyl nikdy nijak dramatický. Projevil se spíše ve vztahu k jednotlivým odborníkům, jejichž politická orientace byla všeobecně známa a pro to či ono vládní seskupení už jejich členství v Legislativní radě nebylo akceptovatelné. O některých případech vím a jsem jednoznačně toho názoru, že jejich personální výměna byla chybou. Dotyční vystupovali na zasedání Legislativní rady korektně, jejich právní erudice byla nadprůměrná a jejich právní názory byly vždy seriózně odborně zdůvodněné. Jejich „opomenutí“ při novém jmenování členů Legislativní rady bylo nenahraditelnou ztrátou.

K úplnému zklidnění vztahů mezi vládou a Legislativní radou došlo až po jmenování první tzv. „úřednické vlády“ v roce 1998. Její „vládnutí“ bylo krátké a krátce po jeho ukončení skončila i činnost Legislativní rady ve stávajícím složení. Předcházející změny ve složení Legislativní rady byly většinou vyvolány rezignací jejich jednotlivých členů z různých osobních důvodů. Personální složení Legislativní rady se až do roku 1998 příliš nezměnilo. Možná je to vysvětlitelné i tím, že ve volbách v roce 1992 vítězná politická strana roli práva rozhodně nepřeceňovala a její předseda nebyl právníké profesi nijak nakloněný. V roce 1998 byli všichni členové Legislativní rady novou vládou odvoláni.

Do nově ustavené Legislativní rady bylo jmenováno jen několik členů té předcházející. Netroufám si předvídat, zda tímto krokem měl být nastolen nový přístup k Legislativní radě. Skutečností ovšem je, že stejně bylo postupováno po období další vládní krize a další tzv. „úřednické vládě“ v roce 2010. Po volbách v roce 2010 byla opět celá Legislativní rada vládou odvolána a do Legislativní rady byli v naprosté většině jmenováni noví členové. Z předchozího složení v ní zbyli asi jen tři členové. Naopak v roce 2013 po předčasných volbách a ustavení vlády už nedošlo k odvolání celé Legislativní rady. Většina dosavadních členů v činnosti pokračovala. Personální složení Legislativní rady zásadním způsobem činnost Legislativní rady neovlivnilo. Jisté diference se snad projeví jen v drobných posunech v pozornosti k technice legislativní práce.

Mnohem větší význam mají změny ve vedení Legislativní rady. S ohledem na specifické postavení předsedy Legislativní rady, nepreferuji spojení jeho funkce s řízením jakéhokoli ministerstva. Pro tento názor mám více důvodů, jeden z nich však považuji za sotva přehlédnutelný. Každý ministr pověřený řízením ministerstva předkládá vládě a tudíž i Legislativní radě návrhy zákonů. Pakliže je takový ministr současně předsedou Legislativní rady, je zároveň zpracovatelem i oponentem vlastního návrhu. Samozřejmě jsem zažil mimořádně korektní vedení Legislativní rady některými „obojživelnými“ ministry a nemám nejmenších pochybností, že i vládu o připomínkách Legislativní rady informovali, ale jen stěží si dovedu představit, že obě stanoviska v případě rozdílného přístupu hájili se stejnou intenzitou. A to zcela pomímám vliv jejich stranické příslušnosti a eventuální stranické disciplíny. Pozitivně jsem hodnotil, ačkoli jsem s tím nesouhlasil, když jistý předseda Legislativní rady otevřeně prohlásil, že prosazovaný právní názor není v souladu s linií strany, kterou ve vládě zastupuje, a proto ho na zasedání vlády nebude hájit. Byl to ojedinělý případ, ne příliš hodný následování, ale považoval jsem ho za čestný. Stojí snad za poznámku, že dotyčný politik se zřejmě nemínil příliš legislativou zabývat. Jeho ambice byly výrazně vyšší.

Bez problémů z koncepčního hlediska není též řešení, kdy předseda Legislativní rady ve skutečnosti Legislativní radu neřídí. Nezúčastňuje se jejího zasedání, většinou z důvodu plné vytíženosti agendou ministerstva, která pochopitelně plně zaměstnává jeho pozornost. Našly by se i nějaké výjimky, ale v naprosté většině případů ministři pověřeni řízením ministerstva ponechávali řízení Legislativní rady svým náměstkům. V případě ve vládě vzniklé diskuse o stanovisku Legislativní rady sotva může ministr, který se jejího jednání nezúčastnil, její stanovisko vládě podrobněji vysvětlit a odpovídajícím způsobem na otázky

a námitky kolegů reagovat. Náměstci ministrů nejsou členy vlády a i v případě, že předseda vlády (vláda) souhlasí s jejich přítomností při projednávání návrhů zákonů, ke kterým Legislativní rada zpracovává stanovisko, jejich názor v konfrontaci s názorem člena vlády nemá stejnou váhu. Polemika náměstka s vlastním ministrem je za hranou mé představitivosti a na zasedání vlády prakticky nepřichází v úvahu. Snížení počtu členů vlády o jednoho ministra je jistě velmi působivý argument. Je však politickou odpovědností každého premiéra zhodnotit pozitiva a negativa popsanych řešení a pro jedno se rozhodnout. Mé stanovisko vychází z osobní zkušenosti a rozhodně ho nemíním prezentovat jako objektivní. Svou preferenci a podjatost v této záležitosti otevřeně přiznávám.

Ještě k jedné osobní preferenci se musím přiznat. Nepovažuji za šťastné, když návrh zákona je zpracován odborným aparátem Legislativní rady. Nejen proto, že v následující fázi legislativního procesu by měl stejný útvar vystupovat jako oponent vlastního návrhu. To, jak každý jistě sezná, je sotva přehlédnutelná vada na kráse na první pohled přitažlivého řešení, které je v zásadě vždy vítané zejména potenciálně ohroženými návrh zákona vypracovat. Vždy jsem byl přesvědčený, že dobře napsaný zákon je výsledkem včasné velmi úzké a velmi dobré spolupráce věcných a legislativních odborníků. Takovými odborníky jsou vybavena ministerstva, ale nikoli odborný aparát Legislativní rady. V něm jsou soustředěni legislativní a nikoli věcní odborníci. Úkolem odborného aparátu Legislativní rady je v úzké spolupráci s komisemi Legislativní rady připravit kvalitní návrh stanoviska pro jednání Legislativní rady a takovým je zejména posouzení legislativního řešení předloženého návrhu. A právě tento důvod, který je v mých očích snad ještě závažnější než prvý uvedený, mne vede k přesvědčení, že zpracováním návrhů zákonů by odborný aparát Legislativní rady neměl být pověřován. Samozřejmě to znamená odrazit nemalý tlak Legislativní radou kritizovaných předkladatelů návrhů zákonů občas doprovázený výrokem: „*Tak se ukažte, kritici!*“

Obdobným případem spojeným s obdobnými riziky je občasné více než podstatné přepracování původního návrhu zákona v případě přerušení jeho projednávání, nebo dokonce i v průběhu jeho projednávání Legislativní radou. Příčinou je velké množství závažných připomínek předkladatelem většinou akceptovaných. Většinou se tak děje z důvodu naléhavosti návrhu na žádost předkladatele. Všechny úpravy jsou prováděny ve spolupráci s ním a s jeho výslovným souhlasem. Vstřícnost Legislativní rady nedojde vždy vděku. V případě následných aplikačních potíží někteří navrhovatelé neváhají kritizovaný paragraf připsat na vrub Legislativní radě. Ne vždy to odpovídá skutečnosti a navrhovate-

lé jen málokdy přiznají, že jsou spoluvůrci kritizovaného textu, či ho plně akceptovali. To však není hlavní důvod mých výhrad vůči občas se vyskytující praxi. Hlavním důvodem je, že se zcela smazává rozdělení rolí mezi oponentem a autorem návrhu. Rozmělnění hranic se pak negativně promítá i do dalších jednání Legislativní rady. Není úplnou výjimkou, že častým argumentem předkladatelů návrhu zákonů je tvrzení, že nyní kritizované řešení bylo v nedávné době Legislativní radou akceptováno, nebo dokonce i navrženo a nyní je jako problematické kritizováno. Srovnávám-li mé počáteční působení v Legislativní radě se současnou praxí, na které jsem se v době mého předsednictví také podílel, nemohu nevidět, že zde postupně došlo k výrazné spoluúčasti Legislativní rady, v řadě případů zastoupené jejími aktivními členy, na přímé tvorbě textu návrhů zákonů. Jediným cílem takové spoluúčasti je zkvalitnění navrhovaných textů. Cíl nesporně chvályhodný, ale po překročení jisté míry přináší problematické výsledky. A zde se mi opět vybavuje jedna konkrétní vzpomínka. Jako náměstek ministra odpovídající za legislativní úroveň vládě předkládaných textů jsem upozornil ministra, že předkládaný text ještě nedoporučuji pro jeho nedostatky předložit vládě. Po jisté době jsem dostal od pana ministra upřímnou odpověď: *„Je pro mne lepší takový návrh předložit, než stát se předmětem kritiky předsedy vlády, že jsem nesplnil termín pro odevzdání návrhu. Úkol splním a návrh zákona se předělá na půdě Legislativní rady“*.

Jistý význam pro vliv Legislativní rady na legislativní proces má i osobní vztah předsedy vlády k předsedovi Legislativní rady. Obvykle poznamená i vztah ministrů k Legislativní radě a její činnosti. Z profesionálního hlediska je však důležitější představa předsedy vlády o významu práva a jeho roli ve společnosti. Odtud se odvíjí jeho vztah k právnické profesi, k jejím vykonavatelům, v našem případě k legislativcům, potažmo i k předsedovi Legislativní rady, který je ve vládě reprezentuje. Jeden z předsedů vlád na základě mé obhajoby právního řešení případu na moji adresu poznamenal, že vůbec nechápu politické souvislosti, které by akceptace takového řešení vyvolala. S touto argumentací smetl mnou prezentované řešení ze stolu. Musím podotknout, že s tímto předsedou vlády jsem měl mimořádně dobré pracovní vztahy. Ve všech ostatních případech stanoviska Legislativní rady akceptoval a rozhodující měrou se zasloužil o to, že všichni členové vlády se závěry Legislativní rady pracovali odpovědně a se vší vážností.

Legislativní rada sestává z osobností, které v oboru, jež zastupují, požívají značného odborného renomé. Samozřejmě ani tyto osobnosti nejsou prosté odborných ani politických preferencí. Koneckonců právě ony byly důvodem,

proč byli vládami do Legislativní rady jmenováni. Za dlouhých třicet let jsem se však jen zcela výjimečně setkal s tím, že politická orientace člena Legislativní rady vytryskla na povrch. Obyčejně k tomu došlo v průběhu nadprůměrně vášnivé diskuze. Vzápětí vše bylo napraveno návratem k právně profesionální argumentaci. Snad nejsem jediným členem Legislativní rady, který by souhlasil s názorem, že politická orientace členů Legislativní rady nikdy a v žádném složení Legislativní rady nedominovala jejímu jednání a neovlivnila formulaci jejího stanoviska.

Až doposud jsem psal o Legislativní radě a měl tím na mysli pouze orgán označovaný tímto názvem. Legislativní rada má však jí ustavené odborné komise, které se více než výrazně podílejí na výsledcích její činnosti. Projednávají návrhy zákonů i jejich věcné záměry spolu s předkladateli návrhů a závěry z těchto projednávání se rozhodujícím způsobem promítají do návrhů stanovisek Legislativní rady. Vedle toho projednávají zákony provádějící vládní nařízení a vyhlášky ministerstev a jiných ústředních úřadů a vyhotovují k nim právní stanoviska. Členy komisí jsou odborníci z příslušných právních odvětví. Asi osm let jsem působil jako předseda komise pro správní právo, a proto dobře vím, jak velkou a náročnou práci komise Legislativní rady odvádějí. Bez jejich činnosti si působení Legislativní rady nedovedu představit. A jako poslední, nikoli však z hlediska odvedené práce, z tohoto hlediska by patřili na přední místo, musím uvést zejména pracovníky odboru vládní legislativy a odboru kompatibility. Jsou to především oni, kteří formulují návrhy stanovisek projednávaných Legislativní radou a jsou to zase oni, kteří formulují konečné znění stanoviska Legislativní rady pro projednání vládou. Jejich práce je v pravém slova smyslu tvůrčí. V průběhu projednávání návrhů zákonů Legislativní radou, zejména při jejich přepracování, Legislativní rada občas nemůže na místě navrhnout nové upravené znění návrhu zákona a přenesse tento úkol na pracovníky vládní legislativy, kteří musí text ve spolupráci s předkladatelem v intencích připomínek Legislativní rady dopracovat. Vždy je to úkol nezáviděníhodný a ve výjimečných případech se dotýká hranic splnitelnosti. Splněný však musí být vždy. Práce aparátu vládní legislativy sotva může být přeceněna.

Při příležitosti padesátiletého výročí Legislativní rady jsem chtěl připomenout něco z její minulosti i vyjádřit se alespoň trochu k její současnosti. V této souvislosti nemohu opomenout obrovskou práci za ta dlouhá léta stovek a stovek právníků, ale i neprávníků, mužů i žen, kteří nebyli členy Legislativní rady ani jejich orgánů a přesto na tvorbu zákonů měli rozhodující vliv. Nic na tom nemění skutečnost, že tu a tam se někteří s Legislativní radou utkávali

a mnohdy její kladné stanovisko získávali až na třetí pokus. Bude-li se někdo někdy v budoucnosti zabývat procesem tvorby zákonodárství České republiky, neměl by jejich roli opomenout. Jejich práce si vážím a nic na tom nemění, že jsem občas byl jejím náročným kritikem. Dnes je jejich práce náročnější než kdykoli dříve. Nejde o žádné zdvořilostní vyjádření. V jejich roli jsem řadu let vystupoval a dobře vím, jak je jejich práce nesnadná. Tvorba zákonů nebyla a nikdy nebude snadná.

Legislativní radě je padesát let. Je to zralá dáma v nejlepších letech. Seznámili jsme se v dobách její mladosti. Byla atraktivní, namyšlená, naivní, občas trochu ztřeštěná, ale pro mne velmi přitažlivá. Dnes už není namyšlená, naivní ani ztřeštěná, ale atraktivní stále zůstává, stejně jako před těmi dlouhými třiceti lety. Je neuvěřitelné, jak rychle uběhly. Čas mého rozloučení s ní se neodvratně blíží. S vděkem se ohlížím na léta, která jsem s ní prožil. Na rozdíl ode mne se Legislativní rada podobně jako Elina Makropulos stále omlazuje. Přeji ji dlouhý život v plné kondici, alespoň tak dlouhý jako měla hrdinka Čapkovy hry.

Jaroslav Bureš

K výročí Legislativní rady vlády

K významnému jubileu chci Legislativní radě pro současnost i časy budoucí popřát jen vlády, které si od ní nechají poradit, a chci jí též, a to především, poděkovat.

Mezi členy rady jsem přišel nedlouho po svém jmenování ministrem spravedlnosti v roce 2001; tehdy spíše ještě se soudcovským viděním práva, s malými legislativními zkušenostmi a víceméně formálně. Do mého života Legislativní rada naplno vstoupila o rok později, kdy jsem odložil návrat do justice a přijal nabídku Pavla Rychetského stát se jeho náměstkem a pracovat ve vládní legislativě. Nelituji toho. Kdyby nic jiného, zažil jsem hektické období přípravy České republiky na vstup do Evropské unie a byl jsem za pochodu donucen učit se a chápat právo Evropských společenství. Obávám se, že k tomu bych se vedle jiné práce těžko dostal a přiměl. To samozřejmě vedle množství každodenních legislativních zkušeností. Pro soudce věc neocenitelná. Každému bych takovou praxi přál. Bohužel doba podobným představám nepřeje, byť se zatím žádný ministr spravedlnosti při přípravě nových kodexů neobešel bez soudců.

V Legislativní radě jsem si vyzkoušel též roli toho, kdo ji řídí; také této zkušenosti si vážím a hodí se mi leckdy i v justici.

Při poděkování všem, s nimiž jsem měl tu čest za třináct let v radě a ve vládní legislativě spolupracovat, použiji, ač nerad, obvyklé klišé. Nechci na nikoho zapomenout, proto nikomu neděkuji jmenovitě. Nechci totiž zapomenout nejen na některou z osobností světa práva, s nimiž jsem měl tu část v radě působit, ale nepovažoval bych to ani za vhodné vůči vládním legislativním „dělníkům“, od nichž jsem se leckdy učil. Jednu vzpomínku si však dovolím; s úctou a respektem vzpomínám na svého prvního „legislativního“ učitele, JUDr. Josefa Rubeše, skvělého člověka a soudce, a na jeho oblíbenou větu: „*Kdo neumí napsat požární poplachovou směrnici, nemá v legislativě co dělat*“.

Hodně úspěšné pracovní dlouhověkosti.

Zhodnocení postavení a funkce Legislativní rady vlády

1.

Legislativní rady vlády mají v legislativní praxi, tj. v tvorbě návrhů právních předpisů, dlouhodobou tradici a ve stejné struktuře v podobě Legislativní rady „federální“ vlády a Legislativních rad „republik“ přetrvaly až do zániku federace k 1. 1. 1993 a následně působí již jen Legislativní rada vlády České republiky. Přestože struktura uvedených Legislativních rad byla zachována až do zániku federace, v jejich složení se nemohly nepromítnout politické změny po roce 1989, které znamenají zásadní změnu jak politického systému, tak i režimu vládnutí. Je proto namístě připomenout úlohu Legislativní rady vlády České republiky právě od těchto změn do současnosti.

Legislativní rada vlády je poradním orgánem vlády, jejímž úkolem je posuzovat legislativní návrhy ve formě návrhů věcných záměrů zákonů, návrhů zákonů a návrhů nařízení vlády z toho hlediska, zda jejich obsah je v souladu s ústavním pořádkem, s jinými zákony, od zahájení přístupových jednání o vstupu České republiky do EU, tj. od roku 1998, s právem EU a od 1. 6. 2002 i s ratifikovanými mezinárodními smlouvami a se závazky, které pro Českou republiku vyplývají z mezinárodního práva, a rovněž, zda s ohledem na aplikační praxi jsou srozumitelné, pokud jde o jejich celkovou strukturu i jednoznačnost jednotlivých právních norem, které jsou v nich obsaženy.

Předsedou Legislativní rady vlády je vždy člen vlády, kterého do této funkce jmenuje a odvolává vláda a ta jmenuje a odvolává i ostatní členy Legislativní rady vlády. Výjimku, pokud jde o jmenování předsedy Legislativní rady vlády, představuje období po ustavení vlády po volbách v roce 1996, kdy předseda Legislativní rady vlády nebyl vládou jmenován, ale dopisem tehdejšího předsedy vlády byl pověřen výkonem funkce předsedy Legislativní rady vlády příslušný náměstek ministra zahraničních věcí. Z uvedené funkce Legislativní rady vyplývá, že jde o odborný, v zásadě nepolitický orgán. Na tom nemění nic ani ta skutečnost, že při změně předsedy Legislativní rady vlády, k níž dochází většinou po ustavení nové vlády na základě výsledků voleb do Poslanecké sněmovny, se více či méně obměňuje složení Legislativní rady vlády. Každý předseda Legislativní rady vlády sleduje, aby v ní byli zastoupeni přední odborníci, z nichž každý má jak teoretické, tak praktické zkušenosti z určitého odvětví práva tak, aby v Legislativní radě vlády byla všechna základní odvětví zastoupena,

a je vždy záležitostí subjektivní úvahy, kdo z nich je vhodný k udržení nebo i zvýšení úrovně práce Legislativní rady vlády. Zároveň je nutno sledovat, aby počet členů Legislativní rady neúměrně nenarostl, neboť to se pak projevuje ve snížení dělnosti Legislativní rady vlády a je nutno její složení redukovat. V každém případě nutno zaznamenat, že řada bývalých členů Legislativní rady vlády se stala soudci Ústavního soudu, soudci Nejvyššího správního soudu nebo vynikajícími advokáty.

Funkce členství v Legislativní radě vlády, s výjimkou jejího předsedy, tj. funkce místopředsedů a řadových členů, je funkcí čestnou, jejíž výkon je založen na osobní odpovědnosti a dobrovolném zájmu každého člena přispět s využitím svých odborných znalostí ke zdokonalení právního řádu.

Zásadní úlohu pro řádné fungování Legislativní rady vlády má její předseda, a pokud není na schůzi Legislativní rady vlády přítomen, její místopředseda, neboli ten, kdo schůzi Legislativní rady vlády řídí. Jeho nezastupitelným úkolem je sjednocovat rozdílné názory uplatněné jednotlivými členy do podoby převažujícího stanoviska Legislativní rady vlády, zároveň dbát, aby toto stanovisko bylo formulováno jednoznačně a v neposlední řadě přesvědčit, spolu s dalšími členy, předkladatele projednávaného legislativního návrhu o správnosti tohoto stanoviska, resp. o správnosti Legislativní radou vlády uplatněné připomínky. Vyzdvihnout nutno rovněž úlohu zpravodaje určeného předsedou Legislativní rady vlády k příslušnému bodu programu schůze Legislativní rady vlády. Úkolem zpravodaje je podrobně prostudovat předložený legislativní návrh a na schůzi Legislativní rady přednést stanovisko, včetně připomínek k návrhu, v podobě zpravodajské zprávy. Zpravodajská zpráva je pak spolu s návrhem stanoviska Legislativní rady vlády, vypracovaného Odborem vládní legislativy, základem pro jednání Legislativní rady vlády o příslušném legislativním návrhu.

Legislativní rada vlády jako poradní orgán vlády nemá rozhodovací pravomoc a kritériem efektivnosti její činnosti je pak nejen důsledné posouzení projednávaných legislativních návrhů a odborná úroveň Legislativní radou vlády navržených změn těchto návrhů, ale i akceptace těchto změn vládou. Výstupem z jednání Legislativní rady vlády je její stanovisko, které je součástí bodu programu schůze vlády, do něhož je příslušný legislativní návrh zařazen. Ve svém stanovisku Legislativní rada vlády navrhuje vládě návrh zákona nebo návrh nařízení vlády schválit ve znění připomínek Legislativní rady vlády a závěrů vlády. Vlastní stanovisko Legislativní rady vlády obsahuje, kromě legislativně technických úprav sledujících dodržení předepsané legislativní techniky, připo-

mínky spočívající ve změně navržených ustanovení, nebo v jejich vypuštění, anebo v doplnění nových ustanovení. Zdrojem připomínek obsažených ve stanovisku Legislativní rady vlády jsou Legislativní radou akceptované připomínky uplatněné jednotlivými členy Legislativní rady vlády na její schůzi a připomínky obsažené v návrhu stanoviska Legislativní rady vlády, vypracovaného Odborem vládní legislativy s využitím stanovisek pracovních komisí Legislativní rady vlády a Odboru kompatibility, a to v rozsahu, v jakém se Legislativní rada vlády s připomínkami obsaženými v návrhu stanoviska ztotožní. Míra akceptace připomínek Legislativní rady vlády vládou je z dlouhodobého pohledu rozdílná, jako optimální se jeví silná pozice předsedy Legislativní rady vlády akceptovaná předsedou vlády; nemusí přitom být předseda vlády právníkem (dosud jsme předsedy vlády měli pouze tři právníky, JUDr. P. Pitharta, kdy předsedou Legislativní rady vlády byl úspěšný JUDr. L. Richter, JUDr. S. Grosse, kdy předsedou Legislativní rady vlády byl stejně tak úspěšný JUDr. J. Bureš, a Mgr. Bohuslava Sobotku), jak o tom svědčí pozice předsedy Legislativní rady vlády JUDr. P. Rychetského za předsedy vlády Ing. M. Zemana nebo JUDr. M. Výborného za předsedy vlády Ing. J. Tošovského. Je ovšem třeba zmínit, že v jiných obdobích v průběhu 90. let byly případy, kdy na schůzi vlády příslušný ministr jako předkladatel legislativního návrhu v úvodním slově přečetl množství připomínek obsažených ve stanovisku Legislativní rady vlády, včetně připomínek obecných, s nimiž nesouhlasí, a pokud se předseda Legislativní rady vlády během několika vteřin neozval, což fakticky ani nebylo možné, neboť legislativní návrh byl často rozsáhlý a rychle se zorientovat v tom, které připomínky jsou akceptovány a které nikoliv, překračovalo schopnost kohokoliv, mělo to za následek, že většina, často podstatných připomínek nebyla vládou akceptována.

Zmíněný JUDr. Pavel Rychetský, od roku 1998 ve funkci místopředsedy vlády a současně předsedy Legislativní rady vlády, byl příležitostně pověřen přijetím vrcholných delegací z jiných států, např. z Francie nebo Švédska a kromě jiného je informoval i o funkcích a postavení Legislativní rady vlády a zajímavá byla otázka vedoucích těchto delegací, proč je Legislativní rada vlády zřízena u vlády a nikoliv u Parlamentu ČR. V této souvislosti podle mého názoru platí, že stav v každém státě je vlivem proběhlého vývoje jiný a existence Legislativní rady při vládě je výsledkem právě tohoto vývoje. Legislativní rada vlády svým nezávislým odborným stanoviskem překrývá a napravuje často rezortně omezené přístupy při přípravě legislativních návrhů, a pokud jde o samotné návrhy zákonů, významným způsobem přispívá k tomu, aby vláda předkládala Parlamentu

ČR ke schválení tyto návrhy v pokud možno potřebné míře kvality. Tím není řečeno, že úroveň legislativního procesu na úrovni Parlamentu ČR je bez závad, jde však o problematiku, která s funkcí a postavením Legislativní rady vlády přímo nesouvisí.

2.

Z konkrétních návrhů zákonů, návrhů věcných záměrů zákonů, popř. návrhů nařízení vlády, vypracovaných ústředními orgány státní správy a předložených příslušným členem vlády vládě, jsou projednávány před jednáním vlády Legislativní radou vlády ty, které předseda Legislativní rady vlády zařadí na program schůze Legislativní rady vlády; přihlíží přitom k závažnosti obsahu navrhovaného právního předpisu (rozhodující přitom nemusí být, zda jde o ucelený návrh zákona nebo o jeho novelu, neboť i novela může obsahovat zásadní dílčí změny platného stavu, popř. může být takové povahy, že namísto novely měl být vypracován návrh nového zákona a nezáleží ani na tom, že jde pouze o návrh prováděcího právního předpisu v podobě návrhu nařízení vlády, neboť i tento návrh může vybočit z ústavních mezí) a přihlíží rovněž k objektivně dané omezenosti kapacity Legislativní rady vlády. V ostatních případech je k předloženým legislativním návrhům pro vládu vypracovááno stanovisko předsedy Legislativní rady vlády, a to způsobem, který je obdobný postupu při vypracování návrhu stanoviska pro jednání Legislativní rady vlády.

Popsaný režim zaznamenal podstatné odchylky zejména po volbách do Poslanecké sněmovny a ustavení nové vlády v roce 1998 až do roku 2002, v období tzv. „legislativní smrště“, kdy byl politický zájem legislativní proces na úrovni vlády podstatně urychlit. Omezena byla tvorba věcných záměrů zákonů, výrazně byl zvýšen počet stanovisek předsedy Legislativní rady vlády, Legislativní rada vlády se soustředila na projednávání pouze zásadních návrhů zákonů, typu změna Ústavy ČR, návrh zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, návrh zákona o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (v Legislativní radě vlády s původním názvem návrh zákona o finanční prokuratuře) a v neposlední řadě návrhy zákonných úprav týkajících se územních samosprávných celků.

Ve srovnání s tím v první polovině roku 1998 při existenci nové přechodné vlády a nového předsedy Legislativní rady vlády byla tendence opačná, tj. všechny legislativní návrhy projednávat pokud možno v Legislativní radě vlády. V této době se schůze Legislativní rady vlády konaly zpravidla každý týden nebo každý druhý týden a někdy i v sobotu.

V průběhu 90. let, v případech, kdy Legislativní rada vlády dospěla k závěru, že předložený legislativní návrh trpí takovými zásadními vadami a jejich odstranění si vyžaduje jeho přepracování, navrhla vládě návrh zákona neschválit a vrátit předkladateli k přepracování. Tato praxe byla opuštěna v souvislosti se zmíněnou „legislativní smrští“. Namísto toho byl v obdobných případech zvolen institut přerušování projednávání dotčeného legislativního návrhu v Legislativní radě vlády a legislativní návrh, přepracovaný podle připomínek Legislativní rady vlády, byl pak znovu Legislativní radě vlády předložen a ta pokračovala v jeho projednání. Zpětně vzato návrh na neschválení legislativního návrhu vládou a jeho vrácení k přepracování, na rozdíl od přerušování projednání legislativního návrhu Legislativní radou vlády, se příliš neosvědčil, neboť žádný ministr si nepřeje, aby mu vláda jeho návrh neschválila, takže na začátku schůze vlád vzal legislativní návrh zpět a poté nově předložený legislativní návrh se zpravidla vyznačoval tím, že do něj byly promítnuty převážně jen dílčí připomínky obsažené ve stanovisku Legislativní rady vlády a nikoliv ty podstatné. Naproti tomu institut přerušování projednání byl z tohoto hlediska úspěšnější, neboť pokud předkladatel chtěl pozitivní stanovisko Legislativní rady vlády s doporučením vládě, aby návrh schválila ve znění připomínek Legislativní rady vlády, musel těchto připomínek dbát.

Nelze rovněž nezmínit, že zásadní význam pro tvorbu právního řádu a tím i pro činnost Legislativní rady vlády má zapracovávání směrnic EU do právního řádu a přizpůsobování právního řádu nařízením EU, a to již od počátku zahájení jednání o přistoupení České republiky do EU. Účelem zapracování (implementace) směrnic EU do právního řádu je pomocí normativních vět dosáhnout výsledku, který je směrnicí sledován, a nikoliv směrnici do zákonů doslova opsat a způsobovat tak značnou nepřehlednost právních předpisů, překračujících narmoze i hranici srozumitelnosti. Implementační praxe zjevně není v České republice zvládnuta a je zřejmě zbytečné opakovat příčiny, které jsou známy. Úkolem Legislativní rady vlády není návrhy právních úprav podstatně přepracovávat, to je úkolem předkladatele, nicméně vzniká dojem, že Legislativní rada vlády o nápravu v tomto směru neusiluje, byť důvodem často může být i skutečnost, že by jinak bylo ohroženo splnění implementační lhůty.

Spíše jako zajímavosti z projednávání některých legislativních návrhů Legislativní radou vlády uvádím alespoň tyto tři:

a) v roce 1997 projednávala Legislativní rada vlády návrh nového zákona o vysokých školách a někteří členové Legislativní rady vlády se divili, proč má podle návrhu zákona profesory jmenovat prezident republiky, když logičtější by

bylo, kdyby je jmenoval rektor univerzity, jiní členové Legislativní rady vlády sice námitku uznali, ale zároveň uvedli, že jmenování prezidentem republiky představuje hodnotnější symbol a tak bylo ponecháno jmenování profesorů prezidentem republiky;

b) v roce 1999 projednávala Legislativní rada vlády nový návrh zákona o evidenci obyvatel; jeden člen Legislativní rady vlády zpochybnil institut trvalého pobytu jako jádro tohoto návrhu zákona, uvedl příklady států, v nichž tento institut nemají, a žádné problémy v praxi to nezpůsobuje, začali se k němu přidávat další členové Legislativní rady vlády a hrozilo, že Legislativní rada vlády dospěje většinově k závěru, že zákon je zbytečný; do diskuse však zasáhl zastupce předkladatele a s odůvodněním, že navržený zákon nic zásadního neřeší, neboť trvalý pobyt nemá žádné právní důsledky a je svou povahou pouze evidenčním údajem, se mu nakonec podařilo Legislativní radu vlády přesvědčit, aby schválení návrhu zákona vládě doporučila;

c) v roce 2000 projednávala Legislativní rada vlády návrh zákona o vodách, tomuto návrhu však předcházely dva návrhy zákona o vodách, jeden vládě předložilo Ministerstvo zemědělství a jeden Ministerstvo životního prostředí, neboli šlo o pozitivní kompetenční spor. Následně obě ministerstva své návrhy z vlády stáhla a po vyřešení kompetenčního sporu předložila vládě jeden společný návrh zákona, který pak Legislativní rada vlády projednala.

Závěrem považuji za vhodné uvést, že Legislativní radě vlády, nakolik není politickým, ale odborným orgánem, který ve svých stanoviscích uplatňuje kritéria pro tvorbu právních předpisů z právního hlediska, nepřísluší zasahovat do věcného obsahu návrhu a měnit jej; za věcný obsah návrhu právního předpisu odpovídá výlučně předkladatel.

Co se mi vybaví, když se řekne Legislativní rada vlády

Pár slov na úvod

Když jsem zhruba před dvěma roky přišel s nápadem udělat k výročí 50 let Legislativní rady vlády publikaci-almanach, ještě jsem nepředpokládal, že by měl být obohacen též příspěvky některých bývalých předsedů Legislativní rady vlády, kteří se svolili přispět pár svými vzpomínkami a postřehy. O to víc oceňuji přístup, s jakým k sepsání svých řádků do této publikace přistoupili, protože smyslem publikace k 50. výročí Legislativní rady vlády by nemělo být pouhé teoretizování, ale právě spíš osobní výpověď o čase stráveném v Legislativní radě vlády.

S Legislativní radou vlády jsem poprvé přišel do kontaktu ještě v době mého působení na Ministerstvu dopravy v období let 2003 až 2007. Tehdy to bylo skrze pracovní komise, jimž jsme předkládali k posouzení návrhy vyhlášek.¹ Od počátku roku 2007 se pak můj kontakt s Legislativní radou vlády zintenzivnil, když jsem se stal členem pracovní komise pro správní právo č. 1, jíž už tehdy předsedal Josef Vedral, vynikající právník a legislativec. Od pololetí roku 2007 jsem pak nastoupil na Úřad vlády jako referent odboru vládní legislativy, což sice předznamenalo mou rezignaci na členství v pracovní komisi, neboť by prý některými kolegy nebylo vnímáno dobře, abych jako nově nastoupi-
vší byl současně i členem pracovní komise. Na druhou stranu se tím ale moje vazba na Legislativní radu nijak nepřerušila, neboť jsem s ní přicházel do kontaktu ještě častěji. Poté, co jsem se postupně stal zástupcem ředitele odboru, ředitelem odboru a poté i náměstkem² a členem Legislativní rady vlády, jsem se zvláštním hnutím osudu na krátkou dobu stal i ministrem spravedlnosti a zároveň předsedou Legislativní rady. Nyní, opět jako náměstek, mohu říci, že se kolem Legislativní rady vlády pohybuji již nějakých 15 let. Za ty roky kolem prošly stovky předpisů. Zvláště potěšující byla možnost být u rekodifikací trestního a civilního práva hmotného, a zde bych rád vzpomenu na své, bohužel již ze-

¹ Zcela upřímně přiznám, že jsem to zprvu vnímal jako zbytečnou brzdu, zpomalující naše tvůrčí snažení, zvláště pak na jedné z komisí, kde mi připomínky některých tehdejších členů přišly poněkud nerelevantní.

² Nejprve v době ministrování Petra Mlsny, poté za ministrování Jiřího Dienstbiera po jmenování jeho tehdejší náměstkyně Kateřiny Valachové ministryní školství, a následně podle zákona o státní službě pak náměstkem pro řízení sekce.

snulé, kolegy z vládní legislativy – Edu Kostihu a Jana Brabce, dlouholeté vládní legislativce.

Kolem Legislativní rady vlády, nejen mezi jejími členy, ale i mezi členy pracovních komisí a vládními legislativci, včetně kolegů z odboru kompatibility, jsem potkal řadu dalších skvělých, inteligentních a mimořádně vzdělaných lidí, od kterých jsem se mohl a i nadále mohu radě věcí učit. Jmenovat je nebudu, protože bych stejně určitě na někoho nechtěně zapomněl. Oceňuji, že jednání Legislativní rady vlády vždy probíhá v lidsky příjemné atmosféře a že je to, vedle samotného pracovního obsahu, i příležitost k přátelskému setkání lidí, kteří se vesměs roky znají. Možná i díky tomu jsou debaty v Legislativní radě vlády velmi otevřené a často až neformální, a přitom konstruktivní.

Další řádky bych rád věnoval úvaze o některých otázkách souvisejících s činností Legislativní rady vlády.

Předseda Legislativní rady vlády jako resortní ministr, nebo bez portfeje?

Rozhodnutí o tom, který člen vlády bude předsedou Legislativní rady, je plně v kompetenci vlády. Odhlédneme-li od změn v průběhu mandátu téže vlády, patří usnesení o jmenování předsedy Legislativní rady vlády mezi jedno z prvních, které každá nově jmenovaná vláda přijímá, což je bezesporu dáno klíčovým významem normotvorby pro naplňování každého vládního programu. Nepísaným pravidlem je, že se předsedou Legislativní rady stává člen vlády, který je právníkem. Nicméně otázka, zda předsedou Legislativní rady vlády bude člen vlády bez portfeje, nebo naopak některý z resortních ministrů (v praxi dosud výlučně ministr spravedlnosti), je vesměs spíš výsledkem politických dohod určujících podobu vlády, kde bude hlavně existence ministrů bez portfeje často souviset se „stranickým“ vyvažováním počtu členů vlády v rámci vládních koalic. Potud je to politika...

Co je ale lepší pro samotnou Legislativní radu vlády, respektive pro „vládní normotvorbu“? Když Legislativní radě předsedá ministr spravedlnosti, nebo ministr bez portfeje?

Odpověď na tuhle otázku je pro mě vcelku jednoduchá. Moje dosavadní zkušenost mi říká, že je určitě vhodnější, aby Legislativní radě vlády předsedal člen vlády bez portfeje, neboť se tím jednak snižuje působení partikulárních resortních zájmů na činnost Legislativní rady, jednak se takový člen vlády může agendě Legislativní rady mnohem více věnovat, než když zároveň řídí jiný resort. V pravém slova smyslu tak může být garantem vládní normotvorby, což je

úkol často opomíjený, ale přitom klíčový. Je-li ale předsedou Legislativní rady vlády ministr spravedlnosti, ač jinak může jít o zkušeného legislativce, nemá na činnost Legislativní rady vlády objektivně mnoho času, a proto je mnohdy předsedou pouze formálním, a naopak roste úloha úřednického aparátu Legislativní rady vlády. Vlastní zhruba desetiměsíční zkušenost ze souběhu výkonu funkce ministra spravedlnosti a předsedy Legislativní rady vlády (v období od 18. července 2018 do 30. dubna 2019) mi tento již dříve vyslovený závěr pouze potvrdila.³ Oboje současně se prostě dobře dělat nedá...

Zároveň je ale potřeba říci, že to, zda předseda Legislativní rady vlády je ministrem spravedlnosti či ministrem bez portfeje, nemá, aspoň podle mých dosavadních zkušeností, žádný vliv na to, jak vážně jsou vládou stanoviska Legislativní rady vlády vnímána. Tady má vliv spíš osoba jejího předsedy než to, kolik funkcí jako člen vlády paralelně vykonává. A je to hlavně předseda vlády, který v konečném důsledku určí mantinely, jak moc vážně se mají stanoviska Legislativní rady vlády brát. Za silnou Legislativní radu vlády v této souvislosti považuji takovou, jejímiž stanovisky se vláda řídí, tedy neodchyluje se od nich či dokonce nehlasuje v rozporu s celkovým doporučením Legislativní rady vlády. Zde mohu pouze povzdechnout, že jsem nezažil Legislativní radu vlády v dobách, kdy jí předsedal zejména Pavel Rychetský, protože právě tehdy byly dle pamětníků její závěry vládou přijímány v podstatě bez výhrad. Bezesporu to souvisí se silným postavením Pavla Rychetského v tehdejší vládě, protože, jak jsem již uvedl, právě silná či slabá pozice předsedy Legislativní rady určuje i sílu Legislativní rady jako takové.

Legislativní rada vlády a politika

Legislativní rada vlády je poradním orgánem vlády. Proto i její složení je v zásadě výrazem vůle vlády, výrazem toho, od koho si chce vláda nechat radit. Proto otázka, nakolik do činnosti Legislativní rady vlády vstoupí politika, je spíše výsledkem činnosti vlády. Na ní zaleží, jestli mezi členy Legislativní rady vlády chce mít skutečné rádce a konstruktivní kritiky s patřičnou odbornou erudicí, anebo příkyvovače, kteří pokryjí její politické cíle, ať už se realizují jakýmkoliv prostředky. Za sebe mohu říci, že naštěstí vždy převládalo to první, tedy

³ V neposlední řadě svou roli hraje i to, že tradiční termíny, kdy legislativní rada vlády zasedá, tedy čtvrtky, jsou současně dny, kdy v Poslanecké sněmovně probíhají interpelace, a ministr je interpelován mnohem častěji než ministr bez portfeje.

skutečný akcent na odbornost členů Legislativní rady vlády. Ctihodná jména většiny jejích členů snad hovoří za vše.

Pokud tedy do sféry Legislativní rady vlády vstupuje politika, je to spíše skrze snahu Legislativní radu vlády obejít. Vhodným nástrojem jsou stanoviska předsedy Legislativní rady vlády, díky nimž nemá Legislativní rada vlády na podobu stanoviska vliv.^{4, 5} Ta se sice využívají pouze tam, kde jsou pro to časové důvody anebo kde je to dáno méně významným předmětem regulace, nezřídka je o ně zájem i v případě, kdy se politicky chce, aby to „nějak prošlo“. Občas se tak děje za každé z vlád a zcela jistě se tak bude dít i do budoucna. Aniž bych to nějak zvlášť empiricky zkoumal, v paměti mi utkvělo, že nejčastější je to u předpisů z oblasti financí a sociálních věcí, což asi nepřekvapí, protože peníze jsou v politice ne-li na prvním, tak na jednom z prvních míst. Často mají podobu různých balíčků, tu na snížení výdajů státního rozpočtu, tu naopak na navýšení jeho příjmů.

Zároveň si, když už jsem narazil na téma vztahu Legislativní rady vlády a politiky, dovolím učinit poznámku, že nepovažuji za vhodné, aby členy Legislativní rady vlády byli aktivní politici, například poslanci či senátoři. Ne proto, že by nemohli být dobrými právníky a legislativci, ale proto, že jejich politická role je přeci jen významnější, než by mělo odpovídat odbornému poradnímu orgánu. Za ideální považuji stav, kdy jediným politikem v Legislativní radě vlády je její předseda – člen vlády (jako politik *ex definitione*).

Legislativní rada vlády jako reprezentant partikulárních zájmů?

Kolikrát jsem jen za ty roky slyšel povzdech typu „*my nemáme v Legislativní radě vlády svoje zastoupení...*“, ať už od nějakého profesního či zájmového uskupení. Ve skutečnosti je ale jediné dobře, že Legislativní radu vlády netvoří zástupci různých takových uskupení. Její jednání totiž nemá být přehlídkou postojů zájmových skupin, ale prezentací osobních právních názorů právních kapacit, ať je jejich hlavní profese jakákoliv. Proto by nebylo dobře, aby členové byli vybíráni na základě korporativistického principu, tu za Českou

⁴ Samozřejmě, jsou zde ještě pracovní komise Legislativní rady vlády, ale koneckonců i ty mohou být obejity, tedy ani jim nemusí být návrh předložen k projednání, bude-li k tomu politická vůle.

⁵ Statut Legislativní rady vlády sice stanoví, že Legislativní rada vykonává svoji působnost nejen prostřednictvím zasedání Legislativní rady, ale i prostřednictvím předsedy Legislativní rady či pracovních komisí Legislativní rady. Fakticky je ale jasné, že tam, kde Legislativní rada vlády ani nezasedne, sotva lze hovořit o tom, že vykonala nějakou svou působnost či že dokonce zaujala nějaké stanovisko ke konkrétnímu legislativnímu návrhu.

advokátní komoru, jindy za Svaz měst a obcí či Sdružení místních samospráv apod. Legislativní rada by se totiž postupně stala nikoliv odborným právním fórem, ale v podstatě sdružením lobbistů a prodlouženou rukou připomínkového řízení. To by bylo v příkrém rozporu s jejím základním posláním nezávislého odborného poradního orgánu. Ze stejného důvodu by ani v Legislativní radě, ani v jejích pracovních komisích neměli být žádní nominanti jednotlivých ministerstev či jiných úřadů. I tady by mělo platit, že je-li členem úředník, tak výlučně proto, že je to expert, a ne že je z toho či onoho úřadu.

Soudci a činnost Legislativní rady vlády?

Má-li být Legislativní rada vlády platným poradním orgánem, je vhodné, aby jejími členy byli nejenom právní teoretici, ale také špičkoví experti z řad těch, kteří zákonnou úpravu budou v praxi aplikovat. Ideální je pochopitelně stav, kdy se tyto vlastnosti kombinují v jediné osobě, ne vždy to ale je možné. Zájmem by logicky mělo být, aby se potřebné odborné znalosti členů Legislativní rady vhodným způsobem nakombinovaly, a to pro všechny oblasti práva.

V této souvislosti by Legislativní radě vlády velmi prospělo, kdyby se na její činnosti aktivně podíleli i soudci. Ne proto, že jsou soudci, ale proto, že jsou mezi nimi skvělí právníci, a to včetně skvělých legislativců, a právě je v podstatě hřích tuto jejich odbornost, obohacenou navíc o jistý soudcovský nadhled, pro zkvalitnění práva nevyužít. Bohužel, v reakci na náleží Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 7/02 se zapojení soudců do činnosti Legislativní rady vlády velmi omezilo, ba dokonce v podstatě eliminovalo. Ústavní soud totiž v odůvodnění uvedeného náleží mj. konstatoval, že „[z]ásada neslučitelnosti funkcí ... nemůže být porušována ani tím, že by zákon připouštěl možnost působení soudců v orgánech moci výkonné, případně moci zákonodárné ... Uvedená zásada inkompability funkcí je jednou z dalších záruk soudcovské nezávislosti. ... Členství v poradních orgánech ministerstva, vlády i obou komor Parlamentu pak jistě zahrnuje i relevantní plnění úkolů těchto odlišných složek státní moci a působení soudců v uvedených orgánech je tak v rozporu s principem dělby moci, nehledě k tomu, že osobní a mimosoudní vazby, k nimž při takové činnosti dochází, nevyhnutelně zvyšují pravděpodobnost možného střetu zájmů a činí tak nestrannost v podobě nepodjatosti soudců zpochybnitelnou“. V reakci na uvedený náleží pak soudci, respektive ti členové Legislativní rady vlády, kteří byli posléze jmenováni soudcem, na své členství v Legislativní radě vlády vesměs re-

zignují. V poslední době tento trend potvrzují například rezignace Filipa Dienstbiera či Iva Pospíšila, které byly pro Legislativní radu vlády velmi ochuzující.

Mám za to, že uvedený právní názor ústavního soudu, vyřčený navíc spíše jako *obiter dictum*, vychází ze špatné premisy. Správně fungující poradní orgán vlády totiž není vykonavatelem vůle vlády či jiného exekutivního orgánu ani není nadán žádnou působností k výkonu jakékoliv veřejné moci. Má-li Legislativní rada vlády či její pracovní komise působit jako jakási pojistka proti vzniku špatných zákonů, pak nelze hovořit o výkonu žádné moci (zákonodárné, výkonné ani jiné), neboť stanovisko Legislativní rady vlády konečné rozhodnutí skutečného nositele působnosti žádným způsobem nepredikuje ani nepodmiňuje. Úvahy o možném střetu zájmů by pak *ad absurdum* mohly vést k tomu, že se soudcům znemožní vystupovat na konferencích či jiných podobných fórech, protože přece i tam by se daly navázat osobní kontakty s lidmi mimo justici, ne-
dej bože z veřejné správy... Dalo by se říci, že každý slušný člověk přece ví, že bavit se mimo procesní režim se soudcem o jím rozhodovaných živých kauzách musí být tabu.

A výsledek je pak o to absurdnější, že se na jedné straně tváříme, že soudci nemohou v Legislativní radě vlády v podstatě akademicky připomínkovat návrhy zákonů, ale přitom je zcela běžné, že ten či onen soudce se na Ministerstvu spravedlnosti (či i jinde) aktivně účastní různých komisí, včetně rekodifikačních, či jim dokonce předsedá. Vrcholem tohoto pokrytectví potom je, když soudce návrh v Legislativní radě vlády fakticky obhajuje, protože je jeho tvůrcem. Nebo když vrcholní představitelé justice nepokrytě lobují za své zájmy na jednání výborů Poslanecké sněmovny. O tom, co se asi děje mimo tato jednání, lépe raději ani nespekulovat.

Jsem přesvědčen, že třeba zejména v oblasti správního práva by členství některých soudců bylo mimořádně potřebné. Na rozdíl od jiných, více „advokátských“ oborů práva, se totiž experti na správní právo mimo akademickou sféru, nemá-li tedy jít o úředníky, hledají velmi obtížně. Nemálo z nich přitom Legislativní radě vlády justice v průběhu odčerpala. Pro soudnictví jedině dobře, pro Legislativní radu bohužel už tolik ne... Sám rád vzpomínám na spolupráci s již zmíněnými Filipem Dienstbierem či Ivošem Pospíšilem, jejichž kritické postřehy pro mě byly vždy velmi obohacující. A nepochybuji o tom, že tomu stejně tak muselo být, když členy Legislativní rady vlády byli třeba Michal Mazanec, Petr Průcha či Zdeněk Kühn.

Co do dalších let...

Těžko přát něco kolektivnímu orgánu... Osobně bych si ale přál, aby Legislativní rada vláda i nadále byla nezastupitelným prvkem v české normotvorbě a aby její doporučení byla politiky brána vážně.

Fotogalerie předsedů Legislativní rady vlády

Ladislav Adamec
(1969 – 1981)

Zdeněk Zúška
(8. 7. 1981 – 17. 12. 1982)

Ladislav Adamec
(12. 10. 1983 – 31. 3. 1987)

Zdeněk Horčík
(31. 3. 1987 – 9. 11. 1988)

Antonín Kašpar
(9. 11. 1988 – 1990)

Antonín Baudyš
(31. 1. 1990 – 26. 2. 1990)

Petr Píthart
(26. 2. 1990 – 17. 4. 1991)

Leon Richter
(17. 4. 1991 – 4. 2. 1992)

Jiří Novák
(4. 2. 1992 – 17. 7. 1992)

Fotogalerie předsedů Legislativní rady vlády

Jan Kalvoda
(17. 7. 1992 – 7. 1. 1997)

Vlasta Parkanová
(7. 1. 1997 – 5. 1. 1998)

Miloslav Výborný
(5. 1. 1998 – 22. 7. 1998)

Pavel Rychetský
(22. 7. 1998 – 3. 8. 2003)

Karel Čermák
(1. 4. 2004 – 15. 6. 2004)

Jaroslav Bureš
(4. 8. 2004 – 25. 4. 2005)

Pavel Zářecký
(25. 4. 2005 – 4. 9. 2006)

Jiří Pospíšil
(4. 9. 2006 – 9. 1. 2007)

Cyril Svoboda
(10. 1. 2007 – 26. 1. 2009)

Pavel Svoboda
(27. 1. 2009 – 8. 5. 2009)

Daniela Kovářová
(8. 5. 2009 – 2. 12. 2009)

Pavel Zářecký
(3. 12. 2009 – 13. 7. 2010)

Jiří Pospíšil
(13. 7. 2010 – 13. 7. 2011)

Karolína Peake
(14. 7. 2011 – 12. 12. 2012)

Petr Mlsna
(13. 12. 2012 – 10. 7. 2013)

Marie Benešová
(10. 7. 2013 – 29. 1. 2014)

Jiří Dienstbier
(29. 1. 2014 – 30. 11. 2016)

Jan Chvojka
(5. 12. 2016 – 13. 12. 2017)

Robert Pelikán
(13. 12. 2017 – 27. 6. 2018)

Tat'ána Malá
(27. 6. 2018 – 10. 7. 2018)

Jan Kněžínek
(18. 7. 2018 – 30. 4. 2019)

Marie Benešová
(od 6. 5. 2019)

Zdroje použitých fotografií:

Fotografie předsedů z období před 17. dubnem 1991 na str. 231:

Ladislav Adamec (1969-1981): © ČTK/Kruliš Jiří, 2019

Zdeněk Zuska: © ČTK/Finda Jiří, 2019

Ladislav Adamec (1983-1987): © ČTK/Mevald Karel, 2019

Zdeněk Horčík: © ČTK, 2019

Antonín Kašpar: © ČTK/Finda Jiří, 2019

Antonín Baudyš: © ČTK/Hejzlar Jaroslav, 2019

Petr Pithart: © ČTK/Hejzlar Jaroslav, 2019

Ostatní: fotoarchiv Úřadu vlády České republiky, Ministerstva spravedlnosti nebo fotoarchiv jednotlivých bývalých předsedů Legislativní rady vlády

Z použité literatury

BARÁK, J. Legislativní pravidla a legislativní proces. Právní rádce. 1996, č. 9, s. 54.

FILIP, J. K postavení Legislativní rady vlády České republiky. Časopis pro právní vědu a praxi. 2007, č. 3, s. 203 – 210.

GERLOCH, A., KYSELA, J. (eds.) Tvorba práva v České republice po vstupu do Evropské unie. Praha: ASPI, 2007, 388 s.

ŠÍN, Z. Legislativní pravidla III. Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc, 2006, 262 s.

ŠTENGLOVÁ, I. Pocta Miloši Tomsovi k 80. narozeninám. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 447 s.

ZÁŘECKÝ, P. Pohled na polistopadovou historii legislativní rady vlády České republiky do roku 2005. Správní právo, 2010, č. 1, s. 1 – 51.

Jmenný rejstřík

<i>Absolon Eugen</i>	75, 76
<i>Adamec Ladislav</i>	40, 41, 44, 46, 48, 50, 51, 53, 55 – 57, 59, 60, 62 – 65, 67 – 72, 77, 165 – 168, 176
<i>Babiš Andrej</i>	152, 154, 166, 171
<i>Balák Antonín</i>	40, 41, 44, 46, 48, 50 – 56
<i>Bányaiová Alena</i>	114, 116, 118, 121
<i>Barák Josef</i>	20, 182 – 186
<i>Baroch Miroslav</i>	182, 183
<i>Bárta Jan</i>	83, 86, 88, 91, 94
<i>Bartík Václav</i>	182, 184 – 186
<i>Bartuška Jan</i>	40, 41, 44
<i>Baudyš Antonín</i>	80 – 82, 104, 165 – 167
<i>Baumruková Nast'a</i>	74, 76, 78
<i>Bělina Miroslav</i>	83, 86, 88, 91, 94, 96, 98, 100, 107, 109, 110, 112, 116, 118, 120, 122, 125, 127, 129, 135, 138, 139, 141, 145, 149, 151, 153, 155, 158
<i>Benda Marek</i>	122, 125, 127, 129, 135, 138, 139, 141, 145
<i>Beneš Josef</i>	74, 76, 81
<i>Benešová Marie</i>	140, 141, 145, 156, 157, 160, 165, 166, 171
<i>Bezouška Petr</i>	122, 125, 127, 129, 135, 138, 139, 141, 145, 149, 151, 153, 155, 158
<i>Bošek Václav</i>	183
<i>Brabec Jan</i>	223
<i>Brož Jiří</i>	183
<i>Bureš Jaroslav</i>	27, 108, 110 – 112, 114, 116, 118, 120, 122, 125, 127, 129, 131, 135, 138, 139, 141, 145, 166, 169, 170, 215, 218
<i>Burešová Dagmar</i>	80 – 85, 104, 189
<i>Cibrian Ramiro</i>	202
<i>Cirkl Bohuslav</i>	177, 183
<i>Čalfa Marian</i>	189, 201
<i>Čáp Zdeněk</i>	184
<i>Čarnogurský Ján</i>	189, 197, 204
<i>Čermák Karel</i>	114, 116, 131, 166, 169, 170
<i>Černík Miloslav</i>	82, 83, 86, 88, 89, 91

<i>Černý Josef</i>	40, 42, 44 – 46
<i>Černý Pavel</i>	122, 125, 127, 129, 135, 137, 138
<i>Čič Milan</i>	189
<i>Dědič Jan</i>	114, 116, 118, 120, 122, 125, 127, 130, 135, 138, 139, 141, 145, 149, 151, 153, 155, 158, 175
<i>Dienstbier Filip</i>	126, 127, 130, 135, 138, 140, 141, 145, 148, 149, 162, 175, 227
<i>Dienstbier Jiří</i>	142, 143, 145, 148- 151, 153, 160, 161, 166, 171, 222
<i>Dluhoš Miroslav</i>	45, 46, 48, 50, 51, 53, 55, 56, 58, 59, 62, 65
<i>Doležel Radek</i>	143, 145, 149, 151, 153, 155, 158
<i>Dvořák Jan</i>	126, 127, 130, 135, 138, 140, 141, 145
<i>Eliáš Antonín</i>	69, 71 – 74, 76, 81
<i>Eliáš Karel</i>	122, 124, 125, 135, 136, 138, 140, 141, 145, 149, 151, 153, 155, 158, 175
<i>Fabián Kamil</i>	40 – 42, 45, 46, 48, 50, 51, 53, 55, 56, 58 – 60, 63 – 65
<i>Fenyk Jaroslav</i>	114, 117, 118, 122
<i>Fiala Josef</i>	143 – 145, 149 – 151, 162, 175
<i>Filip Jan</i>	30, 98, 100, 107, 109, 110, 112, 117, 118, 122
<i>Fischer Jan</i>	129, 166, 170, 171
<i>Gerloch Aleš</i>	120, 121, 125, 127, 129, 134, 135, 138, 139, 141, 145, 149, 151, 153, 155, 157, 160
<i>Görges Marek</i>	134, 136, 138, 140, 141, 145
<i>Gross Stanislav</i>	114, 117, 170, 218
<i>Grubner Václav</i>	70 – 74, 76, 81, 82, 84, 86, 88, 89, 91
<i>Gřivna Tomáš</i>	182, 184 – 186
<i>Hájková Věra</i>	81, 82
<i>Halbich Václav</i>	87, 88, 91, 94, 183
<i>Hamerník Emilián</i>	40, 42, 45, 46, 48, 50, 51, 53, 55, 56, 58 – 60, 63, 65 – 71
<i>Hanuš Bohumil</i>	52 – 59, 63, 65 – 68
<i>Havel Bohumil</i>	120, 122, 125, 127, 130, 136, 138, 140, 141, 145, 149, 151, 153, 155, 158, 175
<i>Havel Václav</i>	196
<i>Havlín Josef</i>	44 – 46, 48, 50 – 56, 60
<i>Hegenbart Miroslav</i>	184

<i>Henych Václav</i>	122, 125, 127, 130, 136, 138, 140, 141, 145, 149, 151, 153, 155, 158
<i>Hladil Vladimír</i>	183
<i>Holub Milan</i>	84, 86, 88, 91, 94
<i>Horčík Zdeněk</i>	71 – 73, 77, 167
<i>Horník Štěpán</i>	40, 42, 45 – 48
<i>Hruška Pavel</i>	84 – 86, 88, 89, 91
<i>Hůrka Petr</i>	185, 186
<i>Chvojka Jan</i>	150 – 153, 160, 161, 166, 171
<i>Jareš Jiří</i>	182, 183
<i>Jedličková Eliška</i>	89, 91, 94
<i>Jehlička Oldřich</i>	184
<i>Jelínek Jiří</i>	157, 158
<i>Ježek Tomáš</i>	194
<i>Jičínský Zdeněk</i>	189
<i>Jílková Jiřina</i>	185, 186
<i>Jindřich Miloslav</i>	110, 112, 117, 118, 120, 122, 125, 127, 130, 133, 136, 138, 140, 141, 145, 149, 151, 153, 155, 158, 175
<i>Kadečka Stanislav</i>	143, 144, 146, 149, 151, 153, 155, 158, 175
<i>Kalvoda Jan</i>	90, 91, 93, 94, 165, 166, 168
<i>Kamlach Milan</i>	89, 91, 94
<i>Karříková Marie</i>	99, 100, 107, 109, 110, 112, 117, 119, 122
<i>Károlyi Alexander</i>	141, 146
<i>Kašpar Antonín</i>	64 – 70, 72 – 74, 76, 77, 167
<i>Katzová Pavla</i>	186
<i>Kejzlar Karel</i>	49 – 51, 53, 55, 56, 58, 59, 63, 65 – 69, 71 – 73, 183
<i>Kempný Josef</i>	167
<i>Klaus Václav</i>	166, 168, 198
<i>Knapp Viktor</i>	201
<i>Kněžínek Jan</i>	27, 148, 149, 151, 153 – 157, 160, 161, 166, 171, 204, 222
<i>Kolařík Josef</i>	82
<i>Korbel František</i>	121, 125, 127, 129, 134, 135, 138, 139, 141, 142, 145, 146, 149, 151, 153, 156, 158, 160
<i>Korčák Josef</i>	46 – 48, 55, 63, 64, 70, 71, 167

<i>Kostiha Eduard</i>	223
<i>Kotásek Josef</i>	122, 125, 127, 130, 134, 136
<i>Kottbauer Antonín</i>	85, 86, 88, 91, 94, 175, 182 – 184, 186
<i>Kovářová Daniela</i>	129, 131, 166, 171
<i>Král Richard</i>	126, 127, 130, 136, 138, 140, 141, 146, 149, 151, 153, 156, 158
<i>Král Vladimír</i>	184
<i>Kroupa Vladimír</i>	40, 41, 44, 46, 48, 50, 51, 53, 55 – 57, 59, 60, 63, 65 – 69, 71 – 73, 77
<i>Krpata František</i>	64 – 69, 71 – 77
<i>Krupauer Jaroslav</i>	74, 76
<i>Kružíková Eva</i>	97, 98, 100, 107, 109, 110, 113, 117, 119, 122
<i>Krym Ladislav</i>	84, 86, 88, 89, 91, 99, 100, 107, 109, 110, 113, 117, 119, 120, 122, 125, 127, 130, 136, 138, 140, 142, 146
<i>Kříž Jan</i>	84, 86, 88, 89, 92
<i>Kubík Jaroslav</i>	48, 50 – 56
<i>Kubištová Jana</i>	85, 86, 88, 89, 92
<i>Kudrna Jan</i>	143, 146, 149, 151, 153, 156, 158
<i>Kühn Zdeněk</i>	123 – 125, 227
<i>Liška Pavel</i>	199
<i>Liška Petr</i>	98 – 100, 107, 108, 110, 112, 116, 118, 121
<i>Machačka Josef</i>	40, 42, 45, 46, 48 – 50
<i>Malá Taťána</i>	154, 155, 160, 166, 171
<i>Malenovský Jiří</i>	97, 98, 100, 107
<i>Mareček Jan</i>	89, 92, 94
<i>Marek Josef</i>	74, 76
<i>Marchal Stanislav</i>	184
<i>Marková Hana</i>	126, 127, 130, 136, 138, 140, 142, 146, 149, 151, 153, 156, 158
<i>Mates Pavel</i>	184
<i>Matoušek Jaroslav</i>	40, 42, 43, 45
<i>Matoušek Jiří</i>	43, 45, 46, 49 – 51, 53, 56 – 59, 63, 65 – 69, 71, 72, 74
<i>Mazanec Michal</i>	98, 100, 107, 109, 110, 112, 113, 227
<i>Mazel Michal</i>	135 – 138
<i>Mečiar Vladimír</i>	189

<i>Mejstřík Michal</i>	185
<i>Mezřický Václav</i>	81, 82, 84, 86
<i>Mikule Vladimír</i>	96, 98, 100, 107, 108, 110, 112, 116, 118, 121, 189, 202
<i>Mikyska Martin</i>	83, 84, 86, 88, 92, 95
<i>Mlčoch Svatomír</i>	98, 100, 107, 109, 111, 113, 117, 119, 123
<i>Mlsna Petr</i>	27, 120, 135, 138 – 142, 145, 146, 153, 160, 166, 171, 222
<i>Motejl Otakar</i>	96, 98, 100, 107 – 109, 111, 113, 117, 119, 120, 123, 126, 128, 130, 134, 136
<i>Mráz Milan</i>	74, 76
<i>Mrkývka Petr</i>	148, 149, 151, 153, 156, 158
<i>Mrzena František</i>	81
<i>Munková Jindřiška</i>	109, 111, 113, 117, 119, 123, 201, 203
<i>Muroň Jaroslav</i>	85 – 88, 183
<i>Nágr Josef</i>	48 – 51, 53, 55, 56
<i>Nečas Petr</i>	135, 137, 140, 166, 170, 171
<i>Němec Jan</i>	40, 41, 44, 46, 48, 50, 51, 53, 55 – 57, 59, 60, 62 – 65, 77
<i>Neubauer Vlastimil</i>	40, 42, 44 – 46, 49 – 51, 53, 56 – 60, 61, 65 – 69, 71, 72, 74, 78
<i>Nevečeřal Tomáš</i>	153, 156 – 158
<i>Novák Jiří</i>	89 – 91, 166, 168
<i>Novák Karel</i>	69, 71 – 74, 76
<i>Nováková Petra</i>	123, 126, 128, 130, 136, 138, 140, 142, 146, 149, 151, 153, 156, 158
<i>Novotný Josef</i>	27, 82 – 85, 87 – 89, 92
<i>Nykodým Jiří</i>	98, 100, 107, 109, 111 – 113
<i>Oehm Jaroslav</i>	20, 22, 31, 91, 96, 98, 100, 107, 108, 110, 112, 116, 119, 123, 197
<i>Ondřej Josef</i>	40, 42, 44, 45, 47, 49, 50
<i>Pácal Jiří</i>	98, 100, 107, 109, 111 – 113
<i>Parkanová Vlasta</i>	93, 94, 104, 166, 168
<i>Paroubek Jiří</i>	117, 166, 170
<i>Pátý Libor</i>	82
<i>Pavlíček Václav</i>	84, 86, 88, 92, 95, 96, 98, 100, 107, 109, 111, 113, 117, 119, 123

<i>Peake Karolína</i>	137, 139, 160, 166, 171
<i>Pejchal Aleš</i>	137 – 140, 162
<i>Pelikán Robert</i>	20, 152, 153, 155, 157, 158, 160, 166, 171
<i>Pelikán Václav</i>	115, 117, 119, 123, 216
<i>Pelikánová Irena</i>	97, 98, 100, 107, 109, 111, 113, 114, 117
<i>Peška Pavel</i>	80, 82
<i>Pithart Petr</i>	17, 30, 82, 83, 85, 87, 99, 103, 144, 165 – 167, 189, 218
<i>Pitra František</i>	73
<i>Pítrová Lenka</i>	123, 125, 128, 130, 136, 138, 140, 142, 146, 149, 151, 153, 156, 158
<i>Plank Karol</i>	201
<i>Plášil Vladimír</i>	123, 124, 126
<i>Pohl Tomáš</i>	83, 84, 86, 88, 89, 92
<i>Poláková Milena</i>	87, 88, 104
<i>Pospíšil Ivo</i>	143, 146, 149, 151, 153, 155, 156, 162, 227
<i>Pospíšil Jiří</i>	119, 121, 123, 125, 131, 132, 135 – 137, 160, 165, 166, 170, 171
<i>Postupová Martina</i>	185, 186
<i>Prášková Helena</i>	114, 117, 119, 123
<i>Prchal Jaroslav</i>	176, 182, 183
<i>Prokopec Jaroslav</i>	45, 47, 49 – 53, 56 – 59, 63 – 65
<i>Průcha Petr</i>	99, 100, 107, 109, 111 – 113, 227
<i>Příbyl Zdeněk</i>	84, 86, 88, 92, 95
<i>Přichystal Vojtěch</i>	176, 183
<i>Pudil Václav</i>	74, 76
<i>Rataj Ludvík</i>	54 – 59, 63, 65 – 68
<i>Razim Svatopluk</i>	183
<i>Richter Leon</i>	85 – 89, 91, 166, 167, 218
<i>Rubeš Josef</i>	215
<i>Rusnok Jiří</i>	140, 156, 171
<i>Růžek Jan</i>	98 – 100
<i>Růžičková Marie</i>	52 – 59, 61, 63, 65 – 69, 71, 72, 78
<i>Ryba Jan</i>	89, 92, 95, 96, 98, 100, 107, 109, 111 – 113
<i>Rychetský Pavel</i>	21, 43, 95 – 98, 100, 104, 107, 108, 110 – 112, 114, 130, 131, 157, 165, 166, 168, 169, 178, 189, 192, 196, 215, 218, 224

<i>Scheu Harald Christian</i>	143, 146, 149, 152, 154, 156, 158
<i>Sládek Josef</i>	82
<i>Smejkal Vladimír</i>	114, 117, 119, 120, 123, 126, 128, 130, 133, 136, 138, 140, 142, 146, 184
<i>Sobotka Bohuslav</i>	20, 142, 148, 165, 166, 171, 218
<i>Sobotka Michal</i>	152, 154, 156, 158, 175
<i>Sokol Tomáš</i>	87, 90, 91
<i>Součková Marie</i>	184
<i>Sovák Zdeněk</i>	89, 92, 95
<i>Spáčil Jiří</i>	97, 98
<i>Spirit Michal</i>	114, 117, 119, 123, 133
<i>Staněk Pavel</i>	135, 136, 138, 140, 142, 146
<i>Starý Josef</i>	40, 42, 45, 47
<i>Staša Josef</i>	143, 144, 146, 150, 152, 154, 156, 158, 175
<i>Stratílek Antonín</i>	64 – 69
<i>Stuna Stanislav</i>	201
<i>Svačina Oldřich</i>	45, 47, 49 – 51, 54, 56 – 58, 61
<i>Svejkovský Jaroslav</i>	123, 126, 128, 130, 136, 138, 140, 142, 146, 153, 154, 156, 158
<i>Svoboda Cyril</i>	27, 87, 88, 90, 91, 93, 94, 124, 125, 127 – 129, 131, 166, 170
<i>Svoboda Pavel</i>	128, 129, 131, 166, 170, 171
<i>Svoboda Václav</i>	45, 47, 49
<i>Svoboda Vlastimil</i>	48 – 51, 54, 56 – 59, 63, 65 – 71
<i>Šámal Pavel</i>	143, 147, 148, 150, 175
<i>Šembera Jiří</i>	89, 92, 95
<i>Šiktancová Helena</i>	81
<i>Šimáčková Kateřina</i>	126, 128 – 130
<i>Šimon Josef</i>	40, 42, 45, 47
<i>Šípek Ladislav</i>	74, 76
<i>Šlauf Václav</i>	89, 92, 95, 182, 183
<i>Šlechtová Karla</i>	20
<i>Šmíd Ladislav</i>	176, 182, 183
<i>Šolín Miloslav</i>	89, 92, 95
<i>Špidla Vladimír</i>	110, 112, 166, 168, 169
<i>Šrámek Aleš</i>	98, 101, 107, 109, 111, 199
<i>Štefan Miroslav</i>	183

<i>Štenglová Ivanka</i>	143, 144, 147, 150, 152, 154, 156, 158, 175
<i>Štícha Vojtěch</i>	84, 86, 88, 89, 92
<i>Šturma Pavel</i>	107, 109, 111, 113, 117, 119, 120, 123, 124, 126
<i>Šustek Petr</i>	143, 147, 150, 152, 154, 156, 158
<i>Švach Antonín</i>	74, 76, 77
<i>Švestka Jiří</i>	98, 101, 107, 109, 111, 113, 117, 119, 120, 123, 126, 128, 130, 136, 138, 140, 142, 147, 150, 152, 154, 156 – 158
<i>Teryngel Jiří</i>	84, 86, 88, 89, 92, 184
<i>Těžká Olga</i>	183
<i>Toman Jan</i>	84, 86, 88, 92, 95, 96, 98, 99, 101
<i>Tomková Milada</i>	97, 99, 101, 107, 109, 111 – 113
<i>Tomsa Miloš</i>	184
<i>Topolánek Mirek</i>	119, 124, 128, 166, 170, 171
<i>Tošovský Josef</i>	95, 168, 218
<i>Tröster Petr</i>	81
<i>Uher Dušan</i>	185, 186
<i>Vacek Miloslav</i>	75, 76
<i>Valachová Kateřina</i>	27, 143, 145, 148, 149, 161, 222
<i>Válková Helena</i>	80 – 84, 86, 88, 89, 92
<i>Vaněček Václav</i>	61
<i>Vedral Josef</i>	16, 27, 120, 123, 126, 128, 130, 136, 138, 140, 142, 147, 149 – 151, 153, 155, 158, 161, 175, 182, 184 – 186, 222
<i>Veit Petr</i>	184, 185
<i>Vidláková Olga</i>	89, 92, 95
<i>Vondruška František</i>	126, 128, 130, 136, 138, 140, 141
<i>Vondruška Milan</i>	55 – 57
<i>Vopálka Vladimír</i>	84, 86, 88, 92, 95, 96, 99, 101, 108, 109, 111, 113, 117, 119, 120, 124, 126, 128, 130, 136, 138, 140, 142, 144, 147
<i>Votřel Michal</i>	154, 156, 157, 159
<i>Všetečka Jiří</i>	114, 117, 119, 124
<i>Výborný Miloslav</i>	95, 98, 166, 168, 218
<i>Wagnerová Eliška</i>	97, 99, 101, 108, 109, 111
<i>Winterová Alena</i>	120, 124, 126, 128, 130, 136, 138, 140, 142, 147, 150, 152, 154, 156, 159, 175

Jmenný rejstřík

<i>Wintr Jan</i>	143, 147, 150, 152, 154, 156, 159
<i>Wolfová Jitka</i>	126, 128, 130, 133, 136, 137, 139
<i>Zářecký Pavel</i>	17, 22, 30, 82 – 86, 89, 92, 94 – 96, 99, 101, 108, 109, 111, 113, 117 – 121, 124, 126, 128 – 131, 134 – 136, 139, 140, 142, 147, 150, 152, 154, 156, 159, 160, 165 – 167, 170, 171, 182, 183, 190, 204
<i>Zeman Miloš</i>	95, 96, 106, 168, 218
<i>Zeman Zdeněk</i>	183
<i>Zemánek Jiří</i>	99, 101, 108, 109, 111, 113, 117, 119, 124
<i>Zlatohlávková Irma</i>	97, 99, 101
<i>Zoulík František</i>	85, 86, 89, 92, 183, 201
<i>Zuska Zdeněk</i>	64 – 67, 77, 167
<i>Žižlavský Michal</i>	141, 142, 147, 153, 154, 156, 159

Pocta Legislativní radě vlády k 50. výročí (1969 – 2019)

Martina Prudilová, Vítězslav Suchomel, Jan Kněžínek (eds.)

Grafický design obálky: Jan Kravčík
Tisk: Úřad vlády České republiky

Vydal Úřad vlády České republiky,
nábřeží Edvarda Beneše 4, 118 01 Praha 1 – Malá Strana,
v roce 2019
1. vydání

© Úřad vlády České republiky, 2019
ISBN 978-80-7440-238-8 (brož.)
ISBN 978-80-7440-239-5 (pdf)